Acc. No: 26039

పురోహిత దర్శని

అను

జాతకాలంకారము

: పర్యవేక్షణ :

"వాస్తు విశారద" గోరస వీరబ్రహ్మాచారి

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం "హైదరాబాదు" వారిచే ఆర్థిక సహాయం పొందబడినది.

: రచయిత :

దైవజ్ఞ గోరస వీరభద్రాచార్యులు
లెక్చరర్ ఇన్ జ్యోతిష
తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం.
హైదరాబాదు.

సర్వ హక్కులు
ప్రకాశకులివి,

ప్రథమ ముద్రణము 1991

ప్రతులు : 1000

వెల : రు. 53-00

133.5
NEE

ప్రకాశకులు :
శ్రీ గాయత్రీ జ్యోతిషాలయం
శ్రీమతి జి. జోగిలక్ష్మి

SRI GAYATRI JYOTISHALAYAM
Plot No.20, Mythripuram,
Karmanghat,
P.O: L. B. Nagar,
HYDERABAD - 500 963.

ముద్రణ :
రాధాకృష్ణా ప్రింటర్సు
తుని,
తూ॥ గో॥ జిల్లా.

★ కృతి సమర్పణ ★

అనంతకోటి బ్రహ్మాండముల యందు అణువణువునా అంతర్యామియై

విలసిల్లు విశ్వకర్మ పరమేశ్వరుని ప్రేరణచే ప్రచోదితులై సమస్త

కార్యములను నిమిత్త మాత్రముగా భావించుచూ తానొక నిష్కామ

కర్మ యోగియై తారక రాజయోగా వలంబియై అనవరతము

లోక కళ్యాణమే పరమావధిగా సకల కళాగుణ గ్రహణ

పారీణత నలవరచుకొని నిత్యకళా పరిపోషకులై వర్ధి

ల్లుటయే గాక. దేశ సేవయే దైవారాధనగా, ప్రజా

సేవయే పరమాదర్శముగా భావించి, ప్రజా పరి

పాలనా దీక్షా దురంధరులై, నటశేఖరులై,

భారతీయ సంస్కృతీ వికాసముల యందు

అమితాదర మనస్కులైన,

మన

గౌ॥ శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గార్కి

భక్తి పూర్వకముగా సమర్పించు కృతి ప్రసూనము

— రచయిత

కృతజ్ఞతలు

ఈ గ్రంథ రచనకు, ముద్రించడానికి అనుమతించి ఆదరముతో ప్రోత్సహించిన
తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షులు, జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత

ఆచార్య శ్రీ డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి గార్కి

మరియు **ఆచార్య శ్రీ శివరామమూర్తి గార్కి**

గ్రంథ ముద్రణకు ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించిన తెలుగు
విశ్వ విద్యాలయాధికారులకు

పుస్తక స్వరూప స్వభావాలను పరీక్షించి ప్రోత్సహించిన

ఆచార్య శ్రీ తూమాటి దోణప్ప గారికి
(మాజీ తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు)

ఆచార్య శ్రీ రత్నాకరం శంకర నారాయణరాజు గారికి
(భూతపూర్వ జ్యోతిష శాఖాధిపతి)

ఈ గ్రంథ రచనలో నాకు అనేక విధాల సహాయ సహకారాలు అందించిన
ప్రస్తుత జ్యోతిష శాఖాధిపతులు అయిన

ఆచార్య శ్రీ కొత్తపల్లి వీరభద్రరావు గారికి

మిత్రులు డా॥ చిఱ్ఱావూరి సుబ్రహ్మణ్యం గారికి

అంతేగాక ఈ గ్రంథ రచనలో అనేక విధములుగా నాకు సహకరించిన
మిత్రులకు, శ్రేయోభిలాషులకు మరియు

ఈ పుస్తకాన్ని యెంతో శ్రమకోర్చి అందంగా, ఆకర్షణీయంగా ముద్రించి
యిచ్చిన మిత్రులు రాధాకృష్ణా ప్రింటర్సు యజమానులైన

శ్రీ బాలేపల్లి గంగరాజు గార్కి వారి సిబ్బందికి

నా హృదయ పూర్వకమైన కృతజ్ఞతాంజలి.

....రచయిత

ఉభయ తారకం

మిత్రులు శ్రీ నోరస వీరభద్రాచార్యులు పండితవంశంలో పుట్టి సంప్రదాయబద్ధంగా జ్యోతిష వాస్తుశాస్త్రాలు అభ్యసించినవారు. విశేష పరిశ్రమచేసి ఆయా శాస్త్రాల రహస్యాలను ఆకళింపు చేసుకున్నారు. నిరంతరాధ్యయన పఠనపాఠనముల మూలంగా ఆ శాస్త్రములకు సంబంధించిన గ్రంథములనేకం రచించి పండితుల ప్రశంసలకు పాత్రులైనారు. ప్రస్తుతం ఈ 'పురోహితదర్శిని' వెలువరించి విధినిషేధాలు తెలియగోరే ఆధునిక సమాజంలోని సాధారణ పాఠకులకు మహోపకారం చేసినారు.

మన ప్రాచీనాచారాలు విధినిషేధాల పట్టింపులు సడలిపోతున్న కొలది, ప్రాచీన విద్యలకు ఆదరం సన్నగిల్లి మరుగున పడిపోతున్నవి. పిండికొలది రొట్టె అన్నట్లు ఆదరణ లేకపోవటంచేత ప్రజలకు విధినిషేధాలు తెలుపుతూ అందరికి హితంకోరే- అందరికి హితంచేసే- వృత్తిగా గల పురోహితవర్గం వేరు వృత్తులను ఆశ్రయిస్తున్నది. మిగిలిన కొలదిమంది స్వహితంలో సతమతమైపోతున్నారు. ఇట్టివారిలో చాలామందికి రామ శబ్దం ధకారాంతము, విధినిషేధాలు వికల్పములు. ఇట్టివారినాశ్రయించిన సంప్రదాయాభిమానులు రెంటికి చెడిన రేవడులైపోతున్న తరుణంలో శ్రీ వీరభద్రాచార్యులుగారు రచించిన ఈ పురోహితదర్శిని అటు పురోహితులకు, ఇటు అభిమానులకు మహోపకారి, కొలది పరిశ్రమలో గ్రంథస్థ విషయాలను తమకుతామై తెలుసుకోవచ్చు. అవసరపూర్తి పౌరోహిత్యం నేర్చుకున్నవారికి గ్రంథం మురుగొంగు బంగారం. ఉభయతారకమైన ఈ గ్రంథం రచించినందుకు మిత్రులను అభినందిస్తూ వారి పరిశ్రమను ఆశిస్తున్నాను. ఇందులోని అచ్చుతప్పులు సవరించుకోకపోతే ఉభయభ్రష్టులయ్యే ప్రమాదమున్నది. తప్పొప్పుల పట్టిక అనుబంధంగా ఉంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

సాధారణ పాఠకులకు ప్రాచీన శాస్త్ర రహస్యాలు ఈ విధంగా అందించే పరిశ్రమ ఇతోధికంగా సాగించే అవకాశం శ్రీ వీరభద్రాచార్యులు గారికి పరాత్పరుడు ప్రసాదించవలెనని కోరుతున్నాను.

—బి. రామరాజు

బ్రహ్మశ్రీ గోరస వీరభద్రాచార్యులు గారు గురుకుల క్లిష్టులై సంప్రదాయ పద్ధతిలో జ్యోతిష శాస్త్రాన్ని తత్సహకారులైన వాస్తు శాస్త్రాదులను అధ్యయనం చేసారు. వీరు సంప్రదాయాభిమానులు. వీరికి వివిధ శాస్త్రాదులు వంశపారంపర్యంగా సంక్రమించిన పైతృక సంపత్తి. తెలుగు సంస్కృతాది భాషలలో ప్రవీణులు. తెలుగులో ఎం. ఏ పట్టాన్ని ప్రథమ శ్రేణిలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుండి సంపాదించారు. ప్రస్తుతం తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో జ్యోతిష శాఖలో లెక్చరర్‌గా ఉండి, పి హెచ్.డి పట్టం కోసం పరిశోధన చేస్తున్న విద్యాపిపాసువు వీరు.

జ్యోతిష శాస్త్రాభిమానులకు, సంప్రదాయ విదులకు పనికివచ్చే అనేక గ్రంథాలు ఇదివరలోనే వీరు రచించి ముద్రించారు. వాటికున్న ప్రచారమే వీరి పాండిత్యాదికానికి తార్కాణం. ఇప్పుడు "పురోహితదర్శిని" అనే నిత్యోపయోగియైన గ్రంథాన్ని రచించి ముద్రించారు. పౌరోహిత్యం చేస్తూ ఉన్నా ఆధునిక పరిస్థితులవల్ల తదితర కారణాలవల్ల అనేక సంశయాలు మిగిలి పోయిన వారికి ఈ గ్రంథం మార్గదర్శకంగా ఉంటుందనడంలో సంశయం లేదు. దీనిలో ముహూర్తాది విషయాలేగాక, ఫలితజ్యోతిషానికి, వాస్తుశాస్త్రానికి సంబంధించిన అనేక విషయాలు విపులంగా వివరించబడినాయి. సర్వులకు సులభంగా అర్థమయ్యే భాషలో రచన సాగినది.

అందరికీ ఉపయోగించే ఈ గ్రంథాన్ని రచించిన ఆచార్యులు గారిని నేనభినందిస్తున్నాను. పురోహితులకందరికి ఇది హస్తభూషణం కాగలదని ఆశిస్తున్నాను.

—కొత్తపల్లి వీరభద్రరావు
సికింద్రాబాద్-25

ఆరంభము

అనంత పరబ్రహ్మ స్వరూపమగు ఈశ్వరుడు కాలస్వరూపుడు కాలము యొక్క అనగా ఈశ్వరునియొక్క స్వరూపము తెలిసికొనువాడే దైవజ్ఞుడు అనబడుచున్నాడు. భూత భవిష్యత్ వర్తమానములు తెలియువారిని కాలజ్ఞులని దైవజ్ఞులనియును అనుట నిత్యవ్యవహారమునందుకలదు అట్టి కాలజ్ఞానము కలిగిన సత్పురుషులు, మహానుభావులు మనయందు అనేకులు కలరు.

ప్రకృతియందు కనిపించునట్టియు, కనిపించక సూక్ష్మములగునట్టియు అనేకములగు కిరణసముదాయములు ప్రసరించుచుండును. అట్టి కాంతి ప్రసరణము ఒకనియమముతో ప్రసారితమగుచుండును. అతీంద్రియ సంపన్నులగు మహాపురుషులు ఆకాంతి (జ్యోతులు) పుంజముల ప్రసరణలపై అనేక సంవత్సరములు శ్రమించి వాటి ఫలితములను కనుగొనియున్నారు. వారి ఆలోచనలను సూత్ర బద్ధముచేసి తరువాత తరములవారికి అందించియున్నారు. వారు శ్రమించిన సూత్రముల సారమే ఈ జ్యోతిష శాస్త్రము.

ఎవరు ఏ శాస్త్రమును నిర్మించినను కొన్ని నియమములకులోబడి చేయుచుందురు. శాస్త్రనిర్మాణమునందు దేశ-కాల-పాత్రలు ప్రాముఖ్యత తప్పక వహించుచుండును. ప్రతి శాస్త్రమునందును కాలక్రమాను గతములగు మార్పులు చేర్పులును జరుగుచునే యుండును. ఏ శాస్త్రమునందయినను ఇది జరుగుట నిశ్చయము. మనము ఒక విషయముపై మాట్లాడు అధికారము కావలయుననినచో ఆ విషయముపై మనకు సంపూర్ణ అవగాహన యుండవలయును.

పురాణమిత్యేవనసాధు సర్వం
నచాపికావ్యం నవమిత్యవద్యమ్
సంతః పరీక్షాన్యతరద్ భజంతి
మూఢః పరప్రత్యయనేయబుద్ధిః
అనికాళిదాసు అనియున్నారు.

ప్రస్తుత కాలమునందలి విజ్ఞాన శాస్త్రములలో వైద్య శాస్త్రమును గమనింపుడు. అనేకములగు ఔషదములు లభించుచున్నవి. ఒకే రోగమునకు అనేక ఔషధములు ఎందుకు ఒకే రోగము ఇరువురకు ఉన్నది అనినచో ఒకరికి ఒకమందు పనిచేయును వేరొకరికి ఇంకొక మందు పనిచేయు చున్నది. ఒకే ఔషదము ఒకే రోగమునకు ఇరువురి వ్యక్తులయందు సరిపడుట లేదుకదా! ఎందుచేత ఇది శాస్త్రలోపమనవలెనా!

ఒకేవైద్యుడు ఇరువురికి ఒకే రోగవిషయమునందు శస్త్రచికిత్స చేసియున్నాడు అనుకొనినచో ఒకరోగి చాలా ఆరోగ్యవంతుడగును. మరియొక్క రోగికి ఆరోగ్యము సరికాదు దీనికి కారణమేమి? ఇదికూడ శాస్త్రలోపము అనవలయునా?

ప్రపంచమంతయు ఆకాశయానమునకు సంబంధించిన క్షిపణులు తయారు చేయుచున్నారు. అందుకొన్నిటి ప్రయోగము విజయవంతమగుచున్నది. మరికొన్నింటికి అపజయము కలుగుచున్నది. దీనికి కారణము కూడ శాస్త్రమునందు లోపమేనా

డార్విన్ జీవపరిణామ సిద్ధాంతము, న్యూటన్ ఆకర్షణ సిద్ధాంతములు బహుళ ప్రచారము పొందియున్నవి. వాటియందుకూడ కొన్ని లోపములున్నవనియు ప్రస్తుత శాస్త్రజ్ఞులనబడువారు అనుచున్నారు. వారిని శాస్త్రకర్తలు అనరాదా?

ఈ విధముగ చూపదలచినచో ఎన్ని ఉదాహరణలైనను ఇవ్వవచ్చును అందుచేతనే ప్రతిశాస్త్రమునకును కొన్ని అవధులు ఉండును. కాలక్రమేణ అందుమార్పులు వచ్చుచుండును. ఆయాకాలములయందున్నవారు ఆయా మార్పుల గమనించి శాస్త్రమును సవరించి ప్రజోపయోగముగా చేయుచున్నారు.

భూమికి అయస్కాంత శక్తి (వచ్చి) యున్నది. ఈశక్తి ఏ విధముగా ప్రాప్తించినది. కారణము ఏమి అని ప్రశ్నించుకొనినచో సమాధానము చాల చిన్నది.

ప్రకృతియందు వెలుతురునుండి విద్యుత్తు విద్యుత్తునుండి వెలుతురు కలిగించుట ప్రస్తుత కాలమందు ప్రతివారికిని తెలిసిన విషయము అనంతమగు ఆకాశమున ఎన్నియో (చుక్కలు) తారలు కాంతిని వెదజల్లుచునే యున్నవి ప్రకృతియందు కనిపించు ప్రతిగోళమునకును కదలిక కూడ యున్నది కాంతియందు అయస్కాంతశక్తి కలదు. అయస్కాంతశక్తికలిగిన పదార్థముతో ఆశక్తి గ్రహించగలిగిన వేరొక పదార్థమును తాకించినపుడు ఆ శక్తి శక్తిలేని రెండవ వస్తువు గ్రహించుచున్నది.

ఆకాశమంతయు అయస్కాంత శక్తితోనున్న వస్తువు అనుకొనినచో భూమి ఆశక్తిని గ్రహించగల వస్తువు అందు అనగా భూమిపై జన్మించి భూగుణముగల సకల చరాచర జగత్తుకూడ ఆకాశ తత్వమునందున్న శక్తిని గ్రహించును అందుచే భూమికి భూమిపైనున్న మానవులకు కాంతి ప్రభావమునుండి వేరుపడి యుండుట జరగని పనియగుచున్నది

పై సూత్రముల ఆధారముగా పరిశీలించినచో ప్రకృతియందున్న కాంతి మానవులపై ప్రభావము చూపుననుట నిస్సందేహము. కావున అన్ని శాస్త్రములవలే జ్యోతిష శాస్త్రము అతిపటిష్టమయినది. అగుచున్నది. అనగా భూమి ఒక డైనమో పనిచేయు విధముగా యున్నదని యర్థము. అయస్కాంత క్షేత్రముగల ఆకాశమునందు అయస్కాంత తత్వములేని భూమి తనచుట్టూ తాను తిరుగుటవలన మనకు దృగ్గోచరముకాని అనంతమగు శక్తిని సముపార్జించుకొని భూమిపైనున్న మనకు ప్రసాదించుచున్నది.

ఇపుడు మనకు ఒక సందేహము కలుగుట అంత్యంత సహజము

ఆకాశమునందు కోటాను కోట్ల నక్షత్రములు ఎన్నియో గ్రహములు కనుపించుచుండగా మన ప్రాచీనశాస్త్రజ్ఞులు కొన్నిటినే ఎందుకు గ్రహించిరి? మనము ఆకర్షింపబడుఇనుము అనుకొనియున్నాము. కదా! ఒకఅయస్కాంత క్షేత్రము దగ్గరనుండు వస్తువునే ఆ అయస్కాంత క్షేత్రము ఆకర్షించును. కాని దూరపు వస్తువులను ఆకర్షించలేదు ఆ విధముగనే మనకు (భూమికి) దగ్గరనున్న కాంతి సమూహము (అయస్కాంతము) మనకు తన శక్తిని

ప్రసాదించుచున్నది. భూమికి ఒక నియమిత మార్గము ఆకాశమున కలదు. ఈ భూమి పయనించు ఏమార్గమైనయున్నదో ఆమార్గమున ఉన్న లేదా కలసిన ఏ వస్తువు (అయస్కాంత గుణము) యొక్క గుణము ఆకర్షించునో ఆవస్తు గుణము తనయందు భూమి నిక్షిప్తము చేసుకొనుచున్నది. ఈ మూలసూత్రముతో పరిశోధించి మనవారు కొన్ని నక్షత్రములను, కొన్ని గ్రహములను సూచించిరి అవియే మనకు ఎక్కువ శక్తినిచ్చి మన మనుగడకు తోడ్పడు చున్నవి.

అవి ఇవి

నక్షత్రములు

1) అశ్వని 2) భరణి 3) కృత్తిక 4) రోహిణి 5) మృగశిర 6) ఆరుద్ర 7) పునర్వసు 8) పుష్యమి 9) ఆశ్రేష 10) మఘ 11) పుబ్బ (పూర్వఫల్గుని) 12) ఉత్తర 13) హస్త 14) చిత్త 15) స్వాతి 16) విశాఖ 17) అనూరాధ 18) జ్యేష్ఠ 19) మూల 20) పూర్వాషాఢ 21) ఉత్తరాషాఢ 22) శ్రవణము 23) ధనిష్ఠ 24) శతభిషము 25) పూర్వాభాద్ర 26) ఉత్తరాభాద్ర 27) రేవతి

ఇవి ఆకాశమునందు స్థిరముగా కన్పించు తారా సముదాయములు. ఈ నక్షత్రములు ఉన్న స్థలమును వృత్తాకారముగ గుర్తించిరి. ఎందువలననగా భూమి వృత్తాకారముగా తిరుగుచున్నది. కావుననే నిజమునకు అవి వృత్తాకారముగా లేవు ఆవృత్తమును క్రాంతివృత్తము అనిపిలచియుండిరి.

అమ్మతో ఆకాశ పరిశీలన ప్రారంభం

అమ్మ చిన్నతనములో ఆకాశమును చూపించి చందమామను చూపుతూ మనకు ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తుంది. అంటే చిన్నతనమునుండే మానవుడు ఆకాశమునుచూస్తూ ఆనందాన్ని అనుభవిస్తున్నాడన్నమాట. మనం రాత్రివేళ ఆకాశములోనికిచూస్తూఉంటే నక్షత్రాలు కనుల పండువుగా భగవన్నిర్మితమయిన భూమండలపు చాందినీలా మనకు కనిపిస్తుంది. అయితే

ఆకాశంలో అంతటా ఈ నక్షత్రములు ఒకేవిధంగా లేవు. కొన్ని ప్రదేశము లందు దట్టముగా కొన్ని ప్రదేశములందు పలుచగాను ఇవి ఉనళవి. ఇలా గుంపులు గుంపులుగా ఉన్న నక్షత్రములను కొన్ని మండలములుగా భూ మండలముపై నివసించు మన ప్రజలు పలుప్రాంతములనుండి కూడ ఒక గుంపును. ఒకే ఆకారముగా గుర్తించిరి మన ప్రాచీనఋషులు ఆకాశమును చూచి ఆనందముతో పలికిన ఈ మాటలు చూడండి.

1. ఇదం స్వరిద మిదానవామ మయంప్రకాశా ఉర్వాంతరిక్షం

ఋగ్వే X 124—6

2. ఆభిశ్యావం నకృశానోభిరశ్వం నక్షత్రేభిః పితరోద్యామ పింశవ్ రాత్ర్యంతమో అదధుర్జ్యోతి రహసి

ఋగ్వే X 68—11 అయాస్య ఋషి

1. నీలపు గుబ్బ గొడుగువలె భూమండలము నావరించి అపారముగా వ్యాపించియున్న అకాశమండలమునందు సూర్యుడస్తమించిన తరువాత నక్షత్రములొక్కొక్కటి బయల్పడుట విచిత్రముగదా!

2. పితరులు పగటివేళ సూర్యకాంతిని రాత్రి చీకటిని వ్యాపింప జేసిరి. నల్ల గుర్రమునకు ముత్యాల జాలరులు వేసి అలంకరించినట్లు రాత్రి చీకటిలో నభోరంగమును చుక్కలకోవలతో నలంకరించిరి.

ఇక సంవత్సరాత్మకమయిన కాలచక్రమును గూర్చి దీర్ఘతముడను ప్రాచీన వైజ్ఞాని కోత్తముడు వర్ణించిన విధము.

ద్వాదశ ప్రథయః చక్రమేకం త్రీణి నభ్యానిక ఉతిచ్చికేత

తస్మిన్త్సాకం త్రిశతాన శంకవోర్పితాః షష్టిర్నచలా చలాసః

దీని భావమునే భారత ఆదిపర్వ ఉదంకోపాఖ్యానమున వ్యాసుడు వెని గించియున్నారు. అవి 3- 22, 23, 28

22 త్రీణ్యర్పి తాన్యత్ర శతాని — పరివర్తయంతి

23 తంత్రం వేదం విశ్వరేపే — భువనానిచైవ

28 ఏతాస్త్రీయోధాతావిధాతాచ — సంవత్సరశ్చక్రం

పై విధమయిన కాలమానమును చెప్పుచున్నపుడు ఈ కాలమును వివిధముగ చెప్పబడినదను సంశయము కలుగక మానదు. కాలమానమునకు

ఆకాశమునందలి చుక్కలగుంపులు ప్రమాణములగుచున్నవి. అనాది కాలము నుండి మానవుడు ఆకాశము చూచుచు కాలగణన సాగించుచున్నాడు అనుటకు చరిత్రాధారములు అనేకములు కనిపించుచున్నవి. ఈ కృత్రిమ వాతావరణముదాటి ఏపల్లెటూరి యందయిన శుక్లపక్ష వేసవి రాత్రులు గడపిన ఆకాశముయొక్క చంద్రునియొక్క చల్లదనము అనుభవైకవేద్యము కాగలదు. ఖగోళమున ప్రత్యక్షముగా కనిపించునది చంద్రగమనము ప్రాచీనులు మొదట ప్రస్ఫుటముగా కనుపించు ఈ చంద్రగతి ఆధారముగా కాలమును నిర్ణయించిరి ఇచట ఒక్క విషయము గ్రహించవలయును నెలవంక, మూన్-మంత్ ఇవి పరిశీలించిన నెలకు అర్థము తెలియును చంద్రుడు చిన్నవాడుగా కనిపించిన నాటినుండియు మరల కనిపించు వరకు కలిగిన పరిణామాన్ని నెలగా గుర్తించారు.

ఈ చంద్రుడు ఎల్లపుడు ఒకే ఒక చుక్కల గుంపుల ప్రక్కగా పయనించుటను గమనించిరి. మనము ప్రయాణము చేయుచున్నపుడు ఏ విధముగా మార్గమున కిరువైపుల దూరముగా గ్రామములున్నను అవి ఆ గ్రామముగా పరిగణించెదము. అటులనే చంద్రుడు పయనించు మార్గమును కూడ గుర్తించిరి చంద్రుడే కాక మరికొన్ని నక్షత్రముల కంటె భిన్నమయిన వానిని కూడ చంద్రుని బాటయందే పయనించుట కూడ గుర్తించిరి. అయితే ఈ చుక్కల గుంపులను గూర్చిన పట్టికలు ఋగ్వేద కాలము నాటికి తయారు కాలేదు కాని వాటి ప్రశంసలు మాత్రము కానవచ్చుచున్నవి. కాని కృష్ణయుజుర్వేదము (తైత్తిరీయ సంహిత) కాఠక సంహితలయందు, అథర్వవేదము శతపథ బ్రాహ్మణము నందును కానవగుచున్నది. అవి ఇవి.

1. కృత్తిక, 2. రోహిణి, 3. మృగశిర, 4. ఆరుద్ర 5. పునర్వసు 6. తిష్యమి, 7. అశ్రేష, 8. మఖ, 9. పూర్వ ఫల్గుని, 10. ఉత్తర ఫల్గుని, 11. హస్త, 12. చిత్త, 13. స్వాతి 14 విశాఖ, 15. అనూరాధ 16. జ్యేష్ఠ, 17. విచృతీ, 18. పూర్వాషాఢ 19. ఉత్తరాషాఢ 20. శ్రోణి 21. శ్రవిష్ఠ, 22. శతభిషక్, 23. పూర్వప్రోష్ఠపద 24 ఉత్తర ప్రోష్ఠపద, 25 రేవతి, 26. అశ్వయుజౌ, 27. భరణి

అతి ప్రాచీన కాలము నుండియు ఇవియే చుక్కలు గుంపులకు ఈ పేరు వచ్చుటకు కారణము సూర్య చంద్రాది సమస్త గ్రహములు ఈ ఇరువదియేడు

చుక్కల మీదుగనో వీని సమీపము నందునో సంచరించునట్లు మనకు కనిపించును. ఈ మార్గమునకే క్రాంతి చక్రము (Eclipties) అందురు.

ఈ క్రాంతి చక్రము నందున్న ఇరువది ఏడు నక్షత్రములకును 12 రాశుల విభాగమును ఏర్పరచి యుండిరి. అనగా $27 \times 4 = 108 \div 12 = 9$.

నాభి నుండి గోళము యొక్క పరిధి 360 డిగ్రీలు కాగలదు. దీనిని 12 భాగములు చేసినచో $360 \times 60 \div 12 \div 9 \times 4$ అయిన నక్షత్రమునకు 800 కలలు కాగలవు.

నక్షత్రములు - భచక్రము

"అభిశ్యావం నకృశనోభిరశ్వం నక్షత్రేభిః పితరోద్యామ
పింశప్। రాత్ర్యం తమో అదధుర్జ్యోతి రహసి"

ఋగ్వేదము X 68.11. అయాస్యఋషి

పితరులు పగటివేళ సూర్యకాంతిని రాత్రి చీకటిని వ్యాపింపజేసిరి. నల్ల గుర్రమునకు ముత్యాల జాలరులు వేసి అలంకరించినట్లు రాత్రి చీకటిలో నభోరంగమును చుక్కల కోవలతో నలంకరించిరి.

సంవత్సరాత్మక మయిన కాలచక్రమునుగూర్చి దీర్ఘతముడు (ప్రాచీన వైజ్ఞానికోత్తముడు) ఈ విధముగా వివరించి యున్నాడు.

ద్వాదశ ప్రదయః చక్రమేకం త్రీణి నభ్యానిక ఉతిచ్చికేత
తస్మిన్త్సాకంత్రిశతానశంక వోర్పితాః షష్టిరంచలా చలసః

ఋ 1-24-48

దీని భావమునే భారతమున వ్యాసుడు. ఆది 3-22, 23, 28

22 త్రేణ్యర్పితాన్యత్ర శతాని — పరివర్తయంతి

23 తంత్రం చేదం విశ్వరేపే — భువనానిచైవ
28 ఏతేస్త్రీయోధాతా విధాతాచ — సంవత్సరశ్చక్రం

పై విధమగు కాలమానమును చెప్పుచున్నపుడు ఈ కాలమానము ఏ విధముగ చెప్పబడినదను సంశయము కలుగక మానదు కాలమానమునకు ఆకాశమునందలి చుక్కల గుంపులు ప్రమాణములగుచున్నవి. అనాది కాలము నుండి మానవుడు ఆకాశము చూచుచు కాల గణన సాగించు చున్నాడనుటకు చరిత్రాధారములు అనేకములు కనిపించుచున్నవి. పూర్వకాలమున చంద్రుని చూచి ఆనంద మనుభవించేవారు. ప్రస్తుతము మనమయినను ఏదయిన కరెంటులేని అరణ్య ప్రాంతమునకువెళ్ళి శుక్లపక్ష దినములు గడపిన చంద్రుని చల్లదనము కాలము విలువలను తెలియగలవు ఖగోళములో ప్రత్యక్షముగా కనిపించు చంద్రుని గమనమును కొలుచుట కుపక్రమించినారు అతి ప్రాచీన మానవులు. నెల, మాసం అనే పేరులు కూడా అక్కడ నుండియే వచ్చినవి. నెలకు ముప్పది రోజులు నియమం కూడా చంద్రుని ఆధారముగా చేసికొనియే ఏర్పడినది. దీనిని భాషా చరిత్ర దృష్ట్యా వింగడింప వచ్చును.

చంద్రుడు పయనించు మార్గము నందున్న చుక్కల గుంపులనుగూర్చి మనము కూడ ముందుగ తెలిసికొందము. ఈ చుక్కల గుంపులను గూర్చి పట్టికలు ఋగ్వేద కాలము నాటికి తయారుకాలేదు. కాని కృష్ణయజుర్వేదము (తైత్తిరీయ సంహిత) కాఠక సంహితల యందు, అధర్వవేదము, శతపద బ్రాహ్మణము నందు కొనసాగుచున్నవి. అవి ఇవి.

1 కృత్తిక, 2 రోహిణి, 3 మృగశిర, 4 ఆర్ద్ర 5 పునర్వసు 6 తిష్యమి, 7 ఆశ్రేష, 8 మఖ, 9 పూర్వఫల్గుని, 10 ఉత్తరఫల్గుని 11 హస్త, 12 చిత్త, 13 స్వాతి, 14 విశాఖ, 15 అనూరాధ, 16 జ్యేష్ఠ 17 విచృతీ, 18 పూర్వాషాఢ, 19 ఉత్తరాషాఢ, 20 శ్రోణి 21 శ్రవిష్ఠ 22 శతభిషక్, 23 పూర్వ ప్రోష్ఠపద, 24 ఉత్తర ప్రోష్ఠపద, 25 రేవతి 26 అశ్వయుజౌ, 27 భరణి.

అతి ప్రాచీన కాలము నుండియు ఇవియే గుంపులకు ఈ పేరు వచ్చుటకు కారణము. సూర్య చంద్రాది సమస్త గ్రహములు ఈ ఇరువదియేడు చుక్కల మీదుగనో వీని సమీపమునందునో సంచరించునట్లు మనకనుపించు ఈ మార్గమునకే క్రాంతి చక్రము (Ecliptics) అందురు.

ఈ క్రాంతి చక్రము నందున్న ఇరువది ఏడు నక్షత్రాలను పన్నెండు రాశులగ విభజించిరి. అనగా 27 ÷ 12 = 2.1/4 అనగా ఒక్కొక్క రాశికి రెండుపావు నక్షత్రము లగుచున్నవి.

ద్వాదశ రాశులు

సంవత్సరాత్మక మయిన కాలచక్రపు ప్రధ (నేమి) యను దాని ననుస రించి క్రాంతి వృత్తము ఏర్పడియున్నది. అది పండ్రెండు భాగములు గల దను మాట వేదముల నుండి గ్రహించియుంటిమి. 1-164-48. ఈ క్రాంతి చక్రము మార్పులేక యుండుననియు ఆ వృత్తము త్రినాభియుతమై Ellipse అనియు ద్వాదశార మంత్రము ఋ 1-164-11 వలనను సప్తయుంతి మంత్ర ము ఋ 1-164-2 వలన తెలిసికొంటిమి.

1 మేషము

అశ్విని + భరణి + కృత్తిక ఒక పాదము మేషరాశి యగుచున్నది.

అగ్నిదేవుడు ధూమధ్వజుడు మేషవాహనుడు అగ్ని దైవతమైన కృత్తిక దిగువన యుండుటచే అగ్ని మేషవాహనుడయ్యెను. మేష ప్రశంస ఋగ్వేద ములో పెక్కుచోట్ల గలదు. ఋ 1-51-1 1-52-2.

అగ్ని జ్వాలలు "కాళీ-కరాళీచ-మనోజవాచ-సులోహితాయాచ-సుధూ మ్రవర్ణా - స్ఫులింగిని- విశ్వరూపీచ దేవీ - లేలాయమానా ఇతి సప్తజిహ్వా ముండకోపనిషత్ 1-2-4

2. వృషభము

కృత్తిక 3 పాదములు + రోహిణి + మృగశిర రెండు పాదములు

భగోళమున గల ద్వాదశ రాశులలో వృషభము మూడు విధములుగా బంధింపబడినట్లు తెలియచున్నది. 1. అశ్వినీదేవతలు తమ రథమునకు శింశు మారమును జల జంతువులతో వృషభమును పూన్చుకొని వెళ్ళిరని ఋగ్వేదము తెలుపుచున్నది, 1-116-16 యువాం రథం వృషభశ్చ శింశుమారశ్చయుక్తౌ

2. ఈ వృషభమే ముద్గలుని రథమునకు పూన్చబడినదని ఆ రథమునకు రెండవ ప్రక్క గద వంటి కర్ర (ద్రుఘణము) కట్టిరని ఈ రథమును అతని భార్య (పరివృక్త యనబడు వంధ్య) తోలి దొంగలను వెంటాడెనని ఋగ్వేదము తెలుపుచున్నది.

3. ఈ వృషభమే దాని తరువాతి రాశియగు మిథునమునకు అనగా పార్వతీ పరమేశ్వరులకు వాహనమైనది.

1) ఋ॥ చత్వారి శృంగా త్రియో అస్య పాదా ద్వేశీర్షే
ఋ 10,58-3 వృషభోరోరవతీ

2) నస్మై తృణం నోదక మాభర న్త్యు త్తరోదురోవహతి
ప్రదేవిశత్ X 102-10

త్రిదాబద్ధమగు ఈ అగ్ని 1) ఆహవనీయ 2) గార్హపత్యము 3) దక్షిణాగ్నిగా ప్రతిష్టింపబడినది.

3. మిధునము

మృగశిర రెండు పాదములు + ఆర్ద్ర + పునర్వసు 3 పాదములు

పునర్వసు ధనురాకారము గల చుక్కల గుంపు పునర్వసు ఉత్తరపు కొనను రెండు చుక్కల జంట కలదు ఈ రెండు చుక్కలనే మిధునమని మన వారు చెప్పుచున్నారు. జ్యోతిశ్శాస్త్ర రీత్యా ఆర్ద్ర నక్షత్రము రుద్ర దైవత్వము ఈశ్వరుడే ఈ ఆర్ద్రపై నున్న మృగశిర చంద్రాదుడు కావున జాబిల్లి ఈశ్వరుని శిగపూవైనది. వైశాఖ శుద్ధ సప్తమినాడు గంగావతరణము జరుగును. ఈ గంగయే ఆకాశగంగ పాలపెల్లి సమస్త సృష్టికి నిలయము అయినది అని ఎరుగవలయును.

4. కర్కాటకము

పునర్వసు చివరి పాదము + పుష్యమి + ఆశ్రేష

ఈ రాశి నామదేయము ఋగ్వేదమున కానవచ్చుట లేదు. శంబరుడు కలితరుని పుత్రుడుగా ఋగ్వేదము IV-30-14 ఉతదాసం కౌలితరం

బృహతః పర్వతాదధి అవాహన్నింద్ర శంబరి అని ఇంద్ర శత్రువగు శంబరుని గూర్చి యున్నది. ఈ కులితర శబ్దమే భాషా పరిణామముల వలవ కళీరము గా మారినది. సూర్యకిరణములు(ఆశ్లేషా) సర్పసహజ వక్రగతితో పోవునని వైజ్ఞానిక పరిశీలనవలన తెలినది. యేదో రోచనేదివో. యేవాసూర్యవ్యరశ్మిషు యేషామస్ప్సషదః కృతం తేభ్యస్సర్పే భ్యోనమః(సర్పసూక్తము) సప్తాశ్వో అర్కో అరుణ రుచివపుః సప్తరజ్జు (సౌర సూక్తము) కావున పూర్వపు మన ఋషులు అతీంద్రియ శక్తిచే సమస్తము గ్రహించిరని తెల్లమగుచున్నది.

ఈ విధముగ కులితరముగా కుళీరమగు కర్కటకము వేదమున గమనార్హము.

5. సింహము

మఖ + పుబ్బ + ఉత్తర 1వ పాదము

మఖ నక్షత్రాలను పుబ్బ నక్షత్రాలను ఉత్తరలో కాంతిగ ఉన్న నక్షత్రాన్ని చేర్చి చూస్తే సింహం ఆకారములో మనము వక్షోరంగమున చూడవచ్చును. కన్య అనగా దేవి సింహారూఢగా మనము ఊహించవచ్చును. మన పురాణేతిహసము లన్నియు సింహమును దేవికి వాహనముగాను దేవీ కేతనముగాను వర్ణించియున్నారు. భారతమున కూడా దుర్గాదేవి స్తుతిలో సింహ వాహన ప్రసక్తి యున్నది.

6. కన్య

ఉత్తర 3 పాదములు + హస్త × చిత్త 2 పాదములు

ఋగ్వేద సంహిత యందు

అనోమహీ మరమతిం నజోషాగ్నాం దేవీం నమసారాత హవ్యాం

మధోర్మ ధాయ బృహతీమృతజ్ఞా మాగ్నేవహ పధిభిర్దేవయానైః

ఋ V - 43 - 6

ఓ అగ్నిదేవుడా మమ్ము కటాక్షించి మా యందనుకూలుడవై మా వినతులతోను, మేము సమర్పించు కానుకలతోను, విభ్రాజితమూర్తి అరమతీ

మహాదేవిని మిమ్మనుగ్రహింప దేవయా నీ మార్గమున కొనితెమ్ము.

స్వాతీ నక్షత్ర ప్రాంతమున మరుత్తులేడ్గురు కలరు. కర్య రోదసివారి ప్రక్కన కలదు. కావుననే మరుత్తులేడుగురకు ఈ రోదసీ సామాన్య భార్య అని ఋగ్వే 1-167-4 "పరా శుభ్రా అయాసోయ వ్యాసాధారణ్యేవ మరుతీ మిమిక్షుః

ఋ VI 56 4-5 మిమ్యక్షయేషు రోదసీను దేవ

66 6 అ ధస్మైషు రోదసీ స్వశోచిరామవ త్సుతసై నరోక
61 4 పరావరాప ఏత నమర్యా సోభద్ర జానయః
అగ్నిత సోయదా సధ
ఋ VI 66 6 అధస్మైషు రోదసీ స్వశోచి రామవ త్సుతసై నరోకః

దివ్యమైన తేజస్సు వ్యతస్పిద్ధమైన మహోజ్వల ప్రభలతో మెరయుచున్నట్లే ఆవరణ బాధితముగాక సముజ్వల సంపూర్ణ కాంతులతో వెలుగుచున్నట్లే మరుత్తుల మధ్య నైసర్గిక రుచులతో తేజరిల్లుచున్నది రోదసీ కన్య.

ఋ VI 61 4 పరావరాప ఏతన మర్యాసోభద్ర జానయః అగ్ని
తపోయధా సధ

మనోహారిణియైన మీ భార్యతో కూడ దూరముగా దిరిగి యగ్ని వేదిక కడ చలి బాపుకొనుడు చక్కని పెండ్లి కొడుకులారా మరుత్తులారా వీరులారా పొండు.

కన్యా రాశియందు పాండవ పత్ని ధర్మములు కూడ కలవు. కన్యారాశి మీన రాశి పరస్పర విరోధములు కన్య ఉదయించిన తోడనే మీనము అస్తమించుట ప్రసిద్ధము కదా! ద్రౌపదీ స్వయంవరము పౌషమాసంబు నందష్టమి నాడు రోహిణియున్నచో జరిగినది. అయిన ద్రౌపదీ స్వయంవరం పుష్య మాసమున జరిగినదా! పుష్యమాసము నందష్టమినాడు రోహిణి రాదు కదా. ఇది సౌరమాసము మీన రాశిలో ముఖ్య తారయగురేవతి కది దేవత, పూషుడు, పూషదేవత సూర్యునితో నున్న మాసము పూష సంబంధియగు పౌషమాసము కాని చాంద్ర మాసమున అందునను శూన్య మాసమున ద్రౌపదీ స్వయంవరం జరిగి యుండదను నిర్వివాదాంశము.

7. తులి

చిత్త రెండు పాదములు + స్వాతీ + విశాఖ మూడు పాదములు

తులా మాసమున దివా రాత్రములు సరి సమానముగా నుండు విషవత్ పుణ్యకాలము సంప్రాప్తమగును. ఉత్తర భాగమున వ్యాపించిన క్రాంతి చక్రము దిశమార్చి దక్షిణమునకు మరలును ఉత్తరశాఖను వదలి వేరొకశాఖ నాశ్రయించి దక్షిణ దిగ్భాగము ననుసరించి పోవును. బెంట్లీ దొరగారు విశాఖకు వి + శాఖ అని విభజన చేసి ఇక్కడ నుండి క్రాంతి వృత్తము శాఖాంతరము నవలంబించి దక్షిణా పథము త్రొక్కుననని వ్యుత్పత్తి తెలిపినారు. విశాఖ ప్రాంతమందే క్రాంతి చక్రము దశీకృతమై రెండు భాగములుగా విభజింపబడుచున్నది. ఈ మాసమున అహః ప్రమాణమును, శీతోష్ణస్థితులును, వర్ష వ్యాప్తి విధానములును, ఖగోళపుటుత్తర దక్షిణ దిశలును క్రాంతిచక్ర వ్యాప్తియును సమానముగా నుండును. పక్షపాతము లేని సమానత్వమును సర్వ సమత్వ భావమును సూచించును.

ఋగ్వేదమున

భరతా మపయద్రిపో ద్యోః పృథివి క్షమారపో మోషుతే కించ నామమత్ X -59-10.

ఏ అకార్య కారణ దోషములకు పాపకర్ములు సిగ్గుపడి తలలు వంచుకొందురో అసమశీలములైన యే పక్షపాత దోషములు ప్రాణుల హింసించుచున్నవో అట్టి పాప సంచయము నశింపజేసి ద్యావాపృథివీ మిధునము తుడిచి వేయును గాక! లోకమునందు ఏ ప్రాణియు పాప పీడితమై దుఃఖింపకుండును గాక.

విశాఖ — ఇంద్రాగ్ని దైవత్వము శిబి కథ
విశాఖ — భాగవతములో రాధ (రాధా మానము)

పూర్వము గ్రీకులకి తులా రాశి జ్ఞానము లేదు. దీనిని తరువాత వృశ్చిక రాశిలో జేర్చిరి. ఒరయన్ మహాయోధుని బాధించినది ఈ మహా వృశ్చిక మనిరి,

8. వృశ్చికము

విశాఖ నాల్గవ పాదము + అనూరాధ + జ్యేష్ఠా నక్షత్రములు

ఈ వృశ్చికమును గూర్చి ఋగ్వేదము VII - 50 లో తెలుపబడినది. జ్యేష్ఠ వృశ్చికములోని యోగ తార

కృష్ణ యుజుర్వేదము నందు జ్యేష్ఠను "రోహిణి" యని చెప్పబడెను. మైత్రావరుణీయు, కాఠక, సంహితలయందు, బ్రాహ్మణముల యందు ఈ నక్షత్రమును జ్యేష్ఠయనియే తెలుపబడినది.

అనూరాధకు మిత్ర దేవుడధిపతి.

శంనో మిత్రః శంవరుణః శంనో భ వత్వర్యమా
శంనో ఇంద్రో బృహస్పతిః శంనో విష్ణురురుక్రమః

ఋగ్వే I-90-9

ఈ మిత్రునకు ఆర్యులు పూజలు జరిపినట్లనే కాధారములు కలవు. ఒర యన్‌యోధుడు (వృషభ సమీపము) తేలుకుట్టగా చనిపోయెనని ప్రాశ్చాత్య గాథల వలన తెలియుచున్నది.

9. ధనుస్సు

మూల + పూర్వాషాఢ + ఉత్తరాషాఢ ఒకటవ పాదము

ఋగ్వేదములో ధనుర్ధారికి "కృశానుడు" అను పేరు కలదు.

ఋ I-155-2 యామర్త్యాయ ప్రతిధీయమానమిత్ కృశానో
రస్తు రసనా మురుష్యథ

ధనుర్ధారి కృశానుడు గురిచూచి మానవులపై ప్రయోగించు బాణములు

ఋ IV - 27 - 3 నృ జద్యధస్మ అవహక్షి పజ్ఞ్యాం కృశాను (మన్మదాగ్ని)
రస్తా మనసా బురణ్యన్

మనస్సున రేగు సుద్రేకముతో ధన్వి కృశానుడు నారి దిగిచి గురిచూచి వాని పడగొట్టువాడై బాణము విడిచెను.

ఆ బ్రహ్మ కీటాంత మిదం నిబద్ధమ్ త్రీషం ప్రయోగేన జగత్సమస్తమ్ అనునది ఈ ధనుర్మానమున ప్రతిపాదితము. కృష్ణయుజుర్వేదమున పూర్వాషాఢకు అపోదేవతయు ఉత్తరాషాఢకు విశ్వ దేవతలు అధి దేవతలని కలదు.

మంత్ర పాదములందు నీ యాషాఢ నక్షత్రమునకు కామునితో సంబంధములు కనుపించుచున్నవి.

"అపోహ అ కామయత సముద్రంకామ-సముద్రాయస్వాహా కామాయస్వాహా

విరాట్పురుషుని తేజోరూపమును వర్ణించు వ్యాసులవారు

మేషః శిరోధ వదనమ్ — ధన్వీచ — ఊరు యుగమ్

అని విరాట్పురుషుని ఊరు ప్రదేశము మన్మధుడని నిర్ధారించినారు.

పుష్యమాసమున సూర్యునితో ధనూరాశి అస్తమించును కావున సంభోగ సంబంధమయిన కార్యముల యందుత్సుకత చూపదు. ఆ కాలమునందు మానవ శరీరమున కొన్ని మార్పులను వాతావరణ రీత్యా కనుగొనవచ్చును. అందుచే ఇది నిషిద్ధమయినది.

10. మకరము

ఉత్తరాషాఢ మూడు పాదములు + శ్రవణము + ధనిష్ఠ రెండు పాదములు

ఇందు శ్రవణము యోగతార కృష్ణ యుజుర్వేదమున తైత్తరీయ బ్రాహ్మణ మైత్రావరుణీయ సంహితలందు కూడ ఈ నక్షత్రము శ్రోణానక్షత్ర మని పేర్కొనబడినది. కాఠక సంహితయందు మాత్రము దీనిని "అశ్వత్థ" మని పేర్కొనినది.

ఋగ్వేదము నందు "సఘుపర్ణో గరుత్మాన్ అని దివ్యముగా వర్ణించిరి మంత్ర పాఠములందు" శృణ్వంతి శ్రోణా మమృతస్య గోపామ్ పుణ్యమస్యా ఉపశృణోమివాచమ్" అని యున్నది.

ఈ మకరరాశిని గూర్చి ఋగ్వేదము నందెచ్చటను లేదు. దీనిని అజ మని వ్యవహరించిరి ఈ అజమును పూషుడను దేవత రథమునకు పూన్చబడి యాతని రథాశ్వమయ్యెనని వర్ణింపబడినది. పూషుడు రేవతి అధి దేవతయని కన్యా రాశియందు గ్రహించి యుంటిమి.

ఋగ్వేదము

అజాశ్వప్రశ వస్యుతామ జాశ్వమే	I-138-4
రమోధారా స్యేష్ను జోవ సోరాశిర జాశ్వ	VI—55-3
పూషణాన్వ జాశ్వముపస్తోషా మవాజిన	VI—55-4
అవితానో అజాశ్వ పూయామాషామ నియామని	IX—67-10

అతే రథస్య పూషన్న జధురం వ వృత్యుః X—26-8

కొంతకాలము తరువాత నీయ జరాశి మకరరాశిగా మారి మన్మధుని ధ్వజమయినది మరల (కుంభము) వరుణ దేవునికి వాహనము.

11. కుంభ రాశి

ధనిష్ఠ రెండు పాదములు - శతభిషము + పూర్వాభాద్ర మూడు పాదములు

ఋగ్వేదమునందు "నీచీన బారం వరుణః కవంధః ప్రస సర్జరోదసీ అంతరిక్షం । తేన విశ్వస్య భువనస్య రాజాయవం నవృష్టి ర్వ్యునత్తి భూమ ॥ ఋ V-85-3.

ఇందు శతభిషము యోగతార అధిపతి వరుణుడు ఆ వరుణుడు వరపువే తపించుచున్న సస్యములకు నరులకు జలమును ఇచ్చుటకు నీళ్ళకడవ త్రిమ్మరించుచున్నాడని పై వేద మంత్రాభిప్రాయము. ప్రస్తుతము వర్షయోగములందుకూడా ధనిష్టా పంచకము ప్రాప్తించినపుడు వర్షాంశము వ్రాయుట కద్దు. కావున కుంభము రిక్త కుంభమను వరాహమిహిర వాక్యము పరాలోచింప దగినది.

12 మీన రాశి

పూర్వాభాద్ర చివరి పాదము + ఉత్తరాభాద్ర + రేవతి

ఈ రాశిలో రెండు చేపలున్నవి వీని తోకలను కలుపుచు ఒక పాశము వున్నది. ఈ పాశమునే వరుణపాశమని చెప్పవచ్చును. ఋగ్వేదము I-24-15; I-25-2; VI-74-4; X-85-24 అందు ప్రశంసింపబడినది. అధర్వణ వేదము నందు ఏతేపాశా వరుణ సప్త సప్త త్రేధాతిష్ఠన్తి IV-16-6.

ఇది అర్జునుడు పడవేసిన మీనముగా చెప్పవచ్చును. పూర్వ ఫల్గునీ నక్షత్ర ఉదయమునకు మీనరాశి అస్తమయమగును.

పంచాంగ పరిచయము

పంచాంగమునందు మనము అయిదు అంగములు భావించుచున్నాము. అవి—

1. తిథి
2. వారము
3. నక్షత్రము
4. యోగము
5. కరణము

పంచాంగము

పంచాంగము మనిషికి ఎందుకు అవసరమయింది అనే దానిని గూర్చి తెలుసుకుందాము.

ప్రకృతి పరిశీనాభిలాషియగు మానవుడు అత్యంత జాగరూకతతో భూ ఖగోళపరిస్థితుల రెండిటిని పరిశీలించ నారంభించియున్నాడు. తను ఎప్పుడూ చూచే విధానంలో ఎన్నో మార్పులు వస్తూ వచ్చాయి. అలాగే ఆ వచ్చిన మార్పులు ఒక నియమిత కాలంలో మరలా మరలా రావడం జరుగుతూవుంది. ఎండలు, వానలు, చలి-వసంతము మరలా మరలా రావడం ఇదే క్రమంగా సాగుతోంది

ఈ విధమయిన కాలక్రమంలో మానవుని జీవితం ముడిపడింది. ఆకాశంలోని నక్షత్రాలకు జన జీవనాన్ని కలిపి ఆ నక్షత్రాలు ఎపుడు వస్తాయి అని చూచే రోజునకు మానవుడు చేరుకొన్నాడు.

ఆదికాలము నుండి మానవునకు సూర్యోదయం ముందు లేవడం అలవాటయి ఉంటుంది. లేవగనే బయటకు వచ్చి ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని ఆస్వాదిం

చేవాడు. ఈ ఆస్వాదనలో భాగంగా ఆకాశంలో సూర్యోదయాత్పూర్వపు నక్ష త్రాలను పరిశీలించడం జరిగేది; ఆ విధంగా సూర్యాస్తమయం తరువాత తీరుబడిగా చల్లదనం కోసం విశాల ప్రదేశంలో పడుకున్నట్లయితే ఆకాశం లోని నక్షత్రాలు ఆహ్వానాన్ని పలికేవి. ఆ ఆహ్వానాన్ని మన్నించి పరిశీలించే వాడు ఆకాశాన్ని మానవుడు. ఈ విధంగా పరిశీలిస్తూ ఉంటే ప్రతిరోజు ఒకే నక్షత్రాలు కనిపించక మారుతూ ఉండేవి.

ఆ మార్పులను గమనిస్తూ ఆ కాలములో జరిగే భౌగోళిక పరిస్థితులను అంచనా వేసేవాడు ఆకాశములో సూర్యోదయాత్పూర్వము రోహిణి కనిపిస్తే ఎండలు బాగా కాసేవి. వర్షాకాలములో అయితే చిత్తా నక్షత్రము సూర్యునికి ముందు కనిపిస్తే వర్షాలు బాగాపడేవి. కాల చక్రములో ఈ విధానాన్ని బాగా పరిశీలించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు.

మనిషి మనుగడకు ముఖ్యమయినది ఆహారము. ఆ ఆహారాన్ని ఎలా సంపాదించాలి ఎప్పుడు సంపాదించాలి అన్నది ముఖ్యం. ఏ కాలములో విత్త నాలు చల్లితే బాగా పండుతుంది ఏ కాలములో చేపలు బాగా దొరుకుతాయి. ఏ సమయములో అడవిలో పంభారాలు దొరుకుతాయి, ఏకాలం ఆహార సంపా దనకు ప్రయాణానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది మొదలయిన విషయాలు బాగా పరిశీలించాడు.

దేశ కాల పరిస్థితులను బట్టి కొన్ని కొన్ని స్థితులు మారుతూ ఉంటాయి ఆ విధంగా ఆయా దేశ కాల పాత్రతల ననుసరించి ఆయా ప్రదేశాలవారు వారి వారి అనుభవాలతో కొంత సమాచారాన్ని, కాలాన్ని అంటే నక్షత్రాలు ఏయే ప్రాంతాలలో ఎలా ఎలా ఉదయిస్తాయో వాటి పరిశీలనను చేసి సూత్ర బద్ధం చేసారు.

ఆ విధమయిన తొలిదశలో మానవ ఖగోళ భౌగోళిక పరిస్థితులను సమ న్వయించే రూపంలో ఆయా నక్షత్రాలను ఆరాధించడము మొదలు అయింది, ఫలాన నక్షత్రం వస్తే ఫలాన వస్తువు భూమిమీద దొరుకుతుంది అని ఆ నక్షత్రా నికి ఆ మహాత్మ్యాన్ని ఆపాదించాడు ఆ నక్షత్రము తనకు తూర్పున తొలిసారి గా కన్పించిన రోజున ఆ నక్షత్రానికి పూజ చేయుడం మొదలుపెట్టాడు. ఆ పూజ చేయడానికి పండుగ అని అన్నాడు. ఆ పండుగలో ఆ నక్షత్రానికి ప్రీతి

కలిగే పనులు అని తాను ఏవి అనుకున్నాడో అవి చేసేవాడు.

ఈ విధమయిన పండుగలను నిర్ణయించడం కోసం కాలప్రమాణాన్ని ఖచ్చితంగా తెలుసుకోవడం కోసం మొదటలో పంచాంగాలు ఏర్పడివుంటాయి

తిథులు

ఆకాశవీధిలో మానవుని ఆకర్షించిన గ్రహం సూర్యునితరువాత రెండోది చంద్రుడు. సూర్యుడు తాపాన్ని శక్తినీ ఇస్తే. చంద్రుడు చల్లదనాన్ని ఉత్సాహాన్ని రాత్రులందు ఇవ్వడము గమనించాము.

సూర్యుడు పశ్చిమ దిశలో అస్తమించగనే తూర్పు దిశన చంద్రుడు ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే రీతిలో ప్రత్యక్షమవుతాడు. ప్రస్తుతం కూడా ఈ ఆహ్లాదాన్ని పల్లెలలో చూడవచ్చు. అయితే యీ చంద్రబింబము ఎపుడూ ఒకేలా ఉండక రోజు రోజుకూ మారుతూ ఉంటుంది. అమవాస్య వెళ్ళిన మరునాడు సన్నని రేఖామాత్రంగా పడమర కనిపించి మరలా పూర్ణిమ (15) రోజులకు సాయంకాలమునకు క్రమంగా తూర్పున కనిపిస్తాడు. పూర్ణిమవెళ్ళిన తరువాత క్రమంగా ఏ విధంగా పెరిగాడో ఆ విధంగా మరోవైపు నుండి తరుగుతూ మరలా అమావాస్య నాటికి కనిపించడము మానేస్తాడు. పూర్ణిమ నుండి పూర్ణిమకు గాని అమావాస్య నుండి అమావాస్యకు గాని వ్యవధి ఇంచుమించు 30 రోజులు ఉంటుంది.

సూర్యుని కాంతి చంద్రునిమీద పడి ఒక చంద్రునిలో సగ భాగాన్ని వెలుతురుతో నింపుతుంది రెండవ అర్థ భాగం చీకటిగా ఉండి కనిపించదు. చంద్రుడు భూమి చుట్టూ తిరగడం వలన చంద్రునిపై కాంతి పడిన ప్రదేశం భూమిమీద ఉన్న మనకు కనిపించినపుడు పూర్ణిమ అవుతుంది. కనిపించని రోజులలో అమావాస్య అవుతుంది.

అన్ని గ్రహాల వలెనే చంద్రుడు, భూమి కొన్ని నియమాలకు లోబడి సూర్యుని చుట్టు తిరుగుట వలన క్షీణ వృద్ధులు కలిగిన తిథులు ఏర్పడుతున్నాయి.

చంద్రుడు ఒక నక్షత్రం దగ్గర నుండి మరలా అదే నక్షత్రము దగ్గరకు రావడానికి 27 రోజులు పడుతుంది. అంటే 360°లు తిరగడానికి లేదా ఒక భూ ప్రదక్షణకి 27 రోజులు పడుతుంది. కాని అమావాస్యనుండి అమావాస్య కున్న వ్యవధి 29 1/2 రోజులు అవుతుంది. ఈ మార్పు భూమి కూడా సూర్యునిచుట్టు తిరగడం వల్ల ఏర్పడింది.

సూర్యుని చుట్టూ భూమి ఒక (360°) పెద్ద వలయాన్ని 365 రోజులలో పూర్తిచేస్తుంటే చంద్రుడు 27 రోజులలో భూప్రదక్షణ (360°) తిరుగుతున్నాడు ఒక అమావాస్యనాడు భూమి చంద్రుడు ఒకే స్థానంలో ఉన్నారని అనుకొన్న చో 27 రోజులు అయ్యేవరికి చంద్రుడు భూప్రదక్షణ చేస్తున్నాడు కాని భూమి కూడా కొంత దూరం ప్రయాణము చేస్తుంది. అందుచేత ఆకాశంలో భూమి ఉన్న ప్రదేశానికి చంద్రుని స్థానం కూడా కలియడానికి మరో రెండున్నర రోజులు పడుతుంది. అందుచే చంద్రుడు తన పరిభ్రమణాన్ని + భూమి తిరిగే కాలాన్నికూడా అదిగమించి అమావాస్య చేస్తున్నాడు. అంటే ఒక అమావాస్య నుండి మరొక అమావాస్యకు చంద్రుడు తిరిగే 360° లు + భూమి తిరిగే 30 డిగ్రీలు వెరసి 390 డిగ్రీలు తిరుగుతాడు, కొంచెం హెచ్చు తగ్గులలో అంటే సుమారుగా 1 రోజుకు సరాసరి 15 డిగ్రీలు తిరుగుతాడు.

ఇపుడు భూమిపై నుండి మనం చూస్తే సూర్యుడు తిరుగుతున్నట్లు కన్నిపిస్తాడు కదా! అందుచే సూర్యుని నుండి చంద్రుడు ఎంత దూరం ప్రయాణం చేశాడు అని లెక్కవేస్తే తిథి వస్తుంది. ఈ విషయాలను మనవారు చాలా ప్రాచీనకాలం నుండి తయారు చేశారు. ఇపుడు తిథి అంటే

చంద్రుని ప్రయాణములో నుండి సూర్య ప్రయాణాన్ని (భూమి ప్రయాణం) తీసివేస్తే తిథివస్తుంది. 390—360 = 30 తిథులు ఏర్పడినవి, అంటే 30 తిథులను చంద్రుని ప్రయాణం 360° డిగ్రీలు అంటే ఒక్కొక్క తిథిని 360 ÷ 30 = 12 డిగ్రీలు అవుతుంది.

ఒక తిథికు సూర్యచంద్రుల మధ్య దూరము 12 డిగ్రీలుగా ఇంచుమించుగా గుర్తించారు. పాడ్యమి ప్రారంభం నుండి అమావాస్య వరకు 29రోజుల 12 గంటల 44 ని॥ల 2.7 సెకనులు అగును,

౨౨

నక్షత్రము

మనం పంచాంగములో తిధి తరువాత చూచేది ఆరోజు ఏ నక్షత్రము అని

నక్షత్రమంటే నాశనము లేనిది అని అర్థము.

మనము సూర్యాస్తమయ (సాయంకాల) మయిన తరువాత ఒకటి రెండు గంటలకు ఆకాశమున చంద్రునితో బాటు ఒక్కొక్క తార ఒక్కొక్క తార రంగప్రవేశము చేయును. ఆ విధముగా ఆకాశమంతయు నక్షత్రసమూహములతో నిండిపోవును. ఇచట మనకొక సందేహము కలుగక మానదు.

ఆకాశము నందు ఇన్నిన్ని నక్షత్రములు మనము లెక్కించలేనన్ని ఉండగా మనవారు 27 నక్షత్రములనే ఎందుకు చెప్పినారు. అని మనము ముందు అనుకొనినట్లుగా గ్రహములన్నియు ఒక నియమమునకు లోబడి నడచుచు ఆకాశమున కూడ ఒక నియమిత మార్గమునందు నడచుచున్నది. అది ఆకాశ మధ్యమున యున్నది. ఈ గ్రహాదులు సంచరించు మార్గముననే క్రాంతి వృత్తమనియు జ్యోతిశ్చక్రమనియు వ్యవహరించుచున్నాము. ఈ ప్రధాన గ్రహ గమన మార్గమేది కలదో ఆ మార్గమునేయే తారా సముదాయ

ములు కలలో వాటిలో ప్రధానమయిన వాటిగా మనకు ఫలితము నిచ్చుటలో కూడ ప్రధానమైన వాటిగా మనవారు గుర్తించి అవియే మనము అనుకొను అశ్వన్యాది నక్షత్రములు ప్రతి నక్షత్రమునకును కొన్ని ప్రత్యేక ఆకారములు కూడ కనిపించుచున్నవి.

భూమిపై నుండి చూచుచున్న మనకు గ్రహములన్నియు ఆయా నక్షత్రాదులయందు సంచరించునట్లు కనిపించును. మనము జాగ్రత్తగా పరిశీలించినచో చంద్రుడు 15 రోజులలో 180° డిగ్రీలు అంటే అర్థవృత్తమును తిరుగుచున్నాడు. ఈ కాలమునందు అనగా అమావాస్య మరుచటి దినము నుండి మనము పరిశీలించిన ఆకాశమున గ్రహ గమనము ఏ విధముగా నున్నది. మనకు తెలియును. చంద్రుడు ఏ దినమున ఏ నక్షత్ర ప్రాంతమునందుండునో ఆ దినము నందు ఆ నక్షత్రముగా మనము పంచాంగములందు దిన నక్షత్రముగా వాడుకొనుచున్నాము. చంద్రుడు ఒక నక్షత్ర ప్రారంభము నుండి మరల అదే నక్షత్ర ప్రాంతమునకు వచ్చుటకు అనగా ఒక భచక్రభ్రమణమునకు 27 రో. 7 గం. 43 ని॥ల 11.5 సెకనులు పట్టును మనకు ఉన్న గ్రహములన్నియు ఈ నక్షత్ర మార్గముననే తిరుగుచుండగా చంద్రుడున్న నక్షత్రమే దిన నక్షత్రముగా భావించుట ఎందుకను ప్రశ్న ఉదయించకమానదు

మానవుడు కాలగణనమునకు ఉపయోగించు పద్ధతులను సూక్ష్మముగా గ్రహించినాడు. అమావాస్యవెళ్ళిన తరువాత చంద్రుడు ఏ నక్షత్రము నందున్నాడు పూర్ణిమ రోజున ఏనక్షత్ర ప్రాంతమున క్రాంతిచక్రము నందున్నాడు అని పరిశీలించినాడు. ఈ పరిశీలనలో ఒక్కొక్క రోజునకు చంద్రుడు ఒక్కొక్క నక్షత్రమునకు మారుచున్నట్లు కనుగొని జ్యోతిశ్చక్రము గణనకు చంద్రునితో సంబంధముండుట వలన చంద్రుని కాల ప్రమాణమునకు సాధనముగా గ్రహించినాడు.

ఇదియే గాక ఒక పూర్ణిమ రోజున చంద్రుడు ఏ నక్షత్ర ప్రాంతమునందున్నాడో మరల పదమూడవ పూర్ణిమ రోజునకూడ చంద్రుడు అదే నక్షత్ర ప్రాంతమున ఉండుట గమనించినాడు. ఆ పరిశీలనా సారాంశముగా చిత్తా నక్షత్రము రోజున పూర్ణిమ సంభవించినచో 'అంటే పూర్ణిమ రోజున చంద్రుడు చిత్తా నక్షత్ర ప్రాంతములో ఉంటే చైత్రమాసం అన్నాడు.

పూర్ణిమ రోజున చంద్రుడు విశాఖా నక్షత్రములో ఉంటే వైశాఖంగాను

పూర్ణిమరోజున జ్యేష్ఠా నక్షత్రంలో చంద్రుడు ఉంటే జ్యేష్ఠమాసం గాను వ్యవహరించడం జరిగింది.

ఈ విధంగా మాస గణనంలోను తిథి గణనంలోను చంద్రునికి ప్రాము ఖ్యాన్ని గుర్తించి మరియు ప్రతిరోజును కొలవడానికి కూడ చంద్రునికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము ఉంది కాబట్టి దిననక్షత్రము చంద్రుడున్న నక్షత్రంగాభావించి దానిని అమలుపరచారు.

అంతేకాక మిగిలిన గ్రహాల నక్షత్ర సంచారకాలము చాలా ఎక్కువగాను స్థిరముగాను లేక ఋజు వక్రములు కలిగి ఉండడము కూడా ఒక కారణమగును

అందుచే చంద్రునికి వక్రగతిలేని కారణము వలన సూర్యుని నుండి నక్షత్రమును గుర్తించలేని కారణమున చంద్రుడున్నదే దిన నక్షత్రముగా గ్రహించిరి

వారము

ప్రస్తుత కాలములో ప్రపంచమంతటా వాడుకలో ఉన్న వారముల పేర్లు మనకు ప్రత్యక్షముగా కనిపించే గ్రహముల పేరులే

వారమంటే పర్యాయమని అర్ధము.

నక్షత్రమునకు నాలుగు పాదములుగా మనవారు విభజించారు. ఒక నెలలో 30 రోజులు ఉంటాయి అందులో 15 రోజులు ఒక పక్షము చంద్రకళలతో సంబంధము కలిగి ఉంటుంది.

కాని ప్రత్యేకముగా చంద్రుని గమనమునే తీసికొనిన రోజులలో ఈ వారము ఏర్పడి ఉండవచ్చును. చంద్రుడు 27 లేదా 28 రోజులలో ఒక భచక్ర గమనమును పూర్తి చేస్తాడు. అంటే 360° లు తిరగడానికి 27 లేక 28 రోజులు పడుతుంది. ఈ కాలాన్ని నాలుగు సమభాగాలుగా చేయడానికి అంటే వృత్త ములో నాల్గవ భాగం చంద్రుడు గడవడానికి నిర్ణయించిన కాలమానముగా దీనిని లెక్కించవచ్చును. అందుచేతనే వారములకు గ్రహాల పేర్లు ఏర్పడినవి.

సూర్య సిద్ధాంతములో గ్రహముల కక్ష్యలు ఆధారముగా ఈ వార నియ మము చెప్పబడియున్నవి.

కాల గణనములో 1 రోజును రెండు భాగాలు చేశారు అది పగలు రాత్రి అని ఈ పగలు నాలుగు ఝూములు రాత్రి నాలుగు ఝూములు చేశారు.

అదే విధంగా ఒక నెలకు నాలుగు వారాలు అనే మాట కూడా మనకు వాడుకలో ఉంది.

యోగము

రవి చంద్రుల నిరయన గతిని కలిపినచో యోగములు అగును. ఇవి కూడ ఇరువది ఏడు కలవు విష్కంభాది క్రమమున. ఇవి ఆ ముహూర్తాదుల కగు బలవత్తర యోగసంభవ విషయములను నిర్దేశించుచున్నవి. ప్రస్తుతము మన పురోహితులు దీనిని వదలివేయుచున్నారు. కాని తప్పక వీనిని గ్రహించి ముహూర్త నిర్ణయము చేసినచో మంచి ఫలితములు పొందగలరు.

కరణము

తిధిని రెండు భాగములు చేసి కరణమును నిర్ణయించి యున్నారు. కరణము అనగా చేయునది అని అర్థము తిధిని సూక్ష్మపరిశీలన చేసి దీనిని నిర్ణయించిరి. కరణము తిధి కంటె ప్రాముఖ్యము కలదిగా గ్రహించాలి.

పై పంచాంగములను జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసినచో మనము జాతక ముహూర్తాదుల యందు మంచి ఫలితములను పొందగలము.

రాజాది నవ నాయక నిర్ణయము

శ్లో॥ చైత్రాది, మేష, హరి, కర్కట; చాప, యుగ్మ, రౌద్రర్క్ష
తౌళి, మకరేషుచ. వాసరేశా :
రాజచ, మంత్రీ, భటనాయక, సస్యనాధ, ధాన్యార్ఘ్య
మేఘ. రస, నీరసపాః క్రమేణ

1	వత్సరాది వారాధిపతి	రాజు
2	మేష సంక్రమణ వారాధిపతి	మంత్రి
3	సింహ సంక్రమణ వారాధిపతి	సేనాధిపతి
4	కర్కాటక సంక్రమణ వారాధిపతి	సస్యాదిపతి
5	ధనుస్సంక్రమణ వారాదిపతి	ధాన్యాధిపతి
6	మిధున సంక్రమణ వారాధిపతి	అర్ఘ్యాధిపతి
7	ఆరుద్ర ప్రవేశ వారాధిపతి	మేఘాధిపతి
8	తులా సంక్రమణ వారాదిపతి	రసాధిపతి
9	మకర సంక్రమణ వారాధిపతి	నీరసాదిపతి

సేనధాన్యార్ఘ్యమే ఘనీరసాధిపతులు ఐదుగురికి ప్రవేశ దినంబున రాత్రి యిందు నిశి ప్రమాణమును 3 భాగములు చేయగా ప్రవేశ సమయము రెండు భాగములు పూర్వదిన వారాధిపతిని గాను, మూడవ భాగమైతే పరదిన వారాధిపతిగాను చూడవలెను. రవి సంక్రమణము అర్ధరాత్రి నంతరము వచ్చి నపుడు ముందు వారాధిపతిని మంత్రి, సస్యాధిపతులుగాను తెలియవలయును

: పశు పాలకాది నిర్ణయము :

పశుపాలకుడు = చైత్ర శు ౧మీనాటి వారాధిపతి (వర్షాధిపతి)
గోష్టప్రాపకుడు = ఆరుద్రా ప్రవేశ వారాధిపతి (మేఘాధిపతి)

గోష్ఠ బహిష్కర్త = మిథున సంక్రమణ వారాధిపతి (అర్ఘాధిపతి)

పై మూడు ఆధిపత్యములకు ఈ క్రింది విధముగా వేయవలెను.

పశుపాలకుడు :-	రవి, కుజుడు	=	యముడు
	బుధుడు, శని	=	బలభద్రుడు
	గురు, శుక్ర చంద్రుడు	=	గోపాలుడు
గోష్ఠ ప్రాపకుడు :-	రవి, కుజుడు	=	యముడు
	బుధుడు, శని	=	బలభద్రుడు
	గురు, శుక్ర చంద్రులు	=	శ్రీ కృష్ణుడు
గోష్ఠ బహిష్కర్త :-	రవి, కుజుడు	=	యముడు
	బుధుడు, శని	=	బలభద్రుడు
	గురు, శుక్ర చంద్రులు	=	గోపాలుడు

సంవత్సర పంట నిర్ణయము ఎన్ని వీసములు ?

ఏ సంవత్సరమునకైనను ఆ సంవత్సరము నందలి నవ నాయకులను పశు నాయకుని మొత్తము 10 మంది యందు శుభులెందరు గలరో అందరకు శుభ గ్రహము 1కి 1 3/4 చొ॥న మొత్తము గ్రహములకు లభించిన పంటను వేయవలయును.

: ఆఢక నిర్ణయము :

రాజును బట్టి ఆఢక నిర్ణయమును చేయవలయును.

రవి కుజులు రాజగుచో	=	2 కుంచములు
బుధ, చంద్రులు రాజగుచో	=	3 కుంచములు
గురు, శుక్రులు రాజగుచో	=	4 కుంచములు
శని రాజగుచో	=	1 కుంచము

: ఆఢక హస్త స్థితి నిర్ణయము :

శని...శని చారమును బట్టి

1) చర రాసులగు, మేష, కర్కాటక, తులా, మకరములందు సంచరించుచున్నప్పుడు గడికా హస్తమున

2) స్థిరాసులగు వృషభ, సింహ, వృశ్చిక, కుంభముల యందు సంచరించు చున్నప్పుడు గోప హస్తమున

3) ద్విస్వభావ రాశులగు, మిధున, కన్యా, ధను, మీనముల యందు పంచరించునప్పుడు బ్రాహ్మణ హస్తమున ఆఢక స్థితిని చేయవలెను.

: గోపాదులకు వయో నిర్ణయము :

శని రాశి పంచారము :

మొదటి పది భాగములు బాల్యము

రెండవ పది భాగములు యౌవనము

మూడవ పది భాగములు వృద్ధత్వము

: ఆఢక ప్రమాణములు :

1) రవి కుజులకు :-

షష్టి యోజన విస్తీర్ణం శతయోజనమున్నతం దశ భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషు చసప్తచ ద్వౌభాగౌ భువిపర్జన్య స్త్వేవంవర్షతి చత్రిధా ॥

2) గురునకు, శుక్రునకు :-

షష్టి యోజన విస్తీర్ణ శతయోజన మున్నతం అష్ట భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషు తథానవత్రి భాగాభువిపర్జన్య శ్చైవం వర్షతి

3) చంద్ర బుధులకు :-

సప్త భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషు తథాదశ చతుర్భాగా ధరాణ్యాస్యు రేవం వర్షతి చత్రిధా ।

4) శనికి :-

నవ భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషుచ పంచశి :
సప్త భాగాభు వి పర్జన్య శ్చైవం వర్షతి చత్రిధా ।

సంక్రాంతి పురుష విషయములు

సంక్రాంతి పురుషుని నామము

సూర్యుడు మకర రాశియందు ప్రవేశించినను వారాధిపతిని అనుసరించి

సంక్రాంతి పురుష నామము నిర్ణయింపబడును. మకర సంక్రాంతి సమయమునకు గల "కరణ"మును బట్టి సంక్రాంతి పురుష వాహనాది వస్తు జాతము నిర్ణయింపబడును.

1	ఆదివారం	ఘోరనామధేయం	శూ వారిష్టం	అగరు	సువృష్టి
2	సోమవారం	ధ్వాంక్షనామధేయం	వైశ్యారిష్టం	చందనం	సుభక్షం
3	మంగళవారం	మహోదవనామధేయం	చోరారిష్టం	బిల్వం	మనదారి
4	బుధవారం	మందాకినీ నామధేయం	రాజారిష్టం	కుంకుమ	శుభము
5	గురువారం	మంద నామధేయం	విప్రారిష్టం	వేపాకు	రోగము
6	శుక్రవారం	మిశ్రా నామధేయం	పశు అరిష్టం	శంభో	సుఖము
7	శనివాశం	రాక్షస నామధేయం	చండారిష్టం	శుద్ధోదం	సువృష్టి

మేఘ వర్షోత్పత్తి ఫలములు

శాకాబ్దాన్ వసు బిర్హత్వానవ భిర్భాజితం క్రమాత్
శేషమావర్త సంవర్త, పుష్కర ద్రోణ, కాలకాః
నీలాఖ్యో వారుణో, వాయు, స్తమోమేఘనవస్మృతాః

ఫలములు :-

1) ఆవర్తనామ కోమేఘ, మేరోః శిఖరే మేఘస్యోత్పత్తిః
సుమేరోరూర్ధ్వ దిగ్భాగేత్వావర్తాబ్య ప్రకాయత్తే
సువృష్టిః పూర్వ సస్యర్ధి సేంద్రచాపాన గర్జితాః ॥

(2) సంవర్త నామకోమేఘః మేరోరుత్తరదిగ్భాగే మేఘోత్పత్తిః
వాయుపూరితతోయం చవర్షణాం సర్వదిక్షుచ
లవణార్ణవ పర్యంతం సంవర్తాభ్రస్య లక్షణమ్ ॥

(3) పుష్కర నామ కోమేఘః మేరోరీశాన్య దిగ్భాగేమేఘోత్పత్తి
మందవృష్టిర్మంద తోయంఃమహావాయుః ప్రవర్తతే
లక్షణం పుష్కరాభ్రస్య సర్వమూలావి శాశయత్

(4) ద్రోణనామకోమేఘః మేరోః ప్రాగ్దిగ్భాగే మేఘోత్పత్తి ।
నిరంతరం మహావర్షం మధ్యదేశత దైవచ
అశుభ సర్వలోకానాం ద్రోణమేఘస్య లక్షణం

రాజాది నవ నాయకి నిర్ణయము

శ్లో॥ చైత్రాది, మేష, హరి, కర్కట: చాప, యుగ్మ, రౌద్రర్ష
త్రాళి, మకరేషుచ. వాస రేశా :
రాజచ, మంత్రీ, భటనాయక, సస్యనాథ, ధాన్యార్ఘ
మేష. రస, నీరసపా॥ క్రమేణ

1	వత్సరాది వారాధిపతి	రాజు
2	మేష సంక్రమణ వారాధిపతి	మంత్రి
3	సింహ సంక్రమణ వారాధిపతి	సేనాధిపతి
4	కర్కాటక సంక్రమణ వారాధిపతి	సస్యాదిపతి
5	ధనుస్సంక్రమణ వారాదిపతి	ధాన్యాధిపతి
6	మిధున సంక్రమణ వారాధిపతి	అర్ఘ్యాధిపతి
7	ఆరుద్ర ప్రవేశ వారాధిపతి	మేఘాధిపతి
8	తులా సంక్రమణ వారాదిపతి	రసాధిపతి
9	మకర సంక్రమణ వారాధిపతి	నీరసాదిపతి

సేనధాన్యార్ఘ్యమే ఘనీరసాధిపతులు ఐదుగురికి ప్రవేశ దినంబున రాత్రి యిందు నిశి ప్రమాణమును 3 భాగములు చేయగా ప్రవేశ సమయము రెండు భాగములు పూర్వదిన వారాధిపతిని గాను, మూడవ భాగమైతే పరదిన వారాధిపతిగాను చూడవలెను. రవి సంక్రమణము అర్థరాత్రి నంతరము వచ్చి నపుడు ముందు వారాధిపతిని మంత్రి, సస్యాధిపతులుగాను తెలియవలయును

: పశు పాలకాది నిర్ణయము :

పశుపాలకుడు = చైత్ర శు ౧మీనాటి వారాధిపతి (వర్షాధిపతి)
గోష్టప్రాపకుడు = ఆరుద్రా ప్రవేశ వారాధిపతి (మేఘాధిపతి)

గోష్ఠ బహిష్కర్త = మిధున సంక్రమణ వారాధిపతి (అర్ఘాధిపతి)

పై మూడు ఆదిపత్యములకు ఈ క్రింది విధముగా వేయవలెను.

పశుపాలకుడు :-	రవి, కుజుడు	=	యముడు
	బుధుడు, శని	=	బలభద్రుడు
	గురు, శుక్ర చంద్రుడు	=	గోపాలుడు
గ్రోష్ఠ ప్రాపకుడు :-	రవి, కుజుడు	=	యముడు
	బుధుడు, శని	=	బలభద్రుడు
	గురు, శుక్ర చంద్రులు	=	శ్రీ కృష్ణుడు
గోష్ఠ బహిష్కర్త :-	రవి, కుజుడు	=	యముడు
	బుధుడు, శని	=	బలభద్రుడు
	గురు, శుక్ర చంద్రులు	=	గోపాలుడు

సంవత్సర పంట నిర్ణయము ఎన్ని వీసములు ?

ఏ సంవత్సరమునకైనను ఆ సంవత్సరము నందలి నవ నాయకులను పశు నాయకుని మొత్తము 10 మంది యందు శుభులెందరు గలరో అందరకు శుభ గ్రహము 1కి 1 3/4 చొ॥న మొత్తము గ్రహములకు లభించిన పంటను వేయవలయును.

: ఆఢక నిర్ణయము :

రాజును బట్టి ఆఢక నిర్ణయమును చేయవలయును.

రవి కుజులు రాజగుచో	=	2 కుంచములు
బుధ, చంద్రులు రాజగుచో	=	3 కుంచములు
గురు, శుక్రులు రాజగుచో	=	4 కుంచములు
శని రాజగుచో	=	1 కుంచము

: ఆఢక హస్త స్థితి నిర్ణయము :

శని...శని చారమును బట్టి

1) చర రాసులగు, మేష, కర్కాటక, తులా, మకరములందు సంచరించు చున్నప్పుడు గణికా హస్తమున

2) స్థిరాసులగు వృషభ, సింహ, వృశ్చిక. కుంభముల యందు పంచరించు చున్నప్పుడు గోప హస్తమున

3) ద్విస్వభావ రాశులగు, మిధున, కన్యా. ధను, మీనముల యందు పంచరించునప్పుడు బ్రాహ్మణ హస్తమున ఆఢక స్థితిని చేయవలెను.

: గోపాదులకు వయో నిర్ణయము :

శని రాశి సంచారము :

మొదటి పతి భాగములు బాల్యము

రెండవ పతి భాగములు యౌవనము

మూడవ పతి భాగములు వృద్ధత్వము

: ఆఢక ప్రమాణములు :

1) రవి కుజులకు :-

షష్టి యోజన విస్తీర్ణం శతయోజనమున్నతం దశ భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషు చసప్తచ ద్వౌభాగౌ భువిపర్జన్య స్త్వేవంవర్షతి చత్రిదా ॥

2) గురునకు, శుక్రునకు :-

షష్టి యోజన విస్తీర్ణ శతయోజన మున్నతం అష్ట భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషు తథానవత్రి భాగాభువిపర్జన్య శ్చైవం వర్షతి

3) చంద్ర బుధులకు :-

సప్త భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషు తథాదశ చతుర్భాగా ధరాయాస్సు రేవం వర్షతి చత్రిధా ॥

4) శనికి :-

నవ భాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషుచ పంచశి:

సప్త భాగాభు వి పర్జన్య శ్చైవం వర్షతి చత్రిదా ॥

సంక్రాంతి పురుష విషయములు

సంక్రాంతి పురుషుని నామము

సూర్యుడు మకర రాశియందు ప్రవేశించినను వారాధిపతిని అనుసరించి

సంక్రాంతి పురుష నామము నిర్ణయింపబడును. మకర సంక్రాంతి సమయము నకు గల "కరణ"మును బట్టి సంక్రాంతి పురుష వాహనాది వస్తు జాతము నిర్ణయింపబడును.

1	ఆదివారం	ఘోరనామధేయం	శూద్రారిష్టం	అగరు	సువృష్టి
2	సోమవారం	ధ్వాంక్షనామధేయం	వైశ్యారిష్టం	చందనం	సుభక్షం
3	మంగళవారం	మహోదవనామధేయం	చోరారిష్టం	బిల్వం	మనదారి
4	బుధవారం	మందాకినీ నామధేయం	రాజారిష్టం	కుంకుమ	శుభము
5	గురువారం	మంద నామధేయం	విప్రారిష్టం	వేపాకు	రోగము
6	శుక్రవారం	మిశ్రా నామధేయం	పశు అరిష్టం	శంభో	సుఖము
7	శనివాశం	రాక్షస నామధేయం	చండారిష్టం	శుద్ధోదం	సువృష్టి

మేఘ వర్షోత్పత్తి ఫలములు

శాకాబ్దాన్ వసు బిర్హ్వత్వానవ భిర్భాజితం క్రమాత్
శేషమావర్త పంవర్త, పుష్కర దోణ, కాలకాః
నీలాఖ్యో వారుణో, వాయు, స్తమోమేఘనవస్మృతాః

ఫలములు :-

1) ఆవర్తనామ కోమేఘు, మేరోః శిఖరే మేఘస్యోత్పత్తిః
సుమేరోరూర్ధ్వ దిగ్భాగేత్వావర్తాఖ్య ప్రజాయతే
మువృష్టిః పూర్వ సవ్యర్ధి సేంద్రచాపాప గర్జితాః ॥

(2) పంవర్త నామకోమేఘు: మేరోరుత్తరదిగ్భాగే మేఘోత్పత్తిః
వాయుపూరితతోయం చవర్షణాం సర్వదిక్షుచ
లవణార్ణవ పర్యంతం పంవర్తాభ్రస్య లక్షణమ్ ॥

(3) పుష్కర నామ కోమేఘః మేరోరీశాన్య దిగ్భాగే మేఘోత్పత్తి
మందవృష్టిర్మంద తోయంమహావాయుః ప్రవర్తతే
లక్షణం పుష్కరాభ్రస్య పర్వమూలాని శాశయత్

(4) ద్రోణనామకోమేఘః మేరోః ప్రాగ్దిగ్భాగే మేఘోత్పత్తి ।
నిరంతరం మహావర్షం మధ్యదేశత ద్వైవచ
అశుభ పర్వలోకానాం ద్రోణమేఘస్య లక్షణం

(5) కాలనామ కోమేఘ : మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే మేఘోత్పత్తి ।
నిరంతరం మహావర్షం మధ్యదేశ మహాజలం
ఫలంతి సర్వధాన్యాని కాలమేఘస్య లక్షణమ్

(6) నీలనామకోమేఘ : మేరోరాగ్నేయ దిగ్భాగేమేఘోత్పత్తి
నీలమేఘం నిరాలంబమల్ప వష్టివర్షతా
అశోభనంచ జీవానాం నీలమేఘస్య లక్షణం

(7) వాయు నామకోమేఘ : మేరోర్వాయువ్య దిగ్భాగేమేఘ
మహావాయు : ప్రవర్తంతే మహా ఘోరం మహా జలం
ఫలంతి సర్వధాన్యాని వాయుమేఘస్య లక్షణం

(8) వారుణనామకోమేఘ : మేరోనైఋతి దిగ్భాగే మేఘ :
మహాఘోరం మహాఘాతం వర్షం వాయు సమన్వితం
వారుణోనామ మేఘోకసీ సముద్రాంతం ప్రవర్షతి

(9) తమోనామకోమేఘ: మేరో పశ్చిమ దిగ్భాగేమేఘ:
మహావర్షం మహాఘోరం గర్జితం మేఘ మండలే
ఏకార్ణవంతమో మేఘ : సాగరాంతం ప్రవర్షతి ॥

రాజ పూజ్యవమాన నిర్ణయము

ఆదిత్య షట్కం, దశపంచ చంద్రే
భౌమాష్ట సంఖ్యా, దశసప్త సౌమ్యే
ఏకోనవింశత్ సరరా జమన్త్రీ
శుక్రేత వింశంచ శనిర్దశంచ ॥ (రాశ్యదిపతి సంఖ్యానియమము)
అబ్దాదిపతి సంఖ్యా నియమము)

రాశిసంవత్సరే చైక్యం త్రిగుణంశర సంయుతం
పంచాదశ హరేద్భాగం శేషమాదయ నిర్ణయం :
తల్లబ్ధంత్రి గుణేకృత్వాబాణ సంఖ్యాయుతం పదం
పంచాదశ హరేద్భాగం శేషం తువ్యయ మాదిశేత్ ॥

(రాశ్యధిపతి అబ్దాధిపతి ధ్రువముల కలిపి "3" చే గుణించి అందు "5" కలిపి 15 చే భాగించిన శేషము ఆదాయము. ఆదాయ లబ్ధమును 3చే గుణించి 5 కలిపి "15" చే భాగించిన శేషం వ్యయము,

: కంద్రత్రయ ఫల నిర్ణయము :

చైత్రాది తిథి వారేణ కరణాద్యోగ తారకం ।
జన్మనక్షత్ర సంయుక్త తథాత్రి స్థాపితం పదం ॥
పురశ్శైల కులఘ్నంచ వసువహ్ని శరైర్వృతం ।
లబ్ధం విమ్మశ్శ్యతచ్ఛేషం కందాయత్రయముచ్ఛతే ॥

కంద్రత్రయ ఫల నిర్ణయము

చైత్రశుద్ధ పాడ్యమి నాటి తిథి, వార, కరణ యోగ నక్షత్రములతో జన్మ నక్షత్రము కలిపి మూడు ప్రతులుంచి 3, 7, 7 చే గుణించి 8, 3, 5 చే భాగింపగా కందాయ ఫలములు వచ్చును

సంవత్సర ఫలము - నక్షత్ర రీత్యా

చైత్రాది తిథి వారేణ కరణాద్యోగ తారకమ్
జన్మ నక్షత్ర సంయుక్తం సప్తభిర్భాగమాహరేత్
1) అర్థ లాభః, 2) మనస్తాపం 3) రాజమాన్యం 5) చయుద్ధతః
5) భూషణం. 6) రోగ 7) మాయుష్యం సంవత్సర ఫలంమా లభేత్॥

రెండవ పద్ధతి

చైత్రాది, తిథి, వారేణ, కరణాద్యోగ తారకమ్
జన్మనక్షత్ర సంయుక్తం సప్తభిర్భాగ మహరేత్
మనస్తాపం, రాజమాన్యం; యుద్ధం, భూషణం తదా
రోగ, మాయుష్య, మర్థంచ, సంవత్సర ఫల మిరతమ్

1)	మనస్తాపం	సంవత్సరాది నాటి తిథి, వారం
2)	రాజపూజ్యం	నక్షత్రం. యోగం. కరణం
3)	యుద్ధ భయం	జన్మ నక్షత్రం మొత్తం ఆరు
4)	అలంకార ప్రాప్తి	కూడి 7 చేత భాగించి శేషమును

5) రోగ భయం
6) ఆయుర్వృద్ధి
7) అర్థలాభం

గురించి ఫలము గ్రహించవలెను.

రాజపూజ్యావమానాని

		వర్గాధిపతులు				వర్గాధిపతులు		
నం.	రాశి	ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	గురు	శుక్ర	శని
1	మేషం	౭ ౨	౪ ౭	౪ ౩	౩ ౧	౫ ౪	౧ ౨	౩ ౬
2	వృషభం	౧ ౩	౨ ౭	౨ ౩	౬ ౧	౭ ౪	౪ ౨	౬ ౬
3	మిధునం	౪ ౩	౩ ౧	౩ ౬	౫ ౪	౧ ౨	౨ ౩	౫ ౫
4	కర్కాటకం	౨ ౩	౬ ౧	౬ ౬	౭ ౪	౪ ౨	౩ ౩	౭ ౫
5	సింహం	౩ ౬	౫ ౪	౫ ౫	౧ ౨	౨ ౩	౬ ౩	౧ ౪
6	కన్య	౬ ౬	౭ ౪	౭ ౫	౪ ౨	౩ ౩	౫ ౬	౪ ౭
7	తుల	౫ ౫	౧ ౨	౧ ౭	౨ ౨	౬ ౩	౭ ౬	౨ ౧
8	వృశ్చికం	౭ ౫	౪ ౨	౪ ౭	౩ ౩	౫ ౬	౧ ౫	౩ ౧
9	ధనుస్సు	౧ ౭	౨ ౨	౨ ౭	౬ ౩	౭ ౬	౪ ౫	౬ ౧
10	మకరం	౪ ౭	౩ ౩	౩ ౧	౫ ౬	౧ ౫	౨ ౭	౫ ౪
11	కుంభం	౨ ౭	౬ ౩	౬ ౧	౭ ౬	౪ ౫	౩ ౭	౭ ౪
12	మీనం	౩ ౧	౫ ౬	౫ ౪	౧ ౫	౨ ౭	౬ ౭	౧ ౨

ఆదాయ వ్యయములు

నెం.	రాశి	ఆది		సోమ		మంగళ		బుధ		గురు		శుక్ర		శని	
1	మేషము	౨	౧౪	౧౪	౨	౮	౧౪	౫	౫	౧౧	౫	౨	౮	౧౪	౧౪
2	వృషభము	౧౧	౫	౮	౧౧	౨	౮	౧౪	౧౧	౫	౧౪	౧౧	౪	౮	౮
3	మిథునము	౧౪	౨	౧౧	౨	౫	౫	౨	౧౧	౮	౧౧	౧౪	౧౧	౧౧	౪
4	కర్కాటకము	౮	౨	౫	౮	౧౪	౨	౧౧	౮	౨	౧౧	౮	౧౧	౫	౫
5	సింహము	౧౧	౧౧	౮	౨	౨	౧౪	౧౪	౨	౫	౫	౧౧	౫	౮	౧౫
6	కన్య	౧౪	౨			౫	౫	౨	౧౧	౮	౧౧	౧౪	౧౧	౧౧	౫
7	తుల	౧౧	౫	౮	౧౧	౨	౮	౧౪	౧౧	౫	౧౪	౧౧	౪	౮	౮
8	వృశ్చికము	౨	౧౪	౧౧	౮	౮	౧౪	౫	౫	౧౧	౫	౨	౮	౧౪	౧౪
9	ధనుస్సు	౫	౫	౨	౧౧	౧౧	౫	౮	౧౧	౧౪	౧౧	౫	౧౪	౨	౮
10	మకరము	౮	౧౪	౫	౫	౧౪	౧౪	౧౧	౫	౨	౮	౮	౮	౫	౨
11	కుంభము	౮	౧౪	౫	౫	౧౪	౧౪	౧౧	౫	౨	౮	౮	౮	౫	౨
12	మీనము	౫	౫	౨	౧౧	౧౧	౫	౮	౧౧	౧౪	౧౧	౫	౧౪	౨	౮
	సకలాదాయము	౫౬	౫౩	౫౩	౪౭	౫౬	౬౫	౬౫	౫౩	౪౭	౬౫	౫౬	౭౧	౫౩	౫౬

దుర్ముహూర్తములు

పగటి ప్రమాణమును గాని రాత్రి ప్రమాణమును (సూర్యోదయము నుండి సూర్యాస్తమయమువరకు పగలు; సూర్యాస్తమయము నుండి సూర్యోదయము వరకు రాత్రి అనబడును) 15 చే భాగింపగా దుర్ముహూర్త ప్రమాణము అగును. అనగా పగలు 15 ముహూర్తములు రాత్రి 15 ముహూర్తములు ఉండును.

	1వ దుర్ముహూర్తము	2వ దుర్ముహూర్తము
ఆదివారము	14వ ముహూర్తము	పగలు
సోమవారం	9వ ,,	12వ పగలు
మంగళవారం	4వ ము॥ం పగలు	7వ ముహూర్తం రాత్రి
బుధవారం	8వ ,, పగలు	
గురువారం	6వ ,, ,,	12వ ముహూర్తం పగలు
శుక్రవారం	4వ ,, ,,	9వ ,, ,,
శనివారం	1-2 ,, ,,	

1989 అక్టోబరు 25 వ తేదీ బుధవారం అహః ప్రమాణము 11 34 దీనిని 15 చే భాగించగా 1వ ముహూర్తమునకు 46 ని-16 సెకనులు అయినది

బుధవారం 8వ ముహూర్తము దుర్ముహూర్తము కావున 8వ ముహూర్తములు గం. 5-23 ని॥-52 సెకనులకు ప్రారంభమయినది. ఇది ఏ ప్రాంతం సూర్యోదయ సమయమునకు కలిపిన ఆ ప్రాంత దుర్ముహూర్త ప్రారంభ కాలమగును. రాజమండ్రి సూర్యోదయము 6 గంటలు కావున 6 + 5-23-52= గం. 11-23 ని.-52 సె అనగా ఆ రోజు దుర్ముహూర్తము రాజమండ్రి ప్రాంత వాసులకు గం. 11-24 ని॥కు ప్రారంభమయినది. ఆ రోజు ముహూర్త ప్రమాణము 46 ని॥లు 16 సెకనులు కావున గం. 11-24 ని॥ + గం. 0-46 ని॥-16 సె॥ = గం. 12-10 ని॥-16 సె॥ అయినది. ఇది దుర్ముహూర్తము అంత్యము.

: వర్జ్యమును కనుగొను విధము :

ఏ నక్షత్రమునకు వర్జ్యము (విష సమయము) కావలెను ఆ నక్షత్రా

ద్యంతమును వర్జ్యధృవములచే గుణించి 24చే భాగింపగా లబ్ధము గంటలగును దానిని పూర్వనక్షత్ర అంత్యమునకు కలిపిన వర్జ్య ప్రారంభం కాగలదు.

నక్షత్రాద్యంతమును 15చే భాగింపగా వచ్చిన లబ్ధము వర్జ్యప్రమాణము అగును. దీనిని వర్జ్యప్రారంభమునకు కలిపిన వర్జ్యసమాప్తి కాలము కాగలదు.

1989 సెప్టెంబరు 20వ తేదీ కృత్తిక వ గం 11-59 వరకు కలదు కృత్తిక యొక్క ఆద్యంతము కావలసిన కృత్తిక ప్రారంభము అనగా భరణి అంత్యము కావలయును భరణి 19 వ తేదీ మధ్యా. 1-51 ని॥కు ఉన్నది. అనగా యొక్క ఆద్యంతము గం. 22-8 ని॥ అయినది. దీని కృత్తికా నక్షత్ర వర్జ్య ధృవమగు 12చే గుణించవలయును కాగా గం. 265-36 ని॥ అయినది దీనిని 24చే భాగించగా లబ్ధము 11-04 అయినది. దీనిని భరణి అంత్యఘడియలగు 1-51 ని॥కు కలుపగా గం. 12-55 అయినది. అనగా 19వ తేదీ రాత్రి 12-55 ని॥ల నుండి వర్జ్యము ప్రారంభమయినది. అనగా (భరణి అంత్యము) కృత్తిక ప్రారంభమయినది నుండి గం. 11-04 ని॥కు కృత్తిక వర్జ్యసమయము ప్రారంభమైనది

కృత్తికా నక్షత్ర ఆద్యంతమును గం. 22-08 ని॥లు 15 చే భాగించగా గం. 1-29 ని॥ అయినది దీనిని వర్జ్య ప్రారంభ సమయమగు గం. 12-55కు కలుపగా 14-24 అయినది. ఇది 12 కంటె ఎక్కువ కలదు కావున 12 గం॥లు తీసివేసిన రాత్రి 2-24వరకు వర్జ్యమున్నదని తెలియవచ్చును. ఈవిధముగనే అమృత సమయమును తెలిసికొనవలయును.

నక్షత్రములు	వర్జ్య ప్రారంభ ధృవము	అమృత ప్రారంభ ధృవము
1. అశ్వని		
2. భరణి		
3. కృత్తిక		
4. రోహిణి		
5 మృగశిర		
6. ఆరుద్ర		
7. పునర్వసు		
8. పుష్యమి		
9. ఆశ్రేష		
10. మఖ		

నక్షత్రములు		వర్జ్య ప్రారంభ ద్రువము	అమృత ప్రారంబ ద్రువము
11.	పూర్వ ఫల్గుణీ		
12	ఉత్తర ఫల్గుణీ		
13	హస్త		
14	చిత్త		
15.	స్వాతి		
16.	విశాఖ		
17.	అనూరాధ		
18.	జ్యేష్ట		
19.	మూల		
20.	పూర్వాషాడ		
21	ఉత్తరాషాడ		
22.	శ్రవణం		
23	ధనిష్ట		
24.	శతతార		
25.	పూర్వాభాద్ర		
26.	ఉత్తరాభాద్ర		
27.	రేవతీ		

చంద్ర శృంగోన్నతి

శుక్లపక్షాది యందు చంద్రోదయ సమయమునకు చంద్రుడు మీన మేషముల యందున్న దక్షిణ శృంగము ఎత్తుగా నుండును. వృషభ కుంభ రాసుల యందున్న సమశృంగముగా యుండును. మిధునము, కర్కాటకము సింహము, కన్య, తుల, వృశ్చి, ధనుస్సు, మకరములయందు ఉన్నచో ఉత్తర శృంగము ఎత్తుగా నుండును.

కల్పం అంటే ఏమిటి?

మనము ఏదయినా పనినారంభించునపుడు సంకల్పము చెప్పుచుందుము కదా! ఆ సంకల్పములో "శుభే శోభనే ముహూర్తే... ... . అద్య బ్రహ్మణ శ్వేత వరాహ కల్పే వైవస్వత మన్వంతరే అని ప్రస్తుతము మనము ఈ శ్వేత వరాహ కల్పమున 7 సంధులు, 6 మన్వంతరములు గతించి 7వ మన్వంతర మున 27 మహాయుగము లతిక్రమించి 28 వ మహాయుగమున కృత, త్రేత, ద్వాపరయుగములు గడచి కలియుగము నందున్నాము.

కల్పము అంటే ఏమిటి

నవగ్రహములు, వాటి కక్ష్యా దూరబిందువులు (Nods) వాటి కక్ష్యలు రవి మార్గాన్ని ఖండించే బిందువులు ఇవి అన్నీ అశ్వనీ నక్షత్రమునందు కలసి యున్న కాలము నుండి మరల ఇవి అన్నీ అదే నక్షత్రమున కలియుటకు కల మధ్యకాలమునకు కల్పము అని పేరు. ఇది ఇంచుమించు 4320000000 సౌర సంవత్సరములకు సమానము.

ఒక మన్వంతరమునకు 71 మహాయుగముల చొప్పున 6 × 71 = 426 మహాయుగములు. ప్రస్తుతము ఏడవదియగు వైవస్వత మన్వంతరమున 27 మహాయుగములు గతించినవి కావున 426 + 27 = 453 మహాయుగములు. ఈ సంఖ్యను మహాయుగ సంవత్సర సంఖ్యయగు 4320000000 చే గుణింప 1956960000 దీనిలో 7 సంధులు గతించినవి కావున సంధిప్రమాణ సంవత్సరములగు 1728000 × 7 = 12096000. వీటిని కల్పాదిగత మహాయుగాంతమునకైన సంవత్సరములునూ, 28వ మహాయుగమున గతించిన కృత, త్రేత, ద్వాపర యుగములను గలిపిన

కల్పాదిగత మహాయుగాంతమునకైన సంవత్సరములు	1969056000
ఏడు సంధుల ప్రమాణ సంవత్సరములు	12096000
28వ మహాయుగమున కృత, త్రేత, ద్వాపరములు గతించినవి	1972944000
ప్రస్తుతము కలియుగ సంవత్సరములు	5084
	3954101084
కల్పాది నుండి సృష్టి ప్రారంభంవరకు గడచిన సంవత్సరాలు	17064000
ఇవి ఇప్పటి అయిన సృష్ట్యాది సౌరగత సంవత్సరములు	3937037084

సంవత్సర కాల ప్రమాణ మెంత?

భూమి సూర్యునిచుట్టూ ప్రదక్షిణచేసి వచ్చు కాలమునకు సాయన సంవత్సరము అని పేరు. అనగా విషువద్బిందువు వద్ద బయలుదేరి మరల అదే విషువద్బిందువు దగ్గరకు వచ్చు కాలము. ఈ కాలము కొలత 365 . 242199 రోజులుగా నిర్ణయించిరి. దీనినే Tropical year అంటారు.

అయితే ఒక ప్రకాశవంతమయిన నక్షత్రము నందలి సూర్య సహోదయ కాలము నుండి మరల అదే నక్షత్రము రెండవ పర్యాయము సూర్య సహోదయ కాలము వరకు నయిన సంవత్సరమును నాక్షత్ర సంవత్సరము అందురు. ప్రస్తుతము ఈ సంవత్సరపు కొలత 365 256336 గా నిర్ణయించిరి. దీనిని Sidereal year అని అంటారు.

పైన చెప్పబడిన సాయన సంవత్సరమునకును, నాక్షత్ర సంవత్సరమునకును కొద్ది భేదము కలదు. దీని ప్రమాణము 0 . 014161 రోజులు లేదా 20 నిముషముల 23 సెకనులకు సమానము. ఈ సంవత్సరముల మధ్య తేడా ఎందుకు వచ్చుచున్నదో పరిశీలించుదము.

విషువత్తులు

పైన చెప్పబడిన సంవత్సరపు కొలతల యందలి భేదము ఈ విషువత్ చలనముల మూలముననే కలుగుచున్నది. ఈ విషువత్ చలనమునుగుర్తించు రోజును మనము పంచాంగములందు చూడగలము. ఈ విషువచ్చలనమునే "భూ అక్ష చలనము" అని అంటారు. ఇది మన నిత్య జీవితములో కనుపించు చలనము కాదు.

భూఅక్షము ఎప్పుడును ఒకే దిశయందుండక ఒక చిన్న వృత్తమును చుట్టును. ఈ భూమి యిరుసు ఒక వలయమును పూర్తి చేయుటకు 25,800 సంవత్సరములు రమారమి పట్టును. అంటే భూమి అక్షము 360° డిగ్రీలు చుట్టుటకు పట్టు కాలమని అర్థము. రవిమార్గమును పన్నెండు నక్షత్రరాశులుగా విభజించిరి. ఈ రవి మార్గమునకు 23 1/2 డిగ్రీల కోణములో భూగోళ మధ్య రేఖ ఉన్నది. రవి మార్గమును, ఈ భూమధ్య రేఖ ఖండించుకొను బిందువులే విషువద్బిందువులు. రవి మార్చి 21వ తేదీన వసంత విషువత్తుదగ్గర సెప్టెంబర్ 23వ తేదీన శరద్విషువత్ వద్ద ఉంటాడు. ఈ ఖండన బిందువులు స్థిరముగా

మండక కదలిపోవుటకు కారణము ఖగోళ మధ్యరేఖ. ఈ ఖగోళ మధ్యరేఖ కదలుటకు కారణము భూ అక్షము ఎపుడూ ఒకే దిశలో నుండక అతినెమ్మదిగా కదులుచుండుటయే. రవి మార్గము స్థిరమయిననూ ఖగోళ మధ్యరేఖ కదలును కావున విషువచ్చలనము సంభవించుట వలన సాయన సంవత్సరమునకు, నాక్షత్ర సంవత్సరమునకును 20ని॥ 23 సెకనుల తేడా కన్పించుచున్నది. ఈ తేడా చాలా తక్కువయిననూ 70 . 6 సంవత్సరములకు ఈ విషువత్తులు అయనాంతాలు ఒక్కోరోజు చొప్పున వెనుకకు జరుగును.

క్రీ॥ శ॥ 100 నుండి క్రీ॥ పె 2050 సంవత్సరముల మధ్య కాలమున వసంత విషువత్తు మేషరాశిలో ఉండెడిది. ప్రస్తుతము ఈ వసంత విషువత్తు మీనరాశిలో ఉన్నది. ప్రస్తుతమున్న మీనరాశిని వసంత విషువత్తు క్రీ॥ శ॥ 2250 సంవత్సర ప్రాంతమున కుంభరాశిలో ప్రవేశించునన్నమాట. అంటే ఈ విషువత్తులు, అయనాంతములూ ఒక రాశి నుండి మరియొక రాశిని ప్రవేశించు కాలము 2150 సంవత్సరములు ఇది ఒక బిందువు నుండి మరియొక అనగా అదే బిందువును చేరు కాలము 25,800 సంవత్సరములు. ప్రస్తుతము మనము వాడుచున్న మేషాది రాశిచక్రము, సంవత్సరాన్ని వసంతవిషువత్తుతోను ఆరంబించే ఆచారము క్రీ॥పె 2050 నుండి క్రీ॥శ 100 వరకు గల కాలము నాటిదనుట నిర్వివాదము.

: అధిక మాస నిర్ణయము :

చాంద్రమానము సరాసరి పొడవు సుమారు 29 . 5305879 రోజులు. ఈ చాంద్రమానము 29 రోజుల 7 గంటల 20 నిమిషముల నుండి 29 రోజుల 19 గంటలు 30 నిమిషములు. అంటే చాంద్ర సంవత్సర సరాసరి ప్రమాణము 354 36706 అగును. ఈ సంవత్సరమునకును తేడా 10 . 8893 రోజులగును. ఈ చాంద్ర సంవత్సరములకును సౌర సంవత్సరములకును మధ్యమున్న భేధమును సరిచేయుట కొఱకు అధిక, క్షయ మాసములను ఏర్పరచిరి. ఒక అధిక మాసము వచ్చిన తరువాత 28 నెలలకు దాని తరువాత 34 నెలకు దాని తరువాత 35 నెలలకు, దాని తరువాత 28 నెలలకు దాని తరువాత 34 నెలలకు దాని తరువాత 34 నెలలకు దాని తరువాత 35 నెలలకు తిరిగి మరల క్రమముగా అధిక మాసములు వచ్చును.

క్షయ మాసములనగా ఏమి?

ఒక చాంద్రమాసమున అనగా పాడ్యమి తిథి ప్రారంభము నుండి అమావాస్య (చివరి) పూర్తి అగువరకు అయిన చాంద్రమాసమున రవి రాశి ప్రవేశము లేకుండిన దానిని అధికమాసమని నిర్ణయించిరి. ఏ చాంద్రమాసాన రెండు రవి రాశి ప్రవేశములు జరుగునో ఆ మాసమును క్షయ, లేక ఉన్న మాసమనియును చెప్పిరి. అధికమాసము చైత్ర, వైశాఖ, జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ. శ్రావణ. భాద్రపద, ఆశ్వయుజము లనబడు ఏడు మాసములందు మాత్రము వచ్చును. కాని క్షయమాసము కార్తీక, మార్గశిర, పౌష మాసములందు మాత్రము వచ్చును. ఈ క్షయమాసము వచ్చిన సంవత్సరమున రెండు అధిక మాసములు వెనుక ముందుల వచ్చును. అనగా క్షయ మాసమునకు ముందొకటియు, క్షయమాసము తదుపరి ఒకటియు అధికమాసములు వచ్చును

సౌర చాంద్ర మానములు

మనము వ్యవహారమునందు ముప్పది(30) దినములు ఒక మాసముగా గుర్తించుచున్నాము. కాని ఆకాశ మార్గమున (క్రాంతి మండలం) రవిసంచరించు పథము 360° లతో అండాకార వృత్తము కలిగియున్నది. రవి ఒక రోజునకు సుమారుగ ఒక భాగను దాటును. దీనిని సౌరదినమని వ్యవహరించెదరు. ముప్పది భాగలుదాటు కాలమునకు సౌరమాసమనియును చెప్పబడును. రవి ఒక రాశినుండి వేరొక రాశిని ప్రవేశించు సమయమునకు సంక్రమణము అని చెప్పబడును. రాశి చక్రమున 12 రాసులుండుట చేతను ఒక సంవత్సరమునకు 12 సంక్రమణంబులు ఉండును, దీనికి అనగా రవి భచక్రమును పూర్తిచేయు కాలము సౌర సంవత్సరమగును. ఇది 365.24 రోజులకు సమానము.

తిథిని అనుసరించి చాంద్రమానము ఏర్పడును. సూర్యచంద్రులు ఏకరేఖ (ఒకే డిగ్రీ) నుండు సమయమునుండి మరల సూర్యచంద్రులు ఒకే

డిగ్రీలు పొందు కాలమునకు అనగా శుద్ధ పాడ్యమి ప్రారంభము నుండి అమావాస్య అంత్యము వరకు నుండు కాలము చాంద్రమాసమందురు ఈ మాసములను చైత్రాది మాసములుగ వ్యవహరించుచుందుము.

చాంద్రమాసముల సంవత్సరమునకు 354 రోజులు కాగా సౌరమాసముల సంవత్సరమునకు 365 రోజులు ఇంచుమించుగా కాగలవు. సౌర చాంద్రముల రెండింటి మధ్య 11 రోజుల వ్యత్యాసము వచ్చును. ఈ వ్యత్యాసమును సరి చేయుచు సౌరమాసముతో సరియగుటకు అధిక మాసమును నిర్ణయించిరి. ఈ అధిక మాసముల యందలి లోపములు సరిచేయుటకు క్షయమాసములను నిర్ణయించిరి అధికమాసము సౌర చాంద్రమానముల సమన్వయమునకై 30 చాంద్రమాసముల తదుపరి ఒక అధికమాసము వచ్చును. అధిక మాసము అనగా ఆ మాసమున రవి సంక్రమణము ఉండదు. పాడ్యమి ప్రారంభము నుండి మరల అమావాస్య సమయము పూర్తియగు లోపల రవి సంక్రమణం కాదు.

ఈ విధంగానే క్షయ మాసములు 19 సంవత్సరాలకొక పర్యాయము గాని, 121 సంవత్సరములకు గాని వచ్చును.

రాబోవు సంవత్సరముల మూఢమిని తెలుసుకొనుట

నవగ్రహముల యందు సూర్య, చంద్రులకు వక్రగతి లేదు రాహు కేతువులకు ఋజుగతి లేదు. మిగిలిన అయిదు గ్రహములకును ఋజుగతి, వక్రగతులు రెండును కలవు. నిజమునకు ఈ గ్రహ వక్రాదులు గ్రహములకు లేవు ఎట్లనిన మనము రైలుపైన గాని బస్సుపై గాని ప్రయాణము చేయుచున్నపుడు సైకిలుపై మనము వెళ్ళు మార్గముననే మరియొక ప్రయాణికుడు వెళ్ళుచున్నాడనుకొందము, బస్సు వేగముగా ముందుకు పోవును. మనము దానిలో నుండి చూచిన సైకిలుపై వచ్చువాడు అదే దిశలో ప్రయాణించుచున్నను వెనుకకు పోవుచున్నట్లు అనిపించును ఇదే విధమున భూమి మొదలుగా గల అన్ని గ్రహములు సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్నపుడు భూచలనం వలన భూమిపై నున్న మనకు ఆ గ్రహము వెనుకకు పోవుచున్నట్లనుభూత మగును. అనగా ఆ సమయమున భూమి ఆ వక్రగతిని పొందిన గ్రహము ఒకే రేఖలో నున్నట్లుగ తెలియగలదు, తదుపరి ఆ సమాంతర రేఖను రెండు

గ్రహములుచేరిన సమయమున గ్రహము స్థంభన పొందును. తదుపరివక్రత పొందును.

గ్రహముల ఉదయాస్తమయములు (మూఢమి)

ఏ గ్రహమయినను సూర్యునితో కలసియున్నకాలమునకు "మూఢమి" అని పేరు. కుజాది పంచగ్రహములకును ఈ మూఢమి కలుగును. కాని శుభ గ్రహములగు గురు, శుక్రుల అస్తంగత్వమును మాత్రమే మనము మూఢమి గా గ్రహించుచున్నాము. ప్రస్తుతము కుజాది పంచగ్రహములకు కలుగు వక్ర అస్తగత్వాదులు సాధారణముగా కలుగు సమయములు చెప్పబడును.

కుజుడు

కుజుడు సూర్యునితో అస్తమించినది లగాయితు నాలుగు నెలలకు తూర్పున ఉదయించును. తూర్పున ఉదయించిన పది నెలలకు వక్రించును వక్రారంభమయినది మొదలు రెండు నెలలకు వక్రమును విడచును, వక్ర త్యాగమయిన పది నెలలకు మరల పడమట అస్తమించును.

బుధుడు

బుధుడు తూర్పున అస్తమించిన 32రోజులకు పడమట ఉదయించును. పడమర ఉదయించినది మొదలు 32 రోజులకు వక్రము పొందును. వక్ర ప్రారంభమునుండి మూడు రోజులకు పడమర అస్తమించును. పడమర అస్త మించినది మొదలు 16 రోజులకు తూర్పున ఉదయించుచుండును. తూర్పున ఉదయించిన మూడురోజులకు వక్రము విడచును. వక్రము విడచిన ముప్పది రెండు రోజులకు తూర్పున అస్తమించును.

గురుడు

గురుడు తూర్పున ఉదయమయిన నాలుగు నెలల ఏడు రోజులకు వక్రము ప్రారంభించును. వక్రారంభమయిన నాలుగు నెలల పర్యంతము వక్రించి ఋజుమార్గమును అనగా వక్రమును వదలును వక్ర త్యాగమయిన ఇరువది ఏడు దినములకు పడమట అస్తమించును. పడమర అస్తమించిన ముప్పది దినములకు తూర్పున ఉదయించును.

శుక్రుడు

శుక్రుడు తూర్పునఅస్తమించిన రెండునెలలకు పడమట ఉదయించును పడమర ఉదయించిన ఎనిమిది నెలల రెండు రోజులకు వక్రము ప్రారంభించును. వక్ర ప్రారంభమయిన ఇరువది రెండు రోజులకు పడమట అస్తమించును పడమట అస్తమించిన ఏడుదినములకు తూర్పున ఉదయించును తూర్పున ఉదయించిన ఇరువది రెండు రోజులకు వక్రమును వదలి ఋజు మార్గమున ప్రవేశించును. వక్రము వదలిన ఎనిమిది నెలలకు తూర్పున అస్తమించును.

శని

తూర్పున అస్తమించిన ముప్పది ఏడు రోజులకు తూర్పుననే ఉదయించును. తూర్పున ఉదయించిన మూడు నెలల పదునైదు రోజులకు వక్రమునకు వచ్చును. వక్రము ప్రారంభించిన మూడు నెలల పదునైదు రోజులకు వక్రము విడచి ఋజుమార్గమున ప్రవేశించును. వక్రమును వదలిన మూడు నెలల పదునయిదు రోజులకు తూర్పున అస్తమించును.

ఈ పైన తెలుపబడిన గ్రహచారములు మధ్యమ మానమున అనుసరించి చెప్పబడినవి. ఇందు మాసమనగా 30 రోజులు గ్రహించవలయును. గ్రహస్ఫుటము చేయునపుడు స్వల్పదినముల తేడాలో సరిపోవును. పైన చెప్పబడిన విషయముల వలన రాబోవు సంవత్సరముల యందలి మూఢముల ఒకటి రెండు.

∗ తెలుగు సంవత్సరములకు హూణ సంవత్సరములు ∗

తెలుగు సం॥	ఇంగ్లీషు సం॥	ఇం॥ సం॥	అధిక మాసములు
1) ప్రభవ	1927-28	1987-88	
2) విభవ	1928-29	1988-89	
3) శుక్ల	1929-30	1989-90	
4) ప్రమోదూత	1930-31	1990-91	
5) ప్రజోత్పత్తి	1931-32	1991-92	
6) అంగిరస	1932-33	1992-93	

తెలుగు సం॥		ఇంగ్లీషు సం॥	ఇం॥ సం॥	అధిక మా॥లు
7)	శ్రీముఖ	1933-34	1993-94	
8)	భావ	1934-35	1994-95	
9)	యువ	1935-36	1995 96	
10)	ధాత	1936·37	1996-97	
11)	ఈశ్వర	1937-38	1997-98	
12)	బహుధాన్య	1938-39	1998-99	
13)	ప్రమాది	1939- 40	1999-2000	
14)	విక్రమ	1940-41	2000-01	
15)	వృష	1941—42	2001-02	
16)	చిత్రభాను	1942-43	2002-03	
17)	స్వభాను	1943.44	2003-04	
18)	తారణ	1944-45	2004-05	
19)	పార్థివ	1945·46	2005-06	
20)	వ్యయ	1946-47	2006-07	
21)	సర్వజిత్తు	1947-48	2007-08	
22)	సర్వధారి	1948-49	2008-09	
23)	విరోధి	1949-50	2009-59	
24)	వికృతి	1950-51	20010-11	
25)	ఖర	1951-52	20011-12	
26)	నందన	1952-53	2012-13	
27)	విజయ	1953-54	2013-14	
28)	జయ	1954-55	2014-15	
29)	మన్మథ	1955-56	2015-16	
30)	దుర్ముఖి	1956-57	2016-17	
31)	హేవళంబి	1957-58	2017-18	
32)	విళంబి	1958-59	2018-19	
33)	వికారి	1959-60	2019-20	
34)	శార్వరి	1960-61	2020-21	
35)	ప్లవ	1961-62	2021-22	
36)	శుభకృతు	1962-63	2022-23	

తెలుగు సం॥		ఇంగ్లీషు సం॥	ఇం॥ సం॥	అదిక మాసాలు
37)	శోభకృతు	1963-64	2023-24	
38)	క్రోధి	1964-65	2024-25	
39)	విశ్వావసు	1965-66	2025-26	
40)	పరాభవ	1966-67	2026-27	
41)	ప్లవంగి	1967-68	2027-28	
42)	కీలక	1968-69	2028-29	
43)	సౌమ్య	1969-70	2029-30	
44)	సాధారణ	1970-71	2030-31	
45)	విరోదికృతు	1971-72	2031-32	
46)	పరిధావి	1972-73	2032-33	
47)	ప్రమాదీచ	1973-74	2033-34	
48)	ఆనంద	1974-75	2034-35	
49)	రాక్షస	1975-76	2035-36	
50)	నల	1976-77	2036-37	
51)	పింగళ	1977-78	2036-38	
52)	కాళయుక్తి	1978-79	2038-39	
53)	సిద్ధార్థి	1979-80	2039-40	
54)	రౌద్రి	1980-81	2040-41	
55)	దుర్మతి	1981-82	2041-42	
57)	రుధిరోద్గారి	1982-83	2042-43	
56)	దుందుభి	1983-84	2043-44	
58)	రక్తాక్షి	1984-85	2044-45	
59)	క్రోధన	1985-86	2045-46	
60)	అక్షయ	1986-87	2046-47	

వెలుగు సంవత్సరము

LIGHT YEAR

"వెలుగు కిరణములు బహువేగముతో పోవును. అంతటి యురువడి సృష్టిలో మఱిదేనికి లేదు" అని ప్రస్కణ్వ ఋషి ఋగ్వేదమున తెలిపి యున్నారు.

యోజనానాం సహస్రేద్వే ద్వేశతేద్వేచ యోజనే
ఏకేన నిమిషార్థేన క్రమమాణ నమోస్తుతే

15 నిమేషములు ఒక కాష్ట
30 కాష్టలు ఒక కళ
30 ముహూర్తములు 1 అహోరాత్రము = 4,06,000 నిమేషములు

ఇంగ్లీషు మానముగా

24 × 60 × 60 = 86400 సెకండ్లు ఒక దివారాత్రము ఒక సెకనుకు 4.6875 నిమేషములు.

అనగా ఒక అర్ధ నిమేషమునకు 8/75 సెకండ్ల కాలమునకు కాంతి 2202 యోజనములు గడచును.

1 యోజనము = నాలుగు క్రోసులు
1 క్రోసు = రెండువేల బారలు
4 బార = 20 గజములు (6-2-0)

ఈ మానము ననుసరించి యోజనమనగా 9 మైళ్ళు అగును. దీనినిబట్టి 1 సెకనులో కాంతి 187670 ఇంగ్లీషు మైళ్ళు వెళ్ళును. ప్రస్తుత సైంటిస్టుల ననుసరించి కాంతి 1 సెకనుకు 186330 అన్ని మైళ్ళు.

1 సంవత్సరమునకు కాంతి ఇంచుమించుగా 5,880,000 000,000 మైళ్లు

ఏ కాషామేవ తద్రమ్యం లగ్నం యత్రచ యస్యహ్నత్

(శుక్రనీతి) లోకధర్మ నిరూపన ప్రకరణం ఎవని మనసు దేని యందు లగ్నమగునో అది వానికి రమ్యమయినది.

అష్టాదశ విద్యలు

1.	ఋగ్యజుస్సామాథర్వ వేదములు	4
2.	శిక్షా, కల్ప, వ్యాకరణ, నిరుక్తంచ్ఛందో జ్యోతిషములు	6
3.	పురాణములు	1
4	శాస్త్రములు	9
5.	న్యాయము	1
6.	మీమాంస	1
7.	ఆయుర్వేధము	1
8	ధనుర్వేదము	1
9.	గాంధర్వ వేదము	1
10.	అర్థ శాస్త్రము	1
		18

వార్తా, కామ సూత్రం, శిల్ప శాస్త్రం, దండనీతి రితిపూర్వైః.
సహాష్టాదశ విద్యాస్థానాని" ఇత్యవరే ;- రాజశేఖర కావ్య మీమాంస

జననకాల నిర్ణయము

(ఉత్తర కాలామృతము)

జాతక పరిశీలనకు ముందు జననకాల ప్రమాణము సరిగానున్నదియు. లేనిదియు తెలిసికొనవలయును. పూర్వము జననకాల జ్ఞానము పాదచ్ఛాయల మూలమున తెలిసికొనెడివారు. ప్రస్తుత కాలమున చేతిగడియారముల వలన సమయమును గుర్తించుచున్నారు. దీని వలన జన్మ సమయమునందు కొంత భేదము కలిగించుచున్నది. మనము వాడు ఏ గడియారము అయినను, మన దేశమున IST గా గుర్తింపబడుచున్నది. కాని జాతకమును గణించవలయు ననిచో LMT ని తెలిసికొనవలయును. కావున సూర్యోదయ కాలమునను సరించి, జననకాల ఘటికలను సరిచూచుట సరియగు పద్ధతి.

కాలామృతము నందు :-

నాడ్యశ్చైవ వినాడికాః కృతగుణా సూర్యోదయాన్నంద।
హృచ్ఛిష్టం ద్రస మఘాసురాత్రి నవకేస్యా జ్జన్మభందస్రతః॥

సూర్యోదయాది జననకాల ఘడియ విఘడియలను విఘడియలుగా మార్చి, దానిని నాలుగుచే గుణించి తొమ్మిదిచే భాగించగా మిగులునట్టి శేషం నవకము ననుసరించి జన్మ నక్షత్రమగును. అశ్వన్యాది ఇరువది ఏడు నక్షత్రములను మూడు నవకములుగా విడదీయబడును. దీనినే నవకశోధనయందురు

1వ నవకము : అశ్వని నుండి ఆశ్రేష వరకు
2వ నవకము : మఖ నుండి జ్యేష్ట వరకు
3వ నవకము : మూల నుండి రేవతి వరకు

చిత్తా నక్షత్ర జాతకుని జననకాల ఘటికలు సరిగా నున్నవా లేవాయని తెలిసికొనదలచిన జననకాల విఘటికలను నాలుగుచే గుణించి, తొమ్మిదిచే భాగించగా శేషము 5 వచ్చిన, ఆ ఘడియలు సరియగునవి. చిత్త రెండవ నవకమునందు ఐదవ నక్షత్రము. జన్మనక్షత్రమునకు సరిపడు శేషమురాకున్న ఆ జననకాల ఘటికలు అండజాదుల జననముగా తెలిసికొనవలయును. అది మానవ జన్మము కాజాలదు. జననకాల ఘటికలను ముందుకు గాని, వెనుకకు గాని, జరుపుకొని నక్షత్రమునకు సరిపడు శేషము వచ్చువరకు జరుపవలయును. మరియు ఆ జననకాల ఘడియలు జాతక స్త్రీ పురుష భేదములకు సరిపడినదియు, లేనిదియును చూడవలయును-

కాలామృతము నందు-

యద్వాపిష్ట ఘటీస్తథా విఘటికాస్తత్వాశ్వి హృచ్ఛేషతో
బాణేలాంఖ గుణాశ్చ బాణ నిగమాష్టష్టిశ్చ బాణాద్రయః
శుద్ధాస్తా విఘటీక క్రమాన్నర వధూపుంస్త్ర్యాదిభేదస్మృతః।

సూర్యోదయాది ఘడియా విఘడియలను విఘడియల లోనికి మార్చి, దానిని 225చే భాగించవలయును. భాగించగా మిగిలిన శేషమునందు 15-30-45-60-75-90-105-120-135-150-165-180-195-210-225 అను సంఖ్యల యందు పదితీసి వేయబడునో ఆ సంఖ్యను తీసివేయవలెను. అట్లు తీసివేయబడిన సంఖ్య చివరి భాగమున 5 వున్న (బేసి సంఖ్యఅయిన) పురుష ఖండముగను, తీసివేయబడిన సంఖ్య చివర '0' వున్న, సరిసంఖ్య అయిన స్త్రీ

ఖండముగను గుర్తించవలయును. పురుష ఖండము తీసివేయబడిన స్త్రీ జాతకముగను, స్త్రీ ఖండము తీసివేయబడిన పురుష జాతకముగను గమనించవలయును. స్త్రీ పురుష జన్మములు సరిపడకపోయినచో తత్కాల స్వరమును సూర్యచంద్ర సుషుమ్న స్వరము ననుసరించి ముందు వెనుకలకు జరుపుకొని నవకశోధనకు సరిగా నక్షత్రశేషమువచ్చునటుల గమనించి జననకాల ఘటికా విఘటికలను నిశ్చయింపవలయును.

: లగ్నాది ద్వాదశ రాశుల గణన విధి :

జన్మ ప్రదేశమునకు సరియగు సూర్యోదయాది జననకాల ఘడియలను కనుగొనవలయును. తదుపరి లగ్న భుక్తిని కనుగొనవలయును. లగ్న భుక్తిని 30 చేత గుణించి, దేశగత లగ్న వినాడికలచే భాగించినచో స్ఫుట లగ్నమగును దానిలో గత రాశులను కలుపవలయును-

నత సాధనా పద్ధతి

జాతకుడు జననమయిన దినార్ధ యందు సూర్యోదయాది జననకాల ఘడియలు, ధన ఋణములు చేయవలయును-

(1) సూర్యోదయాది పగలు రెండు ఝాములలోపున జననమయిన సూర్యోదయాది జననకాల ఘడియలు దినార్ధలో తీసివేయవలెను.

(2) పగలు రెండు ఝాములు దాటిన తరువాత జననమయిన సూర్యోదయాది జననకాల ఘడియలలో దినార్ధము తీసివేయవలెను.

(3) రాత్రి రెండు ఝాముల లోపున జననమయిన సూర్యాస్తమయాది జననకాల ఘడియలను దినార్ధలో కలుపవలయును-

(4) రెండు ఝాములు దాటిన తరువాత రాత్రి జననమయినచో, రాత్రి శేషించిన ఘడియలను అనగా జననము లగాయితు సూర్యోదయం వరకు గల ఘడియలను దినార్ధలో చేర్చవలయును-

రాత్రి రెండు ఝాములు దాటినది లగాయితు అనగా, అర్ధరాత్రి నుండి పగలు రెండు ఝాముల వరకు అనగా మిట్ట మధ్యాహ్నం వరకు పూర్వ కపాలము (A M.) అందురు.

పగలు రెండు఼ఝూములు దాటినది లగాయతు అనగా దినార్ధ తరువాత రాత్రి రెండు ఝూముల వరకు పశ్చిమ కపాలము (P M) అందురు.

నతము వందు వచ్చిన ఘడియావిఘడియలను 6చే గుణించగా, రాశులు భాగలు, లిప్తలు వచ్చును- తదుపరి స్ఫుట రవిలో పూర్వ కపాలనతము యొక్క భాగలయిన తీసివేసియు, పశ్చిమ కపాలనత భాగలయిన కలుప వలయును. అట్లు చేయగా వచ్చినది దశమ భావమగును. ఈ వచ్చిన జన్మ దశమ భావములకు 6 రాశులు చేర్చిన సప్తమ చతుర్ధములు వచ్చును.

ద్వాదశ భావములు - సంధులు

చతుర్థ భావము నుండి తను భావమును తివిచి, వచ్చిన దానిని 6 చే భాగింపగా వచ్చిన లబ్ధమును (షష్ఠ్యంశము) తను భావములో కలిపినచో తను భావసంధి వచ్చును. ఈ విధముగ షష్ట్యంశమును కలుపుచు పోయిన, చతుర్థభావము వచ్చును. పై విధముగనే సప్తమ భావము నుండి చతుర్థ భావమును తీసివేసి 6చే భాగించగావచ్చిన షష్ట్యంశమును చతుర్థభావమువకు కలుపుచుపోయిన సప్తమ భావము వచ్చును. మరల దశమభావము నుండి సప్తమ భావమును తివిచి దానిని షష్ట్యంశము చేసి సప్తమ భావమునకు కలుపుచు పోయినచో దశమ భావమేర్పడును మరల లగ్నమునుండి దశమ మును తివిచి ఆ షష్ట్యంశమును దశమమువకు కలుపుచు పోయినచో, ద్వాదశ భావములు, త్రయోదశ భావసంధులు ఏర్పడును. ఇప్పుడు భావచక్రము ఏర్పడును. దీనియందు ఏ గ్రహము ఏ భావమును పొందియున్నదో నిర్ణ యించవలయును. ఈ భావచక్రము వేయకుండ జాతకమునకు ఫలనిరూపణ చేయుటకూనుట మూర్ఖత యనిపించుకొనగలదు. భావచక్ర నిర్మాణానంతరము షోడశవర్గుల నిర్ణయించవలయును.

సంవత్సర ఫలము....రవిగతి ననుసరించి

(తాజక నీలకంఠ కంఠీయము)

ఏ సంవత్సరమునకు దశాఫలము కావలయునో ఆసంవత్సరమున జన్మ కాల స్ఫుట రవిని ధృవముగా తీసికొని, ఆ ధృవమును తత్సంవత్సర రవి

పొందు సమయమును జాతకునకు సౌర సంవత్సరారంభ మగును ఆ కాలము నకు, జన్మ కాలమునకు చెప్పినట్లుగనే స్ఫుట గ్రహములను, ద్వాదశ భావము లను గురించి సౌర సంవత్సర దశలను నిర్ణయించవలెను.

జన్మ నక్షత్రము మొదలు వర్ష ప్రారంభకాల నిత్య నక్షత్రము వరకు లెక్కించి, దానిని 9చే భాగించగా మిగిలిన సంఖ్య సౌరవర్ష నియమితగ్రహ దశాశేషము జన్మకాల దశాశేషము నిర్ణయించు పద్ధతి లోపలనే సౌరసంవత్సర దశాశేషము నిర్ణయించవలయును.

: గ్రహ - దశకాల పరిమితులు :

	దినములు	నెల - దిన	సంఖ్య
రవి	110	3 - 20	1
చంద్ర	80	2 - 20	2
కుజ	32	1 - 02	3
బుధ	40	1 - 10	4
గురు	48	1 - 18	5
శుక్ర	56	1 - 26	6
శని	4	0 - 04	7
రాహు	5	0 - 05	8
లగ్న	10	0 - 10	9

లగ్న నిర్ణయము

లగ్నము అనగా కలియుట అని అర్థము

శిశువు భూ పతనమయిన సమయమున తూర్పు దిశయందు సూర్యో దయ ప్రాంతమున క్షితిజరేఖపై ఏ భాగరాశి చక్రమున ఉదయించుచున్నదో ఆ భాగను రాశిచక్రమున భావమధ్యమముగా గ్రహించవలయును. జనన సమయము సంపలి ఆ లగ్న స్ఫుటమునకు గ్రహ ప్రభావమును పరిశీలించి జాతకుని భవిష్యత్ఫలితములు నిర్ణయింపవలయును.

భూమి తన అక్షముపై 24 గంటలు లేక 60 ఘడియలలో తన చుట్టూ తాను ఒక పర్యాయము తిరుగును. అట్లు తిరుగుట వలన రాత్రి పగలు ఏర్పడుచున్నది. ఈ 24 గంటలలో తూర్పునందు ఒకదానివెంబడి మరియొక రాశి క్రమముగ ఉదయించుచున్నట్లు కనుపించుచున్నది. ఈ రాశి స్థానములు భూమిగుండ్రముగా నుండుటచే జాతకుని జన్మ స్థానమును బట్టి ప్రతి అక్షాంశము (Latitude) కు మార్పు చెందును.

ప్రస్తుత కాలమునందు కొంత భూ భాగమునందు పరిస్థితుల వలన ఒకే విధమైన సమయముండవలయునని ప్రభుత్వములు యోచించి 1884వ సంవత్సరమున వాషింగటన్ ఇంటర్‌నేషనల్ కాంగ్రెసులో భూమినంతయు 15 భాగములుగా విభజించి ఒక్కొక్క భాగమునకు ఒకగంట మార్పుతో స్టాండర్డు టైమ్" నిర్ణయించిరి. గ్రీనిచ్ ప్రారంభముగా అర్ధరాత్రినుండి ఈ సమయము ప్రారంభమగును ఈ "స్టాండర్డు టైమ్" ఆయా జోనుల మధ్యభాగమున గల మధ్యాహ్న రేఖలకు సరిపెట్టబడి ఆయా జోనులకు ప్రాంతీయ సమయంగా వ్యవహరించుచున్నారు. భారతదేశము ప్రాంతీయ సమయము 82-30 తూర్పు రేఖాంశముగా నిర్ణయించిరి. గ్రీనిచ్ మధ్యాహ్న రేఖ "0°" భాగగా నిర్ణయించబడినది కావున దీనికి తూర్పుగా భారతదేశముండుట వలన దానికి 5-30 ని॥ముందుగా నుండును, గ్రీనిచ్చిలో అర్ధరాత్రి 12 గంటలు అయినపుడు భారతదేశ మధ్యకాలమానము ఉదయం 5-30 ని॥లు అగుచున్నది.

భూమి తన అక్షముపై ఒక ప్రదక్షణ పూర్తిచేయుటకు గాను 24 గ॥లు పట్టుచున్నది. అనగా భూమి 24 గంటలలోను 360° డిగ్రీల ప్రదక్షిణము పూర్తి చేయుచున్నది. పై నిర్ణయానుసారము 1 డిగ్రీ భూ ప్రదక్షణకు 4 నిమిషములుపట్టును. గ్రీనిచ్ నుండి 82°-30 తూర్పురేఖాంశమున భూమియుండుట వలన 82-30 × 4 ని॥లు = 330 ని॥లు = 5-30 ని॥లు పూర్వము మనకు సూర్యోదయము అగుచున్నది.

ఈ విధముగనే భారతదేశ మధ్యకాలమునకు (I. S. T.) భారతదేశము నందలి వివిద పట్టణముల రేఖాంశము న గ్రహించి ఆయా ప్రాంతీయసమయమును నిర్ణయించవలయును. దీనినే స్థానిక కాలమాన అందురు.

భారతదేశము రేఖాంశముల మధ్య యున్నందునను, భారతదేశ

కాలమానము (I. S. T.) 82°-30 వద్ద నిర్ణయించి యున్నందునను భారత దేశమునందు వివిధ రేఖాంశములవద్ద సమయము మార్పుచెందును-ప్రాంతీయ లేక స్థానికకాలమానము సూర్యోదయ భేదముల వలన మార్పుచెందుచున్నది. ఈ మార్పు ఒక్కొక్క రేఖాంశమునకు 4 నిముషములుండును. భారతదేశ రేఖాంశము 82-30 తూర్పు కావున ఈ రేఖాంశలకు జనన ప్రాంతము తక్కువ రేఖాంశలము యందున్న I. S. T. లో తీసివేసి ను 82°-31 రేఖాంశాలకు ఎక్కువ రేఖాంశములున్న I.S. T.లో అన్ని డిగ్రీలకు నిముషములు కలిపియు స్థానిక కాలమానము ననుసరిచూడవలయును. ప్రస్తుతము భారతదేశమున మన గడియారములు చూపు సమయమంతయు I S.T, ఇండియన్ స్టాండర్డు సమయముగనే గుర్తెరుంగవలయును. ఎవరయినను ఒక జననసమయము చెప్పియుండిన అది I S.T. గా గుర్తించి ఆ జననము ఏ ప్రాంతమున జరిగి నదో ముందుగా తెలిసికొని ఆప్రాంతపు రేఖాంశములను గ్రహించి ప్రాంతీయ సమయమును నిర్ధారింపవలయును.

ఉదా॥

ఒక జాతకుడు 28-7-1989 న ఉద 9-24ని॥కు హైదరాబాదులో జన్మించి నాడు. ఈ జన్మ సమయమును మనము I.S.T. గా గుర్తించవలయును అది మన గడియారముసూచించిన సమయమున మన గడియారములు భారతదేశ మధ్యకాలము 82-30 రేఖాంశముల సమయమును సూచించును.

హైదరాబాదు రేఖాంశములు 78°-27

భారతదేశ రేఖాంశములు 82-30నకు ఈరేఖాంశములు తగ్గియున్నందున (4°-3,) 1 డిగ్రీకి నాలుగు నిముషముల చొప్పున 16ని॥ల 12 సెకనులు జనన సమయము నుండి తగించవలయును. ఇపుడు 9-24-16-12 = 9 గం. 7 ని॥-48 సె॥ హైదరాబాదున ప్రాంతీయ జనన సమయమగును.

ఇదే విధముగ పై సమయమునకు కలకత్తా యందు జననమయిన

కలకత్తా రేఖాంశములు 88-24

భారతదేశ రేకాంశములగు 82-30 కు 5°-54 పెరిగియున్నది. 1°భాగకు 4ని॥ చొప్పున 23 ని॥ల 36 సెకనులు I.S.T. కి కలిపిన అన జనన సమయము 9-24+0-23-36 కలిపిన 9 గ 47 ని 36 సె॥ అగును. ఇది కలకత్తా నగరము నందు స్థానిక కాలమానము అగుచున్నది,

ఈ విధముగా ఒకే భారతదేశ మధ్యకాలమునకు ఆయా రేఖాంశముల ననుసరించి స్థానిక కాలమానమును గుర్తించి అగ్నిస్పుటము చేయవలెను.

నిరయన కాలమానము

సైడీరియల్ టైమ్

SIDEREAL TIME

ఆకాశము నందలి ఒక స్థిర బిందువువద్ద ప్రయాణము ప్రారంభించి మరల అదే స్థిర బిందువును భూమిచేరు సమయమునకు (సైడీరియల్ టైమ్) నక్షత్ర సమయము అని పేరు.

భూమి తన అక్షముపై ఒక పర్యాయము 360° భాగలు తిరిగివచ్చుటకు 24 గంటలు పట్టును. నిజమునకు భూమి 360° భాగలు ఆత్మప్రదక్షణమునకు 23 గం. 56 ని॥లు మాత్రము పట్టును మన గడియారములో సూచించు 24 గంటల కాలమునకు భూమి 361° భాగల ఆత్మ ప్రదక్షణము చేయును.

ఈ కాలమును రవి సాయన రాశిచక్రము ప్రారంభ సమయమును హద్దుగా నిర్ణయించిరి రవి సాయన మేషమున మార్చి 21 వ తేదీ ప్రాంత మునందుండును. రవి ఆ కాలమున ఆకాశ మధ్యమున ఉచ్చయందుండును. గ్రీనిచ్చియందు ఇది మధ్యాహ్న కాలము. ఈ నిరయన కాలమానము ఆ సమయమున ప్రారంభమయి మరల రవి సాయనరాశి ప్రవేశముతో సమాప్త మగుచున్నది

భూమి తన అక్షముపై 360° భాగలు పయనించి ఒక నిరయన దినము పూర్తి చేయుచున్నది. ఈ సమయమున రవి ఒక భాగ తన కక్ష్యయందు ముందువకు కదలినట్లు మనకు కనిపించుచున్నది కాని నిజమునకు భూమి తన కక్ష్యయందు సూర్యునిచుట్టి వచ్చుటకు ఒక భాగ ముందుకు ప్రయాణము చేసినది. కావున రవి ఆకాశములో మధ్యాహ్న కాలమున భూమిపై ఉచ్చ స్థితిని పొందుటకు ఒక భాగ ప్రయాణము చేయవలసి యుండును. ఈ భాగ ప్రయాణమునకు భూమికి 3 ని॥ 56 సెకనుల కాలము ఇంచుమించుగా పటు చున్నది,

ఈ విధముగా నిరయన కాలమానము 1 రోజునకు 3ని॥ 56 సె॥ల చొప్పున జరుగుచు 365 1/4 సౌర దినములలో 360ంల ప్రయాణము చేయుచున్నది, లేదా 24 గంటలు పూర్తి చేయుచున్నది.

జనన కాల లగ్న పత్రిక వేయుటకు కావలసిన వివరములు.

1) జన్మించిన తేదీ
2) జన్మించిన సమయము I S, T
3) జన్మ స్థలము అక్షాంశ–రేఖాంశములు నిర్ధారించుట
4) జనన సమయమునకు నిరయన కాలము
5) జనన సమయ నిరయన గ్రహస్ఫుటము.
6) జనన సమయ చంద్రగ్రహ మహాదశా శేషము.

ఉదాహరణము :

1981–9–27 ఉద 9–10 ని॥కు జనన సమయము 17–21 అక్షాంశమున 82–32 రేఖాంశముల యందు జరిగినది.

ముందుగా నాక్షత్ర కాలము (Sidereal Time) కనుగొనవయును.

రాశి చక్ర నిర్మాణ పద్ధతి

ఇపుడు రాశి చక్రమును వేయుదము. రాశిచక్రములు సవ్యము అపసవ్యములనియు రెండు విధములుగా వేయుచున్నారు.

మీన	మేష	వృష	మిథు
కుంభ	సవ్య చక్రము		కర్కా
మక			సింహ
ధను	వృశ్చి	తుల	కన్య

మిథు	వృష	మేష	మీన
కర్కా	అపసవ్య చక్రము		కుంభ
సింహ			మక
కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను

దక్షిణ భారతదేశము నందు ఉత్తర భారతదేశమునను ఈ రెండు విధములయిన పద్ధతులను వాడుచున్నారు. పై గ్రహములననుసరించి.

మీన	మేష	వృష ల	మిధు
కుంభ	సవ్యరాశి చక్రము		కర్కా కు రా
మక కే			సింహ
ధను	వృశ్చి	తుల శు బు	కన్య రగు చ శ

రవి 5 రాసుల 10 డిగ్రీల 50 నిముషముల యందున్నాడు. అనగా అయిదు రాసులు దాటి 6వ రాశియగు కన్యయందు రాశి చక్రమున చూపింపబడినది. అటులనే కుజుడు మూడు రాసులు దాటి నాల్గవ రాశియందు 22డి॥ల 20 ని॥లందు ఉన్నాడు. కనుక నాల్గవ రాశియగు కర్కాటకమున కుజుడున్నాడు.

జాతకుని జన్మలగ్నమును సాధించిన తరువాత గ్రహముల స్థానములను గుర్తించవలయును. గ్రహముల నిరయన భాగలను వేయునపుడు గ్రహములను I S T లో మాత్రము తీసికొనవలయును. ప్రాంతీయ సమయమునుబట్టి గ్రహములను సంస్కరించరాదు. పంచాంగము నందలి గ్రహస్థితిని బట్టియు గ్రహములను నిరయణ ప్రమాణము గ్రహించవచ్చునుగాని అదికష్టసాధ్యము ప్రస్తుతము మనకు లభించు అధునాతన పంచాంగముల యందు ప్రతి తేదీకి ఉద 5-30 ని॥కు గాని సాయంకాలము 5-30 ని॥కు గాని నిరయన స్ఫుట గ్రహములను ఇచ్చుచున్నారు. భారతప్రభుత్వమువారు కూడ పంచాంగమును

మ (Ephemeris) ప్రచురించుచున్నారు. ఈ ఉదయకాల గ్రహముల నుండి జాతకుని జనన సమయమునకగు తత్కాల గ్రహస్థితిని సాధించవచ్చును.

ప్రస్తుత జాతకము నందు ఇండియన్ ఎఫమరీస్ నుండి తత్కాల గ్రహములను గ్రహించవచ్చును.

27-9-1981 ఉదయము **9-10** నిఃకు గ్రహ స్థితి,

రవి	5-10-50-00
చంద్ర	5-04-27-18
బుధ	6-16 29-00
శుక్ర	6-23-24-00
కుజ	3-22-20-00
గురు	5-23-35-00
శని	5-18-11-45
రాహు	3-04-4000
కేతు	9-04-40-00

ముందుగా సాధించిన లగ్నము దశమమును గ్రహించిన

లగ్న రా 1-9-24
దశ 9-28-06 అయినది.

ఎఫమరీజ్ నందివ్వబడు నిరయన గ్రహములు మేషాది బిందువునుండి మీనము వరకు గ్రహింపబడును. ఈ పట్టికలు ఇందు జత చేయబడినవి.

రాశి చక్రము వేసిన తదుపరి ఫలితములు చెప్పుటకు భావ చక్రమును తయారుచేయవలయును. ఫలితములు చెప్పుటయందు ఈ భావ చక్రము అత్యంత ప్రాధాన్యమును వహించుచున్నది.

భావచక్ర నిర్మాణ పద్ధతి

కమగొనిన లగ్న స్థానమును దశమ స్థానమును గ్రహించవలయును, లగ్న స్ఫుటమే లగ్నభావ మధ్యమము దశమస్ఫుటమే దశమభావ మధ్య

మము. తను భావమునకు ఆరు రాసులు లేక 180° కలిపిన సప్తమభావ మధ్యమమగును. దశమభావ మధ్యమమునకు 6 రాసులు లేక 180° లు కలిపిన చతుర్ధ భావము వచ్చును. ద్వాదశ భావములను కనుగొనునపుడు చతుర్థభావము నుండి లగ్న మధ్యమమును తీసివేసి దీనిని 6 భాగములుగా చేయవలయును. వీటిని కలుపుచు పోయిన సప్తమ భావమధ్యమము వరకు వచ్చును.

లగ్నము 1-9-24 చతుర్ధ భావము 3-28-06

చతుర్ధము—లగ్నము = 3—28—06
1— 9—24
2—18—42

మొత్తము భాగలు చేయగా 78—42

దీనిని ఆరు భాగములు చేయగా 82-42 ÷ 6 = 13-07 అయినది దీనిని లగ్న స్ఫుటమునకు 6 పర్యాయములు కలుపవలెను.

లగ్న భావ స్ఫుటము	1 - 09 - 24	
	13 - 07	షష్ట్యంశము
లగ్న సంధి	1 - 22 - 31	
	13 - 07	2వ షష్ట్యంశము
ద్వితీయ భావ స్ఫుటము	2 - 5 - 38	
	13 - 07	3వ షష్ట్యంశము
ద్వితీయ భావ సంధి	2 - 18 - 45	
	13 - 07	4వ షష్ట్యంశము
తృతీయ భావ స్ఫుటము	3 - 1 - 52	
	13 - 07	5వ షష్ట్యంశము
తృతీయ భావ సంధి	3 - 14 - 59	
	13 - 07	6వ షష్ట్యంశము
చతుర్ధ భావ స్ఫుటము	3 - 28 - 6	

ఇపుడు మరల సప్తమ భావము నుండి చతుర్ధ భావమును తీసివేసి దీని షష్ట్యంశమును చతుర్ధ భావాదిగా కలుపవలయును.

సప్తమము - చతుర్థ స్ఫుటము = 7-09-24 — 3-28-06 = 3-11-18 భాగలు చేయగా 101—18.

షష్ట్యంశము = 101—18 ÷ 6 = 16 - 53 ఇది చతుర్థము నుండి ఆరు పర్యాయములు కలిపిన సప్తమము వచ్చును.

చతుర్థ భావ స్ఫుటము	3 - 28 - 06	
	0 - 16 - 53	షష్ట్యంశము
చతుర్థ భావ సంధి	4 - 14 - 59	
	0 - 16 - 53	షష్ట్యంశము
పంచమ భావ స్ఫుటము	5 - 1 - 52	
	16 - 53	షష్ట్యంశము
పంచమ భావ సంధి	5 - 18 - 45	
	16 - 53	షష్ట్యంశము
షష్ఠ భావ సుటము	6 - 5 - 38	
	16 - 53	షష్ట్యంశము
షష భావ సంధి	6 - 22 - 31	
	16 - 52	షష్ట్యంశము
సప్తమ భావము	7 - 9 - 24	

ఇపుడు తను భావ స్ఫుటము నుండి సప్తమభావము వరకు 6 భావ స్ఫుటములు ఆరు భావ సంధులు ఏర్పడినవి. ఇపుడు సప్తమ భావమునుండి తనుభావము వరకు గల భావములను సంధులను వేరుగ గుణించనక్కరలేదు. తను భావము లగాయతు వచ్చిన వానికి రాశి స్థానము నందు 6 రాసులను కలుపుచు పోయిన సప్తమ, అష్టమ, నవమ, దశమ ఏకాదశ ద్వాదశ భావములు వాని సంధులు ఏర్పడును. ఈ విధముగా తను భావము మొదలు ద్వాదశ భావములు ఏర్పడును. వీనియందు గ్రహస్ఫుటమును వేసినచో భావచక్రము ఏర్పడును.

		0 – 22 – 31	సంధి
1.	తనుభావము	1 – 9 – 24	
		1 – 22 – 31	తను సంధి
2.	ధన భావ	2 – 05 – 38	
		2 – 18 – 45	ధన భావ సంధి
3.	సహజ	3 – 01 – 52	3 – 04 – 40 రా
		3 – 14 – 59	సహజ భావ సంధి
4.	మాతృ ॥	3 – 28 – 06	3 – 22 – 20 కు
		4 – 14 – 59	మాతృభావ సంధి
5.	పుత్ర ॥	5 – 01 – 52	5 – 04 – 27 చం 5 – 18 – 12 శ
			5 – 10 – 50 ర
		5 – 18 – 45	పుత్రభావ సంధి
6.	శతృ ॥	6 – 15 – 38	5 – 23 – 35 గు 6 – 06-29 బు
		6 – 22 – 31	శతృ భావ సంధి
7.	కళత్ర ॥	7 - 09 - 24	6 – 23 – 24 శు
		7 - 22 - 31	కళత్రభావ సంధి
8	ఆయుర్భావము	8 - 02 - 38	
		8 - 18 - 45	ఆయుర్భావ సంధి
9.	భాగ్య ॥	9 - 01 - 52	9 – 04 – 40 కే
		9 - 14 - 59	భాగ్య భావ సంధి
10.	రాజ్య	9 - 28 - 06	
		10 - 14-59	రాజ్యభావ సంధి
11.	లాభ	11 -01 -52	
		11 - 18-45	లాభ భావ సంధి
12.	వ్యయ	0 - 05 - 38	
		0 - 22 - 31	వ్యయ భావ సంధి

ఇపుడు భావచక్రము తయారయినది. ప్రతి భావమును పూర్వసంధితో ప్రారంభమయి పరసంధితో అంతమగును. భావము అనగా భావమధ్యమము గా గ్రహింపవలయును. భావమధ్యము నందుండు గ్రహము ఆ భావకార

కత్వములను సంపూర్ణముగా నిచ్చును. భావ సంధులకు అనగా భావాంత్య సంధి యందున్న గ్రహము సరియగు ఫలితమును ఇవ్వదు. రాశి చక్రము బట్టి భావ ఫలములను చెప్పరాదు.

ప్రస్తుత ఉదాహరణయందు మాతృభావ సంధి 4-14-59 భావమధ్యము 5 - 1 - 52 భావ అంత్యము 5 - 18 - 45 రాశి చక్రమును. భావచక్రమును పరిశీలించిన రాశిలో పంచమమునందు ఉన్న గురుడు భావచక్రమున షష్ట ములో ఉన్నాడు. ఆ విధముగా కన్యా రాశియందున్న గురుడు షష్ట భావ ఫలములను ప్రసాదించును. మిగిలిన గ్రహములనుకూడ గణించవలయును.

మహాదశా శేషము

ఫలనిర్దేశన విషయమును చూచినచో ప్రస్తుతము వింశోత్తరీ దశాపద్ధతి అమలునందున్నది. పరాశరాది మతానుసారముగా వింశోత్తరీ విధానము నందు ఫలితములు అనుభవమునకు సరిపడి పడుచున్నవి.

జననకాల నిరయన చంద్రుని నుండి మహాదశా శేషమును కనుగొనవ లయును. స్ఫుట చంద్రుని గ్రహించి పట్టికల ఆధారముగా మహాదశా శేష మును కనుగొనవచ్చును. లేదా జననకాల చంద్రస్థిత నక్షత్రము ననుసరించి (ఘడియలలో కాని డిగ్రీలను కాని) జననకాల మహాదశా శేషమును నిర్ణ యించవచ్చును.

జననకాల సమయమున చంద్రుని నిరయన భాగలు రా 5s-4°-27' అనగా అయిదు రాసులు గడచి ఆరవ రాశియందు నాలుగు భాగల ఇరువది ఏడు నిమిషములు గడచినది. అనగా సింహరాశి దాటి ఒక పాదము గడచి రెండవ పాదమునందున్నది సింహరాశి మొదటి పాదముతో సమాప్తమగును అనగా కన్యారాశియందు కూడ ఒక పాదము ముగిసి రెండవ పాదము నందు జనన సమయమున చంద్రుడున్నాడు. అనగా ఉత్తర మూడవ పాదమున చంద్రుడున్నాడని తెలియుచున్నది.

మహాదశలు ఈ క్రింది నియమము ననుసరించి యుండును.

నక్షత్రములు			మహాదశానాధుడు	సం॥ పరిమితి
కృత్తిక	ఉత్తరఫల్గుని	ఉషాఢ	రవి	6 సం॥లు
రోహి	హస్త	శ్రవ	చంద్ర	10 ,,
మృగ	చిత్త	ధని	కుజ	7 ,,
ఆరు	స్వాతి	శత	రాహు	18 ,,
పున	విశా	పూభాద్ర	గురు	16 ,,
పుష్య	అనూ	ఉభాద్ర	శని	19 ,,
ఆశ్రే	జ్యేష్ట	రేవ	బుధ	17 ,,
మఘ	మూల	అశ్వ	కేతు	7 ,,
పూ ఫలు	పూషాఢ	భర	శుక్ర	20 ,,

ప్రస్తుత జాతకమున ఉత్తర ఫల్గుని నక్షత్రము కావున రవి మహాదశ జరుగుచున్నట్లు తెలియవలయును.

మహాదశా శేషము = $\dfrac{\text{నక్షత్ర శేషము} \times \text{మహాదశా సంవత్సరము}}{\text{నక్షత్ర ప్రమాణము}}$

ఉత్తరా నక్షత్ర ప్రారంభము 4–26–40 (ధ్రువము) ప్రస్తుత జనన కాలమున చంద్రుడు $5^s - 5^0 - 27'$ యందున్నాడు. అనగా ఉత్తరానక్షత్ర భుక్తి కావలసినచో

జనన కాల చంద్రుడు — జననకాల నక్షత్ర ప్రారంభము

$5^c - 4^{\circ} - 27$

$4 - 26 - 40$

$7 - 47$ ఇది ఉత్తరా నక్షత్ర భుక్తి

నక్షత్ర ప్రమాణము $13^0 - 20'$ లు లేక 800 నిముషములు నక్షత్ర శేషము = నక్షత్ర ప్రమాణము – నక్షత్ర భుక్తి

13 — 20

— 7 — 47

5^0 — $33'$ నక్షత్ర శేషము

ఉత్తరా నక్షత్రమునకు రవి మహాదశ వచ్చును రవి మహాదశకాలము 6 సం॥లు. ప్రస్తుత ఉత్తరా నక్షత్ర శేషము 5°-33' అయినది. కావున

13° - 20' (800') లకు 6 సూర్యదశా సంవత్సరములైన
5° - 33' (333) లకు ?

$$\frac{333 \times 6}{800} \quad \frac{198}{80} = \frac{\text{సం. - నె - రో}}{2 - 5 - 29}$$ అయినది

ప్రస్తుత జననకాల చంద్రునకు రవి మహాదశా శేషము 2 సం -5 నె.-29 రో అయినది. పట్టికలనుబట్టి కూడా ఈ వివరములు సాధించవచ్చును. చంద్రుడు కన్యలో 5-04-27 ఉన్నాడు. కావున కిన్యారాశి అని వ్రాసియున్న గడి క్రిందుగా 4° - 21 లకు 2 - 6 - 18

7 ని॥లకు 0 - 19

జననకాల రవి మహాదశా శేషము 2 సం -5 నె. 29 రోజులు

ఈ విధముగా కూడా పట్టికల ఆధారముగా సూక్ష్మముగా మహాదశను నిర్ణయింపవచ్చును.

జనన కాలమునకు జనన కాలము నందు వచ్చిన మహాదశా శేషము తదుపరి దశాక్రమము ననుసరించి ఆయా దశలు ఆధిపత్యము వహించును.

ప్రస్తుత ఉదాహరణమున జనన కాలము 1981 - 9 - 27
జననకాల రవి మహాదశా శేషము 2 - 5 - 29

1984 - 3 - 26

అనగా 2 సం॥ 5 మా॥ 29 రోజుల వరకు రవి మహాదశావ శేషము ఉండును తదుపరి చంద్ర మహాదశ 10 సంవత్సరము లుండును. అటు తదుపరి కుజ మహాదశ 7 సం॥లు అటు తదుపరి రాహు మహాదశ 18 సం॥లు ఈ విధముగా ఆ జాతకుని లగ్నము ననుసరించి శుభ పాప ఫలితములు అనుభవింప జేయును.

* లగ్నమును సరిచూచుకొను విధానం *

1) రవికి వెనుక రాశిలో చంద్రుడున్న కృష్ణపక్ష మగును.

2) రవికి ముందు రాశిలో చంద్రుడున్న శుక్ల పక్షము

3) రవి లగ్నమందు యున్న సుమారు సూర్యోదయ కాలము

4) రవి నుండి 7వ రాశి లోపల లగ్నమున్న పగటి జననం

5) రవి నుండి 4వ రాశిలో లగ్నమున్న మిట్ట మధ్యాహ్నం జననం

6) రవి నుండి 7వ రాశిలో లగ్నమున్న అస్తమయి జననం.

7) రవి నుండి 10వ రాశిలో లగ్నమున్న అర్ధరాత్రి జననం

8) పగటి జననమయిన రవియున్న గత నక్షత్రము నుండి **2, 7, 12**వ నక్షత్రములలో లగ్న ముండును.

9) రాత్రి జననమయిన రవి గత నక్షత్రము నుండి **17, 22** నక్షత్రములలో లగ్నముండును, లేదా చంద్రుని నుండి **1, 3, 5, 7, 9, 11** రాసులలో లగ్నముండును.

లగ్నాంత కాలములు 78 - 30 E

	తేది	మీన	మేషం	వృష	మిథు	కర్కా	సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మకర	కుంభం
	18	7-47	9-32	11-32	1-44	3-56	6-02	8-07	10-18	12-31	2-38	4-29	6-07
	19	7-43	9-28	11-28	1-40	3-52	5-58	8-04	10-14	12-27	2-34	4-26	6-02
	20	7-38	9-23	11-23	1-35	3-47	5-53	7-59	10-09	12-22	2-29	4-20	5-58
	21	7-34	9-19	11-19	1-31	3-43	5-49	7-55	10-05	12-18	2-25	4-16	5-54
	22	7-30	9-15	11-15	1-27	3-38	6-45	7-61	10-01	12-14	2-21	4-12	5-50
	23	7-26	0-11	11-11	1-23	3-36	6-41	7-47	9-57	12-10	2-17	4-08	5-46
మార్చి	24	7-22	9-07	11-07	1-19	3-31	5-37	7-43	9-53	12-06	2-13	4-04	5-42
	26	7-18	9-03	11-03	1-15	3-27	5-33	7-39	9-49	12-02	2-09	4-00	5-38
	20	7-14	8-59	10-59	1-11	3-23	5-29	7-35	9-46	11-58	2-05	3-58	5-34
	27	7-10	8-55	10-55	1-07	3-18	5-26	7-31	9-41	11-54	2-01	3-52	5-30
	28	7-06	8-51	10-51	1-03	3-15	5-21	7-27	9-37	11-50	1-57	3-48	5-26
	29	7-02	8-47	10-47	12-59	3-11	6-17	7-23	9-33	11-46	1-53	3-44	5-22
	30	6-58	8-43	10-43	12-55	3-08	5-12	7-18	9-28	11-41	1-48	3-40	5-18
	31	6-54	8-38	10-38	12-51	3-03	5-09	7-15	9-25	11-38	1-45	3-37	5-14
	1	6-50	8-35	10-35	12-47	2-58	5-05	7-11	9-21	11-34	1-41	3-33	5-10
	2	6-46	8-31	10-31	12-43	2-55	5-01	7-07	9-17	11-30	1-37	3-28	5-05
	3	6-41	8-26	10-26	12-38	2-50	4-56	7-02	9-12	11-25	1-32	3-24	5-01
	4	6-37	8-22	10-22	12-34	2-46	4-52	6-58	9-08	11-21	1-28	3-20	4-58
	5	6-34	8-19	10-19	12-31	2-43	4-49	6-55	9-05	11-18	1-25	3-17	4-54
	6	6-30	8-15	10-15	12-27	2-39	4-45	6-51	9-01	11-14	1-21	3-13	4-51
ఏప్రిల్	7	6-27	8-12	10-12	12-24	2-36	4-42	6-48	8-58	11-11	1-18	3-10	4-47
	8	6-23	8-08	10-08	12-20	2-32	4-38	6-44	8-54	11-07	1-14	3-06	4-43
	9	6-19	8-04	10-04	12-16	2-28	4-34	6-40	8-50	11-03	1-10	3-02	4-39
	10	6-15	8-00	10-00	12-12	2-24	4-30	6-38	8-46	10-59	1-06	2-58	4-35
	11	6-11	7-56	9-56	12-08	2-20	4-26	6-32	8-42	10-55	1-02	2-54	4-31
	12	6-07	7-52	9-52	12-04	2-16	4-22	6-28	8-38	10-51	12-58	2-50	4-27
	13	6-03	7-48	9-48	12-00	2-12	4-18	6-24	8-34	10-47	12-54	2-46	4-24
		మేషం	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మకర	కుంభ	మీనం
	14	7-44	9-44	11-56	2-08	4-14	6-20	8-30	10-43	12-50	2-42	4-20	5-55
	15	7-40	9-40	11-52	2-04	4-10	6-18	8-26	10-39	12-46	2-38	4-16	5-51
	16	7-36	9-36	11-48	2-00	4-06	6-12	8-22	10-35	12-42	2-34	4-12	5-48
	17	7-33	9-33	11-45	1-57	4-2	6-7	8-17	10-31	12-38	2-29	4-07	5-43
	18	7-28	9-28	11-40	1-52	3-57	6-2	8-12	10-26	12-33	2-25	4-03	5-39
	19	7-24	9-24	11-36	1-48	3-53	5-58	8-08	10-22	12-29	2-22	4-00	5-36
	20	7-21	9-21	11-33	1-45	3-50	5-55	8-05	10-19	12-26	2-17	3-55	5-31
	21	7-16	9-16	11-28	1-40	3-45	5-50	8-00	10-14	12-21	2-13	3-51	5-27
	22	7-12	9-12	11-24	1-36	3-41	5-46	7-56	10-04	12-17	2-09	3-47	5-23
ఏప్రిల్	23	7-08	9-08	11-20	1-32	3-37	5-42	7-52	10-08	12-13	2-06	3-43	5-19
	24	7-04	9-04	11-16	1-28	3-33	5-38	7-48	10-02	12-09	2-01	3-39	5-16
	25	7-00	9-00	11-12	1-24	3-29	5-34	7-44	9-58	12-05	1-57	3-35	5-11
	26	6-56	8-56	11-8	1-20	3-25	5-30	7-40	9-54	12-01	1-54	3-32	5-08
	27	6-53	8-53	11-5	1-17	3-22	5-27	7-37	9-51	11-58	1-49	3-27	5-03
	28	6-48	8-48	11-0	1-12	3-17	5-22	7-32	9-46	11-53	1-46	3-24	5-00
	29	6-45	8-45	10-57	1-9	3-14	5-19	7-29	9-43	11-50	1-42	3-20	4-56
	30	6-41	8-41	10-53	1-5	3-10	5-15	7-25	9-39	11-46	1-37	3-15	4-51
	1	6-36	8-36	10-48	1-00	3-5	5-10	7-20	9-34	11-41	1-33	3-11	4-47
	2	6-32	8-32	10-44	12-56	3-1	5-6	7-16	9-30	11-37	1-29	3-07	4-43
	3	6-28	8-28	10-40	12-52	2-57	5-2	7-12	9-26	11-33	1-25	3-03	4-39
	4	6-24	8-24	10-36	12-48	2-53	4-58	7-08	9-22	11-29	1-21	2-59	4-35
	5	6-20	8-20	10-32	12-44	2-49	4-54	7-04	9-18	11-25	1-17	2-55	4-31
	6	6-16	8-16	10-28	12-40	2-45	4-50	7-00	9-14	11-21	1-14	2-52	4-28
	7	6-13	8-13	10-25	12-37	2-42	4-47	6-57	9-11	11-18	1-09	2-47	4-23
	8	6-8	8-8	10-20	12-32	2-37	4-42	6-52	9-06	11-13	1-06	2-44	4-20
మే	9	6-5	8-5	10-17	12-29	2-34	4-39	6-49	9-03	11-10	1-03	2-41	4-17
	10	6-2	8-2	10-14	12-26	2-31	4-36	6-46	9-00	11-07	12-58	2-36	4-12
	11	5-57	7-57	10-9	12-21	2-26	4-31	6-41	8-55	11-02	12-55	2-33	4-09
	12	5-54	7-54	10-6	12-18	2-23	4-28	6-38	8-52	10-59	12-51	2-29	4-07
	13	5-50	7-50	10-2	12-14	2-19	4-24	6-34	8-48	10-55	12-47	2-25	4-01
	14	5-46	7-46	9-58	12-10	2-15	4-20	6-30	8-44	10-41	12-43	2-21	3-55
		వృష	మిథు	కర్కా	సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష
	15	7-42	9-54	12-6	2-12	4-17	6-27	8-40	10-48	12-30	2-17	3-52	5-38

లగ్నాంత కాలములు 78 - 30E

	తేది.	వృష	మిథు	కర్కా	సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మకర	కుంభం	మీనం	మేషం
	16	7-38	9-50	12-02	2-08	4-14	6-23	8-37	10-43	12-35	2-13	3-50	5-34
	17	7-34	9-46	11-58	2-04	4-10	6-19	8-33	10-39	12-31	2-19	3-45	5-30
	18	7-30	9-42	11-54	2-00	4-06	6-15	8-29	10-35	12-27	2-05	3-31	5-25
	19	7-25	9-37	11-49	1-55	4-01	6-10	8-24	10-30	12-22	2-00	3-36	5-21
	20	7-21	9-33	11-45	1-51	3-57	6-06	8-20	10-26	12-18	1-57	3-33	5-17
	21	7-17	9-29	11-41	1-47	3-53	6-02	8-16	10-23	12-14	1-53	3-28	5-13
	22	7-13	9-26	11-37	1-43	3-49	5-58	8-12	10-18	12-10	1-49	3-26	5-10
మా	23	7-10	9-22	11-34	1-40	3-46	5-55	8-09	10-16	12-07	1-40	3-22	5-05
	24	7-05	9-17	11-29	1-35	3-41	5-50	8-04	10-11	12-02	1-41	3-16	5-01
	25	7-01	9-13	11-25	1-31	3-37	5-46	8-00	10-07	11-58	1-37	3-12	4-57
	26	6-57	9-09	11-21	1-27	3-33	5-42	7-56	10-03	11-54	1-33	3-06	4-52
	27	6-52	9-04	11-16	1-22	3-28	5-37	7-51	9-58	11-49	1-28	3-03	4-19
	28	6-49	9-01	11-13	1-19	3-25	5-34	7-48	9-55	11-46	1-25	3-01	[illegible]
	29	6-45	8-57	11-09	1-15	3-21	5-30	7-44	9-51	11-42	1-21	2-57	4-11
	30	6-41	8-53	11-05	1-11	3-17	5-26	7-40	9-47	11-38	1-17	[illegible]	4-37
	31	6-37	8-49	11-01	1-07	3-13	5-22	7-36	9-43	11-34	1-13	2-49	4-33
	1	6-33	8-45	10-57	1-03	3-09	5-18	7-32	9-39	11-30	1-09	2-45	4-29
	2	6-29	8-41	10-53	12-59	3-05	5-14	7-28	9-35	11-26	1-05	2-41	4-26
	3	6-26	8-38	10-50	12-56	3-02	5-11	7-25	9-32	11-23	1-02	[illegible]	4-22
	4	6-22	8-34	10-46	12-52	2-58	5-07	7-21	9-28	11-19	12-58	2-34	4-19
	5	6-18	8-30	10-42	12-48	2-54	5-03	7-17	9-24	11-15	12-54	2-30	4-14
	6	6-14	8-26	10-38	12-44	2-50	4-59	7-13	9-20	11-11	12-50	2-26	4-10
ఏప్రి	7	6-10	8-22	10-34	12-40	2-46	4-55	7-09	9-16	11-07	12-46	2-22	4-07
	8	6-07	8-19	10-31	12-37	2-43	4-52	7-06	9-13	11-04	12-43	2-19	[illegible]
	9	6-03	8-15	10-27	12-33	2-39	4-48	7-02	9-09	11-00	12-39	2-15	[illegible]
	10	5-59	8-11	10-23	12-29	2-35	4-44	6-58	9-05	10-56	12-35	2-11	[illegible]
	11	5-55	8-07	10-19	12-25	2-31	4-40	6-54	9-01	10-52	12-31	2-07	3-51
	12	5-51	8-03	10-15	12-21	2-27	4-36	6-50	8-57	10-48	12-27	[illegible]	3-47
	13	5-47	7-59	10-11	12-17	2-24	4-32	6-46	8-53	10-44	12-23	1-59	3-45
	14	5-45	7-57	10-09	12-15	2-21	4-30	6-44	8-51	10-42	12-20	[illegible]	3-41

	తేది	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య	తులా	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీనం	మేషం	వృష
	15	7-53	10-5	12-12	2-17	4-27	6-40	8-47	10-39	12-17	1-53	3-38	5-37
	16	7-49	10-1	12-08	2-13	4-23	6-36	8-43	10-35	12-13	1-49	3-34	5-33
	17	7-45	9-57	12-04	2-09	4-19	6-32	8-39	10-31	12-09	1-45	3-30	5-28
	18	7-40	9-52	11-59	2-04	4-14	6-27	8-34	10-26	12-04	1-40	3-25	5-24
	19	7-36	9-48	11-55	2-00	4-10	6-23	8-30	10-22	12-00	1-36	3-21	5-21
	20	7-33	9-45	11-52	1-57	4-07	6-20	8-27	10-19	11-57	1-33	3-18	5-17
	21	7-29	9-41	11-48	1-53	4-03	6-16	8-23	10-15	11-53	1-29	3-14	5-13
ఏప్రి	22	7-25	9-37	11-44	1-49	3-59	6-12	8-19	10-11	11-49	1-25	3-10	5-09
	23	7-21	9-33	11-40	1-45	3-55	6-08	8-15	10-07	11-45	1-21	3-06	5-06
	24	7-18	9-30	11-37	1-42	3-52	6-05	8-12	10-04	11-42	1-18	3-03	5-04
	25	7-13	9-25	11-32	1-37	3-47	6-00	8-07	9-59	11-37	1-13	2-58	4-57
	26	7-09	9-21	11-28	1-33	3-43	5-56	8-03	9-55	11-33	1-09	2-54	4-53
	27	7-05	9-17	11-24	1-29	3-39	5-52	7-59	9-51	11-29	1-05	2-50	4-49
	28	7-01	9-13	11-20	1-25	3-35	5-48	7-55	9-47	11-25	1-01	2-46	4-48
	29	6-58	9-10	11-17	1-22	3-32	5-45	7-52	9-44	11-22	12-58	2-42	4-11
	30	6-53	9-05	11-12	1-17	3-27	5-40	7-47	9-39	11-17	12-53	2-37	4-37
	1	6-49	9-01	11-08	1-13	3-23	5-36	7-43	9-36	11-13	12-49	2-33	4-34
	2	6-46	8-58	11-05	1-10	3-20	5-33	7-40	9-32	11-10	12-40	2-30	4-30
	3	6-42	8-54	11-01	1-06	3-16	5-29	7-36	9-28	11-06	12-42	2-26	4-26
	4	6-38	8-50	10-57	1-02	3-12	5-25	7-32	9-24	11-02	12-38	2-22	4-22
	5	6-34	8-46	10-53	12-58	3-08	5-21	7-28	9-20	10-58	12-34	2-18	4-19
	6	6-31	8-43	10-50	12-55	3-05	5-18	7-25	9-17	10-55	12-31	2-15	4-14
	7	6-26	8-38	10-45	12-50	3-00	5-13	7-20	9-12	10-50	12-28	2-10	4-10
	8	6-22	8-34	10-41	12-46	2-26	5-09	7-16	9-08	10-46	12-22	2-06	4-07
మే	9	6-19	8-31	10-38	12-43	2-23	5-06	7-13	9-05	10-43	12-19	2-03	4-03
	10	6-15	8-27	10-34	12-39	2-19	5-02	7-09	9-01	10-39	12-15	1-59	3-59
	11	6-11	8-23	10-30	12-35	2-15	4-58	7-05	8-57	10-35	12-11	1-55	3-55
	12	6-07	8-19	10-26	12-31	2-11	4-54	7-01	8-53	10-31	12-07	1-51	3-51
	13	6-03	8-15	10-22	12-27	2-07	4-50	6-57	8-40	10-27	12-03	1-47	3-47

లగ్నాంత కాలములు 78 - 30E

	తేదీ	మిథు	కర్కా	సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మకర	కుంభం	మీనం	మేషం	వృష
	14	6-59	8-11	10-18	12-23	2-33	[illegible]	6-53	8-45	10-23	11-58	1-44	3-44
	15	5-56	8-08	10-15	12-20	2-30	4-43	6-50	8-42	10-20	11-55	1-40	3-40
	16	5-52	8-04	10-11	12-16	2-26	4-39	6-45	8-38	10-16	11-51	1-38	3-38
		కర్కా	సింహ	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీనం	మేషం	వృష	మిథు
	17	8-00	10-07	12-12	2-22	4-35	6-42	8-34	10-12	11-48	1-33	3-33	5-46
	18	7-57	10-04	12-10	2-19	4-32	6-39	8-31	10-09	11-45	1-29	3-29	5-40
జూలై	19	7-52	9-59	12-05	2-14	4-28	6-34	8-26	10-05	11-40	1-25	3-25	5-37
	20	7-49	9-56	12-02	2-11	4-25	6-31	8-23	10-02	11-37	1-22	3-22	5-33
	21	7-45	9-52	11-58	2-07	4-21	6-27	8-19	9-58	11-33	1-18	3-18	5-29
	22	7-41	9-48	11-54	2-03	4-17	6-23	8-15	9-54	11-29	1-13	3-13	5-24
	23	7-36	9-43	11-49	1-59	4-12	6-18	8-10	9-49	11-24	1-09	3-09	5-21
	24	7-33	9-40	11-46	1-55	4-09	6-15	8-07	9-46	11-21	1-06	3-06	5-17
	25	7-29	9-36	11-42	1-51	4-05	6-11	8-03	9-42	11-17	1-02	3-02	5-14
	26	7-26	9-33	11-39	1-48	4-02	6-08	8-00	9-39	11-14	12-59	2-59	5-10
	27	7-22	9-29	11-35	1-44	3-58	6-04	7-56	9-35	11-10	12-55	2-55	5-06
	28	7-18	9-25	11-31	1-40	3-54	6-00	7-52	9-31	11-06	12-50	2-50	5-01
	29	7-13	9-20	11-26	1-35	3-49	5-55	7-47	9-26	11-01	12-46	2-46	4-58
	30	7-10	9-17	11-23	1-32	3-46	5-52	7-44	9-23	10-58	12-43	2-43	4-54
	31	7-06	9-13	11-19	1-28	3-42	5-48	7-40	9-19	10-54	12-39	2-39	4-51
	1	7-03	9-10	11-16	1-25	3-39	5-45	7-37	9-16	10-51	12-36	2-36	4-47
	2	6-59	9-06	11-12	1-21	3-35	5-41	7-33	9-12	10-47	12-31	2-31	4-42
	3	6-54	9-01	11-07	1-16	3-30	5-36	7-28	9-07	10-42	12-26	2-26	4-38
	4	6-50	8-57	11-03	1-12	3-26	5-32	7-24	9-03	10-38	12-23	2-23	4-35
	5	6-47	8-54	11-00	1-09	3-23	5-29	7-21	9-00	10-35	12-19	2-19	4-31
	6	6-43	8-50	10-56	1-05	3-19	5-25	7-17	8-56	10-31	12-15	2-15	4-27
ఆగస్టు	7	6-38	8-46	10-52	1-01	3-15	5-21	7-13	8-52	10-27	12-11	2-11	4-23
	8	6-36	8-42	10-48	12-57	3-11	5-17	7-09	8-48	10-23	12-07	2-7-	4-19
	9	6-31	8-38	10-44	12-53	3-07	5-13	7-05	8-44	10-19	12-03	2-03	4-15
	10	6-27	8-34	10-40	12-49	3-03	5-09	7-01	8-40	10-15	11-59	1-59	4-11
	11	6-23	8-30	10-36	12-45	2-59	5-05	6-57	8-36	10-11	11-55	1-55	4-07
	12	6-19	8-26	10-32	12-41	2-55	5-01	6-53	8-32	10-07	11-51	1-51	4-02
	13	6-14	8-21	10-27	12-36	2-50	4-56	6-48	8-27	10-02	11-47	1-46	3-58
	14	6-10	8-17	10-23	12-32	2-46	4-52	6-44	8-23	9-58	11-43	1-42	3-55
	15	6-07	8-14	10-20	12-29	2-43	4-49	6-41	8-20	9-55	11-40	1-39	3-51
	16	6-03	8-10	10-16	12-25	2-39	4-45	6-37	8-16	9-51	11-36	1-35	3-47
		సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా
ఆగస్టు	17	8-06	10-12	12-22	2-35	4-42	6-34	8-12	9-48	11-33	1-32	3-44	5-56
	18	8-03	10-09	12-19	2-32	4-39	6-31	8-09	9-45	11-30	1-29	3-41	5-52
	19	7-59	10-05	12-15	2-28	4-35	6-27	8-05	9-41	11-26	1-25	3-38	5-47
	20	7-54	10-00	12-10	2-23	4-30	6-22	8-00	9-36	11-21	1-20	3-32	5-43
	21	7-50	9-56	12-07	2-19	4-26	6-18	7-56	9-32	11-17	1-16	3-28	5-40
	22	7-47	9-53	12-03	2-16	4-23	6-15	7-53	9-29	11-14	1-13	3-25	5-36
	23	7-43	9-49	11-59	2-12	4-19	6-11	7-49	9-25	11-10	1-09	3-21	5-32
	24	7-39	9-45	11-55	2-08	4-15	6-07	7-45	9-21	11-06	1-05	3-17	5-28
	25	7-35	9-41	11-51	2-04	4-11	6-03	7-41	9-17	11-02	1-01	3-13	5-24
	26	7-31	9-37	11-47	2-00	4-07	5-59	7-37	9-13	10-58	12-57	3-09	5-21
	27	7-28	9-34	11-44	1-57	4-04	5-56	7-34	9-10	10-55	12-54	3-06	5-17
	28	7-24	9-30	11-40	1-53	4-00	5-52	7-30	9-06	10-51	12-50	3-02	5-13
	29	7-20	9-26	11-36	1-49	3-56	5-48	7-26	9-02	10-47	12-46	2-57	5-09
	30	7-15	9-21	11-31	1-44	3-51	5-43	7-21	8-57	10-42	12-41	2-53	5-04
	31	7-11	9-17	11-27	1-40	3-47	5-39	7-17	8-53	10-38	12-37	2-49	5-00
	1	7-07	9-13	11-23	1-36	3-43	5-35	7-13	8-49	10-34	12-33	2-45	4-56
	2	7-03	9-09	11-19	1-32	3-39	5-31	7-09	8-45	10-30	12-29	2-41	4-53
సెప్టెంబరు	3	7-00	9-06	11-16	1-29	3-36	5-28	7-06	8-42	10-27	12-26	2-38	4-49
	4	6-56	9-02	11-12	1-25	3-32	5-24	7-02	8-38	10-23	12-22	2-34	4-45
	5	6-52	8-58	11-08	1-21	3-28	5-20	6-58	8-34	10-19	12-18	2-30	4-41
	6	6-48	8-54	11-04	1-17	3-24	5-16	6-54	8-30	10-15	12-14	2-26	4-37
	7	6-44	8-50	11-00	1-13	3-20	5-12	6-50	8-26	10-11	12-10	2-22	4-34
	8	6-40	8-46	10-56	1-09	3-16	5-08	6-46	8-22	10-07	12-06	2-18	4-29
	9	6-36	8-42	10-52	1-05	3-12	5-04	6-42	8-18	10-03	12-02	2-14	4-25
	10	6-32	8-38	10-48	1-01	3-08	5-00	6-38	8-14	9-59	11-58	2-10	4-21
	11	6-34	8-21	10-17	12-57	3-01	[illegible]	[illegible]	[illegible]	8-55	11-51	[illegible]	4-17

లగ్నాంత కాలములు 78 - 30 E

తేది	సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మకరం	కుంభం	మీనం	మేషం	వృష	మిథు	కర్కా
12	6.24	8.30	10.40	12.53	3.00	4.52	6.30	8.06	9.51	11.50	2.02	4.13
13	6.20	8.26	10.36	12.49	2.58	4.43	6.26	8.02	9.47	11.46	1.58	4.09
14	6.16	8.22	10.32	12.45	2.52	4.44	6.22	7.58	9.43	11.42	1.54	4.05
15	6.12	8.18	10.28	12.41	2.48	4.40	6.18	7.54	9.39	11.38	1.49	4.00
16	6.07	8.13	10.23	12.36	2.43	4.35	6.13	7.49	9.34	11.33	1.45	3.57
	కన్యా	తు.	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ
17	8.10	10.20	12.34	2.40	4.32	6.10	7.49	9.31	11.31	1.42	3.54	6.01
18	8.07	10.17	12.31	2.37	4.29	6.07	7.43	9.28	11.28	1.38	3.51	5.56
19	8.02	10.12	12.26	2.32	4.24	6.02	7.38	9.23	11.23	1.34	3.46	5.52
20	7.58	10.08	12.22	2.28	4.20	5.58	7.34	9.19	11.19	1.30	3.42	5.48
21	7.54	10.04	12.18	2.24	4.16	5.54	7.30	9.15	11.15	1.26	3.38	5.44
22	7.50	10.00	12.14	2.20	4.12	5.50	7.26	9.11	11.11	1.22	3.54	5.40
23	7.46	9.56	12.10	2.16	4.08	5.46	7.22	9.07	11.07	1.18	3.30	5.37
24	7.43	9.53	12.07	2.13	4.05	5.43	7.18	9.04	11.04	1.15	3.27	5.33
25	7.39	9.49	12.03	2.09	4.01	5.39	7.15	9.00	11.00	1.11	3.23	5.28
26	7.34	9.44	11.58	2.04	3.58	5.34	7.10	8.55	10.55	1.06	3.18	5.24
27	7.30	9.40	11.54	2.00	3.52	5.30	7.06	8.51	10.51	1.02	3.14	5.20
28	7.26	9.36	11.50	1.56	3.48	5.26	7.02	8.47	10.47	12.58	3.10	5.16
29	7.22	9.32	11.46	1.52	3.44	5.22	6.58	8.43	10.43	12.54	3.06	5.12
30	7.18	9.28	11.42	1.48	3.40	5.18	6.54	8.39	10.39	12.50	3.02	5.09
1	7.15	9.26	11.39	1.45	3.37	5.15	6.51	8.36	10.36	12.47	2.59	5.05
2	7.11	9.21	11.35	1.41	3.33	5.11	6.47	8.32	10.32	12.43	2.55	5.01
3	7.07	9.17	11.31	1.37	3.29	5.07	6.43	8.28	10.28	12.39	2.51	4.57
4	7.03	9.13	11.27	1.33	3.25	5.03	6.39	8.24	10.24	12.35	2.47	4.52
5	6.58	9.08	11.22	1.28	3.20	4.58	6.34	8.19	10.19	12.30	2.42	4.48
6	6.54	9.04	11.18	1.24	3.16	4.54	6.30	8.15	10.15	12.26	2.38	4.45
7	6.51	9.01	11.15	1.21	3.13	4.51	6.27	8.12	10.12	12.23	2.35	4.41
8	6.47	8.57	11.11	1.17	3.09	4.47	6.23	8.08	10.08	12.19	2.31	4.37
9	6.43	8.53	11.07	1.13	3.05	4.43	6.19	8.04	10.04	12.15	2.27	4.32
10	6.38	8.48	11.02	1.08	3.00	4.38	6.14	7.59	9.59	12.10	2.22	4.28

తేది	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ
11	8.31	8.44	10.56	1.04	2.56	4.45	6.10	7.55	9.55	12.07	2.19	4.26
12	8.31	8.41	10.55	1.01	2.53	4.42	6.07	7.52	9.52	12.04	2.16	4.21
13	8.27	8.37	10.51	12.57	2.49	4.23	6.03	7.48	9.48	12.00	2.12	4.17
14	8.23	8.33	10.47	12.51	2.45	4.24	5.59	7.44	9.44	11.56	2.07	4.13
15	8.19	8.29	10.43	12.47	2.41	4.20	5.55	7.40	9.40	11.52	2.03	4.10
16	8.16	8.26	10.40	12.46	2.38	4.17	5.51	7.37	9.37	11.48	1.59	4.06
17	8.11	8.21	10.35	12.41	2.33	4.12	5.47	7.32	9.32	11.44	1.56	4.01
	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్యా
18	8.17	10.31	12.33	2.39	4.03	5.44	7.28	9.28	11.40	1.52	3.58	6.03
19	8.13	10.27	12.31	2.35	4.01	5.40	7.24	9.24	11.36	1.48	3.54	5.59
20	8.09	10.23	12.30	2.21	4.00	5.36	7.20	9.20	11.32	1.44	3.50	5.55
21	8.05	10.19	12.26	2.17	3.56	5.32	7.16	9.16	11.28	1.40	3.46	5.51
22	8.01	10.15	12.22	2.13	3.52	5.28	7.12	9.12	11.24	1.36	3.42	5.48
23	7.58	10.12	12.19	2.10	3.49	5.25	7.09	9.09	11.21	1.32	3.39	5.43
24	7.53	10.07	12.14	2.05	3.44	5.20	7.04	9.04	11.18	1.27	3.33	5.39
25	7.49	10.03	12.10	2.01	3.40	5.16	7.00	9.00	11.12	1.23	3.29	5.34
26	7.44	9.58	12.05	1.51	3.35	5.11	6.55	8.55	11.07	1.18	3.25	5.31
27	7.41	9.55	12.02	1.51	3.32	5.08	6.52	8.52	11.04	1.15	3.21	5.27
28	7.37	9.51	11.58	1.49	3.28	5.04	6.48	8.48	11.00	1.11	3.17	5.22
29	7.32	9.46	11.51	1.44	3.23	4.59	6.44	8.44	10.55	1.06	3.13	5.18
30	7.29	9.41	11.50	1.41	3.20	4.59	6.40	8.40	10.52	1.03	3.09	5.14
31	7.24	9.38	11.45	1.38	3.15	4.51	6.35	8.35	10.47	12.58	3.04	5.10
1	7.20	9.34	11.41	1.32	3.11	4.47	6.31	8.31	10.43	12.54	3.01	5.07
2	7.17	9.31	11.38	1.29	3.08	4.44	6.28	8.28	10.40	12.51	2.57	5.03
3	7.13	9.27	11.34	1.25	3.04	4.40	6.24	8.24	10.36	12.47	2.53	4.58
4	7.09	9.23	11.30	1.21	3.00	4.36	6.20	8.20	10.32	12.43	2.49	4.55
5	7.05	9.19	11.26	1.17	2.56	4.32	6.16	8.16	10.28	12.39	2.45	4.51
6	7.01	9.15	11.22	1.13	2.52	4.28	6.12	8.12	10.24	12.35	2.41	4.47
7	6.57	9.11	11.18	1.09	2.48	4.24	6.08	8.08	10.20	12.31	2.38	4.44
8	6.54	9.08	11.15	1.06	2.45	4.21	6.05	8.05	10.17	12.28	2.34	4.39
9	6.49	9.03	11.10	1.01	2.40	4.16	6.00	8.00	10.12	12.23	2.29	4.36

లగ్నాంత కాలములు 78 - 30 E

నెల	తేది	తులా	వృశ్చి	ధను	మకర	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్యా
	10	6.45	8.59	11.06	12.57	2.36	4.12	5.58	7.56	10.08	12.19	2.26	4.31
	11	6.41	8.55	11.02	12.53	2.32	4.08	5.52	7.52	10.04	12.15	2.22	4.28
	12	6.38	8.52	10.59	12.50	2.29	4.05	5.49	7.49	10.01	12.12	2.18	4.24
	13	6.34	8.48	10.55	12.46	2.25	4.01	5.45	7.45	9.57	12.08	2.14	4.19
	14	6.29	8.43	10.50	12.42	2.21	3.57	5.41	7.41	9.53	12.04	2.10	4.16
	15	6.26	8.40	10.47	12.38	2.17	3.53	5.37	7.37	9.49	12.00	2.07	4.12
	16	6.22	8.36	10.43	12.35	2.13	3.49	5.33	7.33	9.45	11.57	2.04	4.09
		వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తులా
నవంబర్	17	8.33	10.40	12.32	2.10	3.46	5.30	7.30	9.42	11.53	2.00	4.05	6.15
	18	8.28	10.36	12.28	2.06	3.42	5.26	7.26	9.38	11.49	1.56	4.01	6.11
	19	8.25	10.32	12.24	2.02	3.38	5.22	7.22	9.34	11.45	1.52	3.58	6.07
	20	8.21	10.28	12.20	1.58	3.34	5.18	7.18	9.30	11.41	1.48	3.53	6.02
	21	8.16	10.23	12.15	1.53	3.29	5.13	7.13	9.25	11.36	1.43	3.49	5.59
	22	8.13	10.20	12.12	1.50	3.26	5.10	7.10	9.22	11.33	1.40	3.45	5.55
	23	8.09	10.16	12.08	1.46	3.22	5.06	7.06	9.18	11.29	1.36	3.41	5.51
	24	8.05	10.12	12.04	1.42	3.18	5.02	7.02	9.14	11.25	1.32	3.37	5.46
	25	8.00	10.07	11.59	1.37	3.13	4.57	6.57	9.09	11.20	1.27	3.33	5.43
	26	7.57	10.04	11.56	1.34	3.10	4.54	6.54	9.06	11.17	1.24	3.29	5.38
	27	7.52	9.59	11.51	1.29	3.05	4.49	6.49	9.01	11.12	1.19	3.26	5.35
	28	7.49	9.56	11.48	1.26	3.02	4.46	6.46	8.58	11.09	1.16	3.21	5.30
	29	7.44	9.51	11.43	1.21	2.57	4.41	6.41	8.53	11.04	1.11	3.17	5.27
	30	7.41	9.48	11.40	1.18	2.54	4.38	6.38	8.50	11.01	1.08	3.14	5.23
డిసెంబర్	1	7.37	9.44	11.36	1.14	2.50	4.34	6.34	8.46	10.57	1.04	3.10	5.19
	2	7.33	9.40	11.32	1.10	2.46	4.30	6.30	8.42	10.53	1.00	3.06	5.15
	3	7.29	9.36	11.28	1.06	2.42	4.26	6.26	8.38	10.49	12.56	3.02	5.12
	4	7.26	9.33	11.25	1.03	2.39	4.23	6.23	8.35	10.46	12.53	2.58	5.07
	5	7.21	9.28	11.20	12.58	2.34	4.18	6.18	8.30	10.41	12.48	2.54	5.03
	6	7.17	9.24	11.16	12.54	2.30	4.14	6.14	8.26	10.37	12.44	2.50	4.59
	7	7.13	9.20	11.12	12.50	2.26	4.10	6.10	8.22	10.33	12.40	2.46	4.55
	8	7.09	9.16	11.08	12.40	2.22	4.06	6.06	8.18	10.29	12.36	2.42	4.51
	9	7.05	9.12	11.04	12.42	2.18	4.02	6.02	8.14	10.26	12.32	2.38	4.47
	10	7.01	9.08	11.00	12.38	2.14	3.58	5.58	8.09	10.21	12.28	2.34	4.44
	11	6.58	9.05	10.57	12.35	2.11	3.55	5.55	8.06	10.18	12.24	2.30	4.40
	12	6.54	9.01	10.53	12.31	2.07	3.51	5.51	8.02	10.14	12.20	2.26	4.36
	13	6.50	8.57	10.49	12.27	2.03	3.47	5.47	7.58	10.10	12.16	2.22	4.32
	14	6.46	8.53	10.45	12.23	1.59	3.43	5.43	7.54	10.06	12.12	2.18	4.28
	15	6.42	8.49	10.41	12.19	1.55	3.39	5.39	7.50	10.02	12.08	2.14	4.24
		ధను	మకర	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి
డిసెంబర్	16	8.45	10.37	12.16	1.51	3.36	5.36	7.47	9.59	12.05	2.11	4.20	6.35
	17	8.40	10.32	12.11	1.46	3.31	5.31	7.42	9.54	12.00	2.06	4.16	6.30
	18	8.37	10.29	12.08	1.43	3.28	5.28	7.39	9.51	11.57	2.03	4.12	6.26
	19	8.33	10.26	12.04	1.39	3.24	5.24	7.35	9.47	11.53	1.59	4.09	6.23
	20	8.30	10.22	12.01	1.36	3.21	5.21	7.32	9.44	11.50	1.56	4.05	6.18
	21	8.25	10.17	11.56	1.31	3.16	5.16	7.27	9.39	11.45	1.51	4.01	6.15
	22	8.22	10.14	11.53	1.28	3.13	5.13	7.24	9.36	11.42	1.48	3.57	6.10
	23	8.17	10.09	11.48	1.23	3.08	5.08	7.19	9.31	11.37	1.43	3.52	6.06
	24	8.13	10.05	11.44	1.19	3.04	5.04	7.15	9.27	11.33	1.39	3.48	6.03
	25	8.10	10.02	11.41	1.16	3.01	5.01	7.12	9.24	11.30	1.36	3.45	6.00
	26	8.07	9.59	11.38	1.13	2.58	4.58	7.09	9.21	11.27	1.33	3.42	5.55
	27	8.02	9.54	11.33	1.08	2.53	4.53	7.04	9.16	11.22	1.28	3.38	5.52
	28	7.59	9.51	11.30	1.05	2.50	4.50	7.01	9.13	11.19	1.25	3.34	5.47
	29	7.54	9.46	11.25	1.00	2.45	4.45	6.56	9.08	11.14	1.20	3.30	5.44
	30	7.51	9.43	11.22	12.57	2.42	4.42	6.53	9.05	11.11	1.17	3.27	5.40
	31	7.47	9.39	11.18	12.53	2.38	4.38	6.49	9.01	11.07	1.13	3.23	5.36
జనవరి	1	7.43	9.35	11.14	12.49	2.34	4.34	6.45	8.57	11.03	1.09	3.19	5.31
	2	7.38	9.30	11.09	12.44	2.29	4.29	6.40	8.52	10.58	1.04	3.15	5.28
	3	7.35	9.27	11.06	12.41	2.26	4.26	6.37	8.49	10.55	1.01	3.10	5.23
	4	7.30	9.22	11.01	12.36	2.21	4.21	6.32	8.44	10.50	12.56	3.06	5.20
	5	7.27	9.19	10.58	12.33	2.18	4.18	6.29	8.41	10.47	12.53	3.03	5.16
	6	7.23	9.15	10.54	12.29	2.14	4.14	6.25	8.37	10.43	12.49	2.59	5.12
	7	7.19	9.11	10.50	12.25	2.10	4.10	6.21	8.33	10.39	12.45	2.54	5.08

లగ్నాంత కాలములు 78 - 30 E

మాసం	తేదీ	ధను	మకర	కుంభం	మీనం	మేషం	వృష	మిథు	కర్కా	సింహం	కన్యా	తులా	వృశ్చి
	8	7-14	9-08	10-45	12-23	2-05	4-05	6-16	8-28	10-34	12-40	2-60	5-04
	9	7-11	9-03	10-42	12-17	2-02	4-02	6-13	3-25	10-31	12-38	2-46	4-59
	10	7-08	8-58	10-37	12-12	1-57	3-57	8-08	8-20	10-28	12-32	2-41	4-55
	11	7-02	8-54	10-33	12-08	1-53	3-53	-04	8-16	10-22	12-28	2-37	4-51
	12	6-58	8-50	10-29	12-04	1-49	3-49	4-00	8-12	10-18	12-24	2-34	4-48
	13	8-54	8-45	10-25	12-00	1-45	3-45	5-56	8-08	10-14	12-20	2-29	4-43
జనవరి	14	6-50	8-42	10-21	11-56	1-41	3-41	5-52	8-04	10-10	12-16	2-25	4-39
		మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను
	15	8-38	10-17	11-53	1-37	3-37	5-48	8-00	10-06	12-12	2-21	4-35	6-42
	16	8-34	10-13	11-49	1-33	3-33	5-44	7-58	10-02	12-08	2-18	4-32	6-39
	17	8-31	10-10	11-45	1-30	3-30	5-41	7-53	9-59	12-05	2-14	4-28	6-35
	18	8-27	10-07	11-42	1-26	3-26	5-37	7-49	9-55	12-01	2-10	4-24	6-31
	19	8-23	10-02	11-38	1-22	3-22	5-33	7-45	9-51	11-57	2-08	4-20	6-27
	20	8-19	9-58	11-34	1-18	3-18	5-29	7-41	9-47	11-53	2-02	4-16	6-24
	21	8-16	9-55	11-31	1-15	3-15	5-26	7-38	9-44	11-50	1-59	4-13	6-20
	22	8-12	9-51	11-27	1-11	3-11	5-22	7-34	9-40	11-46	1-55	4-09	6-16
	23	8-08	9-47	11-23	1-07	3-07	5-18	7-30	9-36	11-42	1-51	4-05	6-12
	24	8-04	9-43	11-19	1-03	3-03	5-14	7-26	9-32	11-38	1-47	4-01	6-08
	25	8-00	9-39	11-15	12-59	2-59	5-10	7-22	9-28	11-34	1-43	3-57	6-04
	26	7-56	9-36	11-11	12-55	2-55	5-06	7-18	9-24	11-30	1-40	3-54	6-01
	27	7-53	9-32	11-03	12-52	2-52	5-03	7-15	9-21	11-27	1-30	3-50	5-57
	28	7-49	8-28	11-04	12-48	2-43	4-59	7-11	9-17	11-23	1-32	3-46	5-53
	29	7-45	9-24	11-00	12-41	2-44	4-55	7-07	9-13	11-19	1-28	3-42	5-48
	30	7-40	9-19	10-55	12-38	2-39	4-50	7-02	9-08	11-14	1-24	3-38	5-45
	31	7-37	9-16	10-52	12-33	2-36	4-47	6-59	9-05	11-11	1-20	3-34	5-41
	1	7-33	9-12	10-43	12-32	2-32	4-43	6-55	9-01	11-07	1-16	3-30	5-37
	2	7-29	9-08	10-44	12-28	2-28	4-39	6-51	8-57	11-03	1-12	3-26	5-33
	3	7-25	9-04	10-40	12-24	2-24	4-35	6-47	8-53	10-59	1-08	3-22	5-28
ఫిబ్రవరి	4	7-20	8-59	10-35	12-19	2-19	4-30	6-42	8-48	10-54	1-04	3-18	5-26
	5	7-17	8-56	10-32	12-16	2-16	4-27	6-39	8-45	10-51	1-00	3-14	5-20
	6	7-12	8-51	10-27	12-11	2-11	4-22	6-34	8-40	10-48	12-55	3-09	5-16
	7	7-08	8-47	10-23	12-07	2-07	4-18	6-30	8-36	10-42	12-51	3-05	5-12
	8	7-04	8-43	10-19	12-03	2-03	4-14	6-26	8-32	10-38	12-47	3-01	5-08
	9	7-00	8-39	10-15	12-00	2-00	4-11	6-23	8-29	10-35	12-44	2-58	5-04
	10	6-56	8-35	10-11	11-55	1-55	4-06	6-18	8-24	10-30	12-39	2-53	5-00
	11	6-52	8-31	10-07	11-51	1-51	4-02	6-14	8-20	10-26	12-35	2-49	4-56
	12	6-48	8-27	10-03	11-47	1-47	3-58	6-10	8-16	10-22	12-31	2-45	4-51
		కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్యా	తులా	వృశ్చి	ధను	మక
	13	8-22	9-58	11-43	1-43	4-54	6-06	8-12	10-18	12-27	2-41	4-47	6-39
	14	8-18	9-54	11-39	1-39	4-50	6-02	8-08	10-14	12-23	2-37	4-44	6-30
	15	8-15	9-51	11-36	1-36	4-47	5-59	8-05	10-11	12-20	2-34	4-40	6-31
ఫిబ్రవరి	16	8-10	9-46	11-31	1-31	4-42	5-54	8-00	10-06	12-15	2-29	4-36	6-28
	17	8-07	9-43	11-28	1-28	4-39	5-51	7-57	10-03	12-12	2-26	4-32	6-24
	18	8-03	9-39	11-24	1-24	4-35	5-47	7-53	9-59	12-08	2-22	4-28	6-20
	19	7-59	9-35	11-20	1-20	4-31	5-43	7-49	9-55	12-04	2-18	4-25	6-16
	20	7-55	9-31	11-16	1-16	4-27	5-39	7-45	9-51	12-00	2-14	4-21	6-13
	21	7-52	9-28	11-13	1-13	4-24	5-36	7-42	9-48	11-57	2-11	4-17	6-08
	22	7-47	9-23	11-08	1-08	4-19	5-31	7-37	9-43	11-52	2-06	4-13	6-01
	23	7-44	9-20	11-05	1-05	4-16	5-23	7-34	9-40	11-49	2-03	4-07	6-05
	24	7-40	9-16	11-01	1-01	4-12	5-24	7-30	9-36	11-45	1-59	4-05	5-57
	25	7-36	9-12	10-57	12-57	4-08	5-20	7-26	9-32	11-41	1-55	4-01	5-53
	26	7-32	9-08	10-53	12-53	4-04	5-16	7-22	9-28	11-37	1-51	3-57	5-49
	27	7-28	9-04	10-49	12-49	4-00	5-12	7-18	9-24	11-33	1-47	3-53	5-44
	28	7-23	8-59	10-44	12-44	3-56	5-07	7-13	9-19	11-28	1-42	3-48	5-41
	1	7-20	8-56	10-41	12-41	3-52	5-04	7-10	9-16	11-25	1-39	3-45	5-37
	2	7-16	8-52	10-37	12-37	3-48	5-00	7-06	9-12	11-21	1-35	3-41	5-32
	3	7-11	8-47	10-32	12-32	3-43	4-55	7-01	9-07	11-16	1-30	3-36	5-28
	4	7-07	8-43	10-28	12-28	3-39	4-51	6-57	9-03	11-12	1-26	3-32	5-24
మార్చి	5	7-03	8-39	10-24	12-24	3-35	4-47	6-53	8-59	11-08	1-22	3-28	5-20
	6	6-59	8-35	10-20	12-20	3-31	4-43	6-49	8-55	11-04	1-18	3-24	5-16
	7	6-56	8-31	10-16	12-16	3-27	4-39	6-45	8-51	11-00	1-14	3-20	5-12

పై లగ్నాంత కాలములకు -16 నిముషములు (తీసివేసిన) యెడల భారత భూమధ్య కేంద్ర (82-30E) లగ్నాంతకాలములు అగును.

పై లగ్నాంత సమయములకు ఆయా సంవత్సరములందు

* సంస్కరించు పట్టిక *

1990	+	1 ని॥	2001	+	0
1991	+	2 ని॥	2002	+	1
1992	—	1 ని॥	2003	+	2
1993		0 ని॥	2004	—	1
1994	+	1 ని॥	2005		0
1995	+	2 ని॥	2006	+	1
1996	—	1 ని॥	2007	+	2
1997		0 ని॥	2008	—	1
1998	+	1 ని॥	2009		0
1999	+	2 ని॥	2010	+	1
2000	—	1 ని॥			

* లగ్నాంతకాల ప్రదర్శిని * (గంటలలో)

		ఇష్టకాల లగ్నాంతము											
		మేషము	వృష	మిధు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన
రవి ప్రవేశ రాశి	మేషము	1-45	3-45	5-57	8-06	10-16	12-21	14-31	1645	18-52	20-44	23-24	24-00
	వృషభము	24-00	2-00	4-12	6-24	8-31	10-36	12-46	15-00	17-07	18-59	20-39	22-15
	మిధునము	22-00	24-00	2-12	4-24	6-31	8-36	10-46	13-00	15-07	16-59	18-38	20-15
	కర్కాటకము	19-48	21-48	24-00	2-12	4-19	6-24	8-34	10-48	12-55	14-47	16-27	18-03
	సింహము	17-36	19-36	21-48	24-00	2-07	4-12	6-22	8-36	10-43	12-35	14-15	15-51
	కన్య	15-29	17-29	19-41	21-53	24-00	2-05	4-15	6-22	8-36	10-28	12-03	13-44
	తుల	13-24	15-24	17-36	19-48	21-55	24-00	2-10	4-21	6-31	8-23	10-03	11-39
	వృశ్చికము	11-14	13-14	15-26	17-38	19-45	21-50	24-00	2-14	4-21	6-13	7-53	9-29
	ధనుస్సు	9-00	11-00	13-12	15-24	17-31	19-36	21-46	24-00	2-07	3-59	5-39	7-15
	మకరము	6-53	8-53	11-05	13-17	15-24	17-29	19-39	21-53	4-00	1-52	3-32	5-08
	కుంభము	5-01	7-01	9-13	11-25	13-32	15-37	17-47	20-01	22-08	24-00	1-40	3-16
	మీనము	3-21	5-21	7-33	9-45	11-52	13-57	16-07	18-21	20-28	22-20	24-00	1-36

కావలసిన రోజునందు మనకు కావలసిన లగ్నాంతము కొరకు ఆరోజునందలి రవిభుక్తిని తీసివేసిన పరియగు లగ్నాంతం వచ్చును

* పుష్కరలగ్న ప్రదర్శిని * (గంటలలో)

ఇష్టకాల లగ్నపుష్కరలు

రవి సంక్రమణ రాశి	మేషము	వృష	మిధు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన
మేషము	1-14	2-41	5-31	6-28	9-38	11-14	14-05	15-02	18-14	19-44	22-03	22-46
వృషభము	23-29	0-56	3-46	4-44	7-53	9-29	12-20	13-17	16-29	17-59	20-18	21-10
మిధునము	21-29	22-56	1-46	2-43	5-53	7-29	10-20	11-17	14-29	15-59	18-18	19-01
కర్కాటకము	19-17	20-44	23-34	0-31	3-41	5-17	8-08	9-05	12-17	13-47	16-06	16-49
సింహము	17-05	18-32	21-22	22-19	1-29	3-05	5-54	6-53	10-05	11-35	13-54	14-37
కన్య	14-58	16-25	19-15	20-12	23-22	0-58	3-49	4-46	7-58	9-28	11-47	12-30
తుల	12-55	14-20	17-10	18-07	21-17	22-53	1-44	2-41	5-53	7-23	9-42	10-25
వృశ్చికము	10-45	12-10	15-00	15-57	19-07	20-43	23-34	0-31	3-43	5-13	7-32	8-15
ధనుస్సు	8-31	9-56	12-46	13-43	16-53	18-29	21-20	22-17	1-29	2-59	5-18	6-01
మకరము	6-22	7-49	10-39	11-36	14-46	16-22	19-13	20-10	23-22	0-52	3-11	3-54
కుంభము	4-30	5-57	8-47	9-44	12-54	14-30	17-21	18-18	21-30	23-00	1-19	2-02
మీనము	1-58	4-17	7-07	8-04	11-14	12-50	15-41	16-38	19-50	21-20	23-39	0-22

కావలసిన లగ్న పుష్కరలకు సంక్రమణ దినము లగాయితు ఇష్టకాలము (రోజు)నకు గల భుక్తిని తీసివేసినచో సరియగు లగ్నపుష్కరం వచ్చును.

* ఇంగ్లీషు తారీఖునకు వారమును తెలిసికొనుట *

క్రీస్తుశక సంవత్సరములయందు వందలను విడచి మిగిలిన సంఖ్యను అనగా 1989 యందు 19 విడచి మిగిలిన 89 ని 4 చేత భాగించగా వచ్చిన లబ్ధమును సంవత్సర సంఖ్యకు కలిపి దానియందు ఏ నెలయందు ఏ తారీఖునకు వారము కావలెనో ఆ తారీఖునకు ఆ తేదీని కలిపి ఈ క్రింద చెప్పిన ధృవములను కలిపి దీనిని 7చే భాగింపగా ఆదివారాది వారమగును.

జన - 1　ఫిబ్ర - 4　మార్చి - 4　ఏప్రి - 0　మే - 2
జూన్ - 5　జూలై - 0　ఆగ - 3　సెప్టె - 6　అక్టో - 1
నవం - 4　డిశం - 6

1989 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 20వ తేదీకి వారము 1989లో 19 తీసి 89 ని నాలుగుచే భాగించవలయును లబ్ధము 22 వచ్చినది 89 + 22 = 111 అయినది. దీనికి సెప్టెంబరు ధృవము 6 కలుపగా 117 అయినది దీనిని 7చే భాగించగా 4 శేషము వచ్చినది ఆదివారాదిగ నాలుగు బుధవారమయినది.

క్రీస్తుశక సంవత్సరము లీప్ సంవత్సరమైన మార్చినుండి పై ధృవకములకు 1 అదనముగా కలుపవలెను. అనగా ఈ క్రింది ధృవములు కలుపవలెను.

జన - 1　ఫిబ్ర - 4　మార్చి - 5　ఏప్రి - 1　మే - 3
జూన్ - 6　జూలై - 1　ఆగ - 4　సెప్టె - 0　అక్టో - 2
నవం - 5　డిశం - 0

జనవరి 1వ తేదీనాటి తిథిని తెలియు విధము

క్రీస్తు శకాబ్ధములను 19చే భాగించి శేషమును 11 చే గుణించి ఆ సంఖ్యను 30చే భాగింపగా శేషము శుక్ల ప్రతిపదాదిగా జనవరి 1వ తేదీనాటి తిథి యగును.

ఉదా : 1989 ని 19 చే భాగించగా 13 శేషము వచ్చినది దానిని 11 చే గుణించగా 143 అయినది దీనిని 30చే భాగించగా 23 శేషము వచ్చినది. అనగా శుక్ల ప్రతిపదాదిగా బహుళ అష్టమి అయినది.

ఏ సంవత్సరమందైన, ఏ తేదీకైనను తిథి తెలియువిధము

జనవరి 1వ తేదీ తిథిని తెలిసికొనిన తరువాత ఏ నెలకు ఏ తేదీకి తిథి కావలయునో ఆ నెలకు ఈ దిగువ తెలుపు ధృవకములు మరియు తారీకులు జనవరి 1వ తేదీకగు తిథికి కలిపి 29 1/2చే భాగించగా శేషము 1/2 వచ్చినచో అది అమావాస్యగా గాని శుద్ధ పాడ్యమిగాగాని సవరించవలెను.

1989 జనవరి 1వ తేదీకి బహుళ అష్టమి అయినది.

నెలలు	ధృవ	లీప్ధృవ	నెలలు	ధృవ	లీప్ ధృవ
జనవరి	0	0	జూలై	3	4
ఫిబ్రవరి	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	ఆగ	$4\frac{1}{2}$	5
మార్చి	$28\frac{1}{2}$	0	సెప్టె	6	7
ఏప్రి	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	అక్టో	$6\frac{1}{2}$	$7\frac{1}{2}$
మే	1	2	నవం	8	9
జూన్	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	డిశం	$8\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{2}$

జనవరి 1989- 1వ తేదీకి బహుళ అష్టమి (23) అయినది. దీనికి సెప్టెంబరు 20వ తేదీకి తిథి కావలసిన

జనవరి 1వ తేదీ తిథి	23
సెప్టెంబరు 20	20
సెప్టెంబరు ధృవము	6
	49

దీనిని $29\frac{1}{2}$ చే భాగించగా $19\frac{1}{2}$ శేషము వచ్చినది. 20 వ తేది ప్రారంభము రాత్రి 12 గంటలకు కావున ఆ సమయమునకు పంచమి యున్నది.

రవి యుండు లగ్న భుక్తి తెలిసికొను విధము

రవి ఈ క్రింది తేదీలయందు ప్రారంభించి మరలా రవి ఆ తేదీల యందు రాసి సంచారము చేయుకాలము వివరింపబడినది.

రాసులు	రాశియందు రవి యుండు దినములు రో — గం — ని — సె
మేషము	30-22-40-24
వృషభము	31-10-04-24
మిథునము	31-15-31-36
కర్కాటకము	31-11-13-36
సింహము	31-00-12-00
కన్య	30-10-08-00
తుల	29-21-27-36
వృశ్చికము	29-11-44-00
ధనుస్సు	29-08-08-24
మకరము	29-10-22-00
కుంభము	29-20-00-48
మీనము	30-08-39-12

వర్తమాన ప్రస్తుత సంవత్సర తిథ్యాదులవలన రాబోవు సంవత్సర తిథులు తెలియు విధము

నేటి తిధి సంఖ్యలో 4ను తిధి ఘడియలలో గం. 7–12 ని॥లు (18 ఘడియలు) వారి సంఖ్యలో ఆదివారాదిగ 1 వారము నక్షత్ర సంఖ్యలో 3ను నక్షత్ర ఘడియలకు గం. 5-12 ని॥లు (13 ఘు।) యోగ సంఖ్యలో 2ను కలిపి యోగ ఘడియలలో 5-36 ని॥లు (14 ఘడి) తీసి వేసిన 12 నెలలు గడిచిన తరువాత వచ్చెడి తిథ్యాదులగును. ఇందు యోగ సంబంధమయిన గంటలు మాత్రము తీసివేయవలయును మిగిలినవి కలుపవలయును.

రాశి దృష్టి

బేసిరాశి అయి చరరాశి అయిన మేషము తులలు తమ నుండి 5-8-11 స్థానములను చూచును మేషము వృషభమును తుల వృశ్చికమును చూడదు.

సరి రాశి అయి చరణరాశి అయిన కర్కాటక మకరములు తమ నుండి వ్యుత్క్రమముగా 3-6-9 స్థానములను చూచును. కర్కాటకము సింహమును, మకరము కుంభమును చూడదు.

సరి రాశి అయి స్థిర రాశి అయిన వృషభము వృశ్చికములు తమ నుండి వ్యుత్క్రమముగ 5—8—11 స్థానములను చూచును. వృషభము మేషమును, వృశ్చికము తులను చూడదు.

బేసి రాశి స్థిర రాశియగు సింహము కుంభము తమ నుండి క్రమముగ 3 - 6 - 9 స్థానములను చూచును. సింహము కర్కాటకమును కుంభము మకరమును చూడదు.

ద్వి స్వభావ రాసులగు మిధున, కన్యా, ధనుర్మీనములు తమ నుండి 4—7—10 స్థానములను చూచును

ఆయా రాసుల యందునన గ్రహములు కూడ రాసులవలె ఆయా రాసులను ఆయా రాసుల యందున్న గ్రహములను చూచును.

గ్రహ దృష్టులు

వరాహ మిహిరిని వచనానుసారముగా

రవ్యాది సమస్త గ్రహములు 3 - 10 స్థానములమ్మకపాద దృష్టితోను, 5 - 6 స్థానములను అర్థదృష్టి తోడను, 4 - 8 స్థానములను త్రిపాద దృష్టితోను, 7వస్థానమును సంపూర్ణదృష్టితోను చూచుచున్నారు. (సారావళియందు) శని 3 - 10 స్థానములను గురువు 5 - 9 స్థానములను, కుజుడు 4 - 8 స్థానములను, రవి—చంద్ర — బుధ—శుక్రులు సప్తమమును. పూర్ణ దృష్టితో చూచెదరు.

రాహు కేతువులకు 5—7—9—12 స్థానములందు పూర్ణ దృష్టియు, 2 - 10 స్థానములయందు త్రిపాద దృష్టియు 3 - 4 - 6 - 8 స్థానములయందు

అర్ధ దృష్టియు కలదు. ఇది సత్కృత్య ముక్తావళి సప్తర్షినాదుల యందు చెప్పబడినది.

కాల పురుష – అంగ విభాగము

జాతకుడు రాశి ప్రథమ ద్రేక్కాణము నందు జన్మించిన లగ్న ప్రథమ ద్రేక్కాణము శిరస్సు అగును ద్వితీయ ద్వాదశ (2 - 12) రాసుల ప్రథమ ద్రేక్కాణములు కుడి ఎడమ నేత్రములు తృతీయ ఏకాదశ (3 - 11) రాసుల ప్రథమ ద్రేక్కాణములు కుడి ఎడమ చెవులు, చతుర్ధదశమ (4 - 10) రాసుల ప్రథమ ద్రేక్కాణములు కుడి ఎడమ ముక్కు రంధ్రములు, పంచమ నవమ (5 - 9) ప్రథమ ద్రేక్కాణములు కుడి ఎడమ చెక్కిళ్ళు షష్ఠ అష్టమ (6 - 8) ప్రథమ ద్రేక్కాణములు హనువులు, సప్తమ ప్రథమ ద్రేక్కాణము నోరు అగుచున్నది.

రాశి మధ్యమ ద్రేక్కాణము కంఠము ద్వితీయ ద్వాదశరాశి (2 - 12) మధ్య ద్రేక్కాణములు భుజ శిరస్సులు తృతీయ ఏకాదశ (3 - 11) రాశి మధ్య ద్రేక్కాణములు బాహువులు, చతుర్ధ దశమ (4 - 10) రాశి ద్రేక్కాణములు ఉభయ పార్శ్వములు పంచమ నవమ (5 - 9) రాశి మధ్య ద్రేక్కాణములు కుడి ఎడమ హృదయ భాగములు, షష్ట అష్టమ రాశి మధ్య ద్రేక్కాణములు (6 - 8) కుడి ఎడమ రొమ్ము భాగములు, సప్తమరాశి (7) మధ్య ద్రేక్కాణము నాభిగా గ్రహించవలెను.

రాశియొక్క అంత్య ద్రేక్కాణము ఆద్రేక్కాణము పొత్తి కడుపు,ద్వితీయ ద్వాదశ (2–12) రాసుల అంత్య ద్రేక్కాణములు శశ్ని గుదములు, తృతీయ ఏకాదశ (3 – 11) అంత్య ద్రేక్కాణములు వృషణ మర్మాంగ అగ్రభాగములు చతుర్థ దశమ (4–10) అంత్య ద్రేక్కాణములు కుడి ఎడమ తొడలు, పంచమ నవమ (5 - 9) అంత్యద్రేక్కాణములు జానువులు, షష్ట అష్టమి (6-8) అంత్య ద్రేక్కాణములు పిక్కలు సప్తమ రాశ్యంత్య ద్రేక్కాణములు పాదములు.

పై వివరణ ఆధారముగా రాశి ప్రథమ ద్రేక్కాణమున జననమయిన వరుస క్రమముగా 1 2 3 ప్రథమ ద్రేక్కాణములును ద్వితీయ ద్రేక్కాణమున జననమయిన రెండవ ద్రేక్కాణము మొదలు తరువాతి రాశి ఒకటవ ద్రేక్కా

ణము తోడను. మూడవ ద్రేక్కాణమున జననమయిన ఆ రాశి మూడవ ద్రేక్కాణము తరువాతి రాశి ఒకటి రెండు ద్రేక్కాణములను ఆధారముగా అంగ విభాగము చేయవలయును.

	ప్రథమ ద్రేక్కాణము	ద్వితీయ ద్రేక్కాణము	తృతీయద్రేక్కాణము
1	శిరస్సు	కంఠము	పొత్తికడుపు
2	కుడి కన్ను	కుడిభుజము-శిరస్సు	శశ్ని-గుదముల కుడిభాగం
3	కుడి చెవి	కుడి బాహువు	కుడి వృషణము మర్మాంగ అగ్ర భాగం
4	కుడి ముక్కు	కుడిప్రక్క భాగం	కుడి తొడ
5	కుడి చెక్కిలి	హృదయ కుడిభాగం	కుడి జానువు
6	కుడి హనువు	కుడి రొమ్ము	కుడి పిక్క
7	నోరు	నాభి	పాదములు
8	ఎడమ హనువు	ఎడమ రొమ్ము	ఎడమ కాలు పిక్క
9	ఎడమ చెక్కిలి	హృదయ ఎడమభాగం	ఎడమ జానువు
10	ఎడమ ముక్కు	ఎడమ పార్స్వము	ఎడమ తొడ
11	ఎడమ చెవి	ఎడమ బాహువు	ఎడమ వృషణము మర్మాంగము
12	ఎడమ కన్ను	ఎడమ భుజము-శిరస్సు	శశ్ని గుదముల ఎడమ భాగం

ఈ ప్రకారముగా అంగ విభజన చేసి గ్రహము ఏ భావమున ఏ ద్రేక్కాణము నందున్నదో గ్రహించి ఆ ప్రదేశమునందు ఫలితము చెప్పవలయును. ఈ అంగ ఫలితములు చెప్పుటకు భావచక్రము అత్యంత ఆవశ్యకము. ఏభావమున ఏ ద్రేక్కాణము పాప గ్రహయుత మయినదో ఆ అవయువము నందు పాప గ్రహముచే వ్రణము చెప్పవలయును. శుభ గ్రహముతో యున్నచో మచ్చను చెప్పవలయును.

స్వరాశి స్వక్షేత్ర గతము అయిన గ్రహము జనన సమయమున స్థిర రాశి యందున్నచో జననము లగాయతు వ్రణ మశకాదులను కలిగించును. చరములై పరరాశి పరనవాంశల యందున్న గ్రహములు వాటి దశాభుక్తుల యందు ఫలితములు చెప్పవలయును.

శని కారకుడయిన రాళ్ళ వలన గాని, శస్త్ర చికిత్సాదుల వలనగాని, కుజుడయిన అగ్ని వలన లేదా విషాదులవలన లేక శస్త్రముల వలన అనియు బుధుడైన అతడు పాపగ్రహ యుక్తుడైన పై నుండి జారిపడుట వలనను, రవి కారకుడయిన కర్రలచే గాని, చతుష్పాద జంతువులచే గాని అనియు, క్షీణ చంద్రుడు అయిన కొమ్ములు గల జంతువులచే గాని జలమందు చరించు జంతువుల వలన గాని వ్రణాది చిహ్నము లుండును. ఇతర గ్రహములగు పూర్ణచంద్ర, పాప రహిత బుధ, గురు శుక్రులచే సంభవించు చిహ్నములు శరీర సౌష్టవముగ గాని అలంకార ప్రాయముగగాని యుండును. ఆగంతుక వ్రణాదులు తద్దశాకాలముల యందు సంభవించును.

గ్రంథాంతరముల యందు అనేక చిహ్న యోగములు కలవు.

గ్రహ కారకత్వములు

రవి గ్రహ కారకత్వము

ఆత్మ, శక్తి, ఎక్కువ తీక్ష్ణత, కోటలు, మంచి బలము, ఎక్కువ వేడి, అగ్ని, ఈశ్వర ఉపాసన, ధైర్యము, ముళ్ళతో కూడిన చెట్లు, రాజాశ్రయం కారము. ముసలితనము, యుద్ధము, భూమి, తండ్రి, జ్ఞానము వచ్చుట, రుచి, ఆకాశ దృష్టి, భయము పొందుట, మనుష్య లోకము, చతుష్కోణము ఎముకలు ప్రతాపము, గడ్డి, కడుపు, ఉత్సాహము, అడవికి వెళ్ళుట, కములు పర్వత ప్రదేశముల యందు తిరుగుట, నాలుగు కాళ్ళ జంతువు, రాచరికము సంచారము పనులయందు నేర్పు, పైత్యము, తపన, గుండ్రని ఆకారము, నేత్ర రోగము దేహ దృఢత్వము, కర్రలు, మానసిక స్థితి, సమస్త దేశము లకు రాజగుట, అజీర్ణము, సౌరాష్ట్ర దేశమునకు రాజగుట, ఆభరణములు. శిర స్సునకు సంబంధించిన వ్యాధి, ముత్యములు, ఆకాశ అధీనత, తూర్పుదిక్కున కధిపతి రాగి, రక్తము, రాజ్యము, ఎర్రని వస్త్రము, రాయి, ప్రజోత్సాహము నది ఒడ్డు పగడము. మధ్యాహ్న బలము, నోటి యందలి మొదటి భాగము, దీర్ఘ కోపము శత్రువులను గ్రహించుట, సత్వగుణము, రక్త చందనము, దళసరి దారము.

చంద్ర గ్రహ కారకత్వము

బుద్ధి, పుష్పములు, సుగంధ ద్రవ్యములు, కోట ఎక్కుట రోగము, బ్రాహ్మణ్యము, ఆలస్యము, శ్లేష్మము, మరచిపోవుట, జలోదరమనెడు వ్యాధి హృదయము, స్త్రీ, సౌమ్యము, పాపము, పుల్లన, నిద్ర, సౌఖ్యము నీరు, స్వరూపము వెండి? లావు, చెరకు, శీతజ్వరము, యాత్రలు, నూయి పెరుగు తల్లి, సమదృష్టి, మధ్యాహ్నము, ముత్యములు, క్షయ వ్యాధి, తెలుపురంగు వలత్రాడు, కంచు, ఉప్పు, కురుచ (పొట్టి) మానసిక శక్తి. దిగుడు బావి, వజ్రము శరత్కాలము, ముహూర్తము (2 ఘడియలు) ముఖ కాంతి, కడుపు, గౌరీదేవి భక్తి తేనె, ప్రసాదము, వేళాకోళము, పుష్టి, గోధుమ, లడ్డూలు, కాంతి, ముఖము మనోవేగము, తపస్సు, కీర్తి, సుకుమారత, రాత్రిబలము పడమట దిక్కున కధిపతి, మనుష్యుడు పనులయందు ప్రీతి, మధ్యలోకము, నవరత్నములు మధ్యవయస్కుడు, భోజనము, జీవితము, దూరదేశ ప్రయాణములు, భుజములకు వ్యాధి, గొడుగు, విసనకర్రలు, మొదలగు రాజ చిహ్నములు, మంచి ఫలము మంచి ముఖము, ధాతువు, చేపలు మొదలగు జల చరములు, పాములు పట్టు బట్టలు, మంచి వికాసము, శుద్ధి చేయబడిన స్ఫటికము, మెత్తని వస్త్రము.

కుజ గ్రహ కారకత్వము

శౌర్యము, భూమి, నీరు, శస్త్రములు ధరించుట, ప్రజలను తన అధీనమున ఉంచుకొనుట, వీరత్వము, క్షయవ్యాధి, దొంగిలించుట, యుద్ధము వచ్చు విరోధము, వెంట్రుకలు, ఉదారము, ఎర్రని వస్తువుల యందు ప్రీతి దేవాలయములు అధికారము, వాద్య ధ్వనుల యందు ప్రీతి, నాలుగు కాళ్ళ జంతువులు, మూర్ఖత, కోపము, ఇతర దేశ ప్రయాణములు, ధైర్యము, అగ్ని వాక్కు ఇతరులతో గట్టిగా మాట్లాడుట, పైత్యము, వేడి, కురుపులు, రాజులను సేవించుట, పగలు, ఆకాశము వైపు చూచుట, కురుచ, రోగము, ప్రఖ్యాతి సీసము, ఖడ్గము, కుంతము అను ఆయుధము, మంత్రిత్వము, స్పష్టమైన శరీరము, మణులు, నాగపూజ, యువకుడు, రాజదర్బారు, కారం మాంసము తినుట యందు ప్రీతి, ఇతరులను దూషించుట, శత్రువులను జయించుట చేదు, వేకువ ఝామున బలము, బంగారము, గ్రీష్మ ఋతువు,

పరాక్రమము శత్రు బలము. గంభీరము. మంచి నడవడి. బ్రహ్మ, రంపము అడవుల యందు తిరుగుట, గ్రామాధికారము, రాజగౌరవము, మూత్రకృచ్ఛ రోగము, చతురస్రము, బంగారు నగలు వేయుట, దుర్మార్గుడు, కాలిన ప్రదేశము మంచి భోజనము, సన్నబడుట. బాణములు వదులుటయందు ప్రవీణత (అక్షయశుద్ధి) రక్తము, రాగి, అనేక రంగులు గల వస్త్రము దక్షిణదిక్కు నోరు దక్షిణ దిక్కునందు ప్రీతి, కోరిక, కోపము, ఇతరుల వలన అపవాదము, ఇల్లు సైన్యమునకు నాయకత్వము, ఫిరంగి చెట్టు, సామవేదము, సోదరులు, గొడ్డలి దుష్ట మృగములు, రాచరికము, స్వతంత్రత, పంట భూమి, దండనాయకుడు (ప్లీడరు) పాతాళలోకము అధిక ప్రసంగము. మనస్సు చలించుట, వాహన యోగము, ఎరువు, అజీర్ణము, ఎండిపోవుట.

బుధ గ్రహ కారకత్వము

ఉన్నత విద్య, గుణములు, ధనాగార రక్షణ, గణిత జ్ఞానము వాక్కు, బ్రాహ్మణుడు, అదృష్టము, పాదచారి, వ్రాయుట, క్రొత్త వస్త్రము, జ్యోతిషము, మేడకట్టుట, ఆకుపచ్చ రంగు, శిల్పం, తీర్థయాత్రలు ఎన్నికచేయుట మంచి మాటలు, దేవాలయము, వ్యాపారము, ఇతరులను గౌరవించుట, సాధువుగా మాట్లాడుట, వేదాంతము, తల్లియొక్క తండ్రి చెడు స్వప్నాలు, నపుంసకుడు, ఉత్తర ముఖము, ఉత్తర దిక్కు, చర్మము తడుపబడిన ప్రదేశము, కంచు, వైరాగ్యము, ఋతువు, విచిత్ర భవనము, వైద్యుడు, మెడ, అభిచారము, శిశువు, తిర్యక్ దృష్టి, స్వర్గలోకము వినయము, తండ్రికి సంబంధించిన బంధువులు, భయముతోకూడిన ప్రవర్తన భక్తి, చిరునవ్వుతోనుండుట ఉదయకాల బలము. హేమంత ఋతువు, కాషాయ రంగు, తమో గుణము, బొడ్డు, వంశ వృద్ధి, అన్ని పదార్థములు. ఆంధ్ర భాషయందు అధికారము, విష్ణు పూజ, శూద్రుడు, పక్షి మెలకువతోను, చమత్కారముగను మాట్లాడుట, పుల్లలు, అథర్వణవేదము వేదకర్మల యందు అభిమానము, గోపురములు, రజస్సు. ఉద్యానవనము. దాపరికము లాభము. గ్రామమునందు చరించుట సమస్తమైన ప్రకృతి వాయువ్య దిక్కునందు ప్రీతి. బాగుగ పురాణముచెప్పు ప్రతిభ, వ్యాకరణ శాస్త్రము తెలిసినవాడు. రత్నములు పరీక్షించుట యందు నేర్పు. విద్యావంతుడు మేనమామ; మంత్రములు యంత్రములు తంత్రములు తెలిసినవాడు.

గురు గ్రహ కారకత్వములు

బ్రాహ్మణులు, గురువు, తనకు సంబంధించిన పనులు, రథములు, (వాహనములు) గోవులు, ఇచ్చుట, నిధులు, పూర్వ మీమాంస కర్మలను తెలియజేయు శాస్త్రము, దాచిన వస్తువులు దొరుకుట, గుఱ్ఱములు, ఎనుబోతులు, పెద్ద శరీరము ప్రతాపము, కీర్తి, తర్కశాస్త్రము, జ్యోతిష శాస్త్రము, పుత్రులు, మనుమలు జఠరవ్యాధి, ఎక్కువ బంధువులు కలుగుట, వేదాంతము, ముత్తాత పురుషుడు, మేడలు, గోమేధికము, పెద్దన్నగారు, తండ్రి తండ్రి, ఇంద్రుడు శిశిర ఋతు ఎక్కువ కోపము, రత్నములు, వ్యాపారము, శరీరఆరోగ్యము, విచిత్ర భవనములు రాజ సన్మానము, గొప్ప దేవతలు, తపస్సు, దానము, పరోపకారము అందరిని సమానముగా చూచుట. ఉత్తర దిక్కు, గుండ్రము, పచ్చని రంగు గ్రామములందు చరించుట ప్రియమైన స్నేహితులు, వాహనములు, అనర్గళమయిన వాక్కు, గొప్ప తెలివి, వాడుచున్న వస్త్రము, క్రొత్త ఇల్లు, సౌఖ్యము ముసలితనము, మంత్రములు, ద్విజతీర్థము, మోకాళ్ళు, స్వర్గలోకమునకు వెళ్ళుట, సౌఖ్యము ఇచ్చుట, గృహము, బుద్ధి, నేర్పరితనము ఎక్కువ కావ్యములు వ్రాయుట. గోపురము సభలయందు ప్రవేశము, మంచి సంతోషము సింహాసనాధిపత్యము, విగ్రహ స్థాపనాది బ్రహ్మ కార్యములు చేయుట, సర్వకాలములయందు జలము పాత్రలు. వైడూర్యము అగిష్టోమాది యజ్ఞములు చేయు స్థలములు, మధురరసము, సుఖము. పెద్ద మనిషితనము పొడవు ఇతరుల యొక్క అభిప్రాయములు తెలిసికొనుట. బంగారము అలంకారము తంత్రములు తెలియుట. వాతశ్లేష్మ రోగములు. పుష్యరాగము. వేదములు మెత్తగా మాట్లాడుట. ఈశ్వర పూజ, ఆచారము కలిగియుండుట. ధర్మము పల్లకి మొదలగు వాహనములపై ప్రయాణములు.

శుక్ర గ్రహ కారకత్వములు

తెల్లని గొడుగు. మంచి విసనకర్ర పట్టువస్త్రము. అయిస్సు వివాహం నమ్మకమైన సేవకుడు. బ్రాహ్మణుడు, సౌమ్యము, తెల్లని భార్య, శరీర సంబంధమయిన సుఖము, కురుచ, పులుపు, పూవులు లజ్జ, కీర్తి, యవ్వనము, గర్వము. వాహనము, వెండి, ఆగ్నేయ దిక్కు కారము, తిర్యక్‌దృష్టి రాక్షస పక్షి, రాజసము, గట్టితనము, ముత్యములు యజుర్వేదము, వ్యాపా

రము చేయుట, సౌందర్యవంతుడు, అమ్ముట, కొనుట, సరసములాడుట, జల స్థానము; ఏనుగు, గుఱ్ఱములు, విచిత్రమైన కవిత్వము చెప్పుట. నాట్యము చేయుట. మధ్యవయస్కుడు. పాటలు పాడుట సమస్త భోగములు పొందుట భార్య. సౌఖ్యము. మణులు. హాస్యముగా మాట్లాడుట. జలమునందు సంచరించుట, సేవకులు, భాగ్యము, విచిత్రకాంతి, సుకుమారము, రాజ్యము, సుగంధ ద్రవ్యములు, వీణ, వినోధ ప్రక్రియలు అందమయిన పడక, ఎనిమిది విధములయిన సంపదలు, వంకరలేని అవయువము లుండును, వసంతఋతువు తక్కువ హారము తినుట, వస్తువులు, ఎక్కువ స్త్రీలను పోషించుట, తూర్పు ముఖము, నేత్రములు సత్యమును మాట్లాడుట, అనేక కళలయందు నేర్పరితనము, ధేతస్సు జలక్రీడలు, గాంభీర్యము, గొప్పతనము, వాయిద్యమును నేర్పుగా వాయించుట, నాటకములు వేయుట, ఆటలాడుట. ధృఢమైన శరీరము లేకపోవుట; సంభోగ విషయమునకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చుట, సభలందు సన్మానము, యుక్త, తెల్లని వస్త్రముల యందు ప్రీతి, భరత శాస్త్రము, రాజముద్రికాధారము, ప్రభుత్వము; గౌరీదేవిని, లక్ష్మీదేవిని కొలుచుట, స్వల్ప సంభోగము చేతనే అలసిపోవుట, పగలు సంచరించు గ్రహములు కావ్యములు రచించుట, రతిబంధములయందు నేర్పరితనము, నల్లని వెంట్రుకలు, శుభము గుహ్య ప్రదేశము, మూత్రము, నాగలోక సంచారము, మధ్యాహ్న బలము, అల్లుడు; వృక్షములు, రహస్యము, కుక్క.

శని గ్రహ కారకత్వము

రోగములు, ఆటంకములు, గుఱ్ఱము, ఏనుగులు, చర్మము ఆయుః ప్రమాణము, వ్యాధులు, శతృత్వము, దుఃఖము, స్త్రీ సౌఖ్యము గాడిద, నీచ జాతివాడు, వికార స్వరూపము కలవారు, అడవియందు తిరుగువారు, భయము కలుగుట, రాక్షస రాజు, గాలి. తల్లికి సంబంధించిన బంధువులు, నపుంసకుడు కడజాతివాడు, గ్రద్ధ, మూడు అగ్నులు (ఆహవనీయ, గార్హపత్య, దాక్షిణాగ్నులు) సేవ చేయుట, దురాచారములు, పౌరుషము లేకపోవుట, అబద్ధము చెప్పుట, పెద్దదైనఅగ్ని, ముసలితనము ప్రేగులు, సాయంకాలమందు బలము శిశిర ఋతువు, ఎక్కువ కోపము శ్రమ, అయోగ్య స్త్రీ యందు పుట్టుట, భర్త జీవించియుండగా పర పురుషుని యందు జన్మించినవాడు (కుండకుడు) భర్త చనిపోయిన తరువాత పర పురుషుని పుట్టినవాడు (గోళకుడు), మలినమైన

మైన వస్త్రము, గృహము, మలినమైన వస్తువులు, మనస్సునకు సంబంధించిన బాధలు చెడువారితో స్నేహము, నలుపు, పాపములు, క్రూరత్వము, బూడిద నీలమణి, ధాన్యము, ఇనుము, ఉదారత, సంవత్సరము, శూద్రుడు విటుడు తండ్రి, ఇతర కులస్థుల వలన విద్యను గ్రహించుట, కుంటివాడు తీక్ష్ణము, కంబళవస్త్రము, పశ్చిమ ముఖము, క్రింది చూపు, కష్టపడి బ్రతుకువాడు, ఆయుధములుండు గృహము, తండ్రికి సంబంధించిన బంధువులు, బాహ్య ప్రదేశము, ఈశాన్య దిక్కునందు ప్రీతి, నాగలోకమున పడుట, యుద్ధము లందు తిరుగుట, ఎముకలు, ములుగు. చెడు పరాక్రమము, తురుష్కులు, అజీరము, నూనె, కర్ర, బ్రాహ్మణుడు, కోపము ముళ్ళు రాళ్ళు కల భూమి యందు తిరుగుట, కఠినత్వము, భయము, పొడవు, కిరాతకుడు వికృతమైన వెంట్రుకలు, సమస్త రాజ్యమునకు భయము, గొఱ్ఱెలు దున్నలు, రతియందు ఆసక్తి, వస్త్రములు, శృంగారము, యముని పూజించుట, నక్క, లేళ్ళు, జీవించు ఉపాయము తెలిసినవాడు, కఠినమయిన గుణములు.

రాహు గ్రహ కారకత్వము

గొడుగు, విసనకర్ర, రాజ్యము, వ్యతిరేకముగా మాట్లాడుట, కఠినము గా మాట్లాడుట, నీచజన్మ, దుర్మార్గురాలు, వాహనము, శూద్ర స్త్రీ జూదము సంధ్య యందు బలము, చెడు స్త్రీతో సంభోగము, ఇతర దేశములకు వెళ్ళుట, ఆచారము లేకపోవుట, హృదయసంబంధమయిన రోగము, అబద్ధములు క్రింద చూపు, ఇంద్రజాలము, మహేంద్రజాలము, దక్షిణముఖము; దుర్మారులను నీచు లను ఆశ్రయించుట, కడుపులో బల్ల పెరుగుట, గొప్ప అడవిలో చెడుగా తిరు గుట, పర్వతము, పీడకలుగు ప్రదేశములు, నైఋతిదిక్కునందు ప్రీతి, అగ్ని కఫము వలన బాధ, రాతి, కోతి, తీక్ష్ణము, పొడవు, పాములు కలలోకనిపించు వస్తువులు, ప్రయాణము, క్షణము, ముసలితనము, వాహనము, నాగలోకము, తల్లి, తండ్రి, గాలి, నొప్పులు, కొన శ్వాసవ్యాధి, గొప్ప ప్రతాపము, వన దుర్గను కొలుచుట, దుష్టులతో స్నేహం, పశువులతో స్నేహము, ఎడమచేతితో వ్రాయుట, చెడుగా మాట్లాడు, అవు.

కేతు గ్రహ కారకత్వము

చండికాదేవి; ఈశ్వరుడు, విఘ్నేశ్వరుడు; మొదలగు దేవతలను

పూజించుట, వైద్యము తెలియుట. కుక్క, కోడి గ్రద్ద మోక్షము సమస్తమయిన సంపదలు, క్షయ, ఆతురత అజీర్ణము జ్వరము. గంగాస్నానము గొప్ప తపస్సు, చక్కనైన గాలి, కిరాతకుడు, స్నేహము, సంపదలిచ్చువాళ్ళు, కురుపులు. మంత్రశాస్త్రము, మనస్సు లేకపోవుట, బ్రహ్మ జ్ఞానము కలుగుట. కడుపు, కన్నులు, ఆర్తి, జడత్వము, ముళ్ళు. లేడి, జ్ఞానములు, మౌనవ్రతము, వేదాంతము, సమస్త భోగము, భాగ్యములు, శత్రువుల పీడ వలన బాధలు కొంచెముగ తినుట, వైరాగ్యము, తండ్రి-తండ్రి(తాత), ఆకలి గొప్ప నెప్పి స్ఫోటకములు, జ్వరము, వేటగాడు, రోగము, భృంగి, బంధనము, కృతజ్ఞత శూద్రులతో కలసి తిరుగుట.

: కారకత్వములు :

లగ్న కారకత్వములు

శరీరము; (కాలు, చేయి మొదలగు అవయువములు) కష్టము ముసలితనము, జ్ఞానము, జన్మస్థలము, కీర్తి, స్వప్నము, మలము, జీవితఉత్తర భాగమున ఫలము. రాజనీతి, ఆయుర్దాయము, నిదానము, వయస్సు వెంట్రుకలు, శరీర ఆకారము, అభిమానము, జీవనము, ఇతరుల కొరకు బాదము, చిహ్నము (పుట్టుమచ్చలు, పౌరుషము, చర్మము, నిద్ర, అజ్ఞానము, ధనము దొంగిలించుట, మనుష్యులను తిరస్కరించుట, స్వభావము రోగము లేకపోవుట వైరాగ్యభావము, పనులను చేయు సామర్ధ్యము, జీవన కార్యము అందు ప్రయత్నము మర్యాదను పోగొట్టుకొనుట, అపకీర్తి.

ధన భావము

మాట్లాడుట, ధనము. ఆస్తికత, పోషించుట, స్నేహము, చక్కగా భుజించుట, నిజము. ఆబదము, నాలుక, నేత్రము, వస్త్రము, రాగి, మణులు ముత్యములు, కోపము, కపటము, కుటుంబ సంబంధమగు పనులు, కొనుట, అమ్మట. పరసముగా మాట్లాడుట, దానము చేయుట. ధనసంపాదన కొఱకు ప్రయత్నములు, ఇతరులకు సహాయము చేయుట, సుఖము, శారీరకతేజస్సు కపటము. అనుగ్రహముతో మాటలాడుట, చదువు; బంగారము, వెండిధాన్యం

మొదలగువాని స్థితి, వినయము, మనస్సు స్థిరముగా నుండుట, సత్పురుషులతో కలయిక రాకపోకల విధానము, ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు మొదలగు జంతువుల పోషణ.

భ్రాతృ భావము

ధైర్యము, అన్నదమ్ములు, యుద్ధము, చెవులు. పాదములు, మార్గము భూమి, మనస్సు చలించుట, పనియందు సామర్థ్యము, దేవాలయము,తపస్సు స్వప్నము, భటులు, పరాక్రమము, తనయొక్క బంధువులు. స్నేహితుడు సాన చలనములు, కంఠము, చెడుపదార్థములను తినుట, సమర్థత, దాయాదుల భాగములను పంచుకొనుట, అలంకారములు, సుగుణములు, చదువు, వినోదము బలము, లాభము, శరీరముయొక్క బలాబలములు, మంచి వంశమునందు పుట్టుట, సేవకులు, తండ్రియందు ప్రదేశము, పరిచారకురాలు. చిన్నదైన మంచి వాహనము, చిన్న చిన్న ప్రయాణములు, తీర్థయాత్రలు మంచి పనులు చేయుట, తనకు సంబంధించిన ధర్మము.

చతుర్థ భావము

రాజ్యము, విద్య, ఇల్లు. ప్రయాణములు, మంచి ఓడలు మంచి వాహనము, అభ్యంగన స్నానము, తల్లికి సంబందించిన విషయములు బంధువులు మంచి మనస్సు, కుణము, వస్త్రములు, దిగుడుబావి, పానీయములు, పాలు సుగంధ పరిమళములు. సుఖము. పేరు ప్రఖ్యాతులు, ఔషధము విశ్వాసము, అబద్ధమాడుట, మండపములు, జయము. స్వేదము (చెమట) సంపాదించుట కృషి(వ్యవసాయము) క్షేత్ర, తటాక, ఉపవనముల నిర్మించుట బుద్ధి, తండ్రి యొక్క దానము, ధనమును దాచుట, మేడలు కట్టుట, మేడలు కట్టుట శిల్ప గృహము, శిల్ప విద్య, పరిమాణము, గృహప్రవేశము. స్థాన భ్రష్టత్వము తండ్రి సంబంధమయిన ధనము, కల్లు లేక మత్తు పదార్థములను సేవించుట, మంచి భోజనము, మోసపోవుట, పుట్ట, వేదము, శాస్త్రవృద్ధి; దున్నపోతులు గేదలు, గుఱ్ఱములు. ఏనుగులు మొదలగు జంతువులను పొందుట, మంచి వ్యవసాయము చేయు నేర్పు కలిగియుండుట, సంపదలు.

పంచమ భావము

సంతానము, తండ్రి పుణ్యము, రాచరికము, మంత్రిత్వము మంచి స్వభావము, శిల్పము (నేర్పరితనము), మనస్సునకు సంబంధించిన విద్యలు కడుపు, గొడుగు, మంచి కథ, విషయము చెప్పుటయందు నేర్పరి తనము, బాగుగా వ్రాయుట, వస్త్రములు, అనేక రకములయిన కోరికలు గొప్ప కార్యములు, తండ్రికి సంబంధించిన ధనము, బాగుగా ఆలోచించుట భార్య వలన వచ్చు ధనము, వేశ్యా స్త్రీలతో సంభోగము (వ్యభిచారము) గాంభీర్యము, గొప్పతనము, వినయము, రహస్యము, క్షేమము, స్నేహము, కావ్యములు వ్రాయుట, పనులు విజయవంతముగా చేయుట, మంచి మంత్రములు గొప్ప మంత్రములు జరిపించుట వలన దేవతా అనుగ్రహము, అన్నదానము చేయుట వలన పుణ్యము, పుణ్య పాప విచారణ చేయుట, మంత్రజపము ప్రజలతో ఆలోచన, ఉపాయముతో ధన సంపాదన, మద్దెల వాయించుట మంచితనము సంతోషము, గొప్ప పాండిత్యము పొందుట, వంశపారంపర్యమైన (మంత్రి) పదవి లేదా విద్య మొదలయిన విషయములు.

షష్ఠ భావము

రోగము, ఆటంకములు, యుద్ధము, మేనమామ, శ్లేష్మము కురుపులు పిచ్చి, స్ఫోటకము, శత్రువులతో వైరము, కపటము స్థిమితము లేకపోవుట మేహసంబంధమగు కురుపులు, తినుట వలన ఆయాసము అప్పు, అపవాదము శత్రు సంతోషము, క్షయరోగము, మానసిక బాధ ఎక్కువ వ్యథ, సంఘవ్యతిరేకము, నేత్ర సంబంధ రోగములు, ముష్టి ఎత్తుకొనుట, అకాల భోజనము, జ్ఞాతులవలన గాని, శత్రువుల వలన గాని అవమానము పొందుట, లాభము చెడు పనుల వలన, విషము వలన నొప్పులు సంకెళ్ళు, తన వంశముయొక్క కీర్తిని రక్షించుట, మూత్ర పిండములకు సంబంధించిన బాధలు. అతీసార రోగము, దాసత్వము, దొంగల వలన భయము, బాధలు, నిందలు, చెర సాల, సోదరులతో కలహములు.

సప్తమ భావము

వివాహము, పర స్త్రీ రతి, కోరికలు, జయము, కళత్ర నష్టము, విరో

థము, మార్గము చెడుట, సుగంధములు, సంగీతము, పూవులు, షడ్రసోపేత మయిన, అన్నపానాదులు, తాంబూలము, ప్రయాణముల యందు ఆటంకములు పెరుగు, మరచిపోవుట, వస్త్రములు పొందుట, రేతస్సు, భర్త, పవిత్రత జీవిత భాగస్వామి, గుహ్యము, మూత్రము, గుదాస్థానము, వ్యాపారము; పాలు తి ్ఁని వస్తువులు తినుట, పప్పు నేయి మొదలగు వానితో కూడిన భోజనము, దానగుణము, శౌర్యము, శత్రు విజయము, ఇతర స్త్రీలందరి ధనము పొందుట తగవులు, రతి, నేయి మొదలగు పదార్థములు తినుట, విదేశ ప్రయాణములు భార్య, మన్మధ (రతి) సంబంధమగు రహస్యమయిన పనులు, దొంగతనము

అష్టమ భావము

ఆయుస్సు, సౌఖ్యము, అపవాదులు వచ్చుట, వారసులు చనిపోవుట వలన (వారసత్వ) వచ్చు ధనము, విచారములు, మరణ సంబంధమగు బాధ, విషాదములతో కలిపిన అన్నము, గొడవలు, మేహరోగము బాధలు, సోదరుని యొక్క శత్రువులు, భార్యకు పీడ, శత్రువుల రహస్య ప్రదేశము. కష్టములు, మాంద్యము, అధికారి (రాజు) వలన భయము, ఆదాయము నిలువ లేకపోవుట వలన అప్పు చేయుట, ఆకస్మికమైన గుప్త బంధువులవలన ధనము, చిరకాలముగ నుండు ధనము, దుర్మార్గుడగు శత్రువు వచ్చి చేరుట, (అనుకూల శత్రుత్వము) పాపము, జీవులను చంపుట, అవయువ లోపము శిరస్సు నరుకబడుట, గొప్పదుఃఖము, మనస్సు స్థిమితములేని పనులు తనను ఆశ్రయించి బ్రతుకు జనము, కఠినమైన పనులు చేయుట, యుద్ధము, మనస్సునకు సంబంధించిన గొప్ప బాధ.

నవమ భావము

దానము, ధర్మము, పుణ్య తీర్థముల యందు తిరుగుట తపస్సు, గురువుల భక్తి, ఔషధము, ఆచారము, మనో నిర్మలత దేవతాపూజ, విద్య నేర్చుకొనుట (యోగవిద్య) గొప్పతనము, ప్రయాణము ఐశ్వర్యము, నీతిశాస్త్రము, వీరత్వము, మంచి కథలు, యాత్రలు చేయుట అభిషేకము, పుష్టి, మంచి వారిని కలుసుకొనుట, శుభము, పితృ సంబంధమగు ధనము, పుత్రులు, పుత్రికలు, అష్టఐశ్వర్యములు, గుఱ్ఱములు, ఏనుగులు, దున్నలు పట్టాభిషేకము, ఆలయము, యోగ సంబంధమగు బ్రహ్మజ్ఞానము వేదసంబంధమగు యజ్ఞము, ధనము దాచుట

దశమ భావము

వ్యాపారము, ప్రభుత్వము వలన గౌరవము పొందుట గుఱ్ఱముపై ప్రయాణము, కుస్తీ పట్టుట (మల్లయుద్ధము యందు నేర్పు, రాజకీయ సంబంధమైన పనులుచేయుట, సేవలుచేయుట, వ్యవసాయం, వైద్యము, కీర్తి, నిధినిక్షేపం యజ్ఞం మొ॥వి చేయుట, గొప్పవానిగా పేరుపొందుట, గురువు, యంత్రములు తల్లి గొప్పదయిన పుణ్యము, ఔషధము, గొప్పదయిన పదవిని పొందుట, దేవతా మంత్రములను జపించి దేవతలను ప్రత్యక్షము చేసికొనుట, దత్త పుత్రులు, ప్రభుత్వము, (రాచరికము) మార్గము, గౌరవము గౌరవమయిన జీవనము, రాచరికము పొందుట, కీర్తి, గురువువద్ద విద్య నేర్చుకొనుట, దయాగుణము, ముద్రాధికారము పొందుట, మనో నిగ్రహము, పరిపాలించు సామర్థ్యము.

ఏకాదశ భావము

అన్ని విధములయిన లాభములు, ఎక్కువ ఆశ, అనేకమయిన పనుల వలన ఆదాయము, ఇతరుల చేతిక్రింద బ్రతుకుట, పెద్ద అన్న, తండ్రి సంబంధమయిన మామగారు (మేనత్తభర్త) దేవతలను పూజించుట; చదువు బంగారము, ధనము మొదలగు వాటిని సంపాదించుట యందు ఎక్కువ నేర్పు కలుగుట, తాత ముత్తాతలకు సంబందించిన ధనము, మోకాలు, గొప్ప వస్తువులు (అలంకారములు) మణులు, ఇష్టము, ప్రభుత్వ సంబంధమయిన ధనము నష్ట ధన సంపాదన (అప్పు ఇచ్చి గాని పోగొట్టుకున్నగాని ధనము తిరిగివచ్చుట) స్త్రీ ధనము, బంగారము మొదలగు వాటిని చేయుట (రసవిద్య) అదృష్టము, స్త్రీ ప్రేమ, గొప్పతనముతో కూడిన మంత్రిపదవి, మామగారి వలన లాభము పొందుట, భాగ్యము వచ్చుట, తలంచిన పనులు నెరవేరుట, సులభంగా ఆదాయము పొందుట, వంటచేయుట, ఆశ, తల్లి, ఆయుస్సు, చెవి మోకాలిపై పిక్కలు, బొమ్మలు వేయుటయందు నేర్పు (చిత్రలేఖనము)

ద్వాదశ భావము

కలత నిద్ర, నిద్రాభంగము, మనస్సునకు సంబంధించిన బాధ, రెండు కాళ్ళు జంతువు (శత్రువు) వలన భయము, కారాగార ప్రాప్తి, గ్రహ పీడ

మోక్షము, అప్పునుండి బయటపడుట. ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు తండ్రి సంబంధమయిన ఆస్తి, శత్రువులు, స్వర్గ ప్రాప్తి, ఎడమ కన్ను, ప్రజలయందు శత్రుత్వము, అంగపై కల్యము, జారత్వము, వివాహ భాగస్వామి నష్టము పైన్య త్యాగము, అధికారము పోవుట (రిటైర్‌మెంట్) శత్రువుల వలన బంధనప్రాప్తి ఇంటియందు మానసిక వికలత, దీనస్వభావము, అపకారము; తల్లిదండ్రులకు సోదరులకు, సుఖము లేకుండ చేయుట యందు ఆలోచన, తగవులు, కోపము, దేహమునకు సంబందించిన బాధ, ఇతర దేశములకు వెళ్ళుట వలన మరణము జీవిత భాగస్వామి మరణము.

గ్రహముల పాప కారకత్వములు

పాప గ్రహ నివారణోపాయములు

సూర్యుడు

1 ప్రమాదములు, 2 కష్టములు 3 స్థాన చలనము, 4 ఉద్యోగ భంగము 5 అపకీర్తి నిందలు 6 భయము 7 దుర్వ్యయము 8 నష్టములు 9 మంత్ర తంత్రములవలన హాని 10 వ్యవహారమున అపజయము 11 ఎముకలు విరుగుట 12 అనుకున్నపనులకు అంతరాయము 13 శిరోవ్యాధి 14 మానసిక దౌర్బల్యము 15 భార్యకు ఆపదలు 16 నేత్రవ్యాధి 17 హృదయరోగము 18 పాండు రోగములు 19 క్షయ 20 మూర్ఛ 21 అపస్మారము 22 దేశాంతర నివాసము 23 రక్తస్రావములు 24 టైఫాయిడ్ 25. కంఠ వ్యాధులు, 26 మతిమరుపు మొదలగు వ్యాధులు కలుగును.

పై వాటి నివారణకు గామ సూర్యుని పూజించుట, ఆదిత్య హృదయము పారాయణ చేయుట, కెంపు (మాణిక్యము) ధరించుట సూర్యునకు గోధుమలు బెల్లము, కంచు, గుఱ్ఱము, రక్తచందనము, పద్మములు ఆదివారము దానము చేసినచో రవి వలన కలుగు దోషము తొలగును.

మరియు కంచుచే చేయబడినను ఉంగరం ధరించుట వలనను, మంజిష్టము. గజమదము, కుంకుమ పూవు రక్తచందనములను రాగిపాత్ర యందలి

నీటిలో కలిపి ఆ రాగి పాత్ర యందలి నీటితో స్నానము చేసిన దోషనివృత్తి కలుగును. రాగి ఉంగరము ధరించిన కూడ మంచిది.

శుభ తిథిగల ఆదివారము నందు సూర్యుని ఓం–హ్రాం–హ్రీం–హ్రౌం–సః సూర్యాయ నమః అను మూల మంత్రమును జపప్రారంభము చేసి 40 రోజుల లో 6 వేలు జపము పూర్తి చేసినచో సూర్య సంబంధమైన దోషము తొలగును.

చంద్రుడు

1 అస్థిర బుద్ధి, 2 మతిభ్రమణము, 3 విచారము, 4 ఉన్మాదము 5 మూర్ఛలు 6 నంజువ్యాధి 7 నీరు పట్టుట 8 దగ్గు 9 కడుపులో క్రిములు 10 కుష్టువ్యాధి (మచ్చలు), 11 ఆటలమ్మ, 12 అంత్రవ్యాధులు, 13 అజీర్ణము 14 మనసు వికసించక పోవుట (చిన్న పిల్లల చేష్టలు) 15 ఉబ్బసము, 16 కంటివ్యాధులు, 17 రక్త విరోచనములు, 18 వరిబీజము, 19 త్రాగుడు, వలన బాధలు 20 పక్షవాతము 21 గొంతుజబ్బులు 22 రక్తపోటు 23 కుక్క ఎలుక పిల్లుల వలన బాధలు, 24 నీటిగండములు 25 తుఫానులయందు చిక్కుకొనుట 26 వరదల వలన బాధ పొందుట మొదలగునవి కలుగును.

పై వాటి నివారణకుగాను చంద్రుని పూజించుట దుర్గాదేవి ఉపాసించుట బియ్యం దానము చేయుట ముత్యమున ఉంగరమున ధరించుటగాని మాలగా వేసికొనుటగాని చేయవలయును. సీసము, ఆవు, ముత్యములు తెల్లని వస్త్రము నేయితో నింపిన కలశము, ఎద్దులలో ఏదేని ఒకటి సోమవారము దానము చేసినచో చంద్రునకు సంబంధించిన దోషము పోవును.

వట్టి వేళ్ళు, దిరిసెన గంధము, కుంకుమపూవు రక్తచందనము కలిపిన శంఖువందు పోసిన నీటిచేత స్నానము చేసినచో చంద్రదోషము పరిహారము కలుగును. సీసపు ఉంగరముకాని, వెండి ఉంగరముకాని ధరించుటమంచిది

శుభ తిధి గల సోమవారము నందు ఓం – శ్రాం – శ్రీం – శ్రౌం–సః చంద్రాయనమః అను మంత్రమును 40 రోజులు జపము చేసి చివరి రోజున అనగా 41వ రోజున బియ్యం తెల్లని వస్త్రమునందు పోసి దానము చేసినచో చంద్రదోష నివారణ కలుగును.

కుజుడు

1 ఉష్ణపైత్య సంబంధ వ్యాధులు, 2 అంటువ్యాధులు, 3 మానసిక సంబంధ వ్యాధులు, 4 రక్తపోటు, 5 వివిధమైన జ్వరములు 6 ప్లేగువ్యాధి 7 మశూచికము 8 కామెర్ల 9 రక్తనాళములు పగులుట 10 మెదడో జ్వరము 11 టైఫాయిడ్ 12 హెర్నియా 13 గాల్‌స్టోక్స్ 14 మలేరియా 15 రాచకురుపులు 16 గర్భస్రావములు 17 ఎపెండిసైటిస్ 18 వడదెబ్బ 19 తపన 20 అధికదాహము 21 క్షయవ్యాధి 22 మూత్రము బంధింపబడుట 23 కురుపులు, 24 కత్తిదెబ్బలు 25 శిరోశూల 26 అంగశూల 27 దాయాదులపేచీలు 28 దెబ్బలాటలు 29 బాధలు 30 సాహసము చేయుటవలన ప్రమాదములు. 31 ఎలక్ట్రిక్ షాక్ 32 పిడకలలు 33 గండములు (ఏక్సిడెంట్స్) 34 కూరమైన శిక్షలు 35 దుష్టుల సహవాసము 36 కారాగృహ ప్రాప్తి 37 జూదము వలన ధన వ్యయము 38 భార్యతో పోట్లాట 39 భార్యకు బాధలు 40 దాంపత్యసుఖము లేకుండుట 41 విడాకులు 42 వివాహమునకు ఆటంకములు 43 కోర్టు వ్యవహారములు 44 ఋణ బాధలు 45 శత్రుబాధలు కలుగును,

పై వాటి నివారణకుగాను కుజుని పూజించి సుబ్రహ్మణ్యస్వామిని పూజించుట వలనగాని, ఎర్రని పగడమును ధరించుటవలన కాని కందులు. మేకలు, బెల్లము, బంగారము, ఎర్రని వస్త్రము, రాగి వీటి యందేదయిన దానము చేయుటవలన కాని కుజదోష నివారణ అగును.

వెండి పాత్రయందు చంద్రకర్ర గంధము, దేవదారు గంధం ఉసిరిక పప్పు కలిపిన నీటితో స్నానము చేసిన అంగారక దోషము నివర్తింపబడును. బంగారు ఉంగరము ధరించు ఆచారము కలదు.

శుభ తిథి గల మంగళవారము నందు

ఓం - క్రాం - క్రీం - క్రౌం-సః భౌమాయనమః అను మంత్రమును 7వేలు 40 రోజులలో పూర్తిచేసి ఎర్రని రంగుబట్టలో కందులు వేసి 41వ రోజున దానముచేయుట మంచిది,

బుధుడు

1 పైత్యప్రకోపము 2 మెదడు, తలకు, నాలుక, నోరు వీటికి సంబం

దించిన వ్యాధులు 3 ముక్కుకు సంబంధించిన వ్యాదులు 4. చేతులు ఊపిరి తిత్తులకు సంబంధించిన వ్యాధులు 5 నరముల బలహీనత 6 నపుంసకత్వం 7. థైరాయిడ్ గ్రంథిలోపము 8. ఉన్మాదాది మానసిక వ్యాధులు 9 పక్ష వాతము 10 మాటపడిపోవుట 11 నత్తి 12 చెవుడు 13 నిద్రపట్టక పోవుట, 14 హిస్టీరియా 15 గుహ్యరోగములు 16 ఉదరకోశ వ్యాది 17 కుష్టు 18 అజీర్ణము 19 శూలలు, 20. వాయుసంబంధమైన రోగములు 21. పెద్దల వలన బాధలు 22 పైషవవర్గముద్వారా కష్టములు 23 దుఃస్వప్నములు మొదలగునవి కలుగును.

పై వాటి నివారణకు గాను బుధగ్రహమునకు పూజ విష్ణు సహస్రనామ పారాయణ చేయవలయును. పెసలు దానము చేయవలయును.

ఆకుపచ్చ రంగు బట్ట, తగరము టంకము, పచ్చ పెసలు. మరకతము, లొట్టపిట్ట, గజదండము (అంకుశము) పచ్చనిపూవులు మొదలగువానిలో ఒకటి దానము చేసినచో బుధగ్రహమువలన కల్గుగు దోషము పరిహరింపబడును.

నదీ సంగమమునందు గల సముద్రపు నీటిని మట్టిపాత్రలో పోసి ఆ నీటిలో గజమదము కలిపి ఆ నీటిని స్నానముచేసినచో బుధదోషముతొలగును ఇత్తడి లేక కంచు ఉంగరమును ధరించుట సాంప్రదాయము.

శుభ తిథితో కూడిన బుధవారము నందు

ఓం - బ్రాం - బ్రీం - బ్రౌం - సః బుధాయనమః అను మంత్రమును 40 రోజులలో జపించి చివరి రోజున అనగా 41వ రోజున ఆకుపచ్చని వస్త్రములో పెసలు పోసి దానము చేసినచో బుధగ్రహ దోష నివారణ కలుగును.

శుక్రుడు

1, శ్లేష్మము పెరుగుట 2 గుహ్యావయవదోషము 3. మూత్రపిండముల దోషము 4. గొంతు 5. గడ్డము 6. బుగ్గలు 7. బొడ్డు వీటికి సంబంధించిన బాధలు 8 థైమస్ గ్రంధి దోషములు 9. టాన్సిల్స్ 10. డబ్బునకు సంబంధించిన ఇబ్బంది 11. మూత్రదోషములు 12. కీళ్ళకు సంబంధించిన వాతము 13. రక్త క్షీణత 14 సుఖవ్యాధులు 15 మతిమరుపు 16 వ్యసనములవలన వ్యయము 17. వ్యభిచారము 18. వీర్యనష్టము 19 స్త్రీ నుండి సంక్రమించు రోగములు.

పై వాటి నివారణకు గాను శుక్ర గ్రహమునకు లక్ష్మిదేవికి పూజ చేయవలయును వజ్రమును. ఉంగరమున ధరించుటవలన శుక్ర వస్త్రము, తెల్లవి గుర్రము తెల్లని ఆవు, వజ్రము, వెండి, గంధము, బియ్యం బొబ్బర్లు వీటియందేదొకటి దానమిచ్చుట వలన గాని శుక్రగ్రహ దోషము నివారింపబడును.

వెండిపాత్ర యందలి నీటిలో గోరోచనము గజమదము, శతపుష్పము, శతావరిని కలిపి ఆ నీటితో స్నానము చేసినను శుక్రగ్రహ సంబంధమయిన దోషము తొలగును. వెండితో చేసిన ఉంగరము గాని, ముత్యముతో వెండి ఉంగరము దరించుట గాని సాంప్రదాయము.

శుభ తిథితో కూడిన శుక్రవారము నందు ఓం–ద్రాం–ద్రీం–ద్రౌం–సః శుక్రాయనమః అను మంత్రము 20 వేలు 40 రోజులలో జపము పూర్తిచేసి 41వ రోజున తెల్లని వస్త్రములో బొబ్బరులు పోసి దానముచేసిన శుక్రసంబంధ మయిన దోషము నివారింపబడును.

గురుడు

1. ఆర్థికపరమైన చిక్కులు 2. కుటుంబమునకు సంబంధించిన చిక్కులు 3. బంధువులతో విరోదము 4 సమస్యలవలన మానసికంగా క్రుంగుట 5 రక్తం నరముల యందు గడ్డకట్టుట 6. కాలేయమునకు సంబందించిన రోగము 7 ఊపిరితిత్తులకు సంబందించిన రోగము 8. రక్తము చెడుట 9 మూర్చ 10 లివర్ నకు సంబందించిన వ్యాధులు, పచ్చకామెర్లు, నంజు 11. చిగుళ్ళు వాచి రక్తము కారుట 12. ముక్కునుండి రక్తముకారుట 13. మూత్రమునకు సంబందించిన 14 చక్కెరవ్యాధి మున్నగువవి (మధుమేహము) 15. కురుపులు 16. చర్మ సంబందమైన వ్యాధులు 17 పితృ, బ్రహ్మహత్యాది దోషములు 18. గుల్మ రోగములు 19. దుఃఖము 20. అజీర్ణరోగము 21. వాత శ్లేష్మముల వలన బాధలు.

పై వాటి దోషనివారణకు గురుగ్రహమును పూజించుట నమకపారాయణ చేయుటవలన దోషనివారణ యగును. పుష్యరాగము ఉంగరమున దరించుట శనగలు, పుష్యరాగము పసుపు, చక్కెర, ఏనుగు, బంగారు రంగు వస్త్రము,

బంగారములలో ఏదొక దానిని దానముచేయుట వలన కూడ గురునకు సంబంధించిన దోషము శాంతించగలదు.

బంగారుతో చేసిన పాత్రలో బ్రహ్మమేడి (బొడ్డ) మారేడు. మర్రి, ఉసిరిక ఫలములను వేసి ఆ నీటితో స్నానము చేసినను గురువునకు సంబంధించిన దోషము తొలగిపోవును, బంగారముతో చేసిన ఉంగరము సాంప్రదాయము.

శుభ తిథి గల గురువారము నాడు ఉదయము "ఓం-హ్రాం-హ్రీం-హ్రౌం-సః బృహస్పతయే నమః అను మంత్రము 40 రోజులలో 16 వేలు జపము పూర్తి చేసి పసుపువచ్చని బట్టలో సెనగలుపోసి దానమిచ్చినచో గురుగ్రహ దోషశాంతి కలుగును.

శని

1. ఎముకలు, నరములు సంబంధించిన వ్యాధులు 2. వాత ప్రకోపము 3. అనేక రకముల ఆపదలు 4. తండ్రితో విరోధము 5 భార్యకు విడాకులు 6. అకస్మాత్తుగా ఆస్తినష్టము 7. ప్రమాదములు 8 అవమానములు భంగపాటు 9. ప్రజలతో విరోధము 10. దరిద్రము 11. పిశాచ బాధలు 12 ధనము వస్తువులు దొంగల పాలగుట 13. తను చేయు పనులయందు ఆటంకములు 14. సంధి రోగములు 15. దురదృష్టము 16. సోమరితనము 17. విషాద వార్తలు 18 దీర్ఘకాలిక వ్యాధులవలన బాధ 19. కష్టించి బ్రతుకుట 20 మలమూత్ర వ్యాధులు 21. కుడిచేయికి కలుగు వ్యాధులు 22. దంతములకు సంబంధించిన వ్యాధులు 23 చలి, జలుబు, 24. చెవుడు 25. డిప్తీరియా 26 గాల్‌స్టోన్ 27. వెన్నుకు నీరుపట్టుట 28. బెణుకులు 29. క్షయ 30 రక్తక్షీణత 31. కీళ్ళవాతము 32. చర్మవ్యాధులు 33 నారికురుపులు 34. కేన్సర్ 35. పక్షవాతము 36. కుంటితనము లేక అవయువలోపము 37. పాముకాటు 38. క్రూరజంతువుచే చంపబడుట 39. గృహదహనము 40. వస్త్ర విహీనత 41. పిచ్చి మొదలగు వ్యాధులు.

పై దోష నివారణకు శనిగ్రహ పూజలు ఈశ్వరపూజ తైలాభిషేకము నీలమణిని ధరించుట నువ్వులు దానముచేయుట వలన శనిగ్రహ దోషనివారణ కలుగును. నీలము, నూనె, నువ్వులు, గేదె, ఇనుము, నల్లని ఆవులందు ఏదో ఒకటి దానము చేయవలయును.

ఇనుప పాత్రయందు గల నీటిలో మినుములు, ప్రియంగు ధాన్యము నీలగంధ, నీలపుష్పములు వేసి ఆ నీటితో స్నానము చేసిన శనిగ్రహదోషము నివారణ యగును.

శుభతిథి గల శనివారము నుండి "ఓం-ప్రాం-ప్రీం-ప్రౌం సః శనయే నమః అను మంత్రము 40 రోజులలో 19 వేలు జపముచేసి 41వ రోజున నువులు నల్లని బట్టలో వేసి దానము చేసిన శనిగ్రహ దోష నివారణ యగును.

రాహువు

1. భయము 2. పనులయందు ఆటంకములు 3. కోమా అపస్మారక స్థితి 4. మసూచిక 5 త్రాడు వలన హాని 6. క్షుద్రవిద్య వలన హాని 7 క్రిమిరోగము 8 భోజన అరుచి 9. కుష్టు 10. భూతప్రేత పిశాచముల వలన బాధలు 11. ఆకస్మికమగు నొప్పులు 12. ముఖమునకు నోటికి సంబంధించిన పక్షవాతము 13 హిస్టీరియా 14 కేన్సర్ 15. ఎక్కిళ్ళు 16 పట్టుబడని వ్యాధులు (నిర్ణయించలేనివి) 17. ఆత్మహత్యలు 18. ఉరిశిక్షలు 19 శిరచ్ఛేదము 20. కరంటుషాక్ 21. అణుశక్తి వలన హాని 22 రేడియేషన్ 23 ఏక్సిడెంటులు 24. పాముకాటువలన మరణము 25. విషప్రయోగము 26 ఉమ్మడి హత్యలు 27. సంకెళ్ళు 28 మానభంగములు 30 గౌరవలోపము మొదలగు బాధలు కలుగును.

పై వాటి నివారణకు గాను రాహుగ్రహమును పూజించుట, దుర్గాదేవిని పూజించుట, గోమేధికమును ధరించుటవలన రాహుగ్రహ దోషనివారణయగును గోమేధికము, గుఱ్ఱము, నీలవస్త్రము, కంబళి నూనె, మినుములు పంచలోహములు, వీటియందేదయిన దానముచేయుట వలన కూడ దోషశాంతి యగును.

గేదె కొమ్ముతో చేసిన పాత్రయందలి ఉదకమున గుగ్గిలము, ఇంగువ, హరిదళము, మనశ్శిలలతో కలిపి ఆ నీటితో స్నానముచేసినచో రాహుదోషము తొలగును, పంచలోహములతో చేసిన ఉంగరము ధరించుట సాంప్రదాయము

శుభ తిథి గల శనివారమునాడు రాహు మంత్రమగు ఓం-భ్రాం-భ్రీం భ్రౌం-సః రాహవే నమః అను మంత్రమును 40 రోజులలో 18 వేలు జపము పూర్తి చేసి 41వ రోజున మినుములు నల్లని బట్టలోవేసి దానము చేసినచో రాహు గ్రహ సంబంధమయిన దోషము తొలగిపోవును.

కేతువు

1 పట్టరాని ఆవేశము, 2. మానసిక సంచలనము, 3, మనోవ్యథ 4 ఉన్మాదము వలన బాధలు, 5 దృష్టిమాంద్యము, 6 విషాదము, 7 నంజు 8 నీరుపట్టుట, 9 కుష్టు, 10 క్షీణత 11 అపస్మారము (కోమా) 12 వెన్నెముక సంబంధించిన వ్యాధి, 13 పీనియల్ గ్రంధి లోపము, 14 కురుపులు 15 మూండ్ల పొదలు వలన బాధ, 16 ఆకస్మిక మృతి, 17 ఏ పనియు తోచకపోవుట, 18 అరాచకము 19 రహస్యములు నిలుపకపోవుట వలన బాధలు 20 వంధ్యాత్వము 21 హిస్టీరియా 22 క్షయ 23 పైత్యజ్వరము 24 గజ్జి, దురద 25 శతృవుల వలన బాధలు.

పై దోష నివారణకు గాను కేతుగ్రహమును పూజించి సూర్య నమస్కారములు చేయుచు ఉలవల దానమీయవలెను. వైడూర్యము, నూనె, శాలువ, కస్తూరి, ఉలవలు వీటిని దానము చేసినను కేతుగ్రహ దోష నివారణ కల్గును.

ఖడ్గమృగము కొమ్ముతో చేయబడిన పాత్రయందు గంగ నీటిలో పర్వతములయందు పంది కొమ్ముచే త్రవ్వబడిన మట్టి, మేకపాలు కలిపి ఆ నీటితో స్నానము చేసినచో కేతుగ్రహ దోష నివారణ కలుగను. పంచలోహముల ఉంగరము ధరించుట సాంప్రదాయము,

శుభ తిధి గల మంగళవారము నాటి నుండి "ఓం-ప్రాం-ప్రీం-ప్రౌం సః కేతవే నమః" అను మంత్రమును 40 రోజులలో 7 వేలు జపము పూర్తి చేసి 41వ రోజున ఎర్రని వస్త్రములో ఉలవలు పోసి దానమిచ్చినచో కేతుగ్రహ దోష నివారణ కలుగును.

సూర్యాది నవగ్రహ దోషము తొలగుటకు స్నానౌషధములు,

సిద్ధౌషధ సేవల వలన రోగములు మంత్రజపము వలన సకల భయము తీరునట్లుగా ఔషధస్నాన విధానము వలన గ్రహదోషములు నశించును,

1) సూర్యదోషము తొలగుటకు :- మణిశిల, ఏలకులు, దేవదారు కుంకుమ పువ్వు వట్టివేళ్ళు యష్టిమధుకము ఎర్ర పుష్పాలు, ఎర్రగన్నేరు పువ్వులు ఈ వస్తువులను నీళ్ళువేసి కాచి, ఈ నీటితో స్నానము చేయవలయును.

2) చంద్రదోషము తొలగుటకు ;- గోమూత్రము ఆవుపాలు ఆవు పెరుగు, ఆవుపేడ ఆవునెయ్యి శంఖములు, మంచి గంధము స్ఫటికము ఈ వస్తువులను నీళ్ళలోవేసి కాచి, ఆ నీటితో స్నానము చేయవలయును.

3) కుజ దోషము ! మారేడుపట్ట, ఎర్రచందనము, ఎర్రపువ్వులు, మంగిలీకము, మాల్కాంగినీసమూలముగా పోగడ పువ్వులు ఈ వస్తువులను నీళ్ళలోవేసి కాచి ఆ నీటితో స్నానము చేయవలయును.

4) బుధ దోషము ! ఆవుపేడ తక్కువ పరిమాణములో, పండ్లు, గోరోచనము తేనె, ముత్యములు బంగారము, ఈ వస్తువులను నీళ్ళలో వేసి కాచి ఆ నీటితో స్నానముచేయవలయును.

5) గురు దోషమునకు !- మాలతీ పువ్వులు, తెల్ల ఆవాలు, యష్టిమధుకం తేనె ఈ వస్తువులను నీళ్ళలో వేసి కాచి, ఆ నీటితో స్నానము చేయవలయును.

6) శుక్ర దోషము !- ఏలకలు, మణిశిల, సౌవర్చ లవణము, కుంకుమ పువ్వు ఈ వస్తువులను నీళ్ళలోవేసి కాచి, ఆనీటితో స్నానము చేయవలెను వలయును.

7) శని దోషము :- నల్ల నువ్వులు, సుర్మగాయి, సాంబ్రాణి, సోపు ఈ వస్తువులను నీళ్ళలో వేసి కాచి, ఆ నీటితో స్నానము చేయవలయును.

8) రాహు దోషము !- సాంబ్రాణి, నువ్వుచెట్టు ఆకులు, కస్తూరి, ఏనుగు దంతము (ఏనుగు దంతము లేకపోయినను తతిమ్మా వాటితో) ఈ వస్తువులను నీళ్ళలో వేసి ఆ నీటితో స్నానము చేయువలయును.

9) కేతు దోషము !- సాంబ్రాణి, నువ్వుచెట్టు ఆకులు, ఏనుగు దంతము, మేక మూత్రము మారేడుపట్ట ఈ వస్తువులను నీళ్ళవేసి కాచి ఆ నీటితో స్నానము చేయువలయును.

రశ్ములు - ఫలితములు

ప్రతి గ్రహమునకు రశ్ములుండును. కొన్ని గ్రంధములు అన్ని గ్రహములకు రశ్ములు సమానమనియు, ప్రతి గ్రహమునకు 7 రశ్ములుగా చెప్పినవి కాని సారావళి ప్రకారము రవికి 10; చంద్రుడు 9; కుజుడు 5; బుధుడు 5: గురుడు 7; శుక్రుడు 8; శని 5 ఈ సంఖ్యలు గ్రహములు తమ తమ ఉచ్ఛ లయందు వుండగా కలుగును. అన్ని గ్రహములు ఉచ్ఛ యందుండగా రశ్ముల సంఖ్య 49. సర్వ గ్రహములు నీచ యందుండగా రశ్ములు సూన్యము

ఉచ్చాభిముఖ గ్రహణమునకు ఆరోహణ గ్రహణమనియు; నీఛాబిముఖ గ్రహణమునకు అవరోహణ గ్రహణమనియు చెప్పబడును. గ్రహమును నీఛలో నుండి తీసివేయగా శేషము ఆరు రాశుల కధికమయిన 12 నుండి తీసివేయుగా వచ్చిన రాశ్యాధికమును తమ తమ ఉక్త రశ్ములచే గుణించి ఆరుచే భాగించగా రశ్మి సంఖ్య వచ్చును, శేషమును గ్రహింపనక్కర లేదు

గ్రహము మిత్ర ద్వాదశాంశల యందుండెనేని, గణితాగత రశ్ములు ద్విగుణించవలెను, స్వవాంశయందు వున్నచో 3చే గుణించవలెను. గ్రహము ఉచ్ఛయందు గాని, స్వక్షేత్రమందు కాని యుండి వక్రము పొందిన గణితాగత రశ్ములు 3చే గుణించవలయును. స్వ ఉచ్ఛేతర క్షేత్రముల యందుండి వక్రించిన 2చే గుణించవలయును. గ్రహము శత్రు ద్వాదశాంశమున గాని, నీఛ ద్వాదశాంశము గాని యుండిన, గణితాగత రశ్ములు షోడశాంశ హీనము లగును. శని శుక్రులు గాక యితర గ్రహము లస్తంగతములైనచో గణితాగత రశ్ములు శూన్యము. శని శుక్రు లస్తంగతములయిన హరణములేదు వక్రావసానము కూడ గణితాగత రశ్ములు ద్విగుణమగును వక్రత్యాగ దినమున గణితాగత రశ్ములు అష్టమాంశచే హీనములు.

• రశ్ములు – వాటి ఫలితములు •

గణితాగత సప్తగ్రహముల నొకటిగా చేర్పగా—

1 నుండి 5 అయిన ! అధిక దుఃఖము; కుల విహీనత, పరతంత్రత, దరిద్రము; నీచ రతియు కలుగును.

5 నుండి 10 అయిన : కూలి నిమిత్తము పరదేశముల యందు తిరుగువాడు భాగ్యము లేనివాడు; మలినుడును అగును.

10 నుండి 15 అయిన : సుజన వాక్యములు విను వాడును, ధర్మాభిరతుడు, సుముఖి, కులజుడు నగును

15 నుండి 20 అయిన : కులాధికారము; జనఖ్యాతి; కీర్తికరుడు, సర్వజన పూజ్యుడు అగును.

20 నుండి 25 అయిన : పూజ్యుడు, అందమైనవాడు, ధీరుడు రాజు ధనుర్విద్యా నిపుణుడు, సమస్త కార్యములు చేయువాడు అగును.

25 నుండి 30 అయిన : చండుడు, రాజ శత్రుడు, రాజాశ్రయ లబ్ధ ధన సౌఖ్యములు కలవాడు, మంత్రిపూజ్యుడు అగును.

31 అయిన : ప్రవరుడు. కీర్తి కలవాడు, రాజప్రీతుడు అగును.

32 అయిన : 500 గ్రామముల కధిపతి యగును.

33 అయిన : వేయి గ్రామముల కధిపతి యగును.

34 అయిన : మూడువేల గ్రామముల కధిపతి యగును.

35 అయిన : మండలాధిపతియు; అధిక ధన సత్వములు కలవాడగును.

36 అయిన : లక్ష యాబది గ్రామములకు రాజగును.

37 అయిన : మూడు లక్షల గ్రామములకు రాజగును.

39 అయిన : సర్వజన హితుడగు నరేంద్రుడగును.

40 అయిన : అధిక భూపాలుడు, శత్రుహింసకుడు, కీర్తి కల. కరుణగల నరేంద్రుడగును.

41 అయిన : చతుస్సముద్ర పర్యంత భూమిని నిరుపద్రవముగ పరిపాలించు రాజగును.

42 అయిన : రెండు సముద్రముల మధ్యగల భూమిని పాలించు రాజగును

43 అయిన : మూడుసముద్రముల మధ్యగల భూమిని పాలించు రాజగును

44 అయిన : దేవబ్రాహ్మణ భక్తిగల సాత్వికుడగు రాజగును సార్వభౌముడగును.

45 అయిన : నిరుపద్రవముగ ద్వీపాంతరములను పాలించువాడును సర్వులచే నమస్కరింపబడు వాడును. ఇంద్రతుల్య పరాక్రమయుక్తుడగు రాజగును.

నలుబది అయిదు కన్న ఎక్కువ అంశలు ఉన్నచో జనపాలుడును లేక యతీంద్రియుడును, ఋషికాని కాగలడు.

49 అయిన : శతృవులు లేనట్టి సర్వజన హితుడునగు చక్రవర్తి కాగలడు.

రశ్మిలు

: రవి :

రాశి-భాగ	రాశి-భాగ	రశ్మి
0-10	0-10	10
0-28	11-22	9
1-16	11-04	8
2-04	10- 6	7
2-22	9-28	6
3-10	9-10	5
3-28	8-22	4
4-16	8-04	3
5-04	7-16	2
5-22	6-28	1
6-10	6-10	1

బుధుడు

5-15	5-15	5
6-21	4-09	4
7-27	3-03	2
9-03	1-27	3
10-09	0-21	1
11-15	11-15	0

శుక్రుడు

11-27-00	11-27-00	8
00-19-30	11-04-30	7
01-12-00	10-12-00	6
02-04-30	9-19-30	5

: కుజుడు :

రా-భా-క-విక	రా-భా-క-వి	రశ్మి
9-28	9-28	5
11-04	8-22	4
0-10	7-16	3
1-16	6-10	2
2-22	5-04	1
3-28	3-28	0

: గురుడు :

3.05- 0- 0	3-05-00-00	7
4-00-42-51	2-09-17-08	6
4-26-25.43	1-13-34-17	5
5-22-08-34	0-17-51-26	4
6-17 51-26	11-22 08-34	3
7-13-34-17	10-26-25.43	2
8-09-17-08	10-00-42-51	1
9-05-00-00	9.05-00-00	0

: శని :

6-20	6-20	5
7-26	5-14	4
9 02	4-08	3
10-08	3-02	2
11-14	1-26	1
0-20	0-20	0

రాశి-భాగ	రాశి-భాగ	రశ్మి
2-27-00	8-27-00	4
3-19-30	8-04-30	3
4-12-00	7-12-00	2
5-4-30	6-19 30	1
5-27-00	5-27-00	0

రా-భా-క-వి	రా-భా-క-వి	రశ్మి
చంద్రుడు		
1-03	1-03	9
1-23	0-13	8
2-13	11-23	7
3-03	11-03	6
3-23	10-13	5
4-13	9-23	4
5-03	9-03	3
5-23	8-13	2
6-13	7-23	1
7-03	7-03	0

: తారా బలము :

జన్మ చంద్రుడున్న నక్షత్రము నుండి వివిధ గ్రహములు ఏ ఏ నక్షత్రముల యందున్నవో గ్రహించి జన్మ నక్షత్రమునకు ఆ గ్రహస్థిత నక్షత్రము ఏ తార అయినదో గ్రహించి దానివలన ఫలితములు చెప్పవలయును.

ఉదాహరణకు చంద్రుడు ఉత్తరా నక్షత్రములో ఉండిన ఆశ్లేషా నక్షత్రమున కుజుడు ఉండిన ఉత్తరకు ఆశ్లేష నైధన తార అయినది. కావున ఆ కాలమునందు జాతకునకు అనారోగ్యము చేయును. కుండలియందు స్థితి సరిగా లేకున్న మారకము కూడ చేయును. ఈ విధముగా ఫలితములు చెప్పవచ్చును ఈ విధముగనే

జన్మలగ్నము ఏ నక్షత్రము నందుండినదో గ్రహించి ఆ నక్షత్రము నుండి నవతారా విభాగమును చేసి ఫలితములను చెప్పవచ్చును. పై రెండింటి యందు జాతకమున జన్మ చంద్ర నక్షత్రముల బలాబలములు తెలిసికొని ఫలితములు చెప్పవలయును.

లగ్నస్థానము కృత్తిక అయినచో కృత్తిక నుండి గ్రహమువరకు తార లెక్కించవలయును. కుజుడు ఆశ్లేషయందున్నాడు కావున కృత్తికకు ఆశ్లేష నైధన తారయగును. పై విధముగ చూచినను కుజుడు ఉదాహరణ జాతకమునందు అనారోగ్యము చేయును. అనగా కుజ మహాదశ కుజాంతరమున జాతకునకు అనారోగ్యము చేయును అని చెప్పగలము. ఈ విధముగ మిగిలిన గ్రహములను కూడ లెక్కించి గ్రహించవలయును.

* యోగస్థానము *

నిరయన రవిచంద్రుల మొత్తమునకు పుష్యమీ నక్షత్ర ధ్రువమును కలిపిన యోగస్థానము యొక్క స్ఫుటము వచ్చును.

ఉదా :-

రవి	5 – 10 – 50
చంద్ర	5 – 4 – 27
పుష్యమి ధ్రువము	3 – 3 – 20
	1 – 18 – 37

ఈ జాతకునకు యోగస్థానము వృషభమున రా 1 – భా 18 – లి 37 అనగా రోహిణీ నక్షత్రమునకు సంబంధించిన దశనాధుడు జనయోగకారకుడగు తదధిపతి అయిన శుక్రుడు కూడ సహయోగి అగుచున్నాడు.

* ఇందు లగ్నము *

గ్రహములకు కళలు చెప్పబడినవి. ఆ కళల ఆధారముగా ఇందు లగ్నమును నిర్ణయించవలయును.

జన్మ లగ్నాధిపతి, చంద్ర లగ్నాధిపతి, నవమాధిపతుల కళలను కలిపి 12 చే భాగించగా వచ్చిన శేషము చంద్రలగ్నము లగాయితు ఇందు లగ్నమగును.

గ్రహము		కళలు
రవి	—	30
చంద్ర	—	16
బుధ	—	8
శుక్ర	—	12
కుజ	—	6
గురు	—	10
శని	—	1

ఇందు లగ్నము ఏ లగ్నమయినను ఆ లగ్నము నందున్న గ్రహము

యొక్క దశయందు గాని (ఆ లగ్నాధిపతి) దశయందుగాని యోగముపట్టును. ఇందు లగ్న విచారణయందు లగ్నము ఏ ద్రేక్కాణము నందు కలదో ఆ ద్రేక్కాణాధిపతి ద్రేక్కాణాధిపతులను గ్రహించిచేసిన సరియగు ఫలితముల నిచ్చుచున్నది.

: ధూమాది అప్రకాశ గ్రహములు :

1 జననకాల స్ఫుట సూర్యునకు 4 రా – 13 భా – 20 లిలు కలిపినచో ధూమగ్రహము వచ్చును

2) ధూమగ్రహ భాగలను 12-00-00 రాసుల నుండి తీయగ వ్యతీపాత గ్రహము వచ్చును

3) వ్యతీపాత గ్రహ భాగలకు 6 రాసులు కలిపిన పరివేషము అను గ్రహమగును.

4) పరివేష గ్రహభాగలను 12-00-00 రాసుల నుండి తీసివేయగ ఇంద్ర చాపము వచ్చును.

5) ఇంద్రచాప గ్రహభాగలకు 0-16-40 కలిపిన కేతువు వచ్చును.

6) ఇంద్రచాపస్ఫుటమునకు 1 రాశికలిపిన స్ఫుటసూర్యుడగును

7) ఈ అప్రకాశ గ్రహములు అయిదును రవి-చంద్ర-లగ్నములతో ఎవరు కలసినను రవివలన వంశము-చంద్రునివలన ఆయువు లగ్నమువలన జ్ఞానము నశించును.

: షోడశ వర్గ నిర్ణయము :

జాతకమునందు రాశి చక్ర, భావ చక్రముల యందు తెలియని అనేక విషయములు ఈ వర్గుల నుండి గ్రహింపవచ్చును ఈ విషయములు "బృహత్పరాశర హోర" యందు మాత్రము విపులముగా వ్రాయబడియున్నది. ఫల నిర్ణయము చేయుటయందు రాశిని సూక్ష్మముగ విభజించి ఆ భావము నందు ఆయా విభాగములను బట్టి ఫల నిర్ణయము చేసినచో ఫలితము నిర్దుష్టముగా నుండగలదని శాస్త్రకారులు నిర్ణయించిరి.

అథషోడశ వర్గమ వివేకంచ వదామ్యహం
లగ్నే దేహస్య విజ్ఞానం హోరాయాం సంపదాదికం
ద్రేక్కాణే భ్రాతృజం సౌఖ్యం తుర్యాంశే భాగ్యచింతనం
పుత్ర పౌత్రాది కానాంవై చింతనం సప్తమాంశకే
నవమాంశే కళత్రాణాం దశమాంశే మహత్ఫలమ్
ద్వాదశాంశే తథాపిత్రో శ్చింతనం షోడశాంశకే
సుఖా సుఖస్య విజ్ఞానం వాహనానాం తథైవచ
ఉపసనాయ విజ్ఞానం సాధ్యం వింశతి భాగకే
విద్యాయావేద బాహ్వంశే భాంశేచైవ బలాబలం
త్రింశాం శేరిష్ట ఫలం ఖవేదాంశే శుభాశుభం
అక్ష వేదాంశకే చైవ షష్ట్యంశేఽఖిల మీక్షయేత్
యత్ర కుత్రాపి వంప్రాప్తః క్రూర షష్టంశ్య కాధిపే
తత్రనాశో నసందేహో గర్గాదీనాం వచోయథా
యత్ర కుత్రాః వంప్రాపః కళాంసాధి పతిః శుభః
తత్ర వృద్ధిశ్చ పుష్టిశ్చ గర్గాదీనాం వచోయథా
ఇతి షోడశ వర్గాణాం భేధాస్తే ప్రతిపాదితాః

1. లగ్నము వలన శరీర స్వరూపాదులు 2. హోర వలన సంపదను 3 ద్రేక్కాణము వలన సోదరాది సుఖము 4 చతుర్థాంశవలన భాగ్యచింతనం 5 సప్తమాంశ వలన పుత్రపౌత్రాదుల సుఖమును 6 నవాంశ వలన జీవిత భాగస్వామి విషయము 7. దశమాంశ వలన రాజ్యాది (వ్యాపార) ఫలమును 8. ద్వాదశాంశ వలన మాతాపితరుల విషయములు 9. షోడశాంశ వలన వాహనాదుల యొక్క సుఖదుఃఖములు 10. వింశాంశవలన ఉపాసనా విషయమును 11 చతుర్వింశాంశ వలన విద్యను 12 భాంశమునుండి బలాబలములు 13 త్రింశాంశ వలన అరిష్ట ఫలమును 14 ఖవేదాంశల నుండి భావ శుభాశుభములను 15. అక్షవేదాంశ 16 షష్ట్యంశములను బట్టి భావసంబంధ శుభా శుభములను గ్రహించవలయును. ఏ భావము యొక్క షష్ట్యంశాధిపతి క్రూర గ్రహమైన ఆ భావమునకు దోషము శుభ గ్రహాధిపత్యము కలిగిన శుభ ఫలితమును చెప్ప వలెను. ఏ భావమును గూర్చి విచారణ చేయువలయునో ఆ భావముతో పాటు ఆ కారకత్వమునకు సరిపడు షోడశవర్గ విభాగమును గుర్తించి ఆ వర్గుననుస రించి భావవిచారణలో శుభాశుభ నిర్ణయమును చేయువలయును. సప్తమభావ మును నిర్ణయించుటలో సప్తమభావమును భావాధిపతిని నవాంశ లగ్నమును చక్రమును వేసి విచారణ చేయవలయును.

1. క్షేత్రము :- క్షేత్రము ప్రమాణము 30 భాగాలు. ఏ రాశి జన్మలగ్న మగునో అదియే క్షేత్రము. ఆ రాశ్యాధిపతే క్షేత్రాధిపతి.

	రాశి	అధిపతి		రాశి	అదిపతి
1.	మేషము	కుజ	7.	తుల	శుక్ర
2.	వృషభము	శుక్ర	8.	వృశ్చికము	కుజ
3.	మిధునము	బుధ	9.	ధనుస్సు	గురు
4.	కర్కాటకము	చంద్ర	10.	మకరము	శని
5.	సింహము	రవి	11.	కుంభము	శని
6	కన్య	బుధుడు	12.	మీనము	గురు

2. హోర :- రాశి ప్రమాణమున రెండు భాగలు చేయగా 15 భాగలగును ప్రతి రాశియందు రెండు హోరలు. డుము 1 సూర్య 2 చంద్ర హోరలు.

	1 నుండి 15	16 నుండి 30		1 నుండి 15	16 నుండి 30
మేష	సూర్య	చంద్ర	వృష	చంద్ర	సూర్య
మిధు	,,	,,	కర్కా	,,	,,
సింహ	,,	,,	కన్య	,,	,,
తుల	,,	,,	వృశ్చి	,,	,,
ధను	,,	,,	మీన	,,	,,

: షోడశ వర్గు చక్రములు వేయు విధము :

క్షేత్రము : — రాశ్యధిపతియే క్షేత్రాధిపతి

2. హోర :- జాతకుని లగ్నమును గాని, గ్రహముగల రాశిగాని రెండు భాగములు చేసి అందు లగ్నముగాని, గ్రహముగాని ఏ భాగమునందు గలదో నిర్ణయింపవలయును, బేసిరాశుల యందయిన ప్రధమార్థము రవిహోర రెండవది చంద్రహోర. సమరాశులయిన మొదటిదిచంద్రహోర రెండవది రవిహోర హోరా చక్రము నిర్మించునపుడు మొదటిహోర యందుగల గ్రహము అదేరాశి యందు రెండవ హోరయందు గల గ్రహమును తరువాత రాశి యందును గుర్తించవలయును, బేసి రాశుల యందును, రవిహోర యందును గల రవి కుజ, గురులు బలవంతులు సమరాశుల యందును, చంద్రహోరల యందును గల చంద్ర, శుక్ర, శని, రాహు కేతువులు బలవంతులగుదురు.

3. ద్రేక్కాణము :– ఒక రాశి యందలి మూడవ భాగమును ద్రేక్కాణ మని వ్యవహరింతురు. అందువలన ఒక్కొక్క ద్రేక్కాణము 10 భాగ లగును. 1, 5, 9 అధిపతులు క్రమముగా ఆ ద్రేక్కాణాధిపతులు అగుదురు. తన ద్రేక్కాణమునందు గల గ్రహములు బలవంతులు ఆయుర్దాయాది బలమునిచ్చి యోగము చేయుదురు ద్రేక్కాణము ననుసరించి గ్రహముయొక్క జాగ్రతాదియవస్థలు ఏర్పడును. 1. జాగ్రతావస్థయందు గల గ్రహము యత్న కార్యసిద్ధి, 2. స్వప్నావస్థయందున్న గ్రహము శుభపాప (మిశ్రమ) ఫలితము 3 సుషుప్త్యావస్థ యందున్న గ్రహము పాప ఫలములు ఇచ్చును.

రాశి	అవస్థలు 1 to 10	11 to 20	21 to 30
మేషము	జాగ్రత్త (ఆయు)	స్వప్న (చతు)	సుషుప్తి (ఆయు)
వృషభము	సుషుప్తి (అనం)	స్వప్న (చతు)	జాగ్రత్త (విహగ)
మిథునము	జాగ్రత్త (స్త్రీ)	,, (ఆయు)	సుషుప్తి (ఆయు)
కర్కాటకము	సుషుప్తి (చతు)	,, (స్త్రీ)	జాగ్రత్త (సర్ప)
సింహము	జాగ్రత్త (విహ)	,, (ఆయు)	సుషుప్తి (ఆయు)
కన్య	సుషుప్తి (స్త్రీ)	,, (ఆయు)	జాగ్రత్త (స్త్రీ)
తుల	జాగ్ర (పురు)	,, (విహ)	సుషు (చతు)
వృశ్చి	సుషు (సర్ప)	,, (పాశ)	జాగ్ర (చతు)
ధన	జాగ్ర (చతు)	,, (స్త్రీ)	సుషు (ఆయు)
మక	సుషు (విహ)	,, (స్త్రీ)	జాగ్ర (ఆయు)
కుంభ	జాగ్ర (విహ)	,, (స్త్రీ)	సుషు (పురు)
మీన	సుషు (పురు)	,, (స్త్రీ)	జాగ్ర (సర్ప)

ఇందు సర్ప చతుష్పద ద్రేక్కాణ జాతకులు క్రూరులు, ధనహీనులు క్రమమగు పరివర్తన లేనివారును అగుదురు. దీని వివరము బృహజ్జాతక ద్రేక్కాణాధ్యాయమున కలదు.

4. చతుర్థాంశ :– రాశిని నాలుగుభాగలు చేయగా 7–30 భాగల ప్రమాణము చతుర్థాంశ యగును. రాశి నుండి 1, 4, 7, 10 రాశుల అధిపతులు అనగా కేంద్రాధిపతులు చతుర్థాంశాధిపతులు అగుచున్నారు. ఏ గ్రహమైన ఒకరాశియందు ప్రథమ చతుర్థాంశ యందున ఆ రాశియందు, ద్వితీయ చతుర్థాంశ యందున్న ఆరాశి నుండి నాల్గవ రాశియందు తృతీయ చతుర్థాంశ

యందున్న సప్తమమునను చతుర్థ అంశ యందున్న దశమమునందును గ్రహమున్న రాశి నుండియే గుర్తించవలయును.

5. సప్తమాంశ :- రాశిని 7 భాగములు చేయగా సప్తమాంశ యగును. లగ్నముగాను, గ్రహముగాని, విషమరాశియందున్నచో ఆ బేసిరాశి నుండియు, సరిరాశియగుచో ఆ సరిరాశికి సప్తమరాశి నుండియు సప్తమాంశమ గుర్తించవలయును.

6. నవమాంశ :-

7. దశమాంశ :- రాశి ప్రమాణమును 10 భాగములుచేయుగా దశమాంశ యగును కావున 3 భాగాలు దశమాంశ ప్రమాణము లగ్నము లేక గ్రహములు బేసిరాశులయందుండిన ఆ రాశి నుండియు సరిరాశులగుచో ఆ రాశికి 9వ రాశి నుండియు గ్రహములను గుర్తించవలయును.

8. ద్వాదశాంశ :- రాశి ప్రమాణమును 12 భాగములు చేయగా ద్వాదశాంశయగును ఒక్కొక్క భాగమునకు 2-30 భాగములగును. లగ్నము లేక గ్రహములు ఏ రాశియందు ఎన్నవ భాగమును పొందినవో ఆ రాశిను ది అన్నవభాగము ద్వాదశాంశయగును.

9. షోడశాంశ :- రాశిని 16 భాగములుచేయగా షోడశాంశ అగును. ఈ ప్రమాణము 1-52-30 అగును గ్రహముగాని, లగ్నముగాని ఏ భాగము నందున్నదో గ్రహించవలయును. చరరాశియందున్న మేషమాదిగను స్థిర రాశియందు గ్రహమున్న సింహాదిగను ద్విస్వభావముయిన ధనురాశ్యాదిగను గ్రహములను గుర్తించవలెను.

10. వింశాంశ :- రాశిని 20 భాగములు చేయగా వింశాంశయగును. గ్రహముగాని లగ్నముగాని ఏ రాశియందు ఏభాగమునందున్నచో గుర్తించవలెను. చరరాశులకు మేషాదిగను, స్థిరరాశులకు ధనురాశిగను, ద్విస్వభావ రాశులకు సింహాదిగను గ్రహములను గుర్తించవలయును

11. చతుర్వింశాంశ ;- రాశిని 24 భాగములుచేయగా చతుర్వింశాంశయగును. దీని ప్రమాణము 1°-15 భాగాలగును. దీనిని సిద్ధాంశ అనియును అందురు. ఇందు బేసిరాశులయందు గ్రహముగాని, లగ్నముగానియున్న సింహాదిగను, సరిరాశులయందున్న కర్కాటకాదిగను గ్రహములను గుర్తించ వలయును.

12. భాంశ :- రాశిని 27 భాగములు చేయుగా సప్తవింశాంశలేక భాంశ యనియు చెప్పబడును. దీని ప్రమాణము 1°-6'-40" అగును. ఇందు ఏరాశి యందు గ్రహముగాని లగ్నముకానియుండునో ఆ రాశినుండి క్రమముగా 27 రాశ్యధిపతులుగ గుర్తించి ఆ ప్రదేశమున గ్రహమును గుర్తించవలెను. అనగా రాశిచక్రము రెండు అవృతులు పూర్తియగును.

13. త్రింశాంశ :- రాశిని 30 భాగములు చేయుగా త్రింశాంశయగును. దీని ప్రమాణము 1 భాగ రాశియందు గ్రహముగాని లగ్నముగాని ఏ భాగ యందుగలరో గుర్తించవలయును. విషమరాశులగు మేష, మిధున, తుల, ధనస్సు, కుంభములయందు మొదటి అయిదు భాగాలు కుజునకు, తరువాత అయిదుభాగాలు శనికి, తదుపరి 8 భాగలు గురునకు తదుపరి 7 భాగలు బుధునికి శుక్రునకు తదుపరి 5 భాగలు ప్రాప్తించును. సమరాశులగు వృషభ, కటక, కన్య, వృశ్చి, మకర మీనములందు పై క్రమమునకు వ్యత్యస్థముగా శుక్రునకు 5, బుధునకు 7, గురునకు 8, శనికి 5, కుజునకు 5 భాగలు కలుగును.

కుజ, బుధ, గురు, శుక్ర, శనులకు రాశ్యాధిపత్యములు సమబేసిరాశులు కలవు అందువలన విషమరాశియందుగల గ్రహముయొక్క త్రింశాంశనాధుని విషమరాశి యందును. సమరాశియందు గల గ్రహమును త్రింశాంశనాధుని సమరాశియందును గుర్తించవలయును. ఉదా:- ఒక జాతకమున రవి మేషమున 8-3 45 మొదటి అయిదు భాగలయందున్నాడు. కావున ఆ అయిదు భాగలు కుజునివి కావున గ్రహము విషమరాశి యందున్నది కావున కుజుని విషమరాశియగు మేషమునందే రవిని గుర్తించవలయును.

14 ఖవేదాంశ :- రాశిని 40 భాగములు చేయగా ఖవేదాంశయగును. దీని 0°-45' నిమిషముల ప్రమాణమగును. ఇందు గ్రహమునుగాని లగ్నముమగాని రాశియందు ఏభాగమునందున్నదో గ్రహించవలయును. బేసిరాశులయినచో మేషాదిగను, సరిరాశులయందు గ్రహమున్నతులాదిగను గ్రహముని ఆయాస్థానములయందు గుర్తించవలయును. ఇందు రాశి చక్రము 3 అవృతులగును.

15. అక్షవేదాంశ :- రాశిని 45 భాగములు చేయగా అక్షవేదాంశయగును దీనికి 0°-40' నిముషములు ప్రమాణమగును. ఇందు గ్రహముగాని లగ్నముగాని రాశియందే భాగమున కలదో గుర్తించి చరరాశులకు మేషాదిగను, స్థిరరాశులకు సింహాదిగను, ద్విస్వభావరాశులకు ధనురాదిగను గ్రహములు

గుర్తింపవలయును,

16 షష్ట్యంశ :- రాశిని 60 భాగములు చేయగా షష్ట్యంశయగును. దీని ప్రమాణము 0°-30' నిముషములు బేసిరాశియందు షష్ట్యంశ సంఖ్యను 12 చే భాగించగా మిగులు శేషమును సరించి మేషాదిగను, సమరాశులందు షష్ట్యంశ సంఖ్యను 12చే భాగించి మిగులు శేషమునుబట్టి మీనాదిగ అపసవ్యముగను గ్రహమును గుర్తించవలయును.

* భావ పరిశీలనలో ముఖ్యాంశములు *

1. భావము భావేశుని చేతగాని శుభగ్రహముచేగాని చూడబడినను వారి యుతియున్నను మంచి ఫలితములను ప్రసాదించును.
2. 6-8-12 అధిపతులు శుభగ్రహములయినను వారి యుతి లేక దృష్టులు మిగిలిన భావములకు శుభమును ఇవ్వవు.
3. 6-8-12 భావాధిపతులకు కేంద్రాధిపత్యంగాని, కోణాధిపత్యంగాని కల వారయిన లేదా మర్చ్ఛుడయిన, ఆగ్రహము కంటె గ్రహాల ప్రభావ మధికమగును. అనగా ఆగ్రహప్రభావము ఫలితమును ఇవ్వదు.
4. షష్టమున గురుడు, అష్టమము (8) బుధుడు ద్వాదశమున (12) శుక్రుడు శుభ ఫలితముల నివ్వగలరు
5. 6-8-12 లలో ఉన్న ఇతర గ్రహములు మేలు చేయలేవు కాని ఆ రాశి వారికి మూలత్రికోణ స్వక్షేత్ర, ఉచ్చమిత్రరాసులయునను శుభ దృష్టికలిగియున్నను చెడును కొంత తగ్గించును.
6. 6-8-12 అధిపతులు అస్తంగతత్వ నీచ శత్రుక్షేత్రస్థితిని పొంది శత్రువులచే ఆక్రాంతులయి నిర్బలురయినను లేక స్వక్షేత్రములందున్న (6-8-12లలో) అశుభఫలితములను ఇవ్వరు పూర్తి శుభఫలితములను ఇవ్వగలరు.
7. 6-8-12 భావాధిపతులు ఏ భావములో ఉంటే ఆ భావము చెడుతుంది. కాని ఆ దుష్టస్థానాధి పత్యంతో పాటుగా లగ్నాధిపత్యము ఉన్నచో దోషంలేదు. రవి చంద్రులకు అష్టమాధిపత్యం లేదు. తులకు అష్టమ శుక్రుడు మేషమునకు అష్టమ కుజదోషమును లేదు.

8. అశుభయోగ కారకులయిన గ్రహాలు ఎన్ని శుభగ్రహాలచే చూడబడితే (వారువారు మిత్రులు కావడం మంచిది) అంతగా శుభులు అవుతారు. అట్టి వారిని "యోగయుక్త" గ్రహాలు అంటారు.

9. 1) రవి, 2) గురుడు, 3) కుజుడు, 4) చంద్రుడు, 5) గురుడు, 6) శనికుజులు, 7) శుక్రుడు, 8) శని, 9) గురురవులు. 10) గురు బుధ, రవి శనులు, 11) గురుడు, 12) శని ఆయాభావాలకు కారకులు ఆ భావాలను పరిశీలించే విషయంలో ఆయా గ్రహాలనుగూడ పరిశీలించాలి.

10. ఆయుష్కారకుడయిన శని అష్టమములో శుభుడు కాని 1 9 లలో రవి 5లో గురుడు, 7లో శుక్రుడు 12లో శనియోగ కారకులు కారు.

11. భావమును పరిశీలించునపుడు "భావద్భావం" అనే పద్ధతిని పరిశీలించాలి అనగా సప్తమమును చూస్తే లగ్నాన్ని చూడాలి చతుర్థాన్ని చూస్తే సప్తమము చూడాలి.

12. ధనము, ధనవృద్ధి, ఆదాయం, వృత్తి మొదలయిన అంశలు చూచేటప్పుడు ఆ భావాలతో పాటుగ లగ్నాన్ని లగ్న బలాన్ని తప్పనిసరిగ చూడాలి.

13. జన్మ కుండలి :- జన్మకుండలి నుండి గ్రహాల అధిపత్య శుభత్వ పాపత్వములను గుర్తించడము ద్వారా ఆయా గ్రహాలిచ్చే ఫలితాలను నిర్దేశించాలి. ఇది క్రియాశీలతను ప్రయత్న పరిణామాదులను వెల్లడిస్తుంది

14 చంద్ర కుండలి :- చంద్రలగ్నాత్తు భావాలను పరిశీలన చేయడం ద్వారా మానసిక ప్రవృత్తులను కోరికలను పరిశీలన చేయవచ్చును.

15. చలిత కుండలి :- భావ చక్రములో ఏ గ్రహము భావమధ్యములో ఉన్నదో అది సంపూర్ణ ఫలితములనిస్తుంది, భావమధ్యమునకు దూరం అయిన కొలది త్రైరాశికము ద్వారా బలాన్ని పరిగణించాలి.

16. నవాంశ కుండలి :- అదృష్టాన్ని అనుభవించే భాగ్యాన్ని పరిశీలించడానికి నవాంశ కుండలిలో బలాబలాలు మిత్ర, శత్రు, ఉచ్ఛ, నీచ, స్వక్షేత్ర, మూల త్రికోణాదులను పరిశీలించవలెను.

17. గ్రహస్ఫుటము, షడ్వర్గు లేదా షోడశవర్గు వీనిద్వారా గ్రహముయొక్క శుభము నిచ్చే బలాన్ని పరిగణించవలెను.

18. సుదర్శన చక్రం :- జననాది 12 సంవత్సరాలు లగ్నాది ద్వాదశ భావములకు చెందినవి; 13 నుండి 24 వరకు చంద్రాది ద్వాదశ భావములకు చెందినవి; 25 నుండి 36 వరకు, రవ్యాది ద్వాదశ భావములకు చెందినవి; మరల ఇదే క్రమం పునరావృతమవుతుంది. ఉదాహరణకు 32 వ సంవత్సర సూర్యుని నుండి 8వ రాశికి చెందినది అగును. ఆ రాశ్యాధిపతి ఆ సంవత్సరాధిపతి అగును ఆ రాశి నుండి సంచారాన్ని పరిశీలించడమే సుదర్శన చక్ర పద్ధతి.

19 అష్టక వర్గు !- వర్తమాన దశాంతర్దశలు ఏ ఏ భావాలలో అధిక (4 కంటె ఎక్కువ) శుభ బిందువుల నిచ్చునో ఆ దశ ఆయా భావాలకు పరిపూర్తి నిచ్చును. అష్టకవర్గులో ఏ గ్రహము ఏ రాసులలో అధిక బిందువుల నిచ్చునో ఆయా రాసులలో గోచారవశం చేత ప్రవేశించునపుడు మేలు చేస్తుంది.

20. రవిచంద్రులు మారక స్థానాధిపతులయిననూ మారకులు కారు. (2,7)

21. కేంద్రాధిపతితానిచ్చే ఫలితాన్ని అస్పష్టంగా ఇస్తాడు. శుభులు కేంద్రాధిపతులయిన వారి శుభత్వము పోవును. పాపులు కేంద్రాధిపతులయిన వారి పాపత్వము పోవును

22. గురు శుక్రులు మారకాధిపతులైనా మారకస్థానాల్లో ఉన్నా (2, 7) విశేష మారకులౌతారు.

24 మూల త్రికోణములోగాని స్వోచ్చాదులలోగాని ఉన్న గ్రహాలు ఇచెడి శుభ ఫలితములను విచారణచేయు సందర్భమున నేదు జన్మలగ్నము నుండి మాత్రమే వాటిని పరిశీలించవలయును చంద్రలగ్నమునుండి పరిశీలించకూడదు

24. ఏభావల శుభార్గళ (ఆ భావానికి ద్విర్ద్వాదశాలలో శుభగ్రహాలు ఉండుట శుభార్గళలు) కలిగి ఉందో పరిపుష్టము అయి ఉంటుంది. పాపార్గళ భావనాశనమును చేయును.

పంచమ–సప్తమ–నవమములలో శుభులున్నచో 6-8 స్థానాల ద్వారా కలిగే అశుభ ఫలితము తగ్గిపోవును.

25. కుండలి పూర్వార్ధము (దశమ స్ఫుటము నుండి చతుర్థ స్ఫుటము వరకు ఉన్న గ్రహాలు ప్రత్యక్షంగా శీఘ్రఫలితము నిచ్చును. ఉత్తరార్థము

(చతుర్థస్ఫుటం నుండి దశమ స్ఫుటం వరకు) లో ఉన్న గ్రహాలు అప్రత్యక్షంగా ఫలాన్నిస్తాయి.

26. శుభగ్రహము వక్రిస్తే విశేష శుభఫలము, అశుభ గ్రహం వక్రిస్తే అధిక దోష ఫలం ఇస్తాయి

27 ఉచ్ఛగ్రహం వక్రిస్తే నీచ ఫలం నీచగ్రహం వక్రిస్తే ఉచ్ఛ ఫలం ఇస్తాయని వేరొక మతము.

28. జన్మలగ్నము నుండి 22వ ద్రేక్కాణము అష్టమ స్థానములో పడును. దీనిద్వారా మృత్యుకారణమును ఊహించవలయును వారి దశలో కష్ట ఫలితాన్ని చెప్పాలి.

29 64వ నవాంశమును బట్టి కూడ మృత్యు కారణమును పరిశీలించవలెను లేదా ఆ గ్రహ దశయందు దోషఫలితమును గుర్తించవలయును.

30. మాందీ, గుళికలున్న భావాలను గూడ పరిశీలించవలెను ఆ భావాధిపతుల దశలను దోషదాయకములుగా గుర్తించాలి

31. ఛిద్ర గ్రహాలు ఏడు వాటిని కూడా పరిశీలించవలెను

1) అష్టమాధిపతి
2) అష్టమ భావస్థిత గ్రహము
3) అష్టమాన్ని చూసే గ్రహము
4) 22వ ద్రేక్కాణాధిపతి
5) అష్టమాధిపతితో కలసిన గ్రహము
6) 64వ నవాంశాధిపతి (చంద్రుని నుండి అని ఒక మతం)
7) అష్టమేశుని అతి శత్రువులు

ఇవి ఛిద్రగ్రహాలు జాతక పారిజాతంలో చెప్పబడినవి.

32) 6-8-11-12 స్థానాధిపతుల దశలు సామాన్యముగా కష్టఫలాన్నిస్తాయి

33) అంగభంగం, వికలాంగత 6-12 స్థానాల నుండి పరిశీలించాలి.

34) అష్టకవర్గులో కక్ష్యాక్రమాన్ని పరిశీలించాలి.

ప్రతి రాశిలోను రాశ్యారంభము నుండి

0° నుండి 3-45 వరకు శనికక్ష్య

3°-45' నుండి 7-30 వరకు గురు కక్ష్య

7-30 నుండి 11-15 వరకు కుజ కక్ష్య
11 15 నుండి 15°-00 వరకు రవి కక్ష్య
15 00 నుండి 18-45 వరకు శుక్ర కక్ష్య
18°-45 నుండి 22-30 వరకు బుధ కక్ష్య
22°-30 నుండి 26-15 వరకు చంద్ర కక్ష్య
26-15 నుండి 30-00 వరకు లగ్న కక్ష్య

ఒక గ్రహానికిచెందిన అష్టకవర్గులో ఒక భావములో ఏ గ్రహముద్వారా బిందువు వచ్చినదో ఆ కక్ష్యలో ఆ గ్రహము సంచరించే కాలము శుభప్రదము ఏ గ్రహం శుభ బిందువు ఇవ్వలేదో ఆ కక్ష్యలో ముఖ్య గ్రహసంచార కాలము దోషప్రదము.

ఉదా :- రవ్యష్టక వర్గులో లగ్న భావంలో శని బిందువు ఇవ్వనపుడు ఆ కక్ష్యలో రవి సంచరించే కాలములో రవి దుష్టఫల ప్రదాత అవుతాడు. ఆదోష ఫలం శని కారకత్వాలు రవి కారకత్వాలు మిశితమైన దోషం సంభవిస్తుంది.

6 - 8 - 12 స్థానాదిపతులు అయినచో ఆ భావమునందున్న గ్రహాలు శుభ ఫలితాలను ఇస్తాయి

ఆత్మ కారకుడు

యోగాలు

గురుడు

మహాదశా నాధుడు అంతర్దశానాధుడు గోచారంతో షష్టాష్టక, ద్విర్ద్వా దశాలు పట్టినపుడు సత్ఫలితము నిచ్చును.

3-5-7 తారల దశలు యోగదాయకము కావు గోచారములో కూడా ఈ తారయందున్న గ్రహములు యోగము నీయవు

: షష్ట్యంశ శుభ పాప వివరములు :

	బేసిరాశులు	అంశనామములు	శుభపాప నివారణ	సమరాశులు	
1	0-30'	ఘోరాంశ	పాపి	30-00'	60
2	1 00'	రాక్షసాంశ	పాపి	29-30'	59

	బేసిరాశులు	అంశదామములు	శుభపాప నవారణ	సమరాశులు	
3	1-30'	దేవాంశ	శుభ	29-00	58
4	2-00'	కుబేరాంశ	శుభ	28-30'	57
5	2 30'	యక్షాంశ	శుభ	28 00'	56
6	3 00'	కిన్నరాంశ	శుభ	27-30'	55
7	3-30'	భ్రష్టాంశ	పాపి	27 00'	54
8	4-00'	కులఘ్నాంశ	పాపాంశ	26-30'	53
9	4 30'	గరళాంశ	పాపాంశ	26 00'	52
10	5-00'	అగ్న్యంశ	,,	25-30'	51
11	5 30'	మాయాంశ	,,	25 00'	50
12	6-00'	ప్రేతపురీషాంశ	,,	24-30'	49
13	6 30'	అపాంపత్యంశ	శుభాంశ	24-00'	48
14	7-00,	దేవగణేశాంశ	,,	23-30'	47
15	7 30'	కాలాంశ	పాపాంశ	23-00	46
16	8-00'	సర్పాంశ	శుభాంశ	22-30'	45
17	8-30'	అమృతాంశ	,,	22-00'	44
18	9 00'	చంద్రాంశ	,,	21-30'	43
19	9-30'	మృద్వంశ	,,	21-00'	42
20	10-00'	కోమలాంశ	,,	20-30'	41
21	10-30'	పద్మభావ్యంశ	,,	20-00'	40
22	11-00'	బ్రహ్మాంశ	,,	19-30	39
23	11-30'	విష్ణ్వంశ (వాగీశాంశ)	,,	19-00'	38
24	12-00'	మహేశ్వరాంశ	,,	18-30'	37
25	12-30'	దేవాంశ	,,	18-00'	36
26.	13-30'	ఆర్ద్రాంశ (ఇంద్రాంశ)	,,	17-30'	35
27.	13-30'	కలినాంశ	పాపాంశ	17 00'	34
28.	14-00'	క్షితీశ్వరాంశ	శుభాంశ	16-30'	33
29	14-30'	కమలాకరాంశ	,,	16-00'	32
30.	15-00'	గుళికాంశ	,,	15-30'	31
31.	15-30'	మృత్యుకరాంశ	శుభపాపాంశ	15-00'	30
32.	16 00	కాలాంశ	పాపాంశ	14-30	29

బేసిరాశులు		అంశనామములు	శుభపాప నివారణ	సమరాశులు	
33	16 00	దవాగ్న్యంశ	పాపాంశ	14-00'	28
34	17-00	ఘోరాంశ	,,	13-30'	27
35	17 30	యమాంశ	,,	13-00'	26
36	18-00	కంటకాంశ	శుభాంశ	12-30'	25
37	18-30	సుధాంశ	,,	12 00'	24
38	19-00	అమృతాంశ	,,	11-30'	23
39	19-30	పూర్ణ చంద్రాంశ	,,	11-00'	22
40	20-00	విష ప్రదిగ్ధాంశ	పాపాంశ	10-30'	21
41	20 30	కులనాశాంశ	,,	10-00	20
42	21-00	వంశ క్షయాంశ	శుభాంశ	9-30	19
43	21-30	ఉత్పాతాంశ.	పాపాంశ	9-00	18
44	22-00	కలిరూపాంశ	,,	8-30'	17
45	22-30'	సౌమ్యాంశ	శుభాంశ	8 00'	16
46	23 00	కోమలాంశ	,,	7-30	15
47	23-30	సీతాలాంశ	,,	7-00'	14
48	24-00	దంష్ట్రాకులాంశ	,	6-30'	13
49	24-30	వం గముఖాంశ	పాపాంశ	6 00'	12
50	25.00	ప్రవీణాంశ	,,	5-30'	11
51	25-30	కాలావ్వంశ	శుభాంశ	5-00'	10
52	26-00	దండయుధాంశ	పాపాంశ	4-30'	9
53	26-30	నిర్మలాంశ	శుభాంశ	4 00'	8
54	27-00	సౌమ్యాంశ	,,	3-30'	7
55	27-30	క్రూరాంశ	,,	3-00'	6
56	28 00	అతిశీతలాంశ	,,	2-30'	5
57	28-30	అమృతాంశ	,,	2-00'	4
58	29-00	పయోధీశాంశ	,,	1-30'	3
59	29-30	భ్రమణాంశ	పాపాంశ	1-00'	2
60	30-00	ఇందు రేఖాంశ	శుభాంశ	0-30'	1

స్త్రీ జాతక పరిశీలనలో ముఖ్య విషయములు

ప్రతి జాతకమునందును గ్రహములు తాము ఇచ్చు సామాన్య ఫలితము లను ఇచ్చుచుందురు. స్త్రీ జాతకమును అనుసరించి ఆ స్త్రీ వివాహము చేసికొను పురుషునకు ప్రాప్తించు ఫలితములు తెలియవచ్చును. అదేవిధముగ పురుషుని జాతకము నుండియు గ్రహింపవచ్చును. వివాహము అయిన తరువాతనే పురుషునకు గాని స్త్రీకి గాని పూర్ణత్వము సిద్ధించుననుట సామాన్యము అనగా స్త్రీ పురుష(భార్యాభర్తల) జాతకముల సమన్వయము ననుసరించి కుటుంబస్థితిని తెలిసికొనవచ్చును. స్త్రీ జాతకము లేక పురుషజాతకము పురుష జాతకము విడచి స్త్రీ జాతకము వివాహమయిన తరువాత చూడరాదు.

ఏ విధముగా పురుష జాతకమును చూడవలెనో ఆ విధముగనే స్త్రీ జాతకమును కూడ పరిశీలించవలయును. స్త్రీ జాతకము నందు అష్టమ భావము నుండి ఆ స్త్రీయొక్క భర్త ఆయురారోగ్యములు గ్రహించవలయును. స్త్రీ సౌందర్యాదులను లగ్న చంద్రరాసుల నుండి గ్రహింపవలయును. సప్తమం నుండి భర్త గుణగణములు స్త్రీయొక్క భావములు గ్రహించవచ్చును.

స్త్రీ జాతకము నందు మూడు లక్షణములు ప్రధానము,

1. ఆ స్త్రీకి సంబంధించినవి.
2. భర్తకు సంబంధించినవి.
3. ఇరువురకు సంబందించినవి.

లగ్న చంద్రులలో ఎవరు బలవంతులో వారినుండి వైధవ్యము, అష్టమము నుండి అభివృద్ధి సుఖము కలుగును. భర్త అదృష్టము; లగ్నము నుండి రూపవర్ణాలు, సౌందర్యాదులు గుర్తించవలెను. సప్తమమునుండి సుఖం భర్త గుణగణములు సంపద గ్రహించవలయును. చతుర్థభావము నుండి పాతివ్రత్యము చూడవలెను ఇందు పాపులు స్వక్షేత్ర గతులయినచో శుభము జరుగవచ్చును.

సంతాన విషయమున పంచమ నవమ భావములను పూర్తిగ పరిశీలించవలయును. దైవభక్తి, పితృభక్తి, శాంతము మున్నగునవి నవమునుండి గ్రహించవలయును.

సహజముగా స్త్రీ లక్షణములలో పురుషులనాకర్షించు లక్షణము మొదటిది

స్త్రీ జాతకమునందు లగ్నమున చంద్ర శుక్రులు, సప్తమమున కుజ శనులు న్నచో ఆ స్త్రీ అతి కాముకత గలిగి భర్తతో తృప్తి వడదు. పై గ్రహములకు శుభదృష్టి లేకున్న తప్పక జారురాలగును.

స్త్రీకి జనన కాల గ్రహ సంపత్తిని చూచు విధముననే ప్రథమ రజస్వల కాలమును జననకాలము వలెనే గుర్తించవలయును. ఈ క్రింది యోగములు ప్రథమ రజస్వలా కాలమునందున్న శుభము జన్మకాలము వలెనే రజస్వలా సమయమునకు గ్రహస్థితి వేయవలయును.

1. లగ్న సప్తమాధిపతులు లగ్నము నందుండి శుక్రదృష్టి నొందిన శుభము

2. లగ్న సప్తమాధిపతులు సప్తమము నందుండి గురు చంద్రుల దృష్టి యుండిన శుభము.

3. ఉచ్ఛ నొందిన లేదా స్వక్షేత్రాధిపతయిన సప్తమాధిపతి లగ్నాధిపతితో లగ్న సప్తమములలో నొకచోట నుండుట.

4. లగ్నాధిపతి ఉచ్ఛ నొందగా సప్తమమును సప్తమాదిపతిని వీక్షింప కేంద్రములు శుభగ్రహములతో యుండగా నీతి నియమములు కలది యగును

5. సప్తమాదిపతి షష్ఠమందును లేదా షష్ఠ సప్తమాదిపతులు వ్యయమందు గాని యుండిన పతివ్రత యగును.

6. కేంద్ర మందున్న సప్తమాదిపతి నవాంశ నొంది షష్ఠాదిపతి యుతిని వ్యయాదిపతి దృష్టి కలిగినను నీతి నియమములు కలది యగును.

: వివాహ కాలము :

స్త్రీ జాతకము నందు సప్తమాధిపతి గ్రహ దశయందు గాని, సప్తమ మందున్న గ్రహ దశయందు గాని శుక్రుడు లేదా లగ్నాదిపతి లేదా చంద్ర రాస్యాదిపతిగాని గోచార వశమున సప్తమమును పొందినను, గురువు గాని, సప్తమ నవాంశాదిపతి గాని గోచారవశమున సప్తమమును పొందినకాలమున గాని స్త్రీకి వివాహమగును.

లగ్న చంద్రులలో బలవంతుని బట్టియే లగ్న నిర్ణయము చేయవలెను.

స్త్రీల జన్మరాశికి అష్టమము వలన భర్త మరణము, జన్మరాశి లగ్నముల ననుసరించి శరీర స్థితి సప్తమము ననుసరించి భర్తృ సౌఖ్యము పంచమము ననుసరించి సంతానమును ముఖ్యముగా తెలియవలయును. లగ్న చంద్రులు పురుషరూప రాశులందుండినచో పురుషరూపము, పురుష స్వభావం దుఃస్వభావము దుఃఖము గలది యగును. పాపులతో కూడినను చూడబడిను పాపా చారిణంతురాలగును. మరియు గుణహీనురాలగును. మిశ్రమముగ నుండెనని మిశ్రగుణములు కలది యగును.

లగ్నచంద్రులయందు బలవంతుడు త్రింశాంశాదిపతియగు కుజ, శుక్ర బుధ, గురు, శనులలో ఏ త్రింశాధిపతి యందుండునో దాని ననుసరించి ఫలములు చెప్పబోవ బడుచున్నవి.

లగ్న చంద్రులలో బలవంతుడు (లగ్నాధిపతులు గాని చంద్రుడుగాని చంద్ర లగ్నాధిపతి గాని) కుజ క్షేత్రమందు కుజ త్రింశాంశ యందున్నచో పెండ్లి కాకముందే పురుష సంపర్కము చేయును. శుక్ర త్రింశాంశ యందుండిన దురాచారయు బుధ త్రింశాంశ అయిన మాయతో గూడినదియు, గురు త్రింశాంశ అయినచో పతివ్రతయు, శని త్రింశాంశ అయిన దాసీభావము పొందునదియు, నాట్యము చేయునదియు నగును.

శుక్ర క్షేత్రమునందు శుక్ర త్రింశాంశ యందుండగా బుట్టిన స్త్రీ సౌశీలాది గుణములచే ప్రసిద్ధురాలగును. బుధ త్రింశాంశ యందుండెనేని గీతాది కళల జ్ఞానము కలదియు, గురు త్రింశాంశ యందుండినేని శుభగుణములు కలదియు శనిత్రింశాంశ యందుండెనేని వివాహానంతరము మరియొకరిని పెండ్లియాడునది, కుజ త్రింశాంశ యందుండెనేని దుర్మార్గురాలగును.

లగ్న చంద్రులలో బలవంతుడు బుధ క్షేత్రమందు శుక్ర త్రింశాంశ యందుండగా బుట్టిన స్త్రీ అనేక పురుషులయందు వ్యాపించిన కామముకల స్త్రీ యగును. బుధ త్రింశాంశ యందుండిన సుగుణములు కలది యగును. గురు త్రింశాంశ యందుండిన పతివ్రత యగును. శని త్రింశాంశ యందుండిన నపుంసకురాలగును, కుజ త్రింశాంశ యందుండెనేని దుర్మార్గురాలగును.

చంద్ర క్షేత్రమందు కుజ త్రింశాంశ యందుండగా బుట్టిన స్త్రీ యథేష్ట వ్యవహారిణి యగును. శుక్ర త్రింశాంశ యందున్న వ్యభిచారిణి యగును. బుధ త్రింశాంశ యందున్న శిల్పకర్మలు చేయునట్టిది యగును. గురు త్రింశాంశందున్న అనేక సుగుణములు కలదియగును. శని త్రింశాంశయందున్న మగనిని చంపు స్వభావము కలది యగును.

రవి క్షేత్రమందు కుజ త్రింశాంశ యందున్న స్త్రీ పురుషాచరము కలది యగును. శుక్ర త్రింశాంశ యందున్న వ్యభిచారిణి యగును.

బుధ త్రింశాంశ యందున్న పురుష స్వభావము కలదియగును. గురు త్రింశాంశ యందున్న పతివ్రత యగును. శని త్రింశాంశ యందున్న స్వకులమును విడచునది యగును.

గురు క్షేత్రమున కుజ త్రింశాంశ యందున్న స్త్రీ బహుగుణములు కలది యగును శుక్ర త్రింశాంశ యందుండిన విస్తరించి మాటలాడునదియు పతివ్రతయు నగును బుధ త్రింశాంశ యందున్న శాస్త్రజన్య జ్ఞానము కలది యగును గురు త్రింశాంశ యందున్న బహు సుగుణములు కలది యగును. శని త్రింశాంశ యందుండిన అల్పమయిన రతి కలది యగును.

శని క్షేత్రమందు కుజ త్రింశాంశలో బుట్టిన స్త్రీ దాసి యగును. శుక్ర త్రింశాంశ యందుండిన గొడ్రాలగును. బుధ త్రింశాంశ యందుండిన దుర్మార్గురాలగును గురు త్రింశాంశ యందున్న పతివ్రత యగును. శని త్రింశాంశ యందుండిన నీచ పురుషగామిని యగును.

* అతి కాముక స్త్రీ లక్షణము *

1) శుక్ర శనులు ఏకరాశి యందైనను, శని నవాంశయందు శుక్రుడు శుక్ర నవాంశయందు శనియుండి పరస్పర వీక్షణము కలిగినను.

2) శుక్ర క్షేత్రములగు వృషభతులలలో నొకరాశి జన్మలగ్నమై జన్మలగ్న నవాంశ కుంభ నవాంశ అయినను ఈ యోగములయందు బుట్టిన స్త్రీ పురుష సంయోగముచే తృప్తి పొందక చర్మముఖ లింగధారణియగు మరియొక స్త్రీతో రమించును. విషతుల్య మదనాగ్ని కలది యగును.

లగ్న చంద్రులలో బలవంతుడయిన వానినుండి సప్తమము గ్రహవర్జితమైనను, బలహీనమైనదయినను, శుభదృష్టి లేనిదయ్యును యుండగా పుట్టిన స్త్రీ యొక్క భర్త కుత్సితుడగును సప్తమమున బుధ శనులలో నొకడుండగా

బుట్టిన స్త్రీయొక్క భర్త పుంస్త్వహీనుడగును సప్తమము చరరాశి అయిన ఎల్లప్పుడు భర్త పరదేశమున తిరుగువాడగును. స్థిరరాశి అయిన ఏల్లప్పుడు స్వగ్రామము నందుండువాడును ద్విస్వభావ రాశి అయిన కొన్ని దినములు దేశాంతరమున కొన్ని దినములు స్వగృహమునందుండు వాడగును.

సప్తమ రాశియందు రవి యుండిన మగనిచే విడువబడినది యగును. కుజుడుండిన బాల్యమునందే విధవ యగును. శనియుండి పాపగ్రహముంచే చూడబడుచుండగా బుట్టిన స్త్రీ వివాహము లేకయే ముసలితనమును పొందును

సప్తమమున సర్వబలహీనుడయిన పాపగ్రహము ఉండి పాపగ్రహములచే చూడబడుచుండగా పుట్టిన స్త్రీ భర్తచే విడవబడును. పాప గ్రహములు బలవంతములై సప్తమరాశి యందున్నచో విధవ యగును. శుభులు పాపులు మిశ్రమముగా నుండిన మగనిని విడచి మరియొకరిని పెండ్లి యాడునది యగును.

ఏ రాశియందయినను శుక్ర నవాంశయందు కుజుడును కుజ నవాంశ యందు శుక్రుడును ఉండగా బుట్టిన స్త్రీ స్వేచ్ఛ చేత పరపురుష సంగతురాలగును. సప్తమమందు శుక్రాంగారకులు చంద్రునితో కూడియుండగా బుట్టిన స్త్రీ భర్త యనుజ్ఞచే పరపురుషుని పొందును.

శని, కుజ క్షేత్రములగు మకర, కుంభ, మేష వృశ్చికములలో నొకటి లగ్నమయి అందు చంద్రు శుక్రులుండి పాపులచే చూడబడుచుండగా పుట్టిన స్త్రీ తల్లితోకూడ వ్యభిచరించునది అగును.

సప్తమ స్థానమందు కుజ నవాంశ శనిచే చూడబడుచుండగా పుట్టిన స్త్రీ వ్యాధిపీడిత భగయగును. శుభగ్రహములు, శుభనవాంశ అయిన సుభగయు మగనికి యిష్టురాలు నగును.

సప్తమము శని క్షేత్రమై అందు శని నవాంశ అయినచో ఆ స్త్రీ భర్త ముసలివాడును, మూర్ఖుడును అగును. కుజ క్షేత్రమయినచో అందుకు జన నవాంశ అయిన భర్త స్త్రీ లోలుడును, కోపియును అగును.

సప్తమము వృషభ తులలు గాని వృషభ తులా నవాంశలుగాగాని కల స్త్రీ భర్త రూపసౌభాగ్యములు కలవాడును అగును. బుధ క్షేత్రములగు మిధున కన్యలలో నొకరాశిగాని తన్నవాంశగాని అయిన దాని భర్త మంచినేరు జ్ఞానము కలవాడగును. కర్కటకము గాని తన్నవాంశము గాని సప్తమమ గా

గలవాని భర్త కామాతురుడు మృదుస్వభావము కలవాడును అగును. గురు క్షేత్రమయినను తన్నవాంశమయినను అయిన స్త్రీ భర్త గుణవంతుడు జితేం ద్రియుడును అగును రవి క్షేత్రమైనను రవి నవాంశమయినను సప్తమము గా గల స్త్రీ భర్త మృదు స్వభావియు బహు కార్యాసక్తుడు నగును.

: వైధవ్య ప్రాప్తి కాలజ్ఞానము :

స్త్రీ జన్మ లగ్నమునకు అష్టమమందు పాపగ్రహ ముండెనేని అష్టమాధి పతి పాపగ్రహములతో కూడియున్నను అష్టమ స్థానాధిపతి ఏ గ్రహముయొక్క నవాంశ యందుండునో వివాహానంతరము ఆ గ్రహము దశాధిపతి లేక అంత ర్దశాధిపతి అయినపుడు వైధవ్యము సంభవించును. ద్వితీయము నందు శుభ గ్రహము నుండి పాపగ్రహములు అష్టమమందుండగా బుట్టిన స్త్రీకి భర్తకంటె ముందు మరణము కలుగును.

చంద్ర శుక్రులు లగ్నమందుండగా బుట్టిన స్త్రీ మాత్సర్య యుక్తురాల గును. సుఖాసక్తురాలగును. చంద్ర బుధులున్న సుఖము కలదియు గీత వాద్యాది కళలయందు నేర్పు కలదియు, సుగుణవతియు అగును. బుధ శుక్రులు లగ్నమందున్న మనోహరమయినదియు సుందరియు, గీతాదుల నెరిగినదియు నగును మూడు శుభగ్రహములు లగ్నమందున్న అనేక విధ ముల సౌఖ్యములు కలది యగును. పాప గ్రహములున్న అనేక విధముల కష్టములు కలది యగును.

చంద్రుడు కన్యా, వృశ్చిక వృషభ సింహముల యందుడంగా పుట్టిన స్త్రీ స్వల్ప పుత్రులు కలది యగును. పుత్రస్థానము శుభయుతమైనను చూడ బడినను, స్వల్ప పుత్రులు కలది యగును.

చంద్ర బుధ శుక్రులు బలహీనులయి యుండగాను, శనిమధ్యబలుడయి యుండగాను, తక్కిన రవి, కుజ, గురువులు బలవంతులై యుండగాను, విషమ రాశులందు జన్మమయిన స్త్రీ పురుష స్వభావియై లోకమందు ప్రసిద్ధి పొందును.

సప్తమమున పాప గ్రహమునుండి, నవమమున మరియొక పాపగ్రహ ముండెనేని నవమమందున్న గ్రహమునకు సమమైన ప్రవ్రజ్యను పొందును. (సన్యాసము)

చంద్ర, బుధ, గురు, శుక్రులు బలయుక్తులయి లగ్నము వృషరాశి అగుచుండగా బుట్టిన స్త్రీ శాస్త్రములందు సమర్థురాలయి బ్రహ్మజ్ఞానము కలది యగును.

ఆయుర్దాయము

(మానము 1 లిప్తకు 1 రో 10 గం. 4 నిలు కాలము కలుగును అనగా రాశికి ఏడు సంవత్సరములు అగును. భచక్రమునకు 84 సం॥లు అగును)

జన్మ లగ్నమునకు అష్టమము ననుసరించి జాతక స్థితి నూహింపవలెను. అష్టమ బలాబలమే ఆయుర్దాయముగా పూర్వులు నిర్ణయించి యుండిరి.

జన్మలగ్నమునకు అష్టమమున రవియుండిన అగ్నివలన చంద్రుండిన ఉదకము వలన, కుజుడుండిన ఆయుధము వలనను బుధుడుండిన జ్వరము వలనను, గురుడుండిన తెలియఁబడని దీర్ఘవ్యాధి వలనను, శుక్రుడుండిన దప్పి వలనను, శనియుండిన ఆకలి వలన మరణము కలుగును. అష్టమము చరరాశి అయిన పరదేశమందును ద్విస్వభావమయిన మార్గప్రదేశ మందును స్థిరాశి అయిన స్వదేశమందును మరణము కలుగును. అష్టమము గ్రహశూన్య మయినచో ఏ గ్రహముచే చూడబడునో ఆ గ్రహధాతు జనితమయిన వ్యాధి వలన మరణము కలుగును. అష్టమస్థాన రాశి కాలపురుషుని యొక్క ఏ అంగ మందుండునో ఆ అంగమందు ఏ గ్రహము అష్టమస్థానము చూచునో ఆ గ్రహ మునకు చెప్పిన ధాతుదోషము వలన మరణము సంభవించును. అధిక గ్రహ ములు అష్టమమును చూచుచుండిన అన్ని గ్రహగత పైత్యాది ధాతుదోషముల వలన మరణము సంభవించును.

ఏక కాలమందు రవి కుజులు దశమమందు కాని చతుర్థమున కాని యుండగా పుట్టిన వానికి పర్వతాగ్రమున రాతిదెబ్బలు తగలుటచే మరణము కలుగును. కుజ, చంద్ర, శనులు దశమ, సప్తమి, చదుర్థముల యందుండగా బుట్టినవాడు బావియందు పడి చచ్చును. పాపగ్రహములచే చూడబడుచున్న సూర్యచంద్రులు కన్యారాశి యందుండగా జనించినవాడు తన బంధువుల వలన చంపబడును. మీనము లగ్నమయి అందు రవి చంద్రులుండగా పుట్టిన వాడు ఉదకమునందు మునిగిపోవును.

కర్కాటకమున శని, మకరమున చంద్రుడుండగా బుట్టినవాడు జలోదర వ్యాధిచేగాని, జలమధ్యమున గాని చచ్చును చంద్రుడు మేష, వృశ్చికముల పాపగ్రహ మధ్యస్థుడై యుండగా బుట్టినవానికి శస్త్రమువలనను అగ్నివలనను మరణము కలుగును చంద్రుడు కన్యయందు పాప మధ్యగతుడై యుండగా బుట్టిన వానికి దుష్ట రక్తము చేతనయిన క్షయవ్యాధి చేతనయిన మరణము కల్గును.

చంద్రుడు శని క్షేత్రమందు మకర కుంభముల యందు శుభమధ్యుడై యుండగా బుట్టిన వానికి పగ్గముల చేతగాని అగ్ని యందుగాని పడుటచే మరణము కలుగును.

పంచమ నవమముల రెండిటియందును పాపగ్రహములుండి పాపగ్రహ ములచే చూడబడగా బుట్టినవానికి బంధనముచే మరణము కలుగును అష్టమ రాశియందు సర్పపాశద్రేక్కాణముకాని నిగళ ద్రేక్కాణముకాని(కర్కాటకంత్య మీనాంత్యములు సర్పపాశ ద్రేక్కాణములు, మకర ప్రథమద్రేక్కాణము నిగళ ద్రేక్కాణము) ఉదయించుచుండ బుట్టినవానికి బంధనము వలన మరణము కలుగును.

మీనము లగ్నమయి సప్తమమగు కన్యయందు పాపగ్రహ యుక్తుడయిన చంద్రుడుండగా మేషమున రవి యుండెనేని స్వమందిరము నందు స్త్రీ మూలకముగా మరణము కలుగును.

చతుర్థమున కుజుడుకాని రవికాని యుండగా దశమమందు శనివుండగా బుట్టినవాడు శూలముచేత ప్రక్కాలింబడిన శరీరము కలవాడై మరణించును. క్షీణచంద్ర సహితములయిన పాపగ్రహములన్నియు ఏక కాలమందు 1-5-9 ల యందున్నచో శూలోద్భిన్న శరీరుడయి మరణించును (తుపాకి చేత మరణించును)

చతుర్థమున రవి, దశమమున కుజుడుండి వీరలలో ఒకడు క్షీణచంద్ర యుక్తుడగు శనిచే చూడబడగా బుట్టినవాడు కర్రచే కొట్టబడిన మరణించును.

లగ్నమున శని 4న రవి 8న క్షీణచంద్రుడు 10న కుజుడుండగా జనించినవాడు దుడ్డుకొలతో కొట్టబడి చచ్చును. దశమమున క్షీణచంద్రుడు నవమమున కుజుడు లగ్నమున శని పంచమమందు రవి యిట్లుండగా బుట్టిన పొగ చేతగాని అగ్నిచేత గాని అంకుశాదులచేత గాని బంధనముచేతగాని మరణము కలుగును.

చతుర్థమునకు కుజు సప్తమమున రవి దశమమున శని యిట్లుండగా

బుట్టినవానికి ఖడ్గాద్యాయుధముల వలనగాని అగ్నివల్ల గాని రాజకోపము వల్ల గాని మరణము కలుగును.

దశమమున కుజుడు చతుర్థమున చంద్రుడు ద్వితీయమున శని ఇట్లుండగా బుట్టినవానికి వ్రణములయందు బుట్టిన పురుగులచే మరణము కలుగును. దశమమున రవి చతుర్థమున కుజుడు ఇట్లుండగా బుట్టినవాడు అందోళనాది వాహనముల మీదనుండి పడి మృతి నొందును.

సప్తమమున కుజుడు లగ్నమున క్షీణచంద్రుడు రవి శనులు ఇట్లుండ పుట్టిన వానికి యంత్రపీడన వలన మరణము కలుగును

తులయందు కుజుడు మేషమందు శని మకరమందుగాని కుంభమందు గాని యుండ జనించినవాడు అమేధ్య మధ్యయందు మృతి నొందును.

దశమమందు క్షీణచంద్రుడు సప్తమమున రవి చతుర్థమున కుజుడుండగా బుట్టినవాడు అమేధ్య మధ్యన మృతి పొందును.

క్షీణచంద్రుడు బలయుక్తుడయిన కుజునిచే చూడబడుచుండగా శని అష్టమ మందుండగా బుట్టిన గొప్ప గుల్మవ్యాధి చేతనైన పురుగులు మొ॥నవి కలిగి వానివలనను ఆయుధములచే శస్త్రములు వేయుటచే నిప్పుతో కాలుట వలనకూడ మృతి నొందును.

సప్తమమున రవి కుజులు అష్టమమున శని చతుర్ధమున చంద్రుడు ఇట్లుండ బుట్టినవానికి పక్షికృతమైన మరణమును పొందును.

లగ్నమున రవి పంచమమున కుజుడు అష్టమమున నవమమున చంద్రుడు ఇట్లుండ బుట్టినవానకి పర్వత శిఖరముల నుండి పడుటవలన గాని శస్త్రములవలన గాని, గోడ తనమీద పడుటవలనగాని, గోడమీదనుండి పడుటవలనగాని బంధనము వలన గాని మరణము పొందును.

లగ్న నవాంశాదిపతి యొక్క సమానమయిన భూమి (యందు-హోర నవాంశాధిపతితో కూడినట్టియు) చూడబడినట్టియు రాశి సమాన భూమియందు మరణము కలుగును.

లగ్న నవాంశాధి పయుక్తమయిన రాశి మేషమయిన మేకలుగొర్రెలు తిరిగెడు భూమియందును. వృషభమయిన వృషభ ప్రచార భూమియందును మిధునమయిన గృహమున, కర్కాటకమయిన బావియందు, సింహమయిన అడవియందును, కన్య అయిన జలప్రాయ ప్రదేశమందును, తుల అయిన

అంగడి యందును, వృశ్చికమయిన గుంట యందును, ధనుస్సు అయిన అశ్వసంచా భూమి యందును, మకరమయిన జలప్రాయ ప్రదేశమందును, కుంభమయిన గృహమందు మీనమయిన జలప్రాయ ప్రదేశమందు మృతి కలుగును. ఎచటయినను బహుత్వమందు బలమునను సరించి స్థలము తెలియ వలయును.

జన్మించినపుడు లగ్నమందు కరచిన నవాంశలకు ఎంతకాలమగునో తత్తుల్యకాలము మృత్యు సమయమందు స్మృతి తప్పియుండును. అవగా లగ్న ప్రమాణము 5 ఘడియలయినచో 15 భాగలు గతమయిన 2 1/2 ఘడియలు కాలము స్మృతి తప్పియుండును. లగ్నము స్వాధిపదృష్టమయిన నవాంశ తుల్యకాలమునకు రెండింతలు శుభులచే చూడబడుచుండిన నవాంశ తుల్యకాలమునకు మూడింతలు స్మృతి తప్పియుండునని సర్వమునులు చెప్పిరి

: ద్రేక్కాణ లక్షణములు ;

ఈపై చెప్పబడిన యోగంబులలో నొక యోగంబును లేక అష్టమస్థానం గ్రహసంయోగ వీక్షణ రహితమైయుండగా జన్మలగ్నమందే ద్రేక్కాణమున జన్మమగునో ఆ ద్రేక్కాణము మొదలు 22వ ద్రేక్కాణమున కధిపతి ఏ గ్రహమో ఆ గ్రహమునకు అగ్ని జ్వాలాదులలో ఏ హేతువు చెప్పబడియున్నదో ఆ హేతువువలన మరణము సంభవించును. అట్లుగాకున్న అష్టమ రాశ్యాధిపతిగానున్న గ్రహమునకు చెప్పంబడియున్న అగ్నిజలాది కారణముల వలన మరణము సంభవించునని యు చెప్పవలెను. 22వ ద్రేక్కాణమెద్ది అనిన జననము లగ్న ప్రథమ ద్రేక్కాణమున అష్టమరాశి ప్రథమ ద్రేక్కాణము 22వ ద్రేక్కాణము. ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన అష్టమమున ద్వితీయ ద్రేక్కాణము, తృతీయ ద్రేక్కాణమున అష్టమమున తృతీయ ద్రేక్కాణము 22వ ద్రేక్కాణము.

మేషలగ్న ప్రథమ ద్రేక్కాణమయిన అష్టమమయి క్రూర గ్రహయుతముగాని దృష్టముగాని అయిన జన్మించినవాడు ఉదకము పాములు, మొదలగు వానిచే మృతి నొందును, ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన జలాదులచే మరణము తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన తటాకాదులంతు పడుటచే మరణము పొందును.

వృషభ ప్రథమ ద్రేక్కాణము అష్టమమయి క్రూర గ్రహయుతముగాని [illegible] మొదలగు వానిచే. ద్వితీయ

మయిన పైత్యము అగ్ని మొదలగువానిచే తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన పల్లకి ఆవనము గుఱ్ఱము మొదలయిన వానిమీద నుండి పడుటచే మరణము కల్గును

మిధున ప్రథమ ద్రేక్కాణమష్టమమయి క్రూర గ్రహయుతము గాని దుష్టముగాని అయిన కాన శ్వాసరోగము చేతను, ద్వితీయ రోగము చేతను, ద్వితీయ ద్రేక్కాణము క్రూర గ్రహయుతము గాని దృష్టముగాని అయిన మహిషాదుల చేతను, తృతీయ ద్రేక్కాణమట్లుండెనేని వనమృగములు మొ॥ వానిచేతను మరణము కలుగును.

కర్కాటకము ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాప గ్రహయుతమయినను దృష్ట మయినను మద్యపానాదులచే మరణము కలుగును. ద్వితీయ ద్రేక్కాణమైన దెబ్బలు తగులుటచేత విషపానము చేత మరణము కలుగును. తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన పక్షికృతమైన మేహాది వ్యాధులచేతను మరణము కలుగును.

సింహ ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాప గ్రహయుతము కాని దృష్టము కాని అయిన ఉదకము విషము పాదములయందు రోగము మొదలగువానిచే మరణము కలుగును. ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన జలోదర వ్యాధిచే వన ప్రాంతమున మరణము కలుగును. తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన విష శస్త్రాదులచే మృతి కలుగును.

కన్యా ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహయుతము గాని దృష్టముగాని అయిన శిరోరోగము మొదలగు వానిచేతను, ద్వితీయ ద్రేక్కాణమైన సర్పం పర్వతములు మొదలగు వానిచేతను, తృతీయ ద్రేక్కాణమయినచో ఒంటె, గాడిద మొదలగు వానిచేతను మృతి కలుగును.

తులా ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహ యుతముకాని దృష్టముకాని అయిన పూర్ణవయస్సుకలిగిన ఆడజంతువు మీదనుండి పడుటవలనను,ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన జఠరరోగము చేతను, తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన పాములు నీటియందు పుట్టిన జంతువుల చేతను మృతి కలుగును.

వృశ్చిక ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహయుతము కాని దృష్టముకాని అయిన విషము చేతను, శస్త్రము చేతను స్త్రీ కృతమయిన అన్నపానాదుల చేతను ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన మొలగజ్జి మొదలుగాగల బట్టకట్టుకొనుటకు శక్యముకాని వ్యాధిచే మృతియు, తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన చిల్ల పెంకురాయి మొగలయిన వానివలన కలుగు వేదనచే మృతి కలుగును. లేనిచో పిక్కల యందు ఎముకలు విరుగుటచే మరణించును.

ధనస్సు ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహయుతముగాని దృష్టముగాని అయిన గుద ప్రదేశమున కలుగు వాతరోగము చేతను, ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన విషదోషము చేతను, తృతీయ ద్రేక్కామయిన జలమధ్యమునందు. జల సంభవములయిన వివిధ రోగములచె లేక జఠరరోగము చేతగాని మృతి కలుగును

మకర ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహయుతము కాని, దృష్టము కాని అయిన రాజదండన మొదలయిన వానిచేతను, ద్వితీయ ద్రేక్కాణమాయెనేని అగ్ని అస్త్రములు మొదలగు వానిచేతను, తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన, స్త్రీ మూలముగను మరణము కలుగును.

కుంభ ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహయుతము గాని దృష్టము కాని అయిన స్త్రీ మూలముగను, ఉదకముల చేతను, ఉదరరోగము చేతను ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన స్త్రీ కృతములయిన దుఃఖముల చేతను, గుహ్య ప్రదేశములందయిన రోగముల చేతను, తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన ముఖప్రదేశమునందయిన రోగముచేతను మరణము కలుగును.

మీన ప్రథమ ద్రేక్కాణము పాపగ్రహయుతము గాని దృష్టము కాని ఆయెనని గుల్మరోగము (కడుపులో బల్ల పెరుగుట) చేతను, అతిసారముచేతను మేహరోగము చేతను, స్త్రీల చేతను, ద్వితీయ ద్రేక్కాణమయిన జలమధ్యమందు నావ బద్ధలగుటచేతను, తృతీయ ద్రేక్కాణమయిన కుటిల రోగము చేతను మరణము కలుగును.

యోగములు — ఫలములు

ఈ యోగములు సర్వదశల యందును జరుగును. యవనాదులు వీనిని 1880 యోగములుగా నిర్ణయించిరి. వీటియందు ముఖ్యమగునవి ముప్పది రెండు మాత్రము. ఆకృతియోగములు, సంఖ్యాయోగములు. దళయోగములు అని మూడు విధములు.

ఆకృతి యోగములు	20
దళయోగములు	5
సంఖ్యా యోగములు	7
	32. మొత్తము

❋ యోగములు ❋

ఆకృతి యోగములు

1) నౌకాయోగము :- లగ్న కేంద్రము మొదలు ఏడు రాశులయందు గ్రహముల విచ్ఛిన్నములయిన నౌకా యోగమగును.
సలిలోప జీవ విభవా బహ్వాయాఖ్యాత కీర్తితో దృష్టాః
కృపణా బలినో లబ్ధానౌనం భూతాశ్చలాః పురుషాః

2) ఛత్ర యోగము :- చతుర్థ కేంద్రము మొదలు ఏడు రాశుల యందు విచ్ఛిన్నములై గ్రహములుండిన ఛత్రయోగము.
సర్వజనాశ్రయో జయావాన్దాతా నృపవల్లభః ప్రకృష్టమతిః
ప్రథమేంత్యేవయసి వర స్సుఖభాగ్యయు తస్సితాత ప్త్రస్యాత్

3) కూటయోగము :- సప్తమకేంద్రము మొదలు లగ్నము వరకు గ్రహములవిచ్ఛిన్నంబులయిన కూటయోగము.
అనృతిక కితవబంధవ పాలానిష్కించనా శ్మరాః క్రూరః
కూటసముత్థా నిత్యం భవంతి గిరిదుర్గ వాసినో మనుజాః

4) కార్ముకయోగము :- దశమ కేంద్రము మొదలు ఏడు రాశుల యందు గ్రహము లవిచ్ఛిన్నంబులయి యున్న కార్ముకయోగము.
అనృతిక గుప్తిపాలోశ్చోరాః కితవాశ్చ కాననే నిరతాః
కార్ముక యోగేజాత భాగ్యవిహీనా వయోమధ్యే

5) యూపయోగము :- లగ్న కేంద్రము మొదలు నాలగు రాశుల యందు గ్రహము లవిచ్ఛిన్నంబులయి యున్న యూపయోగము.
ఆత్మనిరతా నిరత స్త్యాగయుతోవిత్త సౌఖ్య సంపన్నః
వ్రతనియమ సత్యనిరతో యూపేజాతో విశిష్టశ్చ

6) శరయోగము :- చతుర్థ కేంద్రము మొదలు నాలుగు రాశులయందు గ్రహము లవిచ్ఛిన్నంబులయి యున్న శరయోగము.
ఇషుకరణ దస్యుబంధన మృగయాదన సేవనేతి సోవ్మాదాః
హింస్రాః కుశిల్ప నిరతా శ్శరయోగే సంప్రసూతాస్యుః

7) శక్తియోగము :- సప్తమ కేంద్రము మొదలు నాలుగు రాశుల యందున్న గ్రహము లవిచ్ఛిన్నంబులయి యున్న శక్తియోగము.

ధనరహిత వికలదుఃఖిత నీ చాలసపేల వాయుషః పురుషాః
సంగ్రామ యుద్ధనిపుణాశ్శక్త్యాం జాతా స్థిరాస్సుభగాః

8) దండయోగము :- దశమ కేంద్రము మొదలు నాలుగు రాశులయందు గ్రహము లవిచ్ఛిన్నంబులయి యున్న దండయోగము.

హతపుత్ర దార నిస్స్వాస్సర్వ జనైర్త్యక్తాః స్వజన బాహ్యాః
దుఃఖిత నీచాః ప్రేష్యా దండప్రభవా నరాస్సతతమ్.

9) అర్ధచంద్ర యోగము :- పణపరస్థానము మొదలుగాగాని, అపోక్లిమ స్థానము మొదలుగాగాని ఏడురాశులయందు గ్రహము లవిచ్ఛిన్నంబు లయియున్న అర్ధచంద్ర యోగము.

సుభగా స్సేనాపతయః కాంత శరీరా నృపప్రియా బలినః
మణి కనక భూషణ యుతా భవంతి యోగేర్ధ చంద్రాఖ్యే

10) గదా యోగము ;- గ్రహములన్నియు సమీప మందున్న రెండు కేంద్రములను పొందిన గదాయోగము (అనగా 1, 4; 4, 7; 7, 10; 10, 1;)

సతతం మానార్థపరా యజ్వానః శాస్త్రయోగ కుశలాశ్చ
ధన కనక రత్న సంపత్సంయుక్తా మానవా గదాయాంతు

11) వజ్ర యోగము :- లగ్న సప్తమ కేంద్రములయందు శుభగ్రహము లుండి చతుర్థ దశమ కేంద్రములయందు పాప గ్రహములున్న వజ్ర యోగము.

రవికి చతుర్థ సప్తమములందు బుధశుక్రులు రారు గావున ఈ యోగమ సంభవము ఈ యోగము ఇతర మన్వంతరముల యందు చెప్పబడి నది కావున పూర్వ మన్వంతరముల యందిది సంభవము ప్రస్తుత మసంభవము.

12) యవ యోగము :- లగ్న సప్తమ కేంద్రముల పాప గ్రహములుండి చతుర్థ దశమ కేంద్రముల శుభగ్రహములున్న యవ యోగము.

వ్రతనియమ మంగళ పరాః వయసోమధ్యే సుఖార్థ సంయుక్తాః
దాతారః స్థిరవిత్తా యవయోగ భవాస్సదా పురుషాః

13) పద్మక యోగము :- నాలుగు కేంద్రములయందు (1; 4; 7; 10) మిశ్రమ గ్రహములున్న పద్మకయోగము. (కేంద్రదన్యత్ర గ్రహము లుండరాదు)

స్ఫీతయశ శోగుణాడ్యః స్థిరాయుషో విపుల కీర్తయః కాంతాః
శుభయశసః వృ ధివీశా. కమల భవామానవా నిత్యమ్

14) వాపీయోగము :- పణపర రాశులగాని, ఆపోక్లిమ రాశులగాని గ్రహము లన్నియున్న వాపీ యోగము.

నిధికరణే నిపుణధియస్థిరార్థ స్సుఖసంయుతా స్సురూపాశ్చ
నయన సుఖసంప్రహృష్టా వాపీయోగే నరాజాతాః

15) శకటయోగము :- సర్వగ్రహములు 1; 7 స్థానములందున్న శకట యోగము.

రోగార్తాః కుకళత్రా మూర్ఖా శకటాను జీవినో నిస్వాః
స్వజనై ర్మిత్రై ర్హీనా శ్శకటేజాతా భవంతినరాః

16) విహగయోగము :- సర్వ గ్రహములు 4, 10 స్థానములందున్న విహగ యోగము.

భ్రమణరు చయోనికృష్టా దూతా స్సురతాను జీవినో దృష్టాః
కలహప్రియాశ్చ నిత్యం విహగే యోగే సదాజాతాః

17) హల యోగము :- సర్వగ్రహములు 2; 6; 10 ల గాని, 3; 7; 11 ల 4; 8; 12 ల గాని యున్న హలయోగము.

బహ్వాశినో దరిద్రాః కృషీవలా దుఃఖితాశ్చ సోద్వేగాః
బంధు సుహృత్సంత్యక్తాః ప్రేష్యాహలసం జ్ఞితే పురుషాః

18) శృంగాటక యోగము :- గ్రహములు 1; 5; 9ల యందున్న శృంగాటక యోగము.

ప్రియకలహ సమర సాహస సుఖినోనృపతే ప్రియాస్సుభగ కాంతాః
ఆఢ్యాయువతి ద్వేష్యా శృంగాటక సంభవా మనుజాః

19) చక్ర యోగము :- గ్రహములన్నియు లగ్నము మొదలు రాశ్యంత గతులాయెనేని అనగా 1; 3; 5; 7; 9; 11 పొందిన చక్రయోగము.

ప్రణతి శేషనరాధిప కిరీట రత్నప్రభాచ్ఛు రితపాదః

భవతి నరేంద్రో మనుజయోశ్చకీ్రి జాయతే యోగే

20) సముద్రయోగము :- గ్రహములన్నియు 2; 4; 6; 8; 10: 12 రాశుం పొందిన సముద్రయోగము.

బహుధనరత్నాః క్షితిపా యోగార్థయుతా జనప్రియాశ్చాపి
ఉదధి సముత్థాః పురుషా స్థిర చిత్తాస్సత్వవంతశ్చ.

• దళ యోగములు *

1) నలయోగము :- సర్వ గ్రహంబులు ద్విస్వభావ రాశులయందుండెనేని నల యోగము.

ఊనాతిరిక్త దేహా ధనసంచ యభాగినోఽతి నిపుణాశ్చ
బంధు హితాశ్చ సురూపా నలయోగే సంప్రసూయంతే

2) ముసల యోగము ;- గ్రహము అన్నియు స్థిరరాశుల యందున్న ముసలయోగము.

మాన ధన జ్ఞానయుతాః కర్మోద్యుక్తా నృపప్రియాః ఖ్యాతాః
స్థిరచిత్తా ముసలోత్థా భవంతి శూరాస్సదా పురుషాః

3) రజ్జు యోగము !- గ్రహములన్నియు చరరాశుల యందున్న రజ్జు యోగము.

అటనప్రియా స్సురూపాః పరదేశేష్వర్థ భాగినో మనుజా
క్రూరాః ఖలస్వరాభావా. రజ్జు ప్రభవాస్సదా కదితాః

4) మాలా యోగము :- చంద్రవ్యతిరిక్త శుభగ్రహములు మూడు కేంద్రములయందుండి పాపగ్రహములు ఇతర రాశులయందున్న మాలా యోగము

నిత్యం సుఖప్రదానాహన వస్త్రార్ధ భోగసంపన్నాః
కాంతాస్సు బహు స్త్రీకా మాలాయాం సంప్రసూతాస్స్యుః

5) సర్పయోగము !- మూడు కేంద్రములయందు పాప గ్రహములగు రవి, కుజ శనులుండినేని.

విషమాః క్రూరానిః స్వానిత్యం దుఃఖార్దితా స్సుదీనాశ్చ
పరభుక్తా. పానరతా స్సర్పే జాతా భవంతి నరాః

❋ సంఖ్యా యోగములు ❋

1) గోళ యోగము :- సూర్యాది సప్త గ్రహంబులు ద్వాదశ రాశులలో నెచటనైన నొకరాశి యందున్న గోళయోగము.

దారిద్ర్యాల వ్యయుతా విద్యాజ్ఞా, మానవర్జితా మలినాః
నిత్యం దుఃఖిత దీనా గోళయోగే భవంతి నరాః

2) యుగయోగము :- రెండు రాశులందు సప్త గ్రహములున్న యుగ యోగము.

పాషండ భాగినోవా ధనరహితావా బహిష్కృతా లోకే
సుతమాన ధర్మరహితా యుగయోగే మానవా జాతా

3) శూలయోగము :- సమస్త గ్రహములు మూడు రాశులందున్న శూల యోగము.

తీక్షాలస ధనరహితా హింసాస్సు బహిష్కృతా మహాశూరాః
సంగ్రామ లబ్ధ శబ్దా శ్శూలే రౌద్రాః ప్రజాయంతే

4) కేదార యోగము :- సమస్త గ్రహములు నాల్గురాశులందున్న కేదార యోగము.

సుబహూనా ముపయోజ్యాః కృషివలాస్సత్య వాదిన స్సుఖితాః
కేదారేస్సం భూతాశ్చ లబ్ధభావా ధనైర్యుక్తాః

5) పాశయోగము :- ఐదురాశుల యందు సప్త గ్రహములున్న పాశ యోగము.

పాశే బంధన భాజః కార్యోదుక్తాః ప్రపంచ కారాశ్చ
బహుభాషిణో విశీలా బహుభృత్యా స్సప్రసూతాస్స్యుః

6) దామనీ యోగము :- సప్త గ్రహములు ఆరు రాశులందున్న దామనీ యోగము.

దామిన్యా ముపకారీ పశుగణయుక్తో ధనేశ్వరో మూఢః
బహు సుతరత్న సమృద్ధో ధీరోవిద్వాన్ ప్రజాతస్యాత్

7) వీణా యోగము :- ఏడు గ్రహములు ఏడు రాశుల యందున్న వీణా యోగము.

మిత్రాన్వితా స్సువచన శ్శాస్త్ర పరాగేయ వాద్యనిరతిశ్చ
సుఖభాజో బహుభృత్యా వీణాయాం కీర్తితా మనజాః ॥

❋ తారా బలము - చంద్ర బలము ❋

జన్మ నక్షత్రము లగాయితు —

— ఏ గ్రహమయినను జన, సంపత్, క్షేమ, సాధన, మిత్ర అను ఈ ఐదు విధములయిన తారల యందున్నచో, ఆ గ్రహము శుభ ఫలితముల నీయగలదు.

— పరమమిత్ర తారయందున్న గ్రహము అద్భుత ఫలితములనీయగలదు

— ఏ గ్రహమయినను, విపత్, ప్రత్యక్ (ప్రత్యరి), నైధన తారల యందుండునో, ఆ గ్రహము శత్రుపాప గ్రహముల ఫలితముల నీయగలదు

— ఏ గ్రహము తన స్వరాశిని చూచుచున్నదో ఆగ్రహము శుభఫలితముల నిచ్చును.

— శుభకర్తరీ యోగమునందున్న గ్రహమును, ఉచ్ఛ, నీచలకు మధ్యనున్న గ్రహము (ఆరోహి, ఉచ్ఛాభిలాషి) శుభ ఫలితముల నీయగలరు

నవతారలు	అధిపతి	ఫలము	వాహనము	ఫలము	శాంతి	
జన్మ	రవి	తాపము	నెమలి	మనస్తాప	శాకము	7 ఘ
సంపత్	బుధ	ద్రవ్య లాభము	గుర్రము	ద్రవ్యలాభ	లేదు	
విపత్	రాహు	శాంతి ధైర్యనాశం	మేషము	కలహ	గుడము	3 ఘ
క్షేమ	గురు	ధైర్యం	గజము	రాజ్యప్రాప్తి	లేదు	
ప్రత్యక్	కేతు	లయము (మరణము)	కాకము	కార్యహాని	లవణం	8 ఘ
సాధన	చంద్ర	కీర్తి యశస్సు	జంబుక	సుఖము	లేదు	
నైధన	శని	మరణము (ప్రయోజనశూన్య)	సింహ	రణము	సువర్ణం నువ్వులు	8 ఘ

మిత్ర	శుక్ర	సంతోషం	గరుడు	సుఖము లేదు
పరమ మైత్ర	కుజ	మరణము	హంస	ప్రయోజన లేదు శూన్యము

• తారాబల నిరూపణ చక్రము •

జన్మతారలు - అధిపతులు	జన్మ 1	సంపత్ 2	విపత్ 3	క్షేమ 4	ప్రత్యక్ 5	సాధన 6	నైధన 7	మిత్ర 8	పరమ 9
కేతు	అశ్వ	భర	కృత్తి	రోహి	మృగ	ఆరు	పున	పుష్య	ఆశ్రే
	మఖ	పుబ్బ	ఉత్త	హస్త	చిత్త	స్వాతి	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ
	మూల	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ
శుక్ర	భర	కృత్తి	రోహి	మృగ	ఆరు	పున	పుష్య	ఆశ్రే	మఖ
	పుబ్బ	ఉత్త	హస్త	చిత్త	స్వాతి	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ	మూల
	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ	అశ్వ
రవి	కృత్తి	రోహి	మృగ	ఆరు	పున	పుష్య	ఆశ్రే	మఖ	పుబ్బ
	ఉత్త	హస్త	చిత్త	స్వాతి	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ	మూల	పూ.షా
	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ	అశ్వ	భర
చంద్ర	రోహి	మృగ	ఆరు	పున	పుష్య	ఆశ్రే	మఖ	పుబ్బ	ఉత్త
	హస్త	చిత్త	స్వాతి	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ	మూల	పూ.షా	ఉ.షా
	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ	అశ్వ	భర	కృత్తి
కుజ	మృగ	ఆరు	పున	పుష్య	ఆశ్రే	మఖ	పుబ్బ	ఉత్త	హస్త
	చిత్త	స్వాతి	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ	మూల	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ
	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ	అశ్వ	భర	కృత్తి	రోహి
రాహు	ఆరు	పున	పుష్య	ఆశ్రే	మఖ	పుబ్బ	ఉత్త	హస్త	చిత్త
	స్వాతి	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ	మూల	పూ.ష	ఉ.షా	శ్రవ	ధని
	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ	అశ్వ	భర	కృత్తి	రోహి	మృగ
గురు	పున	పుష్య	ఆశ్రే	మఖ	పుబ్బ	ఉత	హస్త	చిత్త	స్వాతి
	విశా	అనూ	జ్యేష్ఠ	మూల	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత
	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ	అశ్వ	భర	కృతి	రోహి	మృగ	ఆరు

	జన్మ	సంపత	విపత	క్షేమ	ప్రత్యక్	సాధన	నైధన	మిత్ర	పరమ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
[illegible]	పుష్య	ఆశ్లే	మఖ	పుబ్బ	ఉత్త	హస్త	చిత్త	స్వాతి	విశా
	అనూ	జ్యేష్ట	మూల	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా
	ఉ.భా		అశ్వ	భర	కృత్తి	రోహి	మృగ	ఆరు	పున
[illegible]	ఆశ్లే	మఖ	పుబ్బ	ఉత్త	హస్త	చిత్త	స్వాతి	విశా	అనూ
	జ్యేష్ట	మూల	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	దని	శత	పూ.భా	ఉ.భా
	రేవ	అశ్వ	భర	కృతి	రోహి	మృగ	ఆరు	పున	పుష్య

❋ తారాబలము – విశేష విధి ❋

ప్రథమ నవకమున

2. సంపత్తార 4. క్షేమతార 6. సాధనతార 8. మిత్రతార 9. పరమ మైత్రతారలు శుభము.

ద్వితీయ నవకమున

2. సంపత్తార 6. సాధన తారలు మాత్రము శుభము 4–8–9 తారలు పూర్తి నింద్యములు

తృతీయ నవకమున

2. సంపత్తార 6. సాధనతార 8. మిత్రతారలు మాత్రము శుభము 4-9 తారలు మిక్కిలి నింద్యములు

అనగా జన్మ నక్షత్రము నుండి 13 - 17 - 18 - 22 - 27 నక్షములు నింద్యములు.

పుష్యమి–ఆశ్లేష–మఘ–చిత్త–మూల–ధనిష్ఠ–శతభిషము అను ఏడు నక్షత్రములకు జన్మతార శుభముకాదు. మిగిలినవారికి జన్మతార శుభము

సకలాధికారము – 248 పేజి

చంద్రుడు వృషభ-కర్కాటక; మూల నక్షత్రముల యందున్నచో విపత్తార ప్రత్యక్తారలు శుభఫలితము నిచ్చును. గృహవాస్తుదర్పణము 34-34 పే

❋ రాసులకు స్థిర చరాది సంజ్ఞలు - పురుషాంగములు ❋

రాసి	పాదములు	చరాదులు	కాల పురుషాంగములు	ప్లవసంజ్ఞ	దూరములు	కాల
మేషము		చర	శిరస్సు	దక్షిణ	20	రాత్రి
వృషభము	చతుష్పద	స్థిర	ముఖము	ఆగ్నేయ	24	రాత్రి
మిధునము	ద్విపాద	ద్విస్వభావ	రొమ్ము	ఉత్తర	28	సంధ్యా
కర్కాటకము	అనేక పాదకీట	చర	హృదయం	వాయువ్య	32	రాత్రి
సింహము	చతుష్పద	స్థిర	కడుపు	తూర్పు	36	దివా
కన్య	ద్విపాద	ద్విస్వభా	కటిప్రదేశము	ఉత్తర	40	,,
తుల	ద్విపాద	చర	నాభి-లింగ మధ్యప్రదేశము	ఆగ్నేయ	40	,,
వృశ్చికము	అనేకపాద కీటక	స్థిర	పురుష జనన అంగము	దక్షిణ	36	,,
ధనుస్సు	ద్విపాద చతుష్పద 2	ద్విస్వభా	రెండుతొడలు	ఈశాన్య	32	రాత్రి
మకరము	చతుష్ప 1	చర	2 మోకాళ్ళు	పశ్చిమ	28	రాత్రి
కుంభము	ద్విపాద	స్థిర	రెండు పిక్కలు	పశ్చిమ	24	దివా
మీనము	అనేక పాదకీటక	ద్విస్వభా	,, పాదములు	ఈశాన్య	20	సంధ్యా

❋ రాసుల వివరములు తెలియజేయు పట్టిక ❋

రాసి	లింగము	ఆకృతి	రంగు	కులము	స్థలము	పంచభూత				
మేషము	పురుష	కురుచ	ఎరుపు	క్షత్రియ	అడవి	అగ్నితత్వ	తూర్పు	పృష్ఠోదయ	క్రూర	బేసి
వృషభ	స్త్రీ	వంకర కురూపి	తెలుపు	శూద్ర	పచ్చికపొలం మైదానము	భూతత్వ	తూర్పు	పృష్ఠోదయ	సౌమ్య	సరి
మిధున	పురుష	పొడవు	ఆకుపచ్చ	వైశ్య	పడక గది గ్రామం,పల్లె	వాయుతత్వ	ఆగ్నేయ	ఉభయో	క్రూర	బేసి
కర్కాట	స్త్రీ	పొడవు	గులాబిరంగు (పాటల)	బ్రాహ్మణ	నీటిగుంట పలపునేల	జలతత్వ	దక్షిణ	పృష్ఠోదయ	సౌమ్య	సరి
సింహ	పురుష	పొడవు-పొట్టి లకు మధ్య	గోదుమ (నీరుకావి)	క్షత్రియ	కొండగుహ	అగ్నితత్వ	దక్షిణ	శీర్షోదయ	క్రూర	బేసి
కన్య	స్త్రీ	పొడవునకు పొట్టికిమధ్య	చిత్రవర్ణం కరబూజు	శూద్ర	పొలం,కూరలు నీటితో కూడిన పొలము	భూతత్వ	నైఋతి	,,	సౌమ్య	సరి
తుల	పురుష	పొడవునకు పొట్టికిమధ్య	(నీలం)అనేక రంగులమిశ్రమం	వైశ్య	విపణవీధి	వాయుతత్వ	పడమర	,,	క్రూర	బేసి

వృశ్చిక	స్త్రీ	పొడవునకు పొట్టికిమధ్య	బంగారు	బ్రహ్మణ	కన్నము	జలతత్వ	పడమర	,,	సౌమ్య	సరి
ధనుస్సు	పురుష	పొడవు	(కపిల) బంగారు	క్షత్రియ	యుద్ధభూమి	అగ్నితత్వ	వాయువ్య	పృష్టోదయ	క్రూర	బేసి
మకరము	స్త్రీ	పొడవు	(కపిల) పసుపువచ్చ	శూద్ర	నీటితోకూడిన అడవిభూమి	భూతత్వ	ఉత్తర	,,	సౌమ్య	సరి
కుంభము	పురుష	వంకర కురూపి	రంగులమిశ్రమం నలుపు + తెలుపు	వైశ్య	శిల్పశాలలు కుమ్మరిశాలలు	వాయుతత్వ (భూతత్వ)	,,	శీరోదయ	క్రూర	బేసి
మీనము	స్త్రీ	కురుచ	స్వచ్ఛ మధురు నీరుకావి (గోధుమ)	బ్రాహ్మ	నీరుకల ప్రదేశ భూమి, నీరు	జలత్వ	ఈశాన్య	ఉభయోదయ	సౌమ్య	సరి

రాసులకు - స్వక్షేత్ర - ఉచ్ఛక్షేత్ర - నీచ క్షేత్రము మొదలగు వివరము తెలియ జేయు పట్టిక

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
రాశి పేరు	మేష	వృషభ	మిధున	కర్కాటక	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చిక	ధన	మకర	కుంభ	మీన
అధిపతి	కుజ	శుక్ర	బుధ	చంద్ర	రవి	బుధ	శుక్ర	కుజ	గురు	శని	శని	గురు
ఉచ్ఛ	రవి	చంద్ర	రాహు	గురు		బుధ రాహు	శని		కేతు	కుజ		శుక్ర కేతు
నీచ	శని		కేతు	కుజ		శుక్ర కేతు	రవి	చంద్ర	రాహు	గురు		బుధ రాహు
5 ఆధిపత్య స్వస్థానము	రవి	గురు	కుజ	చంద్ర	గురు	కేతు	శుక్ర బుధ	కుజ శని	గురు	శని	గురు	రాహు
6 శుభగ్రహము	కుజ	చంద్ర	బుధ	చంద్ర	రవి	రాహు	శుక్ర	చంద్ర	గురు	శని	గురు	కేతు
7 గ్రహప్రభావం శుభఫలితము	కుజ	రాహు కేతు	శని	చంద్ర	గురు రవి	బుధ కేతు	శుక్ర	కుజ	గురు	శని	గురు శని	రాహు
8 ప్రభావము రాశిఫలితము (బాధక)	రాహు		శని	కుజ శుక్ర కేతు		శని	రవి గురు రాహు		శని	కేతు బుధ		బుధ

❁ గ్రహములు ❁

నైసర్గిక మిత్ర, శత్రు, సమత్వములు

గ్రహం	మిత్రులు	శత్రులు	సములు
రవి	గురు, కుజ, చంద్ర	శుక్ర, శని రాహు, కేతు	బుధ
చంద్ర	రవి, బుధ	(రాహు, కేతు)	శుక్ర, శని, కుజ గురు
కుజ	రవి, చంద్ర, గురు	బుధ (కేతు)	శుక్ర,శని,రాహు
బుధ	రవి, శుక్ర, రాహు	చంద్ర	శని, (కేతు) కుజ, గురు
శుక్ర	శని, బుధ (కేతు)	రవి,చంద్ర (రాహు)	కుజ, గురు
గురు	రవి, కుజ, చంద్ర	శుక్ర, బుధ	(రాహు, కేతు) శని
శని	బుధ, శుక్ర (రాహు)	రవి. చంద్ర కుజ	(కేతు) గురు
రాహు	బుధ, శని, (కేతు)	రవి, శుక్ర కుజ	గురు, చంద్ర
కేతు	శుక్ర (రాహు)	చంద్ర, కుజ	గురు, శని బుధ, రవి

❋ గ్రహములకు గుణ కర్మాదులను తెలియజేయు చక్రము ❋

గ్రహం	లింగ	జాతి	రంగు	గుణ	దిక్కు	శుభపాప	ఋతు	రాజాద్లు	దేవత	రత్నం	లోహం	రుచి	వయసు
రవి	పు	క్షత్రి	ముదురు ఎరుపు	రజో (సాత్వి)	తూ	పాపి	గ్రీష్మ	రాజు	(శివ) రుద్ర	మాణిక్య	రాగి	కారము	(30) 50
చంద్ర	స్త్రీ	వైశ్య క్షత్రి	తెలుపు	సాత్వి	వాయు	పూర్ణచంద్రుడు శుభుడు క్షీణచంద్రపాపి	వర్ష	రాణి	పార్వతి	ముత్యం	కంచు	ఉప్పు	70
కుజ	పు	క్షత్ర	కుంకుమ ఎరుపు	తమ	దక్షి	పాపి	గ్రీష్మ	సేనాధి	కార్తికేయ (గణపతి)	పగడం	రాగి	చేదు	(4)
బుధ	నపుం	(సంకర) వైశ్య	పచ్చ	రజో	ఉత్త	శుభులతో శుభుడు పాపిలతో పాపి	శరత్	యువ	విష్ణు	పచ్చ	సీసం	మిశ్రమ	20
శుక్ర	స్త్రీ	బ్రాహ్మ	తెలుపు	రజో	ఆగ్నే	శుభ	వసంత	మంత్రి	లక్ష్మి	వజ్రము	వెండి	పులుపు	16
గురు	పు	బ్రాహ్మ	బంగారు రంగు	సాత్వి	ఈశా	శుభ	హేమంత ప్రారంభం	మంత్రి	బ్రహ్మ శివ	పుష్యరాగ	బంగారు	తీపి	30
శని	నపుం	శూద్ర	ఆకాశపు రంగు	తమ	పశ్చి	పాపి	హేమంత పూర్తి	సేవక	యమ రుద్ర	నీలము	ఇనుము స్టీలు	వగరు	80
రాహు	స్త్రీ	ఛండాల నిషాధ	ముదురు తేనెరంగు	తమ	నైఋ	పాపి		సేవక	కార్తికేయ దుర్గ	గోమేధ	సీసము		80
కేతు	నపుంస	ఛండాల నిషాద	గోధుమ రంగు	తమ	నైఋ	పాపి		సేవక	దుర్గ బ్రహ్మ	వైడూర్య (పిల్లికన్ను)	సీసము		60

	పంచభూతములు	ఇంద్రియము	జంతువు	కాలము	లక్షణం		కిరణము	ధాన్యములు	సమిధులు	ధాతు	ప్రకృతి	చరము
1 రవి	అగ్ని	దృష్టి (కనులు)	చతుష్పద	6 నెలలు	శాకము మూల	ఎముకలు ధాతువులు	5	గోధుమలు	జిల్లేడు	స్వర్ణ	పిత్త	వనచరి
2 చంద్ర	జల	రుచి (నాలుక)	పాద రహిత	రెండు ఘ॥ (48 ని॥లు)	రూప్య ధాతు	రక్తము	21	బియ్యము	మోదుగ	ధాతు	కఫము	జలచరి
3 కుజ	అగ్ని	దృష్టి (కనులు)	చతుష్పద	60 ఘ॥లు 1 రోజు	పగడ ధాతు	మూలుగు	5	కందులు	చండ్ర	ధాతు	పిత్తము	వనచరి
4 బుధ	భూమి	వాసన (ముక్కు)	ద్విపాద	రెండు నెలలు	జీవ	చర్మము	6	పెసలు	ఉత్తరేణి	స్వర్ణ	త్రిదోషి	శ్మశానచరి
5 శుక్ర	వాయు	శబ్దము (చెవి)	ద్విపాద	పక్షము 15 రో॥లు	మూల శాకము	మజ్జ్య	8	బొబ్బర్లు	అత్తి	రూప్య	కఫము	జలచరి
6 గురు	జల	రుచి (నాలుక)	ద్విపాద	1 నెల 30 రో॥లు	జీవ	క్రొవ్వు	7	(చణక) సెనగ	రావి	రత్న	ద్విదోష	గ్రామచరి
7 శని	ఆకాశ	స్పర్శ	చతుష్పద	1 సంవ॥	ధాతు	కండర్టం	5	నూవులు	జమ్మి	లోహ	ధాతునమ	వనచరి
8 రాహు		స్పర్శ	పాదరహిత	సం॥ము	ధాతు	రెండు చేతులు		మినుములు	గరిక			
9 కేతు		స్పర్శ	పాదరహిత	సం॥ము	ధాతు	రెండుకాళ్ళు		ఉలవలు	దర్భ			

	కాల బల	స్థానములు	వస్త్ర బలము	వేదము		బలము అయిన	మానసిక స్థితి	అవయవము	పొడవు పొట్టి	కాలపురుష ఆత్మాదులు
1 రవి	మధ్యాహ్న దినబలము	దేవస్థానం	దళసరివస్త్ర		పితృదేవ	ఉత్తరాయణ	స్థిరుడు	శిరస్సు అవయవ	(మధ్యమ) పొడవుకాని పొటి	ఆత్మ
2 చంద్ర	రాత్రిబలి శుక్లపక్ష	గ్రామ సమీపభూమి	చిరిగిన వస్త్రము		మనుష్యులు	దక్షిణాయన	చపల	ముఖము	పొట్టి	మనస్సు
3 కుజ	రాత్రిబల కృష్ణపక్ష	అగ్ని సమీపభూమి	కాలిన వస్త్రము	సామవేద	పితృదేవత	ఉత్తరాయణ	సమర్థ	హృదయం	పొట్టి	బలము
4 బుధ	సర్వ కాలము	క్రీడాప్రదేశ	తడిపిన వస్త్రము	అధర్వ వేద	తిర్యగ్జంతువులు	అయన ద్వయణ స్వవర్గమునందు	చపల	తొడలు	పొడవు	వాక్కు
5 శుక్ర	రాత్రిబల శుక్లపక్ష	శయన గృహము	దృఢ వస్త్రము	యజుర్వేద	మనుష్య	ఉత్తరాయణ	కామాసక్త	మర్మావయవములు	మధ్యమ పొడవు	మన్మధుడు
6 గురు	పగలు	ధనగృహము	మధ్య వస్త్రము	ఋగ్వేదము	దేవతలు	ఉత్తరాయణ	కార్యాసక్త	పొట్ట	పొడవు	జ్ఞానము సుఖము
7 శని	రాత్రిబల సంధ్యా	భూపరాగం ధూళి	జీర్ణ వస్త్రము		నరక వాసులు	దక్షిణాయన	స్థిర	వెంట్రుకలు	పొట్టి	దుఃఖము
8 రాహు	సంధ్యా	పాడుపడిన చీకటిభూమి							పొడవు	
9 కేతు	సంధ్యా	చీకటిభూమి							పొడవు	

తిధి-డిగ్రీ-కరణములు ## అధిపతి - తిధులందు విడచు కాలము

	తిధి	దృవము	కరణములు ప్రథమం 1	ద్వితీయం 2		తిధిప్రారంభమునుండి విడువదగిన కాలము పక్ష చిద్రములు గం॥లో	పక్ష చి॥లు ఘ॥లో
1	పాడ్యమి	12	కింస్తుఘ్న	బవ	శుక్రుడు		
2	విదియ	24	బాలవ	కౌలవ	బుధుడు		
3	తదియ	36	తైతుల	గరజ	కుజుడు		
4	చవితి	48	వణజ	భద్ర	శని	3-12	8
5	పంచమి	60	బవ	బాలవ	గురుడు		
6	షష్ఠి	72	కౌలవ	తైతుల	శుక్రుడు	3-36	9
7	సప్తమి	84	గరజ	వణజ	బుధుడు		
8	అష్టమి	96	భద్ర	బవ	కుజుడు	5-36	14
9	నవమి	108	బాలవ	కౌలవ	శని	10-00	25
10	దశమి	120	తైతుల	గరజ	గురుడు		
11	ఏకాదశి	132	వణిజ	భద్ర	శుక్రుడు		
12	ద్వాదశి	144	బవ	బాలవ	బుధుడు	4-00	10
13	త్రయోదశి	156	కౌలవ	తైతుల	కుజుడు		
14	చతుర్దశి	168	గరజ	వణజ	శని	2-00	5
15	పూర్ణిమ	180	భద్ర	బవ	గురుడు		
16	బ॥పాడ్యమి	192	బాలవ	కౌలవ	శుక్రుడు		
17	విదియ	204	తైతుల	గరజ	బుధుడు		
18	తదియ	216	వణిజ	భద్ర	కుజుడు		
19	చవితి	228	బవ	బాలవ	శని	3-12	8
20	పంచమి	240	కౌలవ	తైతుల	గురుడు		
21	షష్ఠి	252	గరజ	వణజ	శుక్రుడు	3-36	9
22	సప్తమి	264	భద్ర	బవ	బుధుడు		

23	అష్టమి	276	బాలవ	కౌలవ	కుజుడు	5-36	14
24	నవమి	288	తైతుల	గరజ	శని	10-00	25
25	దశమి	300	వణిజ	భద్ర	గురుడు		
26	ఏకాదశి	312	బవ	బాలవ	శుక్రుడు		
27	ద్వాదశి	324	కౌలవ	తైతుల	బుధుడు	4-00	10
28	త్రయోదశి	336	గరజ	వణిజ	కుజుడు		
29	చతుర్దశి	348	భద్ర	శకుని	శని	2-00	5
30	అమావాస్య	360	చతుష్పాత్	నాగవము	గురుడు		

❋ పంచక రహితము ❋

1	మృత్యు పంచకము	1	10	19	28	37	46	55
2	అగ్ని పంచకము	2	11	20	29	38	47	56
3	రహితము	3	12	21	30	39	48	57
4	రాజ పంచకము	4	13	22	31	40	49	58
5	రహితము	5	14	23	32	41	50	59
6	చోర పంచకము	6	15	24	33	42	51	60
7	రహితము	7	16	25	34	43	52	61
8	రోగ పంచకము	8	17	26	35	44	53	
9	రహితము	9	18	27	36	45	54	

పక్షాది తిథిని ఆదివారాది వారమును తత్కాల నక్షత్ర తత్కాల లగ్న సంఖ్యలను కలిపి 3చే భాగించగా

1. మృత్యుపంచకము ; ఏ ముహూర్తమునకు ఉపయోగింపరాదు.

3 అగ్ని పంచకము : ఇది గృహారంభ ప్రవేశము, వివాహమునకు నిషిద్ధం

4 రాజ పంచకము : ఉద్యోగప్రవేశము, ప్రభు దర్శనమునకు నిషిద్ధము.

6. చోర పంచకము : గృహప్రవేశ అరంభాదులకు నిషిద్ధము.

8. రోగ పంచకము : ఇదియు దేనికి పనికి రాదు

3-5-7-9 శేషించిన శుభము. పైన వివరించిన పట్టికలో తిథి వార

నక్షత్ర లగ్న సంఖ్యలను కలపిన 1, 2, 4, 6, 8 వరుసలలో గల అంకెలు వచ్చిన రహితము కాదనియు 3, 5, 7, 9 వరుసలలోని అంకెలు వచ్చిన రహితమయినదనియును గ్రహించవలయును.

❋ సూక్ష్మ నక్షత్ర అంత్యభాగలను వివరించు పట్టిక ❋

అశ్వని 0-13-10-35; భరణి 0-19-45-52-30; కృత్తిక 1-02 56-27-30; రోహిణి 1-22-42-20; మృగశిర 2-05-52-55; ఆరుద్ర 2-12-28-12-30; పునర్వ 3-02-14-05; పుష్యమి 3-15-24-40; ఆశ్లేష 3-21-59-57-30; మఘ 4-05-10-22-30; పూ ఫల్గుని 4-18-21-07-30; ఉ. ఫల్గుని 5-08-07-00; హస్త 5-21-17-35; చిత్త 6-04-28-10; స్వాతి 6-11-03-27; విశాఖ 7-00-49-20; అనూ 7-13-59 55; జ్యేష్ట 7-20-35-12-30; మూల 8 03-45-47-30; పూ షాఢ 8-16-56-22-30; ఉషాఢ 9-06-42 15-00: అభిజత్ 9-10-56-30; శ్రవణం 9-24-07-05; ధని 10-07-17-40; శత 10-13-52-57-30; పూ. భాద్ర 10-27-03-32-30; ఉభాద్ర 11-16-49-25; రేవతి 0-00-00-000

సూక్ష్మ నక్షత్రమునందు హారము చంద్ర మధ్య భుక్తి 790–35 లిప్తలు, స్థూల నక్షత్రమునందు హారము 800 లిప్తలు నక్షత్రములు కొన్ని అర్ధ భోగములు, కొన్ని పూర్ణ భోగములు మరికొన్ని అధ్యర్థ భోగములని మూడు విధములు.

ఆశ్లేష, ఆర్ద్రా, స్వాతి, భరణి. జ్యేష్టా, శతభిషము అను ఆరును అర్ధ భోగములు 395-18 (1/2)

విశాఖ, పునర్వసు, రోహిణి, ఉత్తర ఫల్గుని, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర ఈ ఆరును అధ్యర్థ భోగములు 1185-52 (1 1/2)

అశ్వని, కృత్తిక. మృగశిర, పుష్యమి, మఘ, పూర్వఫల్గుని. హస్త, చిత్త, అనూరాధ, మూల, పూర్వాషాఢ, శ్రవణము, శ్రవణము. ధనిష్ఠ, పూ. భాద్ర, రేవతి అను ఈ పదునైదు నక్షత్రములు పూర్ణభోగములు అభిజి నక్షత్ర భోగము 254-.5 లిప్తలు. పూర్ణ భోగమనగా 790-35.

పై విధమయిన నక్షత్ర ప్రమాణము చంద్రునకు మాత్రమేగాక అన్ని గ్రహములకు చేయవలయును. కొన్ని నక్షత్రములు మిక్కిలి దగ్గరగను

కొన్ని ఎక్కువ దూరముగను ఉన్నందువలన ఈ విధమగు గణితము అవసరము పై విధముగ గణింపనిచో అభిజన్నక్షత్రమునకు స్థితి లేదు. యోని పొంతనము గణితాయుష్య పొంతనము, గోత్ర పొంతనము, వృషభచక్రము ప్రయాణ, నక్షత్ర భోజననిర్ణయము నందు అభిజిత్తునకు చాల ఉపయోగము కలదు.

నక్షత్రముల వివరములు

	ప్రకాశ పరిమాణం	కాంతివత్సరాల దూరము	పాశ్చాత్య నామం	గ్రీకు సంజ్ఞ	మండలం
అశ్వని	2-72	52	షెరాటన్	బీటా	మేషము
భరణి	3 68	—	—	41	,,
కృత్తిక	2-96	1400	అల్సియోన్	ఈటా	వృషభము
రోహిణి	0-85	68	అల్డిబరాన్	ఆల్ఫా	,,
మృగశిర	3-66	—	—	లాంబ్డా	ఒరియన్
ఆరుద్ర	0-40	587	బీటల్ జూస	ఆల్ఫా	,,
పునర్వసు	1-20	35	పోలక్స్	బీటా	మిథునం
పుష్యమి	4-17	—	—	డెల్టా	కర్కాటం
ఆశ్లేష	3-48	....	...	జీటా	హైడ్రా
మఖ	1-30	80	రెగ్యులస్	ఆల్ఫా	సింహము
పూ ఫల్గుని	2-58		జోస్మా	డెల్టా	,,
ఉ ఫల్గుని	2-53	43	దెనెబోలా	బీటా	,,
హస్త	3-11	—	—	డెల్టా	వాయసం
చిత్త	0-9	220	స్పైకా	ఆల్ఫా	కన్య
స్వాతి	0-06	36	ఆర్క్టురస్	ఆల్ఫా	భూతేశ
విశాఖ	2-90	—	జుబెన్ఎల్గెనూచి	ఆల్ఫా	తుల
అనూరాధ	2-54	600	—	డెల్టా	వృశ్చిక
జ్యేష్ట	0-90	520	అంటేరిస్	ఆల్ఫా	,,
మూల	1.71		షఖవులా	లాంబ్డా	,,
పూర్వాషాఢ	1.81	124	,,	ఎప్సిలాన్	ధనుస్సు

ఉత్తరాషాఢ	2.12	300	నుంకి	సిగ్మా	,,
శ్రవణము	0.9	16	ఆల్టేర్	ఆల్ఫా	గరుడ
ధనిష్ఠ	3 86	–	స్వాలోసిస్	ఆల్ఫా	డెల్ఫినస్
శతభిషము	3.84	....	...	లాంబ్డా	కుంభం
పూర్వాభాద్ర	2 50	110	మార్కాబ్	ఆల్ఫా	పెగాసస్
ఉత్తరాభాద్ర	2.15	98	ఆల్ఫెరా	ఆల్ఫా	ఆండ్రోమెడా
రేవతి	5 57	....	....	జీటా	మీనం

❋ ఇంగ్లీషు తారీకునకు వారమును తెలిసికొనుట ❋

క్రీస్తుశక సంవత్సరముల యందు వందలను విడచి మిగిలిన సంఖ్యను అనగా 1989 యందు 19 విడచి మిగిలిన 89 ని 4 చేత భాగించి వచ్చిన లబ్ధమును సంవత్సర సంఖ్యకు కలిపి దానియందు ఏ నెల యందు ఏ తారీకునకు వారము కావలెనో ఆ తారీకును ఆ తేదీని కలిపి ఈ క్రింద చెప్పిన ధృవమును కలిపి దానిని 7చే భాగింపగా ఆదివారాది వారమగును

జన – 1 ఫిబ్ర – 4 మార్చి – 4; ఏప్రి – 0 మే – 2 జూన్ – 5; జూలై – 0 ఆగ - 3 సెప్టె – 6 అక్టో – 1 నవం-4 డిశం – 6.

1989 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 20వ తేదీకి వారము 1989 లో 19 తీసివేసి 89 ని నాలుగుచే భాగించవలయును లబ్ధము 22 వచ్చినది 89 + 22 = 111 అయినది, దీనికి సెప్టెంబరు ధృవము 6 కలుపగా 117 అయినది దీనికి 20వ తేదీ కలుప 117 + 20 = 137 అయినది దీనిని 7చే భాగించగా 4 శేషము వచ్చినది. ఆదివారాదిగ నాలుగు బుధవారమయినది.

క్రీస్తుశక సంవత్సరము లీప్ సంవత్సరమైన మార్చి నుండి పై ధృవకములకు 1 అదనముగా కలుపవలెను. అనగా ఈ క్రింది ధృవములు కలుపవలయును.

జన - 1 ఫిబ్ర - 4 మార్చి - 5; ఏప్రి - 1 మే – 3 జూన్ - 6 జూలై - 1: అగ - 4 సెప్టె - 0 అక్టో - 2 నవం - 5 డిశం - 0

: జనవరి 1వ తేదీ నాటి తిధిని తెలియు విధము :

క్రీస్తు శకాబ్దములను 19 చే భాగించి శేషమును 11 చే గుణించి ఆ సంఖ్య ను 30చే భాగింపగా శేషము శుక్ల ప్రతిపదాదిగా జనవరి 1వ తేదీనాటి తిధి యగును.

ఉదా 1989 ని 19 చే భాగించగా 13 శేషము వచ్చినది దానిని 11చే గుణించగా 143 అయినది దీనిని 30చే భాగింపగా 23 శేషము వచ్చినది. అనగా శుక్ల ప్రతిపదాదిగా బహుళ అష్టమి అయినది.

ఏ సంవత్సరమునందైన, ఏ తేదీకైనను తిది తెలియువిధము

జనవరి 1 వ తేదీ తిధిని తెలిసికొనిన తరువాత ఏ నెలకు ఏ తేదీకి తిధి కావలయునో ఆ నెలకు ఈ దిగువ తెలుపు ధ్రువకములు మరియు తారీకులు జనవరి 1వ తేదీకగు తిథికి కలిపి 29 1/2 చే భాగించగా శేషము తిధియగును శేషము 1/2 వచ్చినచో అది అమావాస్యగా గాని శుదపాడ్యమిగా గాని వవ రించవలెను.

1989 జనవరి 1వ తేదీకి బహుళ అష్టమి అయినది.

నెలలు	ధృవ		లీప్ ధృవ	నెలలు	ధృవ		లీప్ ధృవ
జనవరి	0	....	0	జూలై	3	....	4
ఫిబ్రవరి	$\frac{1}{2}$	....	$\frac{1}{2}$	ఆగ	$4\frac{1}{2}$	....	5
మార్చి	$28\frac{1}{2}$	....	0	సెప్టం	6	....	7
ఏప్రిల్	$\frac{1}{2}$	....	$1\frac{1}{2}$	అక్టో	$6\frac{1}{2}$	....	$7\frac{1}{2}$
మే	1	....	2	నవం	8	....	9
జూన్	$2\frac{1}{2}$	....	$3\frac{1}{2}$	డిశం	$8\frac{1}{2}$	....	$9\frac{1}{2}$

జనవరి 1989 - 1వ తేదీకి బహుళ అష్టమి (23) అయినది. దీనికి సెప్టంబర్ 20 వ తేదీకి తిధి కావలసిన

జనవరి 1వ తేదీ తిధి	23
సెప్టంబర్ 20	20
సెప్టంబర్ ధృవము	6
	49

దీనిని 29½చే భాగించగా 19½ శేషము వచ్చినది, 20 వ తేదీ ప్రారంభము రాత్రి 12 గంటలకు కావున ఆ సమయమునకు పంచమి యున్నది.

రవి యందు లగ్న భుక్తి తెలుసుకొను విధము

రవి ఈ క్రింది తేదీల యందు ప్రారంభించి మరలా రవి ఆ తేదీల యందు రాశి సంచారము చేయు కాలము వివరింపబడినది

రాసులు	రాశియందు రవియుండు దినములు రో - గం - ని॥ - సె
మేషము	30 - 22 - 40 - 24
వృషభము	31 - 10 - 04 - 24
మిథునము	31 - 15 - 31 - 36
కర్కాటకము	31 - 11 - 13 - 36
సింహము	31 - - - 12 - 00
కన్య	30 - 10 - 08 - 00
తుల	29 - 21 - 27 - 36
వృశ్చికము	29 - 11 - 44 - 00
ధనుస్సు	29 - 08 - 08 - 24
మకరము	29 - 10 - 22 - 00
కుంభము	29 - 20 - 00 - 48
మీనము	30 - 08 - 39 - 12

వర్తమాన ప్రస్తుత సంవత్సర తిథ్యాదుల వలన రాబోవు సంవత్సర తిథులు తెలియు విధము

నేటి తిథి సంఖ్యలో 4 ను తిథి ఘడియలలో గం. 7–12 ని॥లు (18 ఘడియలు) వార సంఖ్యలో ఆదివారాదిగ 1 వారము నక్షత్ర సంఖ్యలో 3 ను నక్షత్ర ఘడియలకు గం. 5–12 ని॥లు (13 ఘ॥లు) యోగసంఖ్యలో 2ని కలిపి యోగ ఘడియలలో 5–36 ని॥లు (14 ఘ॥లు) తీసివేసిన 12 నెలలు గడచిన తరువాత వచ్చెడి తథ్యాదులగును. ఇందు యోగ సంబంధమయిన గంటలు మాత్రము తీసివేయువలయును మిగిలినవి కలుపవలయును.

ఏ సంవత్సరమునకైనను రవి నిరయన రాశి ప్రవేశములు తెలిసికొను పద్ధతి

ఈ క్రింద 1954 వ సంవత్సరము నందు రవి ప్రవేశించిన నిరయన రాశి ప్రవేశ సమయములు భారత (I. S. T.) దేశ మధ్యకాలమునకు ఇవ్వ బడుచున్నవి. ఇందు 120 సంవత్సరములకు అగు పట్టిక ఇవ్వడమయినది. కావలసిన తదుపరి సంవత్సరములకు తెలియవచ్చును. మనకు ఏ సంవత్సర ధృవము కావలెనో ఆ సంవత్సర ధృవము కలుపవలెను

ఉదా 1954 సం॥ జన మకర సంక్రమణము.

1954	జన	13	బుధ	4	గం. 27 – 52 ని॥లు
1990	జన			3	5 – 29.8 సె॥
	జన	14		శని	8 – 22

ఇచట బుధవారమునకు 3 కలిపిన శనివారము అయినది గంటలు 27 నకు 5 కలిపిన 32 వచ్చినది. దానిలో 24 గంటల ప్రమాణము తీసిన 1 రోజు అధికమయినది కావున జన 14 ఉద 8-22 ని॥కు 1990 లో మేష సంక్రమణ మయినదని తెలియవలెను.

ధర్మ శాస్త్ర విషయాలు

తిధులకు నందాది సంజ్ఞలు ;

నంద తిధులు : 1, 6, 11 ఈ తిధులు శిల్ప కృషి యజ్ఞాది కర్మలకును, వివాహ యాత్రా నవ వస్త్రాభరణ దారణలకు వైద్యము మంత్రము ప్రియ దర్శనము వీనికి మంచివి.

భద్ర తిధులు !– 2, 7, 12 ఈ తిధులు వాస్తుకర్మ, యాత్రా ఉపనయన రాజసేవ, రాజాభిషేక, విద్యాభ్యాస గోకర్మ, గజాశ్వాద్యారోహణ, సంగీతము పౌష్టిక కర్మలు వీనికి మిక్కిలి మంచివి.

జయ తిధులు !– 3, 8, 13 యీ తిధుల వివాహము, అలంకార ధారణము

సమస్త శుభకర్మలును గృహప్రవేశ దేవతా ప్రతిష్టలు, యుద్ధము ఆయుధ ధారణము, రాజసేవ; వీనికి మిక్కిలి మంచివి

రిక్త తిధులు :- 4, 9, 14 యీ తిధులు బంధకర్మ, అగ్నికర్మ మిత్ర భేదము అసత్యభాషణ విరోధము ఘాతుక కర్మ విష ప్రయోగాది దారుణకర్మ సాహస కార్యములును పాప కార్యములును ఇట్టివానికి ప్రశస్తమైనవి.

పూర్ణ తిధులు :- 5, 10, 15 (పౌర్ణమి – అమావాస్య) ఈ తిధులలో అమావాస్య యందు పితృకర్మలను మిగిలిన తిధులందు సకల శుభకర్మలును వివాహయాత్రదులను శాంతి పౌష్టికములను ప్రశస్తములును పౌర్ణమి యాత్రకు మాత్రం పనికిరాదు

సిద్ధ తిధులు :- శుక్రవారంతో గూడిన నంద తిథియు శనివారంతోగూడిన రిక్త తిధియు, గురువారంతో గూడిన పూర్ణతిధియు సిద్ధతిధి అనబడును ఇట్టి తిధియందు సర్వకార్యములు సిద్ధించును. (నెరవేరును)

దగ్ధ యోగములు

ఆదివారం ద్వాదశి, సోమవారం ఏకాదశి, మంగళవారం పంచమి, బుధవారం తదియ, గురువారం అష్టమి, శనివారం నవమి కలిసిన యెడల దగ్ధయోగ మనబడును.

ఈ దగ్ధయోగం శుభకర్మలందు ముఖ్యంగా హస్తకర్మలందు నిసిద్ధము అయినను సూర్యోదయాదిగ 6 ఘడియల కాలం వరకు మాత్రమే యీ దగ్ధ యోగం విడువదగినదనియు, అపైన దోషం లేదనియు గ్రంధాంతర వచనములున్నవి.

ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ తిధులు

	ఉత్తమములు	మధ్యమములు	అధమములు
శుక్ల	11, 12. 13, 14. 15	6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4 5
కృష్ణ	1, 2, 3, 4, 5	6, 7, 8, 9. 10	11, 12, 13, 14, 15

పక్షచ్ఛిద్రములు

శ్లో॥ చతుర్థశీ చతుర్థీచ అష్టమీ నవమీ తధా।
షష్టీచ ద్వాదశీచైవ పక్షచ్ఛిద్రాహ్వయా ఇమాః ॥

క్రమాదేతాసు తిథిషు వర్ణపీయాశ్చ నాడికాః॥
భూతాష్టమను తంత్వాంశ దశ శేషాస్తు శోభనాః॥
దోషనాడీషు యత్కర్మ శుభం సర్వ వినశ్యతి।

తా॥ 14-4-8-9-6-12, యీ తిదులు పక్షచ్ఛిద్రము లనబడును. యీ తిథులలో చతుర్దశిలో మొదటి 5 ఘడియలును, చవితిలో మొదటి 8 ఘడియలును, అష్టమిలో 14 ఘడియలును, నవమిలో 25 ఘడియలును, షష్ఠిలో 9 ఘడియలను, ద్వాదశిలో 10 ఘడియలును మిక్కిలి నింద్యములు కాబట్టి యీ కాలమున శుభకార్యములు చేయగూడదు. మిగిలిన ఘడియలు శుభప్రదములే యగును.

తిథి నిర్ణయము

శ్రాద్ధాది పైతృక కర్మాచరణమునకు అపరాహ్ణ వ్యాప్తిగల తిథిని గ్రహించవలెను. అహః ప్రమాణమును (సూర్యోదయము నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు అగు కాలమును) అయిదు భాగములు చేయగా వరుసగా 1. ప్రాతః కాలము 2. సంగవ కాలము 3 మధ్యాహ్న కాలము 4 అపరాహ్ణ కాలము, 5. సాయంకాలము అను ఐదు కాలములు అగును. అందు నాల్గవ కాలమగు అపరాహ్ణ కాలమున వ్యాపించియుండు తిథియందు అబ్ధిక మాసికాది పైతృక శ్రాద్ధ కర్మ నాచరింపవలెను. ఒక తిథి రెండు రోజులందు వ్యాపించియుండిన యెడల ఏ దినమున అపరాహ్ణ కాలమందు అధికవ్యాప్తి గల్గియుండునో ఆ దినమంతా తిథి ప్రయుక్త శ్రాద్ధకర్మను చేయవలెను రెండు దినములందును అపరాహ్ణ కాలమందా తిథి వ్యాపించని యెడల పూర్వదినమందు ముఖ్య పక్షమును పరదినమున గౌణ పక్షమును అగును, రెండు దినములందును అపరాహ్ణ వ్యాప్తి సమంగా నున్నపుడు ఆ తిథి వృద్ధియందున్నపుడు రెండవ దినమునను క్షయ మందున్నపుడు పూర్వదినమునను ఆ తిథి ప్రయుక్త శ్రాద్ధకర్మ నాచరించవలెను.

శ్లో॥ "క్షీయమానేతు పూర్వైవ వర్ధమానేతుపై పరా।
సమత్వేపి తథవస్యా దపరాహ్ణద్వయే యది॥"

అని ఇందుకు ప్రమాణము. ఈ తిథి నిర్ణయము పంచాంగములలో సందేహమున్న చోట్ల చూపబడుచుండును.

: అమావాస్య నిర్ణయము :

అపరాహ్ణకాల వ్యాప్తిగల యమావాస్యయందు దర్శశ్రాద్ధమును జరిగించవలెను. "దర్శశ్రాద్ధమునకు దినము యొక్క అయిదు భాగములలో నాల్గవ భాగమగు నపరాహ్ణ కాలమందు వ్యాపించునట్టి యమావాస్య కావలెను పూర్వ దినమందు మాత్రమే సంపూర్ణ వ్యాప్తిగాని యున్నచో పూర్వదినమే గ్రహించవలెను. పరదినమందు మాత్రమే అట్లున్నచో పరదినమునే గ్రహించవలెను. రెండు దినములందును ఏకదేశ వ్యాప్తియందు భేదమున్నచో నధికమున్న దినమును గ్రహించవలెను. రెండు దినములందును సమముగా వ్యాప్తి యున్నచో తిథిక్షయ మందున్న పూర్వ దినమును, వృద్ధియందును సామ్య మందును పరదినమును గ్రహించవలెను" అని ఇట్లు ధర్మసింధు నందున్నది. ఈ ప్రకారమే అమావాస్య నిర్ణయము చేయబడి పంచాంగములందు వ్రాయబడుచుండును.

అమావాస్యలలో ముఖ్యముగా రెండు విధములు గలవు. అందు చంద్ర దర్శనముగల చతుర్దశితో కలిసిన యమావాస్యకు "సినీవాలి"యనియు చంద్ర దర్శనము లేక పాడ్యమితో కూడిన యమావాస్యకు "కుహూ" అనియు సంజ్ఞలు గలవు.

ధర్మశ్రాద్ధము పార్వణ విధానముగా ఆచరించువారు అపరాహ్ణ కాలమందును ఆమశ్రాద్ధ విధానముగా నాచరించువారు పూర్వాహ్ణమందును జరిగించుట ఆచారసిద్ధము. ఇందుకు హారీత వచనము.

శ్లో॥ "ఆమశ్రాద్ధంతు పూర్వాహ్ణే ఏకోద్దిష్టంతు మధ్యమే
పార్వణం చాపరాహ్ణేతు ప్రాతర్వృద్ధి నిమిత్తకమ్"

అపరాహ్ణ వ్యాప్తిగల తిథినాడు ఆబ్దిక మాసికాది శ్రాద్ధములు జరిగించుట శాస్త్రసిద్ధమును ఆచార సిద్ధమును అగుచున్నవి. ఆమశ్రాద్ధము మాత్రము అపరాహ్ణ వ్యాప్తిగల తిథినాడే పూర్వాహ్ణ కాలమందు జరిగింపవలెను. విప్రులు ఆయామ ద్రవ్యములను వచనము వేసికొని భుజించుట ఆ రోజున అపరాహ్ణ కాలమందే జరుగుట నీవిధముగా చెప్పబడినది.

❋ ఏకాదశీ నిర్ణయము ❋

ఏకాదశీ తిథి దశమి తిథితో కలసియున్న దినమున దానికి దశమీ వేధ గలుగును అట్లు దశమి తిథితో కలియని ఏకాదశికి "శుద్ధైకాదశి" యనియు దశమీ వేధగల ఏకాదశికి "విద్ధైకాదశి" యనియు సంజ్ఞలు గలవు.

ఉపవాసాది వ్రతములకు విద్ధైకాదశిని విడచి శుద్ధైకాదశినే గ్రహించవల సియుండును. ఈ వేధ మరల రెండు విధములుగా నున్నది. అవి అరుణోదయ వేధ – సూర్యోదయ వేధ యని చెప్పబడినవి. సూర్యోదయమునకు ముందు నాలుగుఘడియల కాలమునకు అరుణోదయమగును. ఆ అరుణోదయ వేళయందు ఒక్క కళయైనను దశమితిథి వ్యాప్తి కలిగిన యెడల ఆ ఏకాదశి దశమీవేధ గలది యగుటచే రామానుజ మతస్థులకు (వైష్ణవులకు) ఉపవాసాది వ్రతములకు పనికిరాదు. కాబట్టి వారు ఏకాదశీ తిథి లేకపోయినను ద్వాదశి నాడే ఉపవాసాదికములను నిర్వర్తించవలెను. మరియు నిందును గూర్చి

శ్లో॥ షట్పంచ ఘటికాదూర్ధ్వం ద్వాదశీ యదివర్తతే:
ద్వాదశ్యా ముపవాసంతు త్రయోదశ్యాంతు పారణం॥

అని చెప్పబడిన ప్రకారము ద్వాదశీ తిథి 56 ఘడియలకు పైగానున్న యెడల నాద్వాదశి తిథినాడే ఉపవాసాది వ్రతములను మరునాటి త్రయోదశి నాడు పారణమును నిర్వర్తించుట రామానుజ మతస్థులకు విహితము.

స్మార్తులకు సూర్యోదయ వేధగల ఏకాదశీ ఉపవాసాదులకు నిషిద్ధము అయినను శుద్ధైకాదశిలేని పక్షమందు దశమి వేధతో గూడియున్నను, విద్ధైకాదశియే స్మార్తులకు ఉపవాసాదులకు విహితముగ నున్నది మరియు నేకాదశి వృద్ధియందుండి పూర్వదినమందు 60 ఘడియలను మరునాడు 2 ఘడియలకు పైగా నేకాదశి యున్నయెడల మరునాడు శుద్ధైకాదశి యందే స్మార్త మాధ్వ వైష్ణవ మతములవారు ఉపవాసము చేయవలెను ఇట్లు ఏకాదశీ నిర్ణయము సిద్ధాంతులచే చేయబడి వారి పంచాంగములందు వ్రాయబడుచుండును.

❋ సంక్రాంతి పుణ్యకాలముల నిర్ణయము ❋

సూర్యుడు మేషాది పన్నెండు రాసులయందును ప్రవేశించునప్పుడు

ఆయా రాసుల సంక్రమణ పుణ్యకాలములు సంభవించును. ఈ రాశి సంక్రమణములు ముఖ్యముగా నాలుగు బేధములు గలిగియున్నవి. అందు 1) మేష తులా సంక్రమణములను విషువత్పుణ్య కాలములనియు; 2) వృషభ సింహ వృశ్చిక కుంభ సంక్రమణములకు హరిపద పుణ్యకాలములనియు, 3) మిధున కన్యా ధనుర్మీన సంక్రమణములకు షడశీతి పుణ్యకాలములనియు, 4) కర్కాటక మకరసంక్రమణములకు దక్షిణాయన ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలములనియు సంజ్ఞలు.

అందు మేష తులా సంక్రమణములకు పూర్వాపరములందు 10 ఘడియల కాలమును (కొందరి మతమున 15 ఘడియల) వృషభ సింహ వృశ్చిక కుంభ సంక్రమణములకు (స్థిరరాసులకు) ప్రవేశాత్పరమందు 16 ఘడియల కాలమును. మిధున కన్యా ధనుర్మీన సంక్రమణములకు (ద్విస్వభావ రాసులకు) ప్రవేశాత్పూర్వమందు 16 ఘడియల కాలమును, కర్కాట సంక్రమణమునకు సామాన్యముగా ప్రవేశాత్పూర్వమందు 20 ఘడియలను (కొందరి మతమున 30 ఘ॥) మకర సంక్రమణమునకు ప్రవేశాత్పరమందు సామాన్యముగా 20 ఘడియలును (కొందరి మతమున 40ఘ॥) పుణ్యకాలములుగా చెప్పబడినవి. ఈ పుణ్యకాలముల నిర్ణయములు పంచాంగములందు చూపబడుచుండును.

❋ మాస శివరాత్రి నిర్ణయము ❋

ప్రతి చాంద్రమాసము నందును కృష్ణ పక్షమును ప్రదోష వ్యాప్తిగల చతుర్థశి తిదినాడు మాసశివరాత్రి శైవులకు ఉపవాసాది వ్రతములకు ముఖ్యం. సూర్యాస్తమయమునకు పరమందు 6 ఘడియలు ప్రదోషకాల మనబడును. మహాశివరాత్రికి మాత్రము మాఘమాసమున కృష్ణ చతుర్థశి అర్థరాత్రి వ్యాప్తి గలిగియుండవలెను. ఈ నిర్ణయముకూడా పంచాంగము అందు చూపబడును.

❋ షణ్ణవతి శ్రాద్ధది వసములు వివరములు ❋

ప్రతి సంవత్సరమందును శ్రాద్ధకర్మలను నిర్వర్తించవలసిన దినములు 96. అది ఎట్లనిన ప్రతి చాంద్రమాన మందలి అమావాస్యలు లేక దర్శలు 12 మహాలయములు జరిగించవలసిన దినములు 17. సూర్య సంక్రమణ పుణ్య కాల దినములు 12. సూర్యునకు మేషాది రాసులందు అయిన ప్రవేశదినములు

12. స్వాయంభువ స్వారోచిషాది మన్వాది పుణ్యకాలములు 14. కృత త్రేతా ద్వాపర కలియుగాది పుణ్యకాలములు 4. కృత త్రేతా ద్వాపర కలియుగాంత పుణ్యకాలములు 4. పార్థివ కల్పాది పుణ్యకాలములు 7. మత్స్య కూర్మాది జయంతి పుణ్యకాలములు 10. సోపపద పుణ్యకాలములు 4. ఈపైన చూపబడిన ప్రకారము ప్రతి సంవత్సరమందు శ్రాద్ధ పుణ్యకాల దినములు తొంబదిఆరు సంభవించుచుండును. ఈ దినములుకూడా ప్రసిద్ధ పంచాంగములందు గుర్తించబడుచుండును.

❋ ఏకోదర వివాహ నియమములు ❋

ఒక వరునకు ఒకే గర్భమున జన్మించిన కన్యలను వివాహము చేయరాదు, ఒకే గర్భమున పుట్టిన అన్నదమ్ములకు ఒకే గర్భమున పుట్టిన అక్కచెల్లెండ్రనీయరాదు. ఒకే లగ్నమునందు భిన్నోదరులకు అనగా సవతి తల్లి కుమారునకైనను అక్కచెల్లెండ్రను ఈయరాదు. ఒకే లగ్నమున పుత్రీపుత్రులకు వివాహము చేయరాదు. సోదరులిద్దరికి కలిపి రెండు వివాహములు గాని రెండు ఉపనయనములు గాని చేయరాదు. అన్నదమ్ములకు ఒకరికి వివాహం ఒకరికి ఉపనయనము ఒక లగ్నమందును ఒక ఇంటిలో చేయరాదు. కొందరు మాసాంతరమున చేయవచ్చునని, అన్య లగ్నములందు చేయవచ్చుననియు చెప్పిరి ఈ నియమము ఆపత్కాలములందు మాత్రము ఉపయోగించవలెను పుత్రిక వివాహము చేసిన తరువాత పుత్రుని వివాహము చేయవచ్చును. పుత్రికాపుత్రులు కవలలయినచో ఏకకాలమున చేయవచ్చును. కాని ఒక పుత్రునికి వివాహము చేసిన ఇంటిలో మరియొక పుత్రునికి ఉపనయనము చేయరాదు. పుత్రిక వివాహ అనంతరము కుమారునకు ఉపనయనము చేయుట మంచిది. ఏకోదరులకు ఆరు మాసముల లోపున వివాహము చేయరాదు. ఆ విధముగ ఆరు మాసముల లోపున వివాహము చేసిన రెండవ పర్యాయము వివాహము చేసిన స్త్రీ విధవ యగును. పుత్రిక అయిన భర్తృహీనురాలగును. ఇందు సంవత్సర భేదమున్న వివాహము చేయవచ్చును.

❋ సంబంధ నిర్ణయ నియమము ❋

కూటస్థ పురుషుని నుండి 4 వ పురుషుడు నాల్గవ స్త్రీని గాని అయిదవ

స్త్రీని గాని వివాహము చేసుకొనవచ్చును. నాల్గవ పురుషుడు ఆరవ స్త్రీని వివాహము చేసుకొనరాదు. తృతీయ పురుషుడు తృతీయ స్త్రీని వివాహము చేసుకొనరాదు. అయిదవ పురుషుడు అయిదవ స్త్రీని వివాహము చేసుకొనవచ్చును. ఈ అయిదవ పురుషుడు అయిదవ స్త్రీని తల్లివరుసలో చేసుకొనవచ్చునని, తండ్రి వరుసలో కూడదని కొందరి మతము. ఈ నియమము ఏడు పురుషాంతరముల వరకే అటుపైన అక్కరలేదనియు కొందరి మతము.

అత్త వరుసలో మేనమామ భార్య చెల్లెలిని, కూతురు వరుసలో మేనమామ కుమార్తెయొక్క కుమార్తెను, కోడలి వరుసలో మేనమామ కొడుకు కుమార్తెను, మేనమామ మేనకోడలిని, అన్నకు ఇచ్చెదమనిన కన్యను, గురుపుత్రికను, క్రయము పొందిన కన్యను భార్యయొక్క తోబుట్టుల కుమార్తెను సవతి మేనకోడలిని, పినతండ్రి భార్య చెల్లెలిని ఆమె కుమార్తెను, పినతల్లి పెదతల్లి సవతి కుమార్తెయొక్క కుమార్తెను, అన్న భార్య చెల్లెలను వివాహమాడరాదు. తండ్రి వర్గములో ఏడు తరాలును, తల్లి వర్గములో ఐదు తరాలు, సవతి తల్లి వర్గములో మూడు తరములు వివాహమాడరాదు,

❋ వధూవరుల కేక నక్షత్రమున నియమము ❋

వధూవరులకు ఏక నక్షత్రమయి రాశి భేదమున్నను, ఏకరాశి అయి భిన్న నక్షత్రములందు జన్మించినను శుభము.

రోహిణి, ఆరుద్ర, పుష్యమి, మఖ, విశాఖ, శ్రవణము, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి ఈ ఎనిమిది నక్షత్రములలోను వధూవరులు ఏక నక్షత్రములయినను పాద భేదమున్న వివాహము చేయవచ్చును. ఈ నక్షత్రములయిన ఉత్తమములు.

అశ్వని, భరణి, ఆశ్లేష, పుబ్బ. స్వాతి, మూల, శతభిషము ఈ నక్షత్రములు వధూవరులకు ఏక నక్షత్రమయినను మధ్యమపక్షమున గ్రహింపవచును

తక్కిన పన్నెండు నక్షత్రముల యందు వధూవరులకు ఏక నక్షత్రమయినచో వివాహము చేయరాదు. వధూవరులకు హాని కలుగును.

వివాహమున స్త్రీలకు దోష నక్షత్రములు (విష కన్యక)

మూల, ఆశ్లేషలలో పుట్టిన స్త్రీలు మామకును అత్తకును మారకురాలు,

మూల నాల్గవపాదము, ఆశ్లేష ఒకటవ పాదము వివాహమునకు అవలు పనికి రాదు. జ్యేష్ఠయందు పుట్టిన స్త్రీ వరుని పెద్ద సోదరుని విశాఖ యందు పుట్టిన స్త్రీ మరిదికిని మారకురాలగును.

❋ వివాహము చేసుకొనరాని సమయము ❋

తండ్రి చనిపోయిన సంవత్సరము వరకును, తల్లి మరణించిన ఆరు మాసముల వరకు వివాహము చేసికొనరాదు. భార్య చనిపోయిన మూడుమాసముల వరకు, సహోదరులు గాని పుత్రులు గాని మృతి చెందిన ఒకసంవత్సర మాసముల వరకు, ఇతర జ్ఞాతులు మరణించిన ఒక మాసము విడచి తరువాత వివాహము చేసికొనవచ్చును. ఆపత్కాలముల యందు శాంతినిచేసి శుభకార్యములు చేయవచ్చునని యజ్ఞవల్క్యమతము. పెండ్లినాడు మొదలుకొని నాల్గు దినముల లోపల తద్దినము కాని అమావాస్య గాని రాకూడదు.

❋ కుజ దోషము ❋

వధూవరుల జాతకములలో లగ్నము నుండి 2, 4, 7, 8, 12 స్థానముల యందు కుజుడున్న స్త్రీలకు భర్తృ నష్టము, పురుషులకు భార్యా నష్టమును కలుగచేయును.

మేష వృశ్చికములలో జన్మించిన వారికిని, సింహ, ధనుస్సు, మీన, మకర, కర్కాటక లగ్నముల వారికిని కుజదోషము లేదు. మరియు కుజునకు గురు సంబంధమున్నచో కుజదోషము లేదు.

ద్వితీయ కుజ దోషము మిధున కన్యా రాశులకు, ద్వాదశ కుజదోషము వృషభ తులా రాశులవారికిని చతుర్థ కుజదోషము మేష వృశ్చికముల వారికి, సప్తమ కుజదోషము మకర కర్కాటక లగ్నములకు అష్టమ కుజ దోషము ధను ర్మీనములకును లేదు. కుంభ, సింహ లగ్నములవారికి ఏ స్థానమునందున్నను దోషము లేదు.

లగ్నము నుండిగాని, చంద్రుని నుండిగాని, శుక్రుని నుండికాని 2-4-7-8-12 స్థానములలో కుజుడున్న కుజదోషము. ఈ కుజ దోషము వధూవరుల ఇరువురి జాతకములందున్నచో ఆదంపతులు చాలకాలము దీర్ఘాయుష్మంతులుగ జీవింతురు.

❋ వివాహము తదుపరి చేయరాని పనులు ❋

ఒక కుటుంబము నందు ఒకరికి వివాహము జరిగిన యెడల ఆ కుటుంబములోనివారు ఆరు మాసముల వరకు చెరువులు త్రవ్వుట, ఉపనయన తీర్థ యాత్రలు, నూతన గృహ ప్రవేశము, ఉద్యాపనము మొదలగు పనులను చేయరాదు.

❋ ప్రథమ రజస్వలకు - శుభాశుభ ఫలములు ❋

అశ్వ, రో. మృ. పుష్య. ఉత్తరాత్రయం హ. చి. స్వా. విశా. అనూ. మూ. శ్ర. ధ. శత. రేవతి, యీ 17 నక్షత్రములను సోమ బుధ గురు శుక్రవారములను పూర్వాహ్ణ మధ్యాహ్నములను 2, 3, 5, 7, 10, 11, 13, 15 యీ తిధులను శుభ ప్రదములు, భర కృ ఆరు పున ఆశ్లే మఖ పూర్వాత్రయం జ్యేష్ఠ యీ వది నక్షత్రములందును, ఆది మంగళ శనివారములందును, సంధ్యాకాలము గ్రహణ సమయమున వర్జ్య దుర్ముహూర్త సమయములందు విష్కం, శూల, అతిగం, వ్యాఘా. వజ్ర, వ్యతీ, పరి, వైధృతి యోగములందును విష్టి కరణమున రాత్రి కాలమున ప్రథమ రజస్వల యగుట మిక్కిలి యరిష్ట ప్రదమగుటచే ఆ దోషములకు యథావిధిగ శాంతి జరిగించవలెను.

❋ జననమునకు శుభాశుభములు ❋

అశ్వని 1వ పాదము శిశుగండము భర 3వ పాదము పుత్రజన్మకు పితృగండం పుత్రికా జన్మకు మాతృగండం కృత్తిక 3వ పా పుత్రునకు పితృగండము పుత్రికకు మాతృగండం రోహిణి 1, 2 పాదములు తల్లికిని మేనమామలకును 3, 4 పా కేవలం మేనమామలకు దోషము పుష్యమి 2, 3 పా పుత్రునకు పితృగండం పుత్రికకు మాతృగండం, ఆశ్రేష 2 పా ధనహాని 3 పా పుత్రునకు మాతృగండం 4వ పా పితృగండం, మఖ 1వ పా శిశుగండం 3వ పా పుత్రునకు పితృగండం పుత్రికకు మాతృగండం. ఉత్తర 1వ పా పుత్రునకు పితృగండం పుత్రికకు మాతృగండం. హస్త 3వ పా చిత్త 1, 2 పా పుత్రునకు పితృగండం పుత్రికకు మాతృగండం. విశాఖకు పురుష జన్మకు భార్య సోదరునకును స్త్రీ జన్మకు భర్త సోదరికిని గండం. జ్యేష్ఠ 1వ పా సౌఖ్య హాని 2 పా ధనగండం, 3వ పా పెదతండ్రికిని, 4వ పా అన్నలకు గండం మరియు

జ్యేష్టా నక్షత్రమును 10 భాగములు చేయగా అందు 1వ భా తల్లి తల్లికి 2వభా తల్లి తండ్రికి, 3 భా మేనమామకు 4భా తల్లికి 5 భా శిశువుకు, 6 భా వంశము నకు 7వ భా ఉభయ కులములకు 8వ భా అన్నలకు 9వ భా మామగారికి, 10వ భా సర్వమునకు గండం లేక హానికల్గును. మూలా 1వ పా పితృగండం 2 పా మాతృగండం 3పా ధనగండం మరియు మూలా నక్షత్రమును 15 భాగ లు చేయగా అందు 1 భా పితృ గండం 2 భా పితృవ్యులకు 3 భా అప్పచెల్లెలు 4 భా తండ్రి తండ్రికి 5 భా తల్లికి 6 భా పినతల్లి పెదతల్లులకు 7 భా భర్తకు మేనమామలకు 8వ భా తండ్రి సోదరులకు 9వ భా మామగారికి 10వ భా పశు వులకు 11వ భా నౌకరులకు 12వ భా శిశువునకు 13వ భా సోదరులకు 14వ భా అక్కగారికి 15వ భా తల్లి తండ్రికిని గండము లేక అరిష్టము కలుగును. రేవతి 4వ పా శిశుగండము.

జ్యేష్ట చివర 4 ఘడియలును మూల ప్రారంభమందు 4 ఘడియలను జననం విషయమై ఓ క్కలి దోషం గలవి మరియు పుష్యమి 2వ పా కర్కాట లగ్నమును పూర్వాషాడ 3వ పా ధనుర్లగ్నమును, చిత్ర 3వ పా కన్యాలగ్న మును ఉత్తర 1వ పా సింహలగ్నమును అగునప్పుడు పగలు పుత్ర జనన మునకు పితృ గండమును రాత్రి పుత్రికా జననమునకు మాతృగండం కలుగును

తిధి సంధి :- అమా ప్రతిపత్తుల యొక్కయు పంచమీ షష్టుల యొక్కయు దశమ్యేకాదశుల యొక్కయు సంధిని 4 ఘ॥లు తిధిసంధి యనబడును. ఈ సంధిని జననమైన యెడల పితృగండము.

నక్షత్ర సంధి :- రేవత్యశ్వినుల మధ్యను ఆశ్రేష మఘలయొక్కయు జ్యేష్టా మూలల యొక్కయు సంధిని 4 ఘడియల కాలము నక్షత్ర సంధి యనబడును

లగ్న సంధి :- మీన మేషములకును కర్కాట సింహములకును వృశ్చిక ధనస్సులకును సంధిని 1 ఘడియ కాలము లగ్నసంధి. దీనిలో జననమైన శిశువునకే గండము.

మరియు బ॥ చతు, అమా, సంధ్యాకాలము, గ్రహణకాలము, వర్జ్య దుర్ముహూర్త కాలములును తల్లి, తండ్రి, సోదరులు వీరి నక్షత్రములును జన్మ కాలమందైనపుడు మిక్కిలి దోషములు గలవి యగును.

పై దోషములలో నక్షత్రము పాదముగూడ దుష్టమైనప్పుడును గండాంత ములందును పాపాక్రాంత పాపవిద్ధ నక్షత్రములందు పితృమాతృ సోదర నక్ష

త్రములందును జననమైనప్పుడును, నక్షత్ర జపమును, నక్షత్రమునకు దానము, తైలఘటమందు ముఖావలోకమును నవగ్రహములకును జపములును దానములును, గ్రహములకును, నక్షత్రములకును హోమమును, రుద్రాభిషేకమును, యధాశక్తిగ అన్నదానమును చేయవలెను.

నక్షత్రం మాత్రం దుష్టమైనదే పాదం మంచిదైన యెడల ముఖావలోకమును, నక్షత్రమునకు దానమును, రుద్రాభిషేకమును జరిగించుట చాలును. దోష బాహుళ్యము ననుసరించి శాంతి క్రమమును నిశ్చయించుకొనవలసి యుండును

జననమునకు గండ నక్షత్ర దానములు

అశ్విని చిత్తలందు జన్మించిన వారికి వస్త్రదానమును, భరణి మూలలకు మహిశ దానమును, పుష్యమీ జ్యేష్ఠలకు గోదానమును, అశ్లేషకు అశ్వదానమును, మఖ హస్త పూర్వాషాఢ రేవతి వీనికి సువర్ణదానమును, ఉత్తర పల్గుణికి తిలపాత్ర దానమును చేయించుటవల్ల అయా నక్షత్రగండ దోషనివారణగును. పురుశ్శక దోషము ;- శుక్రుడు (చుక్క) తన కెదురుగా నుండగను దక్షిణ భాగమందు (కుడివైపున) ఉండగను శిశువులును అధ్య గర్భిణిలగు స్త్రీలును, నూతనముగా పెండ్లి అయిన వధువులును ప్రయాణము చేయరాదు, అనగా శుక్రుడు తూర్పున నుండగా పడమర నుండి తూర్పుగను, దక్షిణము నుండి యుత్తరంగాను నైరుతి నుండి ఈశాన్యమునకును ప్రయాణం చేయకూడదు. శుక్రుడు పశ్చిమమున నున్నపుడు తూర్పునుండి పడమరకును ఉత్తరము నుండి దక్షణమునకు ఈశాన్యము నుండి నైరుతి దిక్కుకును ప్రయాణం చేయకూడదు,

❋ మృతి విషయమై దోషములు ❋

1, 2, 6, 7, 11, 12, 13, 14 యీ తిదులను ఆది, మంగళ, శుక్రవారములును కృత్తిక రోహి మృగ పున మఖ ఉత్తర చిత్త విశాఖ ఉత్తరాషాఢ ధనిష్ట పంచకము యీ నక్షత్రములును మృతి విషయమున మంచివి కావు కాబట్టి వీనియందు పరామర్శ, పురమెత్తుట, సవండీకరణము మొ॥ మృతి విషయకమైన కార్యములు జరిగింపకూడదు.

మృగశిర చిత్త అందు మృతి గల్గిన స్థలము 8 నెలలను, కృత్తిక పునర్వసు ఉత్తర విశాఖ ఉత్తరాషాడ నక్షత్రములందు 4 నెలలను. ధనిష్టాపంచకమున 6 నెలలు విడవవలెను రోహిణి మఖా నక్షత్రములందు మృతి గల్గిన స్థలమును 3 నెలలు (కొందరు 5 నెలలని అందురు) విడవవలెను.

కేవలం తిథులవల్ల దోషం లేదు తిథి వారములు రెండును మంచివి కానప్పుడు దోషము స్వల్పము. తిథి నక్షత్రము వల్ల అర్ధ దోషము వార నక్షత్రమువల్ల త్రిపాద దోషము, తిథి వార నక్షత్రములవల్ల సంపూర్ణ దోషము అగుటవల్ల యథావిధిగా శాంతి జరిగించవలెను.

❋ ప్రయాణ విషయములు ❋

విది, తది, పం సప్త దశ ఏకా శుక్ల త్రయో కృష్ణ పాడ్య ఈ తిథులను అశ్వి రోహి మృగ పున పుష్య ఉఫ హస్త అనూ మూల శ్రవ ధని శత ఉషా ఉభా రేవతి యీ నక్షత్రములను మేష వృష కర్కట తులా ధనుర్మాకరను మీన లగ్నములు ప్రయాణమునకు శ్రేష్ఠమైనది తూర్పునకు మంగళవారం, దక్షిణకు సోమవారం శనివారములును, పశ్చిమమునకు బుధ గురువారములను, ఉత్తరకు ఆదివారములు మిక్కిలి మంచివి.

<u>వారశూలలు :-</u> తూర్పునకు శని సోమవారము లందును. ఆగ్నేయమునకు గురు శనివారములును, దక్షిణకు గురువారమును, నైరుతి దిక్కుకు సోమ శుక్రవారములును పడమరకు ఆది శుక్రవారములను వాయవ్యమునకు ఆది మంగళవారములందు ఉత్తర దిక్కుకు మంగళ బుధవారములందు ఈశాన్యమునకు బుధ వారమందును వారశూల అగుటచే ప్రయాణము చేయగూడదు. అత్యవసర పరిస్థితులందు ఆది గురు శుక్రవారములందు రాత్రిపూటయు, సోమ మంగళ శనివారములందు పగటి పూటయు దోషం లేదనియు బుధవారము రాత్రింబగళ్లు రెండును దుష్టము లేదనియు చెప్పబడినది.

వారశూల దోషమునకు పరిహారము :- అత్యవసర సమయములందు గురువారమున 22 ఘడియలను, మంగళ బుధవారములందును 12 ఘడియలను ఆది శుక్రవారములందు 15 ఘ॥లను సోమ శనివారములందు 8 ఘడియలను విడిచిపెట్టి అయా పై కాలమందు ప్రయాణము చేయవచ్చునని గ్రంథాంతర

వచనములున్నవి, "నవారదోషః ప్రభవంతి రాత్రౌ" యనుటచే రాత్రియందు ప్రయాణమునకు వారశూల దోషం లేదని కొందరి మతము.

నక్షత్ర శూలలు ; శ్లో॥ "పూర్వే జ్యేష్ఠా ధనిష్ఠేచ శ్రవణాశ్విని దక్షిణే । పశ్చిమే పుష్య రోహిణ్యౌ హస్త ఫల్గుని చోత్తరే" తూర్పునకు జ్యేష్ఠా ధనిష్టలు దక్షిణమునకు అశ్వినీ శ్రవణములు. పశ్చిమమునకు పుష్యమీ రోహిణులు ఉత్తరమునకు హస్త పుబ్బలు ఇవి నక్షత్ర శూలలు. వీనియందాయా దిక్కులకు ప్రయాణము చేయరాదు

❋ అశౌచ నిర్ణయము ❋

ఏడు మాసముల నుండి శిశువు తల్లి గర్భమునుండి వచ్చి పుట్టినను, బొడ్డు కోసిన పిమ్మట చనిపోయినను తల్లిదండ్రులకు జ్ఞాతులకు పది రాత్రులు జాతాశౌచము కలుగును. మృతాశౌచము స్నానమాత్రముననే పోవును. బొడ్డు కోయక ముందు మరణించినచో జ్ఞాతులకు మూడు రాత్రులును తల్లిదండ్రులకు పదిరాత్రులును జాతాశౌచముండును.

ఏడు పురుషాంతరముల పర్యంతము సపిండులనియును ఎనిమిది పురుషాంతరముల నుండి పదునాలుగు పురుషాంతరముల వరకును సోదర కులమనియును, పదునైదు పురుషాంతరముల నుండి ఇరువదియొక్క పురుషాంతముల వరకును సగోత్రులనియును చెప్పబడును. కావున సపిండులకు పదిరాత్రులును సోదర కులమునకు మూడు రాత్రులును సగోత్రులకు ఒక రాత్రియు మొదటి దినము మొదలు అశౌచముగా పరిగణించవలయును. సగోత్రులకు అశౌచము ఉండదు.

మూడు రాత్రుల అశౌచము

మాతా మహి మాతా మహులకు, అత్తమామలకును, మేనత్త మేనమామలకు, గాయత్రీ మంత్రోపదేశము చేసిన గురుదంపతులకును, తల్లిదండ్రుల తోబుట్టువులకును, తన తోబుట్టువులకును, మేనల్లునకును. కుమార్తెకును, శిష్యునకు, యజ్ఞము చేసినవారికి ఋత్విక్కుగా నున్న వారికిని మరణము సంభవించినచో త్రిరాత్ర్యశౌచము పరస్పరము పట్టవలెను.

❋ పక్షిణి అశౌచము ❋

రెండు పగలులు, ఒక రాత్రియు కలసినచో పక్షిణి అనబడును. పిన తండ్రి పెదతండ్రుల, అన్నదమ్ములయొక్క సంతానమునకును, కుమారుని కుమార్తెలకును, తలిదండ్రుల తోబుట్టువుల సంతానమునకు, తోబుట్టువులభర్త లకును, భార్య సోదరులకును, మేనమామ సంతానమునకు మరణము సంభ వించినచో పరస్పరము (ఒకరికొకరు) పక్షిణి అశౌచము కలుగును. వీరు చని పోయినవారి దగ్గర నుండినచో మూడురాత్రుల అశౌచము పట్టవలయును.

మగశిశువు ఆరు మాసముల లోపునను ఆడశిశువు మూడురాత్రులలోపున మరణించినచో తలిదండ్రులకు మూడు రాత్రులు అశౌచము మిగిలిన జ్ఞాతులకు సానమాత్రమునను శుద్ధియగును మగశిశువు ఒక సంవత్సరము లోపునను. ఆడ శిశువు వివాహము లోపునను మరణించినచో తలిదండ్రులకు మూడు రాత్రుల అశౌచమును, జ్ఞాతులకు రాత్రితోడను శుద్ధికలుగును. మగశిశువు ఉపనయనము లోపున మరణించినచో తలిదండ్రులకు జ్ఞాతులకును మూడురాత్రుల అనంత రము అశౌచ శుద్ధి యగును. ఉపనయనమున మగవారు, వివాహస్త్రీలు మర ంచినచో పై నుదహరించిన విధముగా పక్షిణి అశౌచము విధించబడినది.

❋ పక్షిణి పట్టదగినవారు ❋

పురుషునకు—పినతల్లి, పెదతల్లి, మేనమామ, మేనమామ సంతానము, మాతామహుడు (తల్లితండ్రి) మాతామహి (తల్లి తల్లి) మేనత్త (వీరు తల్లి వైపు వరుసవారు)లకును, వివాహితులగు పినతండ్రి పెదతండ్రుల స్త్రీ సంతా నమునకు, అన్నతమ్ముల స్త్రీ సంతానము, వివాహిత కుమార్తెలు, అల్లుళ్ళు, కుమార్తెల సంతానము, సోదరీలు, సోదరీలభర్తలు (మరదులు) భార్యయొక్క తలిదండ్రులు, మేనమామయొక్క భార్య, మేనత్తగారి సంతతి, భార్యయొక్క సోదరులు.

స్త్రీకి—పినతల్లి, పెదతల్లి, మేనమామ, మేనమామ భార్య, మేనమామ సంతతి, పినతండ్రి, మేనత్త, తల్లి తండ్రి, తల్లి తల్లి, తండ్రి తండ్రి, తండ్రి తల్లి. పినతల్లి పెదతల్లుల సంతతి, పినతండ్రి పెదతం డ్రుల సంతతి (కుమార్తెలు) అల్లుళ్ళు, కుమార్తెల సంతతి వీరిలో ఎవరు చని

పోయినను పక్షిణి పట్టవలయును. ఉపనయనము కానట్టి పురుషునకు వివాహము కానట్టి స్త్రీకిని పక్షిణి పట్టనక్కర లేదు. పినతండ్రి పెదతండ్రి భార్యలకు, పినతల్లి పెదతల్లి భర్తలకును సాపత్న్య సంతతికిని పక్షిణి లేదు స్నానమాత్రముచే శుద్ధి యగును

స ఓదారులకు అశౌచమగు పది దినములమధ్య ఎపుడు తెలిసినను 90 ఘడియలు (36 గంటలు) పక్షిణి పట్టవలయును.

మొదటి పదిరోజుల అశౌచమునందు మరియొక అశౌచము తెలిసినచో మొదటి పదిరోజుల తోడనే శుద్ధి

❋ మరణ దోషములు తిధి-వార-నక్షత్రములు ❋

పాడ్యమి, విదియ, సప్తమి, నవమి, దశమి, ద్వాదశి, త్రయోదశి, చతుర్థశి అను ఎనిమిది తిధులయందును,

ఆది. మంగళ, శుక్ర, శని వారవముల యందును.

కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, పునర్వసు, మఖ, ఉత్తరఫల్గుని, చిత్త విశాఖ, ఉత్తరాషాఢ, ధనిష్ట. శతభిషము, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర రేవతి ఈ పై నుదహరించిన నక్షత్రములందును మనుష్యులకు మరణము సంభవించినచో ఆ మృతి చెందిన గృహమునకు దోషము సంభవించును. కేవలము తిధి వారములు కలసిన కొద్ది దోషము కలుగును. తిధి నక్షత్రములు కలసిన అర్ధ దోషమగును. వార నక్షత్రముల వలన మూడువంతల దోషమును, తిధి వార నక్షత్రములు కలసినచో సంపూర్ణ దోషమును కలుగును.

❋ మరణ గృహమును విడవదగిన నియమములు ❋

రోహిణి, మృగశిర, మఖ, చిత్త, ఈ నక్షత్రముల యందు మరణము కలిగిన ఒక మాసము ఇంటిని వదలివేయవలెను, కృత్తిక, పునర్వసు,పూర్వఫల్గుని, విశాఖల ఉత్తరాషాడల యందయిన ఆరు మాసములును, ధనిష్ఠ, శతభిషము, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి ఈ నక్షత్రముల నాలుగు మాసములును ఏ గృహమునందు మరణము సంభవించినచో ఆ గృహమును విడవవలయును.

❋ ఆశౌచములందు సంధ్యావందనము ❋

జాతాశౌచ మరణాశౌచములందు మంత్రము నుచ్చరించక ప్రాణాయామము చేసి, మార్జన మంత్రముల మనస్సున తలచి గాయత్రీ మంత్రముతో సూర్యునకు అర్ఘ్యము విడువవలయును

సమస్త దేవతామూర్తులకు ప్రాణ ప్రతిష్టా సమయమున ఉపయోగించు ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహామంత్రము

అం, హ్రీం, క్రోం, యం, రం, లం, వం, శం,
షం, సం. హం, ళం, క్షం. హం, హం. సః
అం, హ్రీం, క్రోం, అముష్య దేవస్య ప్రాణా ఇదం
అం, హ్రీం, క్రోం, అముష్య దేవస్య ప్రాణా ఇహ స్థితః
అం, హ్రీం, క్రోం, అముష్య దేవస్య సర్వేంద్రియాణి
అం, హ్రీం, క్రోం, అముష్య దేవస్య వాఙ్మనశ్చక్షు
జిహ్వా ఘ్రాణా పాణి పాద పాయూపస్థా నాం ప్రాణ
ఇహైవాగత్య సుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా (మంత్ర మహోదధి)

❋ నేత్రోన్మీలన మహామంత్రము ❋

ఓం, హ్రీం, క్లీం, సాం, హ్సౌం, హ్సౌం
ప్రాణో, పాన వ్యానో దాన సమాన నాగ కూర్మ
కుక్కుర దేవ దత్త ధనం-జయాది వర్గాం వా
జ్ఞాన చక్షు నేత్ర జిహ్వా ఘ్రాణ ప్రాణ చిరం తిష్ఠం
తు స్వాహా

జనకాల నక్షత్రములు – శాంతి విధానము

అశ్విని

అశ్వనీ నక్షత్రములో మొదటి పాదమున శిశువు జన్మించిన ఆ శిశువునకు

తండ్రికిని దోషము కలుగును ఈ దోషము మూడు మాసములుండును. ఈ దోష శాంతికి హోమశాంతి మహాన్యాస రుద్రాభిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపము సువర్ణ దానము చేయవలయును ఈ నక్షత్రమున రెండు మూడు నాలుగు పాదములకు దోషము లేదు అయినను నక్షత్రము దూష్యమయినందున ఆద్య వేక్షణము చేయవలయును ఆద్య వేక్షణము అనగా శిశువు ముఖమును మంత్రయుక్తముగా నూవుల నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము

భరణి

భరణీ నక్షత్రములో మొదటి పాదము, రెండవ పాదము, నాల్గవపాదములో జన్మించిన వారికి దోషము లేదు. మూడవ పాదములో పుత్ర జనన మైన ఆ శిశువునకును, తండ్రికిని, పుత్రికా జననమైన ఆ శిశువునకును, తల్లికిని దోషము ఈ దోషము ఇరవై ఏడు రోజులుండును ఈ దోష శాంతికి (హోమ శాంతి) మహాన్యాస రుద్రాధిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు చేయించవలెను. ఈ నక్షత్రములో మొదటి పాదము రెండవ పాదము నాల్గవ పాదములో జన్మించిన వారికి దోషము లేకపోయినను, నక్షత్రము దోషమైనందున సామాన్య శాంతి (ఆద్య వేక్షణము) చేయించవలెను ఆద్య వేక్షణమనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్రములతో నూనెలో తండ్రి చూచుట అని అర్థము.

కృత్తికా

కృత్తికా నక్షత్రములో మొదటి పాదం రెండవ పాదం నాలగవపాదంలో జన్మించిన వారికి దోషం లేదు. మూడవ పాదంలో పురుష జననమైన ఆ శిశువుకును తండ్రికిని స్త్రీ జననమైన ఆ శిశువుకును తల్లికిని దోషం కలుగును. ఈ దోషశాంతికి (హోమశాంతి) మహన్యాస రుద్రాభిషేకము నవగ్రహ జపములు దానములు చేయించవలెను. ఈ నక్షత్రములో ఒకటి రెండు నాలుగు పాదములలో జన్మించిన వారికి సామాన్య శాంతి (ఆధ్య వేక్షణము) చేయవలెను. ఆధ్య వేక్షణమనగా శిశువుయొక్క ముఖము మంత్రములతో నూనెలో తండ్రి జూడవలెను.

రోహిణి

రోహిణి నక్షత్రము మొదటి పాదములో శిశువు జననమైన తల్లికి, మేన

మామలకు దోషము రెండవ పాదములో జననమైన తల్లికి, తండ్రికి మేనమామ లకు దోషము మూడవ పాదములో జననమైన తల్లికి మేనమామలకు నాలగవ పాదములోనైన మేనమామలకు దోషము కలుగును. గాన ఈ నక్షత్రములో ఏ పాదములో జననమైనను, (హోమశాంతి) మహన్యావ రుద్రాభిషేకము నక్ష త్ర నవగ్రహ జపములు దానములు సువర్ణదానము చేయించవలెను,

మృగశిరా

మృగశిరా నక్షత్రములో ఏ పాదములో జన్మించినను దోషము లేదు. శుభదము.

ఆరుద్రా

ఆరుద్రా నక్షత్రములో ఏ పాదములో జన్మించిన దోషము లేదు. శుభ ధము ఆర్ద్రా నక్షత్రములో పుట్టిన పురుషుడు శౌర్యవంతుడు, క్రయ విక్రయ అందు సమర్థుడు. చేసిన మేలు మరచువాడు. క్రూరకార్యములు చేయువాడు, చింతలేనివాడు అగును.

పునర్వసు

పునర్వసు నక్షత్రములో ఏపాదమందు జననమైనను దోషములేదు. శుభదము

పుష్యమీ

పుష్యమీ నక్షత్రములో మొదటి పాదంలో పుత్రికా పుత్రులు జననమైన యెడల మేనమామకు దోషము. రెండు మూడు పాదములలో పుత్రికాపుత్రులు జననమైన తల్లితండ్రులకు దోషము ఈ దోషశాంతికి (హోమశాంతి) మహా న్యాస రుద్రాభిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు గంధపు చెక్క దానము చేయించవలెను. నాల్గవ పాదములో జననమైన వారికి దోషములేదు. అయినను నక్షత్రము దోషమైనందున సామాన్య శాంతి (ఆద్యవేక్షణ)చేయించ వలెను. ఆద్యవేక్షణ మనగా శిశువుయొక్క ముఖము మ మంత్రములతో నూనె లో తండ్రి చూచుటయని అర్థము.

ఆశ్లేషా

ఆశ్లేషా నక్షత్ర మొదటి పాదములో పుత్ర జననమైనను పుత్రికా జనన

మైనను దోషము లేదు శుభదము. రెండవ పాదములో పుత్ర జననమైనను పుత్రికా జననమైనను ధనమునకును తండ్రికిని దోషము. మూడవ పాదములో పుత్ర జననమయినను పుత్రికా జననమయినను తల్లికి దోషము. నాల్గవ పాదములో పుత్ర జననమైనను పుత్రికా జననమైనను తండ్రికిని ఆ శిశువునకును దోషము. ఈ నక్షత్రములో మొదటి పాదములో జననమైన వారికి సామాన్య శాంతిని (ఆద్య వేక్షణము) అనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్రముఃతో నూనెలో తండ్రి చూచుటయు రెండు, మూడు, నాల్గు పాదములో జననమైన వారికి (హోమశాంతి) మహన్యాస రుద్రాభిషేకము, నక్షత్ర నవగ్రహ జపము లు, దానములు, సువర్ణదానము చేయించవలెను.

మఘా

మఘా నక్షత్రములో మొదటి పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జననమైన యెడల ఆ శిశువునకును తండ్రికిని దోషము రెండవ పాదములో జన్మించివారికి దోషము లేదు మూడవ పాదములో పుత్రుడు జన్మించిన యెడల తండ్రికిని పుత్రిక జన్మించిన తల్లికి దోషము కలుగును. నాల్గవ పాదములో జన్మించిన వారికి దోషము లేదు. మఘా నక్షత్రములో మొదటి పాదములో మూడవ పాదములో జన్మించిన వారికి (హోమశాంతిని) మహన్యాస రుద్రాభిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు సువర్ణదానము చేయించవలెను. రెండవ పాదము నాలుగవ పాదములో జన్మించినవారికి సామాన్య శాంతి (ఆద్యవేక్షణ చేయవలయును. ఆద్యవేక్షణ మనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్రము తో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము.

పూర్వ ఫల్గుని

పూర్వ ఫల్గునీ నక్షత్రములో ఏ పాదమందు ఏ శిశువు జన్మించినను సామాన్య దోషము ఈ దోషశాంతికి సామాన్య శాంతి (ఆద్యవేక్షణ) చేయుట మంచిది. ఆద్య వేక్షణ మనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్రముఃతో నూనెలో తండ్రి చూచుట అని అర్థము.

ఉత్తర ఫల్గుని

ఉత్తర ఫల్గునీ నక్షత్రములో మొదటి పాదంలో పుత్రికా పుత్రులు జనన

మయ్యేనేని తల్లిదండ్రులకు దోషము, నాల్గవ పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జననమైన యెడల సోదరులకు దోషము కలుగును. ఈ దోషశాంతికి (హోమ శాంతి) మహన్యాస రుద్రాభిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు తిలపాత్ర దానము చేయవలయును. ఈ నక్షత్రములో రెండు మూడు పాద ములలో జన్మించిన వారికి సామాన్యశాంతి (అద్యవేక్షణము) అనగా శిశువు ముఖమును మంత్రములతో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము.

హస్తా

హస్తా నక్షత్రముతో మొదటి పాదము రెండవ పాదము నాల్గవ పాదము లో జననమైనవారికి దోషము లేదు. మూడవ పాదములో పుత్రుడు జన్మించిన తండ్రికిని పుత్రిక జన్మించిన తల్లికిని సామాన్య దోషము కలదు. ఈ దోషము నకు సామాన్య శాంతి (అద్యవేక్షణము) చేయించవలెను. అద్యవేక్షణ మనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్రములతో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము.

చిత్తా

చిత్తా నక్షత్రము మొదటి పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జననమైన తండ్రికిని రెండవ పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జననమైన తల్లికిని మూడవ పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జననమయిన సోదరులకు దోషము. ఈ దోష ములకు హోమశాంతి మహన్యాస రుద్రాభిషేకము, నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు, వస్త్రదానము, సువర్ణముతో పేకరూపము చేయించిన ప్రతిమను దానము చేయవలెను. నాలుగవ పాదములో జన్మించిన వారికి సామాన్య శాంతిని (అద్యవేక్షణము) చేయించవలెను. అద్యవేక్షణమనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్రముతో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము.

స్వాతి

స్వాతీ నక్షత్రములో ఏ పాదమునందు జన్మించినను దోషములేదు శుభదము

విశాఖా

విశాఖా నక్షత్రములో ఏపాదములో జననమయినను సామాన్య దోషము

కలదు గాన సామాన్య శాంతిని ఆద్యవేక్షణము చేయుట మంచిది ఆద్యవేక్ష ణమనగా శిశువు ముఖమును మంత్రములతో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్ధము.

అనూరాధా

అనూరాధా నక్షత్రములో ఏ పాదములో జననమయినను దోషములేదు శుభదము.

జ్యేష్టా

జ్యేష్టా నక్షత్రములో ఏ పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జన్మించినను ప్రబల దోషమయినదేగాన యధావిధిగా (హోమశాంతి) మహన్యాస రుద్రాభి షేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు బంగారముతో చేయించిన గోవు ప్రతిమను దానముతో యిచ్చుటచే చేయవలయును.

మూలా

మూలా నక్షత్రములో మొదటి పాదములో పుత్ర జననమయిన యెడల తండ్రికి దోషము పుత్రిక జన్మించిన యెడల పశువులకు హాని కల్గును. రెండవ పాదములో పుత్ర జననమయిన ఎడల తల్లికి దోషము పుత్రిక జన్మించినఎడల సామాన్య సౌఖ్యం మూడవ పాదములో పుత్రుడు జన్మించినఎడల ధన నష్టము కల్గించును. పుత్రికా జననమయిన ఎడల పితృ పక్షమునకు హాని కలించును. నాల్గవ పాదములో పుత్రుడు జననమైన యెడల సామాన్య దోషము, పుత్రిక జన్మించిన ఎడల మాతృపక్షమునకు హాని కల్గించును .గాన యీ నక్షత్రములో పుత్రికా పుత్రులు ఏపాదములో జన్మించినను హోమశాంతి మహన్యాస రుద్రా భిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములుదానములు చేయవలెను. బంగారముతో చేయబడిన (మహిత) ఎనుబోతు ప్రతిమను దానము చేయించవలెను.

పూర్వాషాడ

పూర్వాషాడ నక్షత్రములో మొదటి పాదం రెండవ పాదం నాల్గవపాదం లో పుత్రికా పుత్రులు జన్మించిన యెడల స్వల్ప దోషము కల్గును. గాన సామాన్య శాంతిని (ఆద్యవేక్షణమును) చేయించవలెను. ఆద్య వేక్షణమనగా శిశువుయొక్క ముఖమును మంత్ర-తో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము. ఈ పూర్వషాడ నక్షత్రములో మూడవ పాదంలో పుత్రుడు కన్మించిన యెడల

తండ్రికిని ప్రత్యేక జన్మించిన యెతల తల్లికి దోషము కలుగును. ఈ దోషము నకు (హోమశాంతి) రుద్రాభిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ జపములు దానములు వేయవలెను.

ఉత్తరాషాఢ

ఉత్తరాషాఢ నక్షత్రములో ఏ పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జన్మించిన దోషము లేదు. శుభదము.

శ్రవణా

శ్రవణా నక్షత్రములో పుత్రికా పుత్రులు జన్మించిన ఎడల దోషములేదు. శుభదము.

ధనిష్టా

ధనిష్టా నక్షత్రములో పుత్రికాపుత్రులు పుట్టిన దోషము లేదు. శుభదము

శతభిషా

శతభిషా నక్షత్రములో పుత్రికా పుత్రులు జన్మించిన దోషంలేదు. శుభదము

పూర్వాభాద్ర

పూర్వాభాద్ర నక్షత్రములో ఏ పాదములో పుత్రికా పుత్రులు జననమైన సామాన్య దోషము కలుగును, గాని సామాన్యశాంతి (ఆద్యవేక్షణము) చేయ వలెను. ఆద్యవేక్షణమనగా శిశువు ముఖమును మంత్రముతో నూనెలో తండ్రి చూచుటయని అర్థము.

ఉత్తరాభాద్ర

ఉత్తరాభాద్ర నక్షత్రములో ఏ పాదములోనయినను శిశువు జన్మించిన దోషము లేదు. అంతయు శుభము.

రేవతి

రేవతి నక్షత్రములో మొదటి పాదము, రెండవ పాదము, మూడవపాద

మూలలో పుత్రికా పుత్రులు కలిగిన దోషంలేదు. నాలుగవ పాదమున పుత్రుడు పుట్టిన తండ్రికిని, శిశువునకును, పుత్రిక జన్మించిన తల్లికిని, శిశువుకును, దోషం కలుగును. కావున ఈదోషమునకు హోమశాంతి రుద్రాభిషేకము నక్షత్ర నవగ్రహ దానములు జపములు చేయించవలెను. ఒకటి, రెండు, మూడు పాదములో పుట్టిన వారికి సామాన్య శాంతి అనగా అద్యవేక్షణము చేయించవలెను. అద్యవేక్షణ మనగా శిశువు ముఖమును మంత్రములతో నూనెల చూచుట అని అర్థము.

పేగులు మెడను చుట్టుకొని పుట్టినను, వర్జ్య దుర్ముహూర్త అమావాస్య గ్రహణము, తల్లి, దండ్రుల, సోదర సోదరీల జన్మ నక్షత్రముల యందు శిశువు జననమయినచో నవగ్రహ దానములు నక్షత్ర జపము హోమశాంతి, రుద్రాభిషేకములు చేయించినచో దోష పరిహారమగును.

★ వాస్తు విద్యా రహస్యాలు ★

❋ ఉపక్రమణిక ❋

"అగ్నీందు ద్యుమణి ప్రభఞ్జన ధరా • నీరాన్తర శ్శాయినీ
శక్తిర్బ్రహ్మ హరీశ వాసవ ముఖా * మర్త్యా సురాత్మ స్థితా
సృష్టి స్థావర జంగమ స్థిత మహా * చైతన్య రూపావ యా
యద్బీజ స్మరణేన సైవ భవతీ * ప్రాదుర్భవ త్యంబికే"

భూమి, నీరు, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము అనే పంచభూతాలు తానుగా నిండియున్నటు వంటిన్ని, బ్రహ్మ, విష్ణువు, ఈశ్వరుడు, ఇంద్రుడు, సూర్యుడు, చంద్రుడు మొదలగు దేవతలకు ఆత్మస్వరూపిణిగా భాసించుచున్నటు వంటిన్ని సమస్త చరాచర జగత్తునందలి స్థావర జంగమాది ప్రాణి కోటికి బీజమై మహా చైతన్య స్వరూపిణిగా ప్రకాశించుచున్నట్టిన్ని ఈ బ్రహ్మాండ మధ్యమున బిందు రూపాత్మకమైన యే జగన్మాత పరా ప్రకృతి గలదో

నమోవాకములర్పించు కొనుచున్నాము.

పంచ భూతాత్మకమైన ఈ చరాచర జగత్తంతయూ ఆ పరాప్రకృతి యొక్క వ్యాపక స్వరూపమే. ఆ ప్రకృతిమాతకు బింబ ప్రతిబింబ న్యాయంగా ఆవిర్భవించిన ఈ పిపీలికాది బ్రహ్మ పర్యంతముగల చరాచర జగత్తంతయు ఆ జనని నిండియున్నది. అట్టి ఈ జగత్తునందు సూర్యుడే ప్రత్యక్ష పరమేశ్వరుడు. ఆ సూర్యుడు భూమండలానికి సంబంధించినంత మేరకు సమస్త ప్రాణులకు ప్రాణము. సూర్యుడులేని ఈ చరాచర జగత్తు శూన్యము.

"సూర్యయేవ త్రిలోకస్య . మూలం పరమ దైవతం
సూర్యాత్ప్రసూయతే స్సర్వం . తస్మిన్నేవ ప్రలీయతే॥

సూర్యుడే ఈ మూడులోకాలకు మూలపురుషుడు, దైవత్వం. సూర్యుని వలనే ఈ ముల్లోకాలు పుడుతున్నాయి మరల అతనియందే లీనమౌతున్నాయి సూర్యుడు సమస్త దేవతా స్వరూపుడుగా ఆరాధింపబడుచున్నాడు.

❋ గృహ నిర్మాణ ప్రయోజనం ❋

పరమేశ్వరుని సృష్టిలో పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతం గల జీవరాశుల న్నింటికి ఎండ, వాన, చలి, గాలి మొదలైన ప్రకృతి సహజాలైన ఈతి బాధల నుండి రక్షణ పొందడానికి యేదోయొక విధమైన ఆశ్రయం లేక ఇల్లు అవసరం అయిఉంటుంది. అట్టి ఆశ్రయ నిర్మాణం కోసం ప్రతీ ప్రాణి ప్రయత్నించేయడం సహజం. అతిచిన్న ప్రాణులయిన చీమలు చిత్ర విచిత్రమైన పుట్టలు నిర్మించుకొంటాయి. పక్షులు గూళ్ళు కట్టుకొంటాయి. పిచ్చుక గూళ్ళ నిర్మాణకౌశలం అందరికీ విదితమే. ఇక బుద్ధిజీవులయిన మానవ నిర్మాణాలను గూర్చి వేరే చెప్పాలా. అయితే ఈ మానవ నిర్మాణ గృహాలు ఆయా దేశ కాలానుగుణ్యంగా రూపొందింపబడతాయి.

మానవజాతికి సంబంధించినంత వరకు చతుర్విధ పురుషార్థ సాధనకు గృహస్థాశ్రమం ఆధారభూతం పొంత యిల్లులేని గృహస్థుడుచేయు సమస్త శ్రౌత స్మార్త పుణ్యకర్మలయొక్క ఫలితం ఆ గృహస్థుడు యెవరి యింటి యందు ఆయా కర్మలాచరించుచున్నాడో ఆ గృహ యజమానికి చెందునని శాస్త్రాలు చెబుతున్నాయి. దందితార్థం యేమంటే ప్రతి మానవునకు తనశక్తి తగినట్లుగా చిన్నది గాని పెద్దది గాని, గుడిసె గాని పూరిల్లు గాని యేదో ఒక

రూపంలో సొంత యిల్లు ఉండుట మిక్కిలి అవసరం.

మన దేశంలో చరిత్రకు అందని కాలం నుండీ ఒక క్రమబద్ధమైన నిర్మాణశైలి ఉందని మొహంజొదారో హరప్పా నాగరికత తెలుపుతూ ఉంది. మొహంజొదారో నాగరికతకు పూర్వం ఆర్య సంతతికి చెందిన మయ, విశ్వకర్మాది, శిల్పిఋషులు, తమకు వంశపారంపర్యగా అందిన నిర్మాణ శాస్త్ర రహస్యాలను ముందు తరాలవారికి శాస్త్రాల రూపంలో భద్రపరచి అందించారు అతీంద్రియ శక్తి సంపన్నులైన వారి రచనలు లోకకళ్యాణమే పరమావధిగా గల శాస్త్రాలు. ఆనాటి శిల్పిఋషులలో మయుడు, విశ్వకర్మ. కశ్యపుడు, భరద్వాజుడు, అత్రి మొదలైనవారు సుప్రసిద్ధులు. మయుని రచనలలో "మయమత వాస్తుశాస్త్రం చాలా వైజ్ఞానిక, విలువలు గల మహత్ 'గ్రంథం, ఆ గ్రంథాన్ని ప్రెంచి భాషలో అచ్చు వేయుంచుకొన్నారంటే ఆ గ్రంథానికున్న ప్రాముఖ్యం మనకు తెలుస్తుంది. ఆ మయమత వాస్తుశాస్త్రం ఆధారంగా ఈ వాస్తు విద్యారహస్యాలు అందించబడుతున్నాయి. అంతేగాక అపరాజిత పృచ్ఛ, మానసారం, సమరాంగణం మొదలైన గ్రంథాల నుండి విషయాలు స్వీకరించబడినాయి.

❋ వాస్తు పద విన్యాస పద్ధతి ❋

భూమండలానికి సంబంధించినంత వరకు సూర్యుడే ప్రత్యక్ష దైవము అనిచదివాం గృహనిర్మాణ శాస్త్రానికికూడా సూర్యుడే అధిదేవత గృహనిర్మాణశాస్త్రానికి వాస్తుశాస్త్రం అనిపేరు వాస్తుశాస్త్రానికి అధిదేవత "వాస్తుపురుషుడు ఆ వాస్తుపురుషుడు సూర్యుడే, కాబట్టి సమస్త వాస్తుశాస్త్రానికి మూలాధారం సూర్యుడు. కాబట్టి వాస్తుశాస్త్రం సూర్యగమనాన్ని అనుసరించి వైజ్ఞానిక విలువలు గల వాస్తుశాస్త్రం రూపొందింపబడింది.

సూర్యుడు వాస్తుశాస్త్రానికి అధిష్టానదేవత కాగా, సూర్యకిరణాలద్వారా లభ్యమయ్యే "సౌరశక్తి" ని మానవజాతులు యెంత పుష్కలంగా వినియోగించుకోగలరో అంత పుష్కలంగాను వినియోగించుకొనే నిమిత్తం అతీంద్రియ శక్తిసంపన్నులైన మయ. విశ్వకర్మాది శిల్పిఋషులు నిర్దుష్టమైన వైజ్ఞానిక విలువలుగల ఒక ప్రణాళికను రూపొందించారు. ఆ వైజ్ఞానిక నిర్మాణ ప్రణాళికయే 'వాస్తు విన్యాస పద్ధతి' సమస్త నిర్మాణ కార్యాలకు మూలకంధం. అది గ్రామమే కానీయండి, నగరమే కానీయండి, చిన్నయిల్లే కానీయండి, పెద్ద

భవనమే కానీయండి, లేక సామ్రాజ్య సంరక్షణకు అవసరమైన కోటలే కానీ యండి సమస్త నిర్మాణాలకు ఈ "వాస్తు పదవిన్యాస పద్ధతి అనే ప్రణాళిక ఆధారంగానే నిర్మించాలని వాస్తుశాస్త్రీలు" ముక్త కంఠంతో చెబుతున్నాయి.

ఈ వాస్తు విన్యాస పద్ధతి భూ భ్రమణం మరియు భూ పరిభ్రమణం అనే భూ చలనాలు ఆధారంగా సూర్యకిరణాలు యే యె కాలాలలో యే యే సమయాలలో యేయే విధములైన శక్తులను విడుదల చేస్తూ ఉంటాయో ఆయా శక్తులను ఆయా నిర్మాణాల యందు నివశించేవారికి అందుబాటులోనికి వచ్చే విధంగా రూపకల్పన చేయబడింది. సూర్యోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు కాలం 5 భాగాలుగా విభజింపబడింది 1) ప్రాతఃకాలం 2) సంగవకాలం 3) మధ్యాహ్నకాలం 4) అపరాహ్న కాలం 5) సాయంకాలం ఈ అయిదు కాలాల్లోను సూర్య కిరణాలు భూమండలం మీద ఒకేవిధమైనశక్తిని విడుదల చేయవు. ఒక్కో సమయంలో ఒక్కోవిధమైన శక్తిగల కిరణాలు భూగోళాన్ని తాకుతాయి శక్తులను విడుదల చేస్తాయి. ఉదాహరణకు ప్రాతః కాలంలో అల్ట్రావయొలెట్ కిరణాలు, ఇన్‌ఫ్రారెడ్ కిరణాలు భూమాతను తమ తమ అమృత హస్తాలతో పవిత్రం చేస్తాయి. ఇంకా వివరంగా వ్రాయాలంటే ఈ చోటు చాలదు, కాబట్టి ముఖ్యంగా వాస్తు సిద్ధాంతులు వాస్తు శాస్త్రాభిమానులు ఈ వాస్తు పదవిన్యాస పద్ధతి అనే వైజ్ఞానిక ప్రణాళికను గూర్చి అపరాజిత, మయసుతము అనే గ్రంథాల్లో చదువగోర్తాము. ముందు వ్రాయబో యే ప్రకరణలన్నీ, వాస్తుగ్రంథాలు ఆధారంగానే వ్రాయబడుతున్నాయని మనవి చేసున్నాము. ఆయా గ్రంథాలు చూడగోరేవారిని మా గ్రంథాలయం మెప్పుడూ ఆహ్వానిస్తూ ఉంటుంది.

❋ స్థల పరీక్ష ❋

వాస్తుశాస్త్రమున స్థలపరీక్ష మొదటిది. గృహనిర్మాణమునకు ముందుగ ఆ నిర్మాణ స్థలముయొక్క పరిసరములను, ఆకృతిని, ఉచ్చనీచలను, దిక్కులను, విదిక్కులను, ఆ స్థలమునందలి మట్టియొక్క రంగును, రుచిని బాగుగా పరిశీలింపవలసి యున్నది. స్థలముయొక్క పరిసరములు కంటికి యింపుగా మనస్సుకు ఆనందకరముగా నుండవలయును. గ్రామ పొలిమేరకు చేరువ. స్మశానమునకు సమీపము, మురికిగుంటలు మొదలగు వాటికి చేరువను, దేవాలయములకు సమీపములయందు గల స్థలములనుగూర్చి పూర్వాపరములను

బాగుగా విచారించవలయును వీధిశూలలు, దేవతా నివాస వృక్షములు గల స్థలము గృహనిర్మాణమునకు పనికిరాదు.

స్థలముయొక్క ఆకృతిఅనగా ఆకారము నలుచదరముగగాని లేదా ఆయుతంగ గాని,యుండవలెను కోణముదీరిగాని, మూడుకోణములు గలదిగాగాని యుండ రాదు గృహనిర్మాణమునకు చదరము అనగా నాలుగుభుజములు అనగా దిక్కులు సమానమగు కొలతలుగల స్థలము ఆయుతము అనగా రెండు దిక్కులు ఒక కొలత మరోరెండు దిక్కులు మరియొక కొలతగల స్థలము అనగా తూర్పు పడమరలు 20 గజములు దక్షిణోత్తరము 15 గజములు ఉన్నదనుకొనుడు దానిని ఆయతమందురు. గృహనిర్మాణమునకు యీ రెండు ఆకృతులు గల స్థలములే ప్రశస్తములు. కాబట్టి గృహనిర్మాణమునకు ఎన్నుకొన్న స్థలమునకు యే దిక్కునందలి సరిహద్దులైన వంకరలు దీరియున్నచో నాలుగు దిక్కులు సమసూత్రమునకు సవరించుకొని మిగిలిన భూమిని విడిచి పెట్టవలయును.

❋ ఉచ్ఛనీచలు ❋

స్థలముయొక్క ఆకృతిని పరిశీలించిన పిమ్మట ఆ స్థలము నందలి ఉచ్ఛనీచలు అనగా మెట్టపల్లములు, నీటివాటములు యెట్లున్నవో బాగుగా విమర్శించవలయును.

సాధారణముగా గృహనిర్మాణ స్థలమునందు నీటివాటము తూర్పునకుగాని, ఉత్తరమునకు గాని, ఈశాన్యమునకుగాని యుండుట శుభప్రదము. తూర్పు పల్లముగానున్న స్థలము ధన ధాన్య సమృద్ధిని కలిగించును. దక్షణము పల్లముగానున్న స్థలము అపమృత్యువును కలుగజేయును. పడమర పల్లముగా స్థలము ధనవ్యయమును కలుగజేయును ఉత్తరము పల్లముగా నున్న స్థలము సమస్త ఐశ్వర్యములను కలుగజేయును కాబట్టి తూర్పు ఉత్తరములు పల్లముగాను, దక్షణ పశ్చిమములు ఎత్తుగను ఉన్న స్థలమునే గృహనిర్మాణమునకు గ్రహింపవలయును. గృహనిర్మాణ స్థలమునందలి మిట్టపల్లముల ననుసరించి ఆయా స్థలములకు కొన్ని పేర్లు నిర్ణయింపబడినవి.

గోవీధి :— గోవీధియను పేరుగల స్థలమునకు తూర్పు పల్లముగను, పడమర యెత్తుగను ఉండును, నీటివాలు తూర్పునకుండును అట్టి స్థలమునందు నివసించువారికి పాడిపంటలు మిక్కలి వృద్ధియగును. వంశవృద్ధి కలిగి, కీర్తి

ప్రతిష్టలు కలవారై దినదినాభివృద్ధిని పొందెదరు.

అగ్నివీధి :- వాయవ్యము యెత్తుగను, ఆగ్నేయము పల్లముగను ఉన్న భూమికి అగ్నివీధి యనిపేరు. ఇట్టి భూమియందు నివసించు వారికి శత్రు భయము, సంతాన నష్టము, అగ్నిభయము, చోరభయము కలుగుచుండును

యమవీధి :- యమవీధి అను పేరుగల స్థలమునకు దక్షిణము పల్లముగను ఉత్తరము యెత్తుగను ఉండును. అందలి నీటివాటము దక్షిణముగా నుండును అట్టి భూమియందు నివసించు ప్రజలకు తరచు అకాల మరణములు సంభవించును లేదా రోగములతో బాధపడుచుందురు.

భూతవీధి :- నైఋతి పల్లముగను, ఈశాన్యము యెత్తుగనున్న భూమికి భూతవీధి యనిపేరు. భూతవీధి యందు నివసించు ప్రజల తరచుగా రోగముల తో బాధపడుచుందురు, మనః స్థిమితము తక్కువగా నుండును. భూతప్రేతాది బాధలు సంభవించుచుండును. భూతవీధి యందలి గృహమున నివసించు బాలురు తరచు యిల్లు విడచి పారిపోవుచుండుట తటస్థించుచుండును.

జలవీధి :- జలవీధి యను పేరుగల స్థలమునకు పడమర పల్లముగను, తూర్పు యెత్తుగను ఉండును. నీటివాటము పడమరగా నుండును. అట్టి భూమి యందు నివసించువారు యెంతటి ధనవంతులైనను ఋణగ్రస్తులగుదురు. అందుండు వారిధనము దుర్వ్యసనముల పాలగును. సంతానముకూడ చెడు అల వాట్లకు లోనై యుందురు. జలవీధియందలి గృహమున నివసించువారి ధనము జలప్రవాహము వలె తరిగిపోవును.

నాగవీధి :- ఆగ్నేయము యెత్తుగను, వాయవ్యము పల్లముగను ఉన్న భూమికి నాగవీధి యనిపేరు. అందు నివసించువారు స్త్రీ నష్టమునుపొందెదరు అందుండువారి స్త్రీ సంతానమునకు అరిష్టములు కలుగును.

గజవీధి :- గజవీధియను పేరుగల భూమికి దక్షిణము యెత్తుగను, ఉత్తరము పల్లముగ నుండును. అందలి నీటివాటము ఉత్తర దిక్కుగా నుండును అట్టి భూమియందు నివసించు ప్రజలు అష్టఐశ్వర్య సంపన్నులై కీర్తిప్రతిష్టలు పొందుదురు.

ధనవీధి :- ఈశాన్యము పల్లముగను, నైఋతి యెత్తుగను ఉన్న భూమికి ధనవీధి యని పేరు. అందు నివసించువారికి సమస్త సంపదలు దినదినము వృద్ధిపొందుచుండును. అందుండువారు మిక్కిలి ఆనందముతో జీవితమును గడుపుచుందురు.

గజపృష్ఠము :- దక్షిణము, నైఋతి, పడమర, వాయవ్యము యెత్తుగా నుండి ఉత్తరము, ఈశాన్యము, తూర్పు దిక్కులు పల్లముగా నున్న భూమికి గజపృష్ఠమని పేరు. నీటివాటము తూర్పునకుగాని, ఉత్తరమునకు గాని లేక ఈశాన్యముగా గాని యుండవచ్చును అట్టి భూమియందు యిల్లు కట్టుకొని నివసించు జనులు ధనము లేనివారైనను ధనవంతులకంటె మించిన ఆనందోత్సాహములతో జీవించిగలరు. అందుండు వారికి ఆయుర్వృద్ధి, ధనధాన్యసంపద, కీర్తి లభించును. సంతానము మంచివృద్ధి కలిగియుండును.

కూర్మపృష్ఠము :- గృహనిర్మాణ స్థలముయొక్క మధ్యభాగము తాబేలు డిప్పవలె యెత్తుగనుండి అన్ని దిక్కుల పల్లముగను ఉన్న భూమికి కూర్మపృష్ఠమని పేరు. అందు నివసించువారు సుఖజీవనము గడుపగలరు.

❋ దిక్సాధన ❋

గృహనిర్మాణ స్థలమందలి ఉచ్చనీచలు పరిశీలించిన పిమ్మట ఆ స్థలమునందు దిక్సాధన వేయవలయును దిక్సాధన అనగా స్థలమునకు నాలుగు దిక్కులు సరిజేయుటయని గ్రహింపవలయును. ఇండ్లు నిర్మించుకొనుటలో దిక్సాధనయే చాలా ముఖ్యమైన విషయము.

"దిక్కులేనియింటికి దిక్కులేదు" అనే లోకోక్తిని త్రోసివేయరాదు దిక్కు అనగా తూర్పు, పడమర, దక్షిణము, ఉత్తరములు సరిగాలేని యింటికి దిక్కు అనగా యజమాని లేక ఆదరించువాడు ఉండడని అర్థము. మన సంస్కృత గ్రంథము లన్నిటియందు యీ విషయమును ధృవపరచు "దిగ్భ్రమేకుల నాశస్యాత్ వక్రేదారిద్ర్య మాదిశేత్" అని చెప్పబడినది. కులనాశన మనగా వంశ నాశనము, దిక్కులేనిదన్నిగదా యర్థము. కావున యిండ్లు నిర్మించుకొనునప్పుడు తప్పక దిక్కులను సాధించుకొవవలయును.

ఈ దిక్సాధన ప్రస్తుత కాలమున దిక్సూచి యంత్రము ద్వారా సాధింపబడుచున్నది. లేదా రాత్రియందు ధృవనక్షత్రమును గుర్తించి సూత్రమును బట్టి దిక్సాధనచేయుట యుక్తము. మొదటి గృహనిర్మాణస్థలమునకు తూర్పురేఖ (అందు)యందు దిక్సూచి యంత్రమునకు సరిగా సూత్రమును లాగిపట్టి ఉత్తర దక్షిణ దిక్కులను గుర్తించవలెను, అట్లు సరిగా ఉత్తర దక్షిణ దిక్కులు గుర్తించిన పిమ్మట ముందుగా స్థలమునకు ఆగ్నేయమున అనగా సూత్రమునకు దక్షిణపుకొనయందు కొయ్యను పాతవలెను. పిమ్మట సూత్రమునకు ఉత్త

రపు కొనయందుగూడ కొయ్యను పాతి సూత్రమును బిగించి ఆగ్నేయమూల యందు మూలమట్టనకు సూత్రమును సవరించి స్థలమునకు దక్షిణపు అంచున నైఋతి మూలవరకు సూత్రమును పొడిగించి అక్కడ కొయ్యను పాతవలెను. పిమ్మట నైఋతి మూలయందు మూలమట్టమునకు సూత్రమును సవరించి స్థలమునకు పడమర అంచు మీదుగా వాయవ్య మూలవరకు సూత్రమును బట్టి అక్కడగూడ కొయ్యను పాతవలెను. పిమ్మట వాయవ్య మూలయందు సూత్రమును మూలమట్టమునకు సవరించి ఆ సూత్రమును ఈశాన్య మూలయందు గల కొయ్యవరకు సాచి బిగించవలెను. అట్లు సవరించిన సూత్రమునకు మధ్య గల స్థలమునకు నాలుగు దిక్కులు సమానముగా నుండి చతురస్రముగా గాని లేక ఆయతముగా గాని యేర్పడును. అట్టి భూమికి శుద్ధప్రాచీయనిపేరు. దీన్నికే బ్రాహ్మీప్రాచీయనగూడ నామాంతరము గలదు. ఇట్టి స్థలమున గృహము నిర్మించుకొని నివసించువారు ఆధ్యాత్మిక చింతనగలవారై సుఖింతురు,

❋ ఈశప్రాచీ ❋

పైన వివరించిన నాలుగుసూత్రముల మధ్యస్థమగు "శుద్ధప్రాచీ"యను స్థలమునకు ఈశాన్య మూలయందలి కొయ్యను ఒక అంగుళము తూర్పుగాను ఒక అంగుళము ఉత్తరముగాను జరిపి మరల పాతవలయును. ఆ పాతిన కొయ్యకు సూత్రమును సరిజేసి కట్టవలయును. అట్లు సరిజేసిన స్థలమునందు ఈశాన్యభాగము కొలదిగ హెచ్చుగనుండును. అట్టి స్థలమునకే "ఈశప్రాచీ" యని మానసారమను గ్రంథమున చెప్పబడినది. ఈ భూమియందు నివసించు ప్రజలు సమస్త ఐశ్వర్యములను అనుభవించుచు కీర్తి ప్రతిష్ఠల నార్జింతురు.

"శుద్ధప్రాచీ" యను భూమికి పైరీతిని ఈశాన్యమునగాక ఆగ్నేయము అంగుళమైనను పెరిగియున్నచో దానికి "అగ్నిప్రాచి" యనిపేరు. అందు నివసించువారికి అనేక కష్టనష్టములు కలుగును ఆరోగ్యము చెడును, మిత్రులు శత్రువులగుదురు. బంధువులు దూరమగుదురు మనశ్శాంతి నశించును. కాబట్టి యెంతమాత్రము ఆగ్నేయము పెరిగియుండరాదు.

❋ దిగ్మూఢము అనగా నేమి? ❋

దిగ్మూఢము అనగా దిక్కులు లోపించుటయని అర్థము. ఇక్కడ ఒక ముఖ్యవిషయము గమనింపవలసియున్నది. కొందరు ఈశాన్యమూల యెంత

పెరిగియున్న అంత మంచిదని ఆ మూలను నియమ విరుద్ధముగా సాగదీయు చున్నారు. ఇది శాస్త్రవిరుద్ధము. ఎందుచేతననగా నాలుగు దిక్కులు సమానంగామన్న స్థలమునకు యేదోయొక్క దిక్కును మిక్కిలిగా పొడిగించినచో ఆ స్థలమునందలి మిగిలిన దిక్కులు లోపించునుగదా? మన వాస్తుశాస్త్రములందు యెంత వెదికినను ఈశాన్యము యెంత పెరిగియున్న అంత మంచిదనుమాట కనుపించదు, సరిగదా—

"దిశాంకోణాస్తు చత్వారో నశస్తా భయలక్షణే
తస్మాత్ సర్వప్రయత్నేవ శుద్ధం ప్రాచీం సమాశ్రయేత్"

అని శాస్త్రమునందు చెప్పబడియున్నది. కాబట్టి గృహనిర్మాణ స్థలము నాలుగు దిక్కులు సమముగ నుండవలెను. ఈశాన్య మూలయందు, మాత్రము అంగుళ మాత్రము హెచ్చుగ నుండవచ్చును. స్థలముయొక్క నాలుగు అంచులు వంకరలు లేక సూత్రమునకు సరిచేసుకొనవలెను, హెచ్చుతగ్గులు గల భూమిని బయటకు వదలిపెట్టి నాలుగు దిక్కులయందు సరిహద్దు గట్టుగాని లేదా ప్రాకారము గాని ముందుగా నిర్మించవలయును.

❋ గృహ నిర్వచనము ❋

వాస్తు శాస్త్రమునందు నాలుగు దిక్కులయందు నాలుగు యిండ్లు చెప్పబడినవి, 1) తూర్పుయిల్లు, 2) దక్షిణపు యిల్లు 3) పడమటయిల్లు 4) ఉత్తరపు యిల్లు. వాస్తు పురుషు ననుసరించి విచారించినచో తూర్పు ముఖద్వారము గల యిల్లు, దక్షిణ ముఖద్వారముగల యిల్లు, పడమట ముఖద్వారముగల ఇల్లు ఉత్తర ముఖద్వారముగల యిల్లు అని నాలుగు యిండ్లు చెప్పబడినవి. శాస్త్రములయందు కోణదిశల పేరుతో గృహములు చెప్పబడలేదు. కావున నాలుగు ప్రధాన దిక్కులకు నాలుగు ఏకశీలలు చెప్పబడినవి,

అయితే ఈ గృహనిర్వచనమునందు మతభేదము గలదు. కొందరు గృహనిర్మాణ స్థలమునందు యేదిక్కున కట్టిన యింటికి ఆ యిల్లని పేరుపెట్టుచున్నారు, ఎట్లనగా—

"చతురశ్రం సమంకృత్వా త్రిపుటే నవకోష్టకం"

అను ప్రమాణము ననుసరించి గృహనిర్మాణ స్థలమును 9 సమభాగములుచేసి మధ్యభాగమును విడిచిపెట్టినచో మిగిలిన ఎనిమిది భాగములు స్థలమునందు

ఎనిమిది దిక్కులగుచున్నవి. అందు నాలుగు ప్రధానదిక్కులకు లభించినభాగమున గృహము నిర్మించుట ఇట్లుగాక కోణములందు కట్టిన యింటికి యేమని పేరుపెట్టుదుము. ఈ విషయమున మయవాస్తువందు 1) అన్నాలయము 2) ధాన్యాలయము 3) ధనాలయము 4) సుఖాలయము అను పేర్లు ముఖ్యముగా చెప్పబడినవి. ఈ విషయమున చర్చించుటకిందు చోటుచాలదు. కాబట్టి రెండవ వర్గమునకు చెందిన పాదమును విసరితుము.

ముఖద్వారమును బట్టి యిల్లను నిర్ణయించుటయే రెండవ వర్గమువారి పద్ధతి. ఈ పద్ధతియే విశేష ప్రచారమునందున్నది. ఆచరణ సాధ్యమైన నిర్ణయము. అంతేగాక శాస్త్రప్రమాణముకూడ ఈ పద్ధతికే మిక్కిలి బలమును చేకూర్చుచున్నది. ఎందుచేతననగా మానవవాస్తు పురుష నిర్ణయమునందు విశ్వకర్మ ప్రకాశిక యిట్లు వివరించుచున్నది. ఇది ఆధునిక కాలమున ఆచరణసాధ్యమై ఒప్పుచున్నది. మరియు భూ పరిభ్రమణము ననుసరించి రూపొందించబడిన విధి.

త్రిషు త్రిషుచ మాసేషు నభస్యాదిషు చక్రమాత్
యిద్దిన్ముఖోవాస్తు నర స్తన్ముఖం సదనం శుభమ్ ॥

యిందు వాస్తుపురుష ననుసరించి ముఖద్వారమే నిర్ణయింపబడినది గాని స్థలమునందు ఫలాని దిక్కునందలి చెప్పబడలేదు. మరియు అపరాజితపృచ్ఛ 148 వ పేజీ యందలి విషయముగూడ వాస్తుపురుష ననుసరించి ముఖద్వార నిర్ణయమే చెప్పబడినది

"కన్యా తులా వృశ్చికేచ భాస్కరో యది సంస్థితః
పూర్వేముఖం న కర్తవ్యం గృహం భవతి నిష్ఫలం॥"

ఇట్లే నాలుగుదిక్కులకు చెప్పబడినది. కాబట్టి సింహద్వారమును బట్టియే గృహనామమును నిర్ణయించుట యుక్తము. ఆ ప్రకారముగా యీ క్రింది నాలుగు యిండ్లు యేర్పడుచున్నవి :-

తూర్పుయిల్లు :- పడమర సింహద్వారము తూర్పున పాణిద్వారముగల యింటికి తూర్పుయిల్లని పేరు దీనికి తూర్పు దిశకంటె పడమరగల స్థలము ఎక్కువ యుండవచ్చును. తూర్పుయింటికి కార్తికము, మార్గశిరము. మాఘ మాసములందు గృహారంభము చేయవచ్చును దీనినే మయుడు అన్నాలయమని వివరించినాడు.

దక్షిణపుటియిలు :- ఉత్తరమున సింహద్వారము, దక్షిణమున పాటిద్వారముగల యిల్లు దక్షిణపు యిల్లు, దీనికి ఉత్తరమున దక్షిణముకంటె యెక్కువ ఖాళీస్థలము ఉండవలయును. దీనికి మార్గశిర, మాఘ, ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖ మాసములందు గృహారంభము చేయవచ్చును. ఇది ధాన్యాలయము.

పడమటి యిల్లు :- తూర్పున సింహద్వారము, పడమట పాటిద్వారముగల యిల్లు పడమటిల్లు, దీనికి పడమరకంటె తూర్పున కొంచెము హెచ్చు ఖాళీస్థలము ఉండవలెను. ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖ, శ్రావణ మాసములందు గృహారంభము చేయవచ్చును ఇది ధనాలయము.

ఉత్తరపు యిల్లు :- దక్షిణమున సింహద్వారము ఉత్తరమున పాటిద్వారముగల యిల్లు. దీని ఉత్తరదిశకంటె దక్షిణదిశ స్థలము ఎక్కువ ఉండవచ్చును. దీనికి శ్రావణ కార్తీకమాసముల యందు గృహారంభము చేయవచ్చును. దీనికి సుఖాలయమని పేరు.

గమనిక :- ఆధునికులు కొందరు యే గృహమునకైనను పడమరకంటె తూర్పు స్థలము, దక్షిణముకంటె ఉత్తరపుస్థలము హెచ్చుగ లేనిచో మహాదోషమని చెప్పుచున్నారు. అది పూర్తిగా శాస్త్రవిరుద్ధము. మన భారతీయ వాస్తు గ్రంథములందు దక్షిణదిశ యెంత ఖాళీగాయున్న అంత శ్రేష్టము, ఆరోగ్యప్రదము అని చెప్పబడినది చూడుడు —

"ఉత్తరేద్విగుణా భూమిః సమభూమిశ్చ పూర్వకే
పశ్చమేత్రిగుణాభూమిః క్రోశమేకంతు దక్షిణే"

అని విశ్వకర్మ ప్రకాశిక 217 పేజీయందు యింటి నాలుగు దిక్కులయందు ఉండవలసిన ఖాళీస్థలమును గూర్చి చెప్పబడియున్నది గృహముయొక్క ఎతుకు రెండురెట్లు భూమి ఉత్తరమునను, తూర్పున సమానమగు భూమి పడమట మూడురెట్లుభూమి, దక్షిణమున క్రోసెడుభూమి అని చెప్పబడినది ఇక్కడ క్రోసెమనగా ఎక్కువయని అర్థము. కాబట్టి యింటికి నాలుగు దిక్కులయందు ఆయా వర్గులవారికి తగిన విధంగా స్థలమును విడిచిపెట్టవలెను. అందరకు ఒకే పద్ధతిలో దక్షిణ పశ్చిమములకంటె తూర్పు ఉత్తరములే హెచ్చుగ నుండవలసిన నియమములేదు. ఈ విషయమున మయుడు అన్నాలయ, ధాన్యాలయ ధనాలయ, సుఖాలయ నిర్మాణవిధియందు స్పష్టముగా వివరించియున్నాడు.

❋ వర్గులు — దిక్కులు ❋

గృహ నిర్మాణ స్థలమును చతురస్రముగ సవరించిన పిమ్మట దాని యందు ఎనిమిది దిక్కులను ఆ ఎనిమిది దిక్కులయందు ఎనిమిది వర్గులను యీ క్రింది విధముగా నిర్ణయించుకొనవలెను.

ఇచ్చట కనపరచిన విధముగా స్థలమును తొమ్మిది సమ భాగములుగా విభజించినచో ఆయా దిక్కులకుగల వాటా అంతంత యని తెలియగలదు.

శ		ఆ		క
	ఈ	తూ	ఆ	
య	ఉ		ద	చ
	వా	వ	నై	
ప		త		ట

స్థలమునందలి యెనిమిది దిక్కులకు భాష యందలి ఏబైయారు అక్షరములను యెనిమిది వర్గులుగా విభజించియున్నారు. వీటినే "అష్టవర్గులు" అందురు

గృహకర్త పేరునందలి మొదటి అక్షరము ఈ ఎనిమిది వర్గములలో ఏ వర్గమునందున్నదో అతడా వర్గునకు చెందినవాడగును. ఆ వర్గునకు చెందిన దిక్కు అతనికి స్వస్థానము. ఆ దిక్కునకు ఐదవదిక్కు అతనికి శత్రుస్థానము. కాబట్టి శత్రుస్థానమున గృహము నిర్మించరాదని తెలియవలెను.

❋ దిక్కులు — వర్గులు ❋

దిక్కులు	అధిపతులు	వర్గులు	వర్గాక్షరములు
తూర్పు	ఇంద్రుడు	అ, వర్గ	అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ, ఌ, ౡ, ఎ, ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔ
ఆగ్నేయం	అగ్ని	క, వర్గ	క ఖ గ ఘ ఙ
దక్షిణం	యముడు	చ, వర్గ	చ ఛ జ ఝ ఞ
నైఋతి	నిఋతి	ట, వర్గ	ట ఠ డ ఢ ణ
పడమర	వరుణుడు	త, వర్గ	త థ ద ధ న
వాయవ్యం	వాయువు	ప, వర్గ	ప ఫ బ భ మ
ఉత్తరం	కుబేరుడు	య, వర్గ	య ర ల వ
ఈశాన్యం	రుద్రుడు	శ, వర్గ	శ ష స హ క్ష

పై నుదహరించిన వర్గుల ననుసరించి యేయే పేర్లు గలవారికి యేయే యిండ్లు శత్రువర్గములగునో గమనింపవలయును. అట్లే యేయే వర్గులవారికి యే యే సింహద్వారములు గల యిండ్లు శుభప్రదములో గూడ నిర్ణయించు కొనవలసియున్నది.

యేయే వర్గులవారికి యేయే సింహద్వారముంచి గృహము నిర్మించవచ్చును.

❋ తూర్పు యిల్లు ❋

"తూర్పుయిల్లు అనగా పడమర సింహద్వారము, తూర్పున పాణిద్వారముగల యిల్లు. దీనికి తూర్పు దిశకంటె పడమర దిశయందు హెచ్చుస్థలము ఉండవచ్చును. పడమర సింహద్వారముగల ఈ ఇంటికి ఆగ్నేయమున వంట యిల్లు యేర్పరచవలెను.

అ–క–చ–ట– వర్గులవారికి వృషభ–మిధున–తులా–కుంభ–ధనూరాశులవారికి ఈ పడమట సింహద్వారముగల తూర్పుయిల్లు శుభప్రదము.

పడమర సింహద్వారముగల యింటికి "ధ్వజాయము"గల పదములను యెన్నుకొని గృహమును నిర్మింపవలయును తమ్మయ్య, తాతయ్య, ధర్మరాజు మొదలగు పేర్లుగలవారు అనగా తమ పేర్లకు మొదట త–ద అక్షరములు గలవారు పడమర సింహద్వారముగల యిల్లు రాశిరీత్యా నిర్మించుకొనవచును.

❋ దక్షిణపు యిల్లు ❋

ఉత్తర సింహద్వారముగల యిల్లు దక్షిణపు యిల్లు. దీనికి ఉత్తరదిశను దక్షిణ దిశకన్న హెచ్చుస్థల ముండవచ్చును. ట–త–ప వర్గులవారికి ఇది శ్రేష్ఠము. చ వర్గువారికి స్వస్థానము.

మేష–వృషభ–కర్కాటక–సింహ–వృశ్చిక–కుంభ–మీన–ధనూ రాశులవారికి ఈ ఉత్తర సింహద్వారముగల యిల్లు నిర్మింపవచ్చును. య వర్గునకుచెందిన రామారావు, రంగయ్య పేర్లు గలవారికి ఈ ఉత్తర సింహద్వారముగల యిల్లు యెన్నడును నిర్మింపరాదు. అంతేగాక అట్టి ద్వారములుగల అద్దె ఇండ్లయందు నివసించినను శత్రు ఋణ, రోగ బాధలు సదా పీడించుచు మనశ్శాంతి లేకుండ చేయును.

ఉత్తర సింహద్వారముగల యింటికి ఆగ్నేయ, నైఋతీదిశలయందు వంటయిల్లు యేర్పరచుకొనవలెను. ధ్వజాయముగాని సింహాయముగాని గల పదములు మాత్రమే దక్షిణపు యింటికి గ్రహింపవలయును గజాయము గల పదము హాని కలుగజేయగలదు.

❋ పడమటయిల్లు ❋

తూర్పున సింహద్వారముగల యిల్లు పడమటిల్లుగా వ్యవహరింపబడుచున్నది. దీనికి పడమరకంటె తూర్పున హెచ్చు స్థలముండుట శ్రేష్ఠము. ఈ పడమటిల్లు త-య-శ వర్గులవారికి అనగా తమ్మయ్య, తాతయ్య. నారయ్య, దానయ్య, వెంకయ్య, వీరన్న, సూరన్న మొ॥ పేర్లు గలవార్లకు శుభప్రదము

మరియు మేష-కర్కాటక-సింహ-వృశ్చిక-ధను-ర్మకరరాసుల వారికి ఈ తూర్పు సింహద్వారముగల పడమటిల్లు శ్రేష్ఠమైనది. రాశిరీత్యా శుభప్రదమగు ఆ వరుసకు చెందిన అచ్చియ్య, అమ్మన్న మొదలగు పేర్లు గలవారు మాత్రం ఈ తూర్పు సింహద్వారముగల యిల్లు యెన్నడను నిర్మింపరాదు అట్టి ద్వారముగల అద్దె యిండ్లయందును నివసించుట శ్రేష్ఠముగాదని గ్రహింపవలయును. వృషభాయముతో పడమటిల్లు నిర్మించుట మిక్కిలి శ్రేష్ఠము. గజాయము ధ్వజాయమునుగూడ గ్రహించుట ఆచారసిద్ధము.

ఈ తూర్పు సింహద్వారముగల ఇంటికి ఆగ్నేయమున అనగా ఇంటికి ముఖభాగమున వంటయిల్లు నిర్మింపరాదు. యింటికి వృష్టభాగమున అనగా వెనుక భాగమున నైఋతియందు వంటశాల నిర్మింపవలెను.

❋ ఉత్తరపు యిల్లు ❋

దక్షిణమున సింహద్వారముగల యిల్లు ఉత్తరపు యిల్లు దీనికి ఉత్తరముకంటె దక్షిణదిశను హెచ్చు స్థలముండవచ్చును. ఇది య-శ- వర్గులవారికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. ట-త-వ వర్గులవారికు నిర్మింపవచ్చును.

వృషభ-మిధున-కర్కాటక-మకర కన్యా రాసులవారికి ఇది శ్రేష్ఠము. కాని "చ" వర్గునకు చెందిన జానకీరాం జగన్నాథం మొదలగు పేర్లు గలవారు మాత్రము దీనిని నిర్మింపవచ్చును. ఇట్టి ద్వారముగల యిండ్లలో "చ" అక్షరము పేర్లు మొదటగా గలవారు అద్దెకు నివసించుట శ్రేష్ఠముగాదు. ఉత్తరపు యింటికి గజాయము, ధ్వజాయము గ్రహించుట మిక్కిలి శ్రేష్ఠము. సింహా

యము కలహప్రదము గ్రహింపరాదు.

ఈ దక్షిణ సింహద్వారముగల యింటికి గృహమునకు వెనుక భాగమున వాయవ్యమునందు వంటశాల నిర్మించుకొనవచ్చును. ఈశాన్యముక ఏ సింహద్వారము గల యింటికైనను వంటచేయరాదు.

❋ సింహద్వార నిర్ణయము ❋

గృహనిర్మాణమునందు సింహద్వార నిర్ణయమే మిక్కిలి ప్రధానమైనది ఎందుచేతననగా "గాత్రస్య సర్వస్య శిరఃప్రధానం" అనగా సమస్త మానవ శరీరమునకు శిరస్సే ప్రధానముగదా? అట్లే గృహస్వరూపుడగు వాస్తుపురుషునకు సింహద్వారము ముఖముగా వాస్తుశాస్త్రములయందు వర్ణింపబడినది అవయవములన్నియు యెంత అందముగనున్నను ముఖము కళదప్పినచో యేమందుము. అట్లే సింహద్వార నిర్ణయమునందు గూడ చాల మెలకువ గలిగియుండవలెను ఈ క్రింది చెప్పిన ఐదు విధముల సింహద్వారమును గూర్చి విమర్శింపవలసియున్నది.

1) వర్గు ననుసరించి 2) నామరాశి ననుసరించి 3) అయము ననుసరించి 4) స్థలము ననుసరించి 5) వాస్తుపురుష ననుసరించి,

ఇచట స్థలము ననుసరించి యనగా ప్రాకారముదాటి వీధినుండి తిన్నగ యింటిలోనికి ప్రవేశించుట శ్రేష్టము అట్లు వీధివైపునకు సింహద్వారము పెట్టుటకు వీలుకుదరనిచో ప్రాకారముదాటి లోనికి ప్రవేశించగనే మన యెడమచేతి మీదుగా తిరిగి అనగా ప్రదక్షిణ క్రమముగా తిరిగి యింటిలోనికి ప్రవేశించుట శుభప్రదము. మరియు సింహద్వారమునకు యెదురుగా మాతులుగాని, వృక్షములుగాని రాజమార్గములుగాని యుండరాదు

❋ వాస్తుపురుష నిర్ణయము ❋

వాస్తుపురుష నిర్ణయము ప్రధానముగ గృహారంభ ముహూర్తమునకు సంబంధించిన విషయము. వాస్తుపురుషుని బట్టియే యేయే నెలలలో ప్రారంభించిన యింటికి యేయే ముఖద్వారము లుంచవచ్చునో చెప్పబడినది.

ఈ వాస్తుపురుష నిర్ణయము మూడు విధములు।

1) స్థిరవాస్తు పురుషుడు, 2) చరవాస్తు పురుషుడు 3) దినవాస్తు పురుషుడు.

స్థిరవాస్తు పురుషుడు :- ఈ స్థిరవాస్తు పురుషుడు గృహనిర్మాణ క్షేత్రమున సమస్త వాస్తుపద దేవాతాత్మకుడై ఈశాన్యకోణమున శిరస్సు నైఋతిదిశయందు పాదములు కలవాడగుచు ఎడమప్రక్కగా శయనించియుండునని వాస్తు శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. చతుష్షష్టి పదవాస్తు, ఏకాశీతి పదవాస్తు, శతపదవాస్తు అను పదత్రయ వాస్తు దేవతా పదభోగనిర్ణయము ఈ స్థిరవాస్తుపురుష ననుసరించియే చేయవలయును.

చరవాస్తు పురుషుడు :- ఈ చరవాస్తు పురుషుడు....

1. భాద్రపద, అశ్వయుజ, కార్తీకమాసములు = తూర్పుశిరస్సుగను
2. మార్గశిర, పుష్య మాఘమాసములు = దక్షిణ శిరస్సుగను
3. ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖమాస ము = పడమర శిరస్సుగను
4. జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ, శ్రావణ మాసములు = ఉత్తర శిరస్సుగను

యెడమ పార్శ్వముగ శయనించియుండును. ఈ చరవాస్తు పురుష ననుసరించియే గృహారంభ నకు ముహూర్తము నిర్ణయించవలయును.

"యద్దిన్ముఖోవాస్తు నరః తన్ముఖంప ధనం శుభం"

అను వాక్యము గమనింపవలయును.

1) తూర్పు శిరస్కుడు ;- భాద్రపద, అశ్వయుజ, కార్తీక మాసములందు వాస్తుపురుషుడు తూర్పుశిరస్సు పడమర కాళ్ళు గలిగి యెడమప్రక్కగా శయనించును కాబట్టి అతని పూర్ణదృష్టి దక్షిణమున పడును. పాదదృష్టి పశ్చిమముగ ప్రసరించును. అట్టి కాలమున అనగా అశ్వయుజ కార్తీకమాసములందు దక్షిణ సింహద్వారము పశ్చిమ సింహద్వారముగల యిండ్లకు శంకుస్థాపన చేయువచ్చును,

2) దక్షిణ శిరస్కుడు :- మార్గశిర పుష్య మాఘమాసముల యందు వాస్తు పురుషుడు దక్షిణమున శిరస్సును, ఉత్తరమున కాళ్ళు ఉంచి వామపార్శ్వముగ శయనించును. అతని పూర్ణదృష్టి పడమరగాను పాదదృష్టి ఉత్తరముగాను ప్రసరించును, కాబట్టి ఆ కాలమున అనగా మార్గశిర, మాఘమాసములందు పడమర సింహద్వారము, ఉత్తర సింహద్వార గృహములు నిర్మింపవచ్చును.

3) పశ్చిమ శిరస్కుడు :- ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖ మాసములయందు వాస్తుపురుషుడు పడమర శిరస్సును, తూర్పున పాదములు వుంచి యెడమ ప్రక్కగా శయనించును. అతని పూర్ణదృష్టి ఉత్తరముగను, పాద దృష్టి

తూర్పుగను ప్రసరించుచుండును. కాబట్టి ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖ మాసముల యందు ఉత్తర సింహద్వారము, తూర్పు సింహద్వారముగల యిండ్లకు శంఖు స్థాపన చేయవచ్చును.

4) ఉత్తర శిరస్కుడు :— జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ, శ్రావణమాసములయందు వాస్తు పురుషుడు ఉత్తరమున శిరస్సు, దక్షిణమున పాదములువుంచి యెడమప్రక్కగా శయనించును. అతని పూర్ణదృష్టి తూర్పునకును, పాదదృష్టి దక్షిణమునకను ప్రసరించుచుండును. కావున జ్యేష్ట, శ్రావణములలో తూర్పు సింహద్వారము దక్షిణ సింహద్వారముగల యిండ్లకు శంఖుస్థాపన చేయవచ్చును.

❋ దినవాస్తు పురుషుడు ❋

శరవేగమున పురోగమించుచున్న యీ కాలమున మానవుని అవసరాలు దినదినమునకు మిక్కిలిగా పెరిగిపోవుచున్నవి. ఈ కాలమున మాసవాస్తు పురుషుని అనుసరించునంతటి ఓర్పు ప్రజలలో కనుపించుటలేదు. ఈ భవిష్యత్తును గుర్తించియే కాబోలు దూరదృష్టిగల కాళిదాసమహాకవి తాను రచించిన కాలామృతమను గ్రంధమున "దినవాస్తు"వును వివరించెను.

దినవాస్తు పురుషుడు :— ఈ దినవాస్తు పురుషునకే క్షణిక వాస్తు పురుషుడని పేరు. మాసవాస్తు పురుషుడు మూడేసి మాసములకు తూర్పు మొదలు నాలుగు దిక్కులకు ఎట్లు పరిభ్రమించునో అట్లే ఈ దినవాస్తు పురుషుడుగూడ సూర్యోదయము మొదలు మరల సూర్యోదయమువరకు ఝామునకు ఒకదిక్కుచొప్పున రెండుమార్లు తిరుగును. అనగా ఉదయము నుండి మొదటి ఝామున ఉత్తర శిరస్సుగను, రెండవఝామున తూర్పు శిరస్సుగను, మూడవ ఝామున దక్షిణ శిరస్సుగను, నాలుగవ ఝామున పడమర శిరస్సుగను, మరల రాత్రి మొదటిఝామున ఉత్తర శిరస్సుగను పరిభ్రమించుచుండును. ఇది బహు సూక్ష్మమగు పరిశీలనము. వస్తువు అణురూపము చెందినకొలది దానిశక్తి ఎట్లు పెరుగుచున్నదో అట్లే కాలమును సూక్ష్మవిభాగ మొనర్చినకొలది మిక్కిలిశక్తి వంతము కాగలదు. దీనికి ముహూర్తనిర్ణయమే ఉదాహరణము. కాబట్టి ఈదిన వాస్తుపురుషు ననుసరించిగూడ గృహములు నిర్మించుకొనుట శాస్త్ర సమ్మతము.

❋ షోడశ గృహములు ❋

గృహనిర్మాణ మొక పరమపవిత్రమగు కార్యము. తపశ్శక్తి సంపన్ను

లగు మహర్షులు, సంగీతమును, సాహిత్యమును గురులఘు రూపాత్మకముగ ఛందోబద్ధ మొనర్చిరి అట్లే యీ గృహనిర్మాణ పద్ధతియు గురులఘు రూపాత్మకమగు ఛందోబద్ధమైనదియే. వాస్తుశాస్త్రమున "గురువు" అనగా గోడ, "లఘువు" అనగా అళిందము. అళిందమున్నచోట ద్వారముండవలయును. ద్వారమున్నచోట అళిందముండవలెను ద్వారమునకు అళిందమునకు విడదీయ రాని సంబంధమున్నది. ఈ గురులఘువులు ప్రాతిపదికగా గ్రహించి మొదటి ప్రస్తారమున నాలుగు దిక్కులకు నాలుగు గురువులు ఆధారముగా "నాలుగు గురువుల ప్రస్తారము" సిద్ధపరచబడినది. ఇందు మొదటి గురువు తూర్పు, రెండవ గురువు దక్షిణము, మూడవగురువు పడమర, నాలుగవ గురువు ఉత్తరము ఈ నాలుగు గురువుల ప్రస్తారము ననుసరించి 16 ఏకశాలలు యేర్పడుచున్నవి వీటికే షోడశ గృహములని పేరు.

ఈ షోడశ గృహప్రస్తారక్రమము, వాటిపేర్లు, వాటి శుభాశుభఫల నిరూపణము సమస్త వాస్తుగ్రంథములయందు ఒకేవిధముగా చెప్పబడినది. మానవ గృహనిర్మాణమునకు యిదియే మూలసూత్రము. ఇందు మతభేదములు లేవు.

❋ నాలుగు గురువుల ప్రస్తారము ❋

	తూర్పు	దక్షిణ	పడమర	ఉత్తరం	పేరు	ప్రసారాలు, గుమ్మముల వివరము
1	⌣	⌣	⌣	⌣	ధృవము	ద్వారములేని యిల్లు
2	|	⌣	⌣	⌣	ధాన్యము	తూర్పున మాత్రమే ద్వారము గలది
3	⌣	|	⌣	⌣	జయము	దక్షిణమున మాత్రమే ద్వారము గలది
4	|	|	⌣	⌣	నందము	తూర్పు, దక్షిణ ద్వారములు గల యిల్లు
5	⌣	⌣	|	⌣	ఖరము	పడమరకు మాత్రమే ద్వారము గలది.
6	|	⌣	|	⌣	కాంతము	తూర్పు పడమరలు ద్వారములుగల యిల్లు
7	⌣	|	|	⌣	మనోరమం	దక్షిణ, పడమర ద్వారములుగల యిల్లు
8	|	|	|	⌣	సుముఖము	తూర్పు, దక్షిణ, పడమర ద్వారములు గలది
9	⌣	⌣	⌣	|	దుర్ముఖము	ఉత్తరమునమాత్రమే ద్వారముగల యిల్లు
10	|	⌣	⌣	|	ఉగ్రము	తూర్పు, ఉత్తరముల ద్వారములుగల యిల్లు
11	⌣	|	⌣	|	సుపక్షము	దక్షిణోత్తరములకు ద్వారములుగల యిల్లు
12	|	|	⌣	|	ధనదము	తూర్పు,దక్షిణ, ఉత్తరద్వారములుగల ఇల్లు

13	⌣	⌣	|	|	క్షయము	పశ్చిమోత్తరముల ద్వారములుగల యిల్లు
14	|	⌣	|	|	ఆక్రందము	తూర్పు, పడమర, ఉత్తరముల ద్వారములు గలది.
15	⌣	|	|	|	విపులము	దక్షిణ, పశ్చిమ, ఉత్తరద్వారములు గలది
16	|	|	|	|	విజయము	నాలుగు దిశలకు ద్వారములుగల యిల్లు

ప్రతి గృహమునందు రెండు ప్రధాన భాగములుండును. అందు మొదటిది శాలాభాగము. దీనికే గర్భము అను పేరు వాడుకలోనున్నది. రెండవభాగము "అళిందభాగము, అళిందము" అనగా వరండాయని తెలిసికొనియుంటిమి శాలాభాగమునందు యేదిక్కున ద్వారము పెట్టితిమో ఆయాదిక్కులందు వరండాలు తప్పక నిర్మింపవలయును. ఈ ప్రక్కనుచూపిన ప్రస్తార చక్రమునందు యీ వసారాలు లేక అళిందములను బట్టియే పదహారు రకములైన యిండ్లు యేర్పడుచున్నవి. వసారాలు లేకుండ శాల నిర్మించరాదు.

ఈ పదహారు రకములైన యిండ్లలోను ప్రస్తుతము మనకు వాడుకలో నున్నవి. శుభప్రదములైనవి అయిన ధాన్యశాల, జయశాల, కాంతశాల. సుపక్షశాల, ధనదశాల, విజయశాలఅను ఆరురకముల యిండ్లనుగూర్చి మాత్రమే యిట్లు వివరింపబడుచున్నది.

ధాన్యశాల :- పడమటగోడను చేర్చి తూర్పు దిక్కున మాత్రమే ద్వారము తూర్పున వసారాపెట్టి నిర్మించిన యింటికి ధాన్యశాలయని పేరు. ధాన్యశాలకు వృషభాయము శ్రేష్ఠము. గజాయముకూడ ఉంచవచ్చును. ఇది త, య, శ వర్గులవారికి శుభప్రదమైనది.

జయసాల :- ఉత్తరపు గోడనుచేర్చి దక్షిణ సింహద్వారము దక్షిణమున వరండాపెట్టి కట్టినయింటికి జయశాలయని పేరు. దీనికి గజాయము ఉంచుట శ్రేష్ఠము. ఇది య, ట, త, ప వర్గులవారికి శుభప్రదము.

కాంతశాల :- తూర్పుపడమరలకు ద్వారములుంచి తూర్పున ఒక వరండా పడమర ఒక వరండాపెట్టి నిర్మించిన యింటికి కాంతశాల యనిపేరు దీని వెనుబద్ద దక్షిణోత్తరములకుండును. ఇది మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. కాంతశాలకు పడమర సింహద్వారముంచినచో ధ్వజాయము తూర్పున సింహద్వారముంచినచో వృషభాయముగాని, గజాయముగాని పెట్టుట శుభప్రదము.

సుపక్షశాల :- దక్షిణోత్తరములకు గుమ్మములుంచి దక్షిణమున ఒక వరండా ఉత్తరమున ఒక వరండాపెట్టి తూర్పు పడమరలకు కిటికీలుమాత్రమే ఉంచి కట్టిన యిల్లుకు సుపక్షశాల యనిపేరు దీని వెనుబద్ధ తూర్పుపడమరల కుండును, సుపక్షశాలకు దక్షిణ సింహద్వారముంచినచో గజాయమును ఉత్తర సింహద్వారముంచినచో సింహాయమును పెట్టుట శ్రేష్ఠము

ధనదశాల :- పడమరగోడను చేర్చి కట్టినయింటికి ధనదశాల యనిపేరు ధనదశాలకు దక్షిణమున, తూర్పున, ఉత్తరమున మూడువసారాలు నిర్మింప వలయును. శాలాభాగమున మూడువైపులగల వరండాల లోనికి ద్వారము లుంచవలెను దీని వెనుబద్ధ ఉత్తర దక్షిణముల కుండును. పడమరకు కిటికీలు మాత్రమే ఉంచవలెను. వృషభాయము ఉంచుట శ్రేష్ఠము. గజాయముగూడ ఉంచవచ్చును. ఇది త, య, శ వర్గులవారికి మిక్కిలి శుభప్రదమైన యిల్లు.

విజయశాల :- విజయశాల యనగా శాలాభాగమునుండి నాలుగుదిశలకు ద్వారములు నాలుగు దిక్కులయందు వసారాలుగల యిల్లు అనగా చుట్టు వసా రాలుగల యిల్లని యర్థము. ఇది చాలా జయప్రదమైన నిర్మాణము. సింహ ద్వారమునకు తగిన ఆయమును గ్రహించి నిర్మింపవలయును. కర్త వర్గునకు లేక రాశికి అనుకూలమగు విధముగ సింహద్వారమును నాలుగు దిక్కులలోను యే దిక్కునందైనను నిర్మింపవచ్చును.

పై ఆరుశాలలు గాక మిగిలిన పదిశాలలు అంతగా వాడుకలోలేవు కాని ఆ పదింటిలోని మిక్కిలి నింద్యములని యెంతమాత్రము నివాసగృహములుగా ఉపయోగింపకూడదని నిషేధింపబడినవి అయిన దుర్ముఖము, ఉగ్రము అను రెండుయిండ్లు కొలది కాలమునుండి శాస్త్రజ్ఞానములేని కొందరు బహుళ ప్రచా రములోనికి తెచ్చినారు. వాటినిగురించి మాత్రము యిట్లు వివరించుచున్నాము

దుర్ముఖము :- దక్షిణపుగోడను చేర్చి ఉత్తరమున సింహద్వారముంచి కట్టిన యింటికి దుర్ముఖమని పేరు. దీనికి ఒక్క ఉత్తరదిశమాత్రమే వరండా యును, ద్వారమును ఉండును, ఈ కాలమున యిట్టి యిండ్లను అనేకమంది నివాస గృహములుగా నిర్మించుచున్నారు. దుర్ముఖము అనేక దుఃఖములను కలుగజేయును. కాబట్టి శాస్త్రములయందు నమ్మకమున్నవారు యీ విధమగు యిండ్లను నివాసమునకై నిర్మింపరాదు. వంటశాలకు ఉపయోగించవచ్చును.

ఉగ్రము :- నైఋతిమూలను పూర్తిగా మూసివైచి దక్షిణ పడమరలకు

చేర్చి కట్టినయింటికి ఉగ్రమని పేరు. దీనికి తూర్పున ఒక వసారాయును, ఉత్తరమున ఒక వసారాయును ఉండును. దీని శాలాభాగము నుండి తూర్పు వకు ఉత్తరమునకు ద్వారములుండును. దక్షిణ పడమరలకు కిటికీలు మాత్రమే వుండును. ఇదియు యజమానికి అనేక కష్టనష్టములను కలుగజేయును. కాని చాలమంది దీనిని నిర్మించుచున్నారు. ఇట్టి గృహమును నివాస గృహముగా వుపయోగింపరాదు. వంటశాలలకు భోజనశాలలకు వుపయోగించవచ్చును.

❋ గృహ విభాగము ❋

మన మహర్షులు నివాసగృహమును మూడుభాగములుగా వుపయోగము ననుసరించి విభజించిరి. అందు మొదటిది దేవభాగము, రెండవది గంధర్వ భాగము, మూడవది మానుషభాగము.

దేవభాగము :- సింహద్వారమునకు ముందుగల వసారా భాగమునకు దేవ భాగమనిపేరు. మానవునకు ముఖము ఎంత ప్రధానమైనదో యింటికి ముందు వరండా అంత ప్రధానమైనది. మానవుని యందలి విచారమునుగాని, సంతోషమునుగాని ముఖము చూచినచో మనము సులువుగా గ్రహింపగలిగినట్లే యింటి ముంగిలిని చూడగానే యింటిలోనివారి పరిస్థితిని సులువుగా గ్రహింపగలుగుదుము. కావున ప్రతి ఇంటియొక్క ముఖ భాగమునందలి వరండా ఎల్లపుడు కలకలలాడుచుండునట్లు చేసుకొనవలయును. అందు అతిథి సత్కారము పురాణ శ్రవణము, విద్యావ్యాసంగము మొదలగు పవిత్ర కార్యములు జరుపుచుండుట యుక్తము.

గంధర్వభాగము :- అనగా శాలాభాగము. దీనికే గర్భము అను వ్యవహారికము గలదు. ఇందు పడకగదులు, పిల్లలు శయనించు గదులు యేర్పరచుకొనవలయును.

మానుషభాగము :- పాటిద్వారము దాటిన పిమ్మట గృహపృష్ఠ భాగమునగల అళిందభాగము. ఈ మానుషభాగమునందే వంటశాల, భోజనశాల, భండారము అనగా స్టోర్ రూం మొదలగునవి యేర్పరచుకొనవలయును.

వాస్తుశాస్త్రములలో ఉత్తమ గ్రంధమగు విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రమున యీ విషయము మిక్కిలి వివరముగా చెప్పబడియున్నది. గృహము నందలి యేయే భాగమునందు యే యే కార్యములు చేయవలయునని చెప్పబడినదో

అట్లు చేయనిచో విపరీతములగు ఫలములు కలుగగలవు. పురుష స్వరూపుడగు వాస్తుపురుషుని యేభాగము యెందుకు ఉపయోగింపవలెనో అట్లుగా ఉపయోగించనిచో మానవుడు చేతితో చేయవలసినవని పాదముతోను, పాదముతో చేయ వలసినవని చేతితోను చేసిన యెట్లుండునో అట్లుండును. కాబట్టి ఈ భాగత్రయ గృహలక్షణములను గ్రహించి ఉపయోగించుకొనవలెను. సందర్భానుసారంగా యిట్లు వంటశాలనుగూర్చి వివరింపబడుచున్నది.

❋ వంటశాల ❋

మానవునకు ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము. ఎన్ని సంపదలున్నను ఆరోగ్యములేనినాడు ఆ సంపదలన్నీ నిరర్ధకములు. అట్టి ఆరోగ్యము కాపాడుకొనుట నిత్యము మనము భుజించు ఆహారమునందున్నది. ఆహారము పరిశుభ్రముగా నుండవలయునన్నచో వంటశాల మంచిగాలి వెలుతురుకలిగి ఉండవలయును ఇది మిక్కిలి పరిశుభ్రముగాను, ఆహారపదార్ధములకు దృష్టిదోషము తగులకుండునట్లు యింటికి పృష్ఠభాగమున అనగా వెనుకభాగమున ఉండవలయును. వంటచేయు గృహిణి లేక యజమాని వంటశాలపై అజమాయిషీ చేయుటకు వీలుగ గృహమునకు వెనుగభాగమున వంటశాల ఉండినప్పుడే వీలపడును. కాని కొందరు వంటశాల ఆగ్నేయమునతప్ప మరెక్కడను ఉండరాదనిచెప్పచు తూర్పు సింహద్వారముగల యింటికి దేవభాగమగు ఆగ్నేయమూల గదిని వంటకు వినియోగించుచున్నారు. లేదా తూర్పునగల కాళీప్రదేశమున ఆగ్నేయమున వంటపెడ్లు నిర్మించుచున్నారు. ఇది పూర్తిగ శాస్త్రవిరుద్ధము. అంతేగాక లోకజ్ఞానరహితమగు మూర్ఖత. కాబట్టి పై చెప్పబడిన భాగత్రయమును తెలిసికొని సింహద్వారమునుబట్టి వంటశాలను నిర్మించుకొనుట ప్రశస్తము.

<u>తూర్పు సింహద్వారము</u> :- తూర్పు సింహద్వారముగల యింటికి పడమర మానుష భాగముండును. కావున నైఋతిమూలను వాయవ్యమున వంటశాలను నిర్మించుకొనవచ్చును.

<u>దక్షిణ సింహద్వారము</u> !- దక్షిణ సింహద్వారము గల యింటికి ఉత్తరమున మానుష భాగముండును. కాబట్టి వాయవ్యమున వంటశాల యేర్పరచుకొన వచ్చును.

<u>పడమర సింహద్వారము</u> :- పడమర సింహద్వారముగల యింటికి తూర్పున మానుష భాగముండును కావున ఆగ్నేయమున వంటశాల ఏర్పరచుకొనవలెను

ఉత్తర సింహద్వారము :- ఉత్తరసింహద్వారముగల యింటికి దక్షిణమున మానుష భాగముండును. కాబట్టి ఆగ్నేయమున గాని, నైఋతి దిశనుగాని వంటశాల యేర్పరచుకొనవచ్చును.

❋ క్షేత్రీకృతము ❋

ఇంటియొక్క పొడవును వెడల్పుచేత గుణింపగా వచ్చిన లబ్ధమును "క్షేత్రీకృతము" పిండము లేక పదము అని వ్యవహరింతురు. ఈ పదము సాధారణముగా చతురపు గజములలోనుండును. పూర్వకాలమున భారతీయ మానము ననుసరించి "హస్తము"లలో పదమును సాధించుచుండెడివారు. హస్తమనగా 24 భారతీయాంగుళములు ఈ హస్తము ప్రస్తుతము వాడుకలోనున్న 18 బ్రిటీషు అంగుళములకు సమానము ఈ హస్తములలో నైననూ పిండమును సాధించుట శాస్త్రసమ్మతమే. కాని ఇప్పుడు వాడుకలోనున్న 36 బ్రిటీషుఅంగుళములగల "గజము"ను ప్రాతిపదికగా తీసుకొనుట లోకసమ్మతము.

పదమును సాధించుటలో పొడవు వెడల్పులను యెక్కడనుండి యెంత వరకు సూత్రమును బట్టవలెను. (అనగా కొలతవేయవలెను) అను విషయమున రెండు పద్ధతులు వాడుకలో నున్నవి.

మొదటిది "భిత్తికిలోనగు నిండ్లకు" అను కృష్ణవాస్తునందలి ప్రమాణమునను సరించి గోడల ఊరిలోపు కొలతలు గ్రహించి పదమును సాధించుట మొదటి పద్ధతి. అపరాజితపృచ్ఛ యందుగూడ 125 వ పేజీయందు "గ్రహేభిత్తిస్తు బాహ్యత" అని చెప్పబడియున్నది. ఈపద్ధతి అంధ్రదేశమున బహుకొద్ది మంది మాత్రమే అనుసరించుచున్నారు. కాని దీనియందు ఒక అపవాదమున్నది. మనము గణితము చేయునపుడు అంగుళములుగూడ లెక్కింతుము ప్రాక్టికలుగా గోడలు నిర్మించునపుడు తాపీ పనివారు ఈ అంగుళములను సంరక్షించుట కష్టతరమైన పని. అది యటుంచుడు. అంతస్తులు నిర్మించునపుడు గర్భముక్రింద కొలతకంటె రెండు మూడంగుళములు హెచ్చగుచున్నది.

ఇక రెండవ పద్ధతిగూర్చి విచారింతము. గోడలయొక్క మధ్యభాగము నుండి కొలతవేయుట రెండవపద్ధతి; వారి ఆచారము సంస్కృత గ్రంథములందనేకచోట్ల ఈ పద్ధతియే చెప్పబడినది. గోడ మందము 18 అంగుళములను కొమడు అందు తొమ్మిదంగుళములు పిండము నిమిత్తము గ్రహింతుము. అనగా గోడల మధ్యభాగము (సెంట్రల్ మార్కు) నకు సూత్రమును బట్టవల

యును. ఈ పద్ధతి బహుళ ప్రచారము నందున్నది. మొదటి పద్ధతి యందలి లోపములు యిందులేవు ఎన్ని అంతస్తులు నిర్మించినను ఆయమునకు గ్రహించిన ప్రమాణము మారదు. తాపీ పనివారు కూడ నిశ్చింతగ పనిచేయవచ్చును ఈ పద్ధతిని బలపరచు వాక్యములు చూడుడు....

శ్లో॥ మధ్యే ప్రోక్తం వాస్తు గేహాంఘ్రిక నాం.॥

(మయవాస్తు)

శ్లో॥ పాషాణే పూర్ణ గేహాని భీ తిర్మధ్యేతు ఇష్టికా
మృత్తికా గర్భమాత్రేణ విజ్ఞేయా నాత్ర సంశయః

(వాస్తు రత్నాకరం)

శ్లో॥ కాష్టపాషాణ యోగ్యాభ్యహ్య మిష్టి కాయాం తదర్ధకం
మృత్తికాగర్భ మాత్రంతు యితి ప్రాహపరాశరః॥

(పరాశర సంహిత)

శ్లో॥ పాషాణే సర్వతో బాహ్యం యిష్టికాయాం తదర్ధకం
మృత్తికాయాం పిండమాత్ర మిత్యుక్తం రుద్రయామలే

(బృహద్వాస్తుమాల)

శ్లో॥ మధ్యే సర్వం శాసనే మందిరేచ

(వాస్తురాజ వల్లభం)

ఈ విధముగా సంస్కృత వాస్తు గ్రంధములందు అనేక ప్రమాణము లుండుటచేతను ఆచరణరీత్యా దోషరహిత మగుటచేతనుగోడ మధ్యకు (అనగా సెంట్రల్‌మార్కు) సూత్రమును బట్టుట శ్రేష్టము. అనేకమంది ప్రశిద్ధపండితులీ పద్ధతినే అనుసరించుచున్నారు.

గమనిక :- ఈ రెండుపద్ధతులు శాస్త్రీయములే అని ఋజువగుటచేత వివాదమునకు తావీయక యే ప్రాంతమున యేపద్ధతి వ్యవహారము నందున్నదో ఆ పద్ధతి అనుసరించుటయే యుక్తము. దేశకాలములు తప్పవుగదా?

❋ ఆయములు ❋

క్షేత్రీకృత పదమును 8 చే భాగింపగా మిగిలిన శేషమునకు ఆయమని పేరు. శేషమునుబట్టి ఈ క్రింది ఆయములు గ్రహింపవలెను. 1) ధ్వజాయము 2) ధూమాయము, 3) సింహాయము, 4) శ్వానాయము 5) వృషభాయము 6) ఖరాయము, 7) గజాయము, 8) కాకాయము.

ఈ యెనిమిది ఆయములు యెనిమిది దిక్కులయందు వరుసగా ఆధిపత్యము కలిగియుండును.

తూర్పు	=	ధ్వజాయము
ఆగ్నేయము	=	ధూమాయము
దక్షిణము	=	సింహాయము
నైఋతి	=	శ్వానాయము
పడమర	=	వృషభాయము
వాయవ్యము	=	ఖరాయము
ఉత్తరము	=	గజాయము
ఈశాన్యము	=	కాకాయము

ప్రతీ ఆయము తన కైదవస్థానమునకు శత్రువగుచున్నది. ఈ ఆయములకు దృష్టి నిర్ణయింపబడినది. ఏనుగు సింహమును చూచుచుండును. సింహము ఏనుగును చూచుచుండును, ధ్వజము వృషభమును వృషభము ధ్వజమును చూచుచుండును, ఇట్లే ఆయములు పరస్పరాభిముఖములుగా నుండును.

పైన చెప్పబడిన ఎనిమిది ఆయములలోను ధ్వజాయము, సింహాయము వృషభాయము, గజాయము యీ నాలుగు ఆయములు మాత్రమే శుభప్రదములు మిగిలినవి విడువవలయును,

<u>ధ్వజాయము</u> :- ధ్వజాయముగల గృహమునకు నాలుగు దిక్కులలో ఏ దిక్కునందైన సింహద్వారము పెట్టవచ్చును.
అధిదేవతలు : బృహస్పతి — సూర్యుడు.

<u>సింహాయము</u> :- సింహాయముగల యింటికి ఉత్తర సింహద్వారము శ్రేష్ఠము. తూర్పు, దక్షిణ సింహద్వారములు రెండవ పక్షము పడమర సింహద్వారము నిర్మింపరాదు. య వర్గువారికి నిషేధము.
అధిదేవతలు : బృహస్పతి .... కుజుడు.

<u>వృషభాయము</u> :- వృషభాయముగల గృహమునకు తూర్పు సింహద్వారముతప్ప మరేదిక్కునకు సింహద్వారముంచరాదు. అ వర్గువారికి వృషభాయమెన్నడు నిర్మింపరాదు. క, వ వర్గులవారికి రెండవ పక్షము.
అధిదేవతలు : సూర్యుడు .... బృహస్పతి.

<u>గజాయము</u> :- గజాయముగల యింటికి దక్షిణ సింహద్వారము శ్రేష్ఠము తూర్పు సింహద్వారముగూడ నిర్మింపవచ్చును. ఉత్తర సింహద్వార మెన్న

ఘను నిర్మింపరాదు చ వర్గువారికి నిషేధము. ట వర్గువారికి కూడ మంచిది కాదు. అధిపతులు చంద్రుడు .... శుక్రుడు

❀ శంకుస్థాపన ❀

శంకుస్థాపన అనగా శంకువును ప్రతిష్ఠించుటయని యర్థము. కాని యీ రోజులలో శంకుస్థాపన చేయుట ఆచారములో లేదు గృహారంభము అనగా ప్రథమేష్టికాన్యాసమే శంకుస్థాపనగా రూఢి అయినది. ఇష్టిక అనగా ఇటుక. మొదటి యిటుకలు ప్రతిష్ఠించుటకే ప్రథమేష్టి కాన్యాసమని పేరు. విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రమున యీ ప్రథమేష్టికాన్యాసమును గూర్చి ఇట్లు వివరింపబడినది.

శ్లో॥ యద్వ్యస్థా వంతు గర్భస్య తత్రస్థా ప్రథమేష్టికా ॥

(మయమతము 158 పేజీ)

శ్లో॥ ఈశాన్యాం విన్య శేత్ప్రాజ్ఞః కకళం తం పద్రవన్నదిః ॥

అనగా మనము స్థిరపరచుకొనిన ప్లానునందలి శాలాభాగము అనగా గర్భము నకు ఈశాన్యకోణమనగల గోడ మూలయందు ఈ ప్రథమేష్టికాన్యాసము అనగా శంకుస్థాపన చేయవలయును.

ఇచట నొక ముఖ్యవిషయము గమనింపవలెను, సిద్ధపరచుకొనిన ప్లాను ప్రకారము శల్యాదిదోషములు లేకుండుటకై ఖాతమును (చెఱువుపునాది) త్రవ్వ వలెను. అందు ప్లాను ననుసరించి తెల్లముగ్గుతో నూళ్ళువేసి అందు శాలాభాగ మును అళిందభాగమును గుర్తించి పిమ్మట శాలాభాగమునందు తూర్పు ఉత్త రపు గోడలు కలియుచోట అనగా ఈశాన్యమూలను గుర్తించి ఆచట శంకుస్థా పన చేయవలెను.

అట్లు శంకుస్థాపన చేసినపిమ్మట అటునుండియే అనగా ఈశాన్య మూల నుండియే గోడలు కట్టుటకు ప్రారంభింపవలయును. ఈ విషయము విశ్వకర్మ ప్రకాశికయందు విస్పష్టముగా చూడగలము ;....

"ఆదౌపూర్వోత్తరాపంక్తిః పశ్చాద్దక్షిణ పశ్చిమే" అని విశ్వకర్మ ప్రకా శిక 69–వ పేజీయందు స్పష్టముగా చెప్పబడినది. ఇదియే శాస్త్రసమ్మతము. ఎందుచేతననగా మనము ముందుగా ఈశాన్యమున కట్టు ప్రారంభించుటకై ముహూర్తము చేయుచున్నాము గదా? కావున ఆ పూర్వోత్తరపు గోడలనే ముందుగ నిర్మించుట శాస్త్రవిధి.

శంకుస్థాపన చేసినచోటునుండే కట్టుప్రారంభించి ముందు తూర్పుఉత్తర

గోడలను, పిమ్మట నైఋతి మూలయందు దక్షిణ పశ్చిమ గోడలనుకట్టి అటు పిమ్మట మరల తూర్పు దక్షిణ గోడలను ఆగ్నేయమున కలుపవలెను. అతరువాత ఉత్తర పశ్చిమ గోడలను వాయువ్యమున కలుపవలయును.

❋ వేదికా నిర్మాణము ❋

గృహవేదికయనగా పౌండేషను. ఈ వేదికా నిర్మాణము మిక్కిలి దృఢముగాను, సప్రమాణముగాను నిర్మించవలయును. పరిసరముల కనుగుణముగా వీధికి ఉచితమగు రీతిలో యెత్తును నిర్ణయించుకొని వేదికను పూర్తి చేయవలెను. వేదిక శిరోభాగమున స్పిరిట్ లెవెల్ మట్టముతో అన్ని దిక్కులు సరిజేసిన పిమ్మటనే మరల ప్లానునందలి కొలతలకు అనుగుణముగా గోడలను పోల్చుకొనవలయును తాపీపనివారు ఈ పోలికయందే తగు జాగ్రత్తలు వహించవలయును మనము నిర్ణయించుకొనిన కొలతలననుసరించి శాలాభాగము అందలి గదులు, అళిందము అందలి గదులు సరిపడునట్లు జాగ్రత్త పడవలెను. నాలుగు మూలలయందు మూలమట్టమునకు జాగ్రత్తగ సరిచేయనిచో 'విషమకర్ణ'మను దోషము ఏర్పడును. కావున అన్ని విధముల పౌండేషను నిర్మాణమునందు తాపీపనివారు చాల జాగరూకులైయుండుట మంచిది. గృహనిర్మాణ శోభయంతా స్థపతి (తాపీపనివారు) యందే యిమిడియుండును.

❋ సింహద్వారమును నిలుపు పద్ధతి ❋

మనుష్యునకు ముఖము ఎంత ప్రధానమైనదో చెప్పవలసిన అవసరము లేదు అట్లే వాస్తుపురుష స్వరూపమగు గృహమునకు సింహద్వారము అట్టిదే. కావున సింహద్వారమును నిలుపునప్పుడు యజమాని, స్థపతి,(తాపీమేస్త్రి)శిల్పి (వడ్రంగిమేస్త్రి) ఈ ముప్వురు శుచిర్భూతులై తెల్లని వస్త్రములు ధరించి, నిర్మలమైన మనస్సులుగలవారై మంగళధ్వనులతో గృహమునకు ప్రదక్షిణమొనర్చి వాస్తుపూజ సలిపి సింహద్వారమును పసుపు, కుంకుమ, గంధము, అక్షతలు, సూత్రములతో అలంకరించి సమతలముగా చేయబడిన గృహవేదికపై సింహద్వారమునకు నియమింపబడిన చోట నిలుపవలెను. అట్లు నిలిపిన పిమ్మటస్థపతి లంబముతో సింహద్వారమును ముందు వెనుకలకుగాని ప్రక్కలకుగాని ఒరుగకుండునట్లు సరిచూచిన వెంటనే ప్రక్కలను ఇటుకలతో బిగించవలెను. నిలిపిన ద్వారమును మరల కదుపరాదు. పిమ్మట యజమాని స్థపతిని శిల్పిని నూతన వస్త్రతాంబూలాదులతో సత్కరించుట శుభప్రదము. ఆ పిమ్మట మిగిలిన ద్వార

మున్నియు సింహద్వారముకంటె ఒక పాతిక అంగుళము దిగువగా నిలువవలెను. కిటికీలు, ద్వారములు ఒక దిక్కున గలవాటి శిరోభాగములన్నియు ఒకే సూత్రమునకు అనగా నూలునకు సరిజేయవలయును.

సింహద్వారమునకు సరిగా యెదుట పాటిద్వారము నిలువవలెను. మిగిలిన ద్వారములు తప్పక సరిగా ఒకదానియెదుటగా ఒకటి నిలువవలెనను నియమము శాస్త్రములందు లేదు. కిటికీలుగూడ నిలువవచ్చును. ఇంటియందుగల మొత్తము గుమ్మముల సంఖ్య 1, 2, 4, 6, 8, 12, 14, 16, 18, 20 ఈ విధంగా సమసంఖ్య గలిగి యుండవలయును. కిటికీలును అంతియే. గర్భమునందు గూడ సరిసంఖ్య చూచుట ఆచారముగ వచ్చుచున్నవి. శాస్త్రనియమము గాదు. అలమరల విషయము శాస్త్రములయందు వివరింపబడలేదు. కావున అవి మన గృహోపయోగము ననుసరించి సరిసంఖ్యగా నిర్మింపవచ్చును.

ఈ క్రింది చక్రోద్ధారమునందు × గుర్తుగల చోటగాని, పువ్వు గుర్తు గల చోటగాని సింహద్వారముంచవలెను.

❋ ఏకాశీతి పదవాస్తు ❋

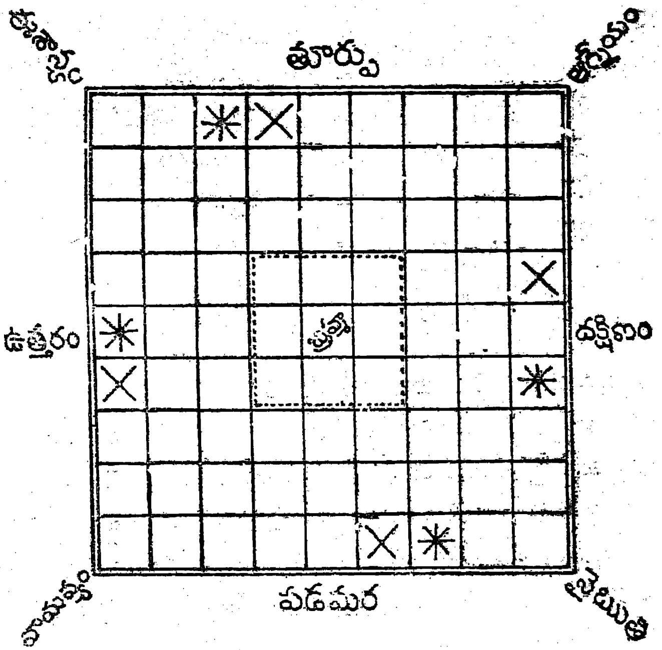

❋ గుమ్మాల కొలతలు ❋

					అంగుళములలో
1)	64	×	32	=	సమరాంగణం
2)	64	×	33 1/2	=	ధ్వజాయం
3)	64	×	34	=	విశ్వకర్మ ప్రకాశిక
4)	65	×	33	=	ధ్వజాయం
5)	65	×	35	=	సింహాయం
6)	67	×	33	=	సింహాయం
7)	67	×	35	=	ధ్వజాయం
8)	67	×	37	=	గజాయం
9)	69	×	33	=	వృషభాయం
10)	69	×	37	=	ధ్వజాయం
11)	71	×	35	=	వృషభాయం
12)	71	×	39	=	ధ్వజాయం
13)	71	X	41	=	గజాయం
14)	72	X	34 1/2	=	వృషభాయం
15)	73	X	41	=	ధ్వజాయం
16)	73	X	43	=	సింహాయం
17)	77	X	33	=	వృషభాయం
18)	77	×	35	=	గజాయం
19)	77	×	37	=	ధ్వజాయం
20)	77	×	41	=	వృషభాయం

❋ అళింద నిర్మాణము ❋

అళిందమనగా వసారాయని ముందే తెలుసుకొంటిమి. యింటికి ఏ దిక్కునందలి వసారాలైనను సమ ప్రమాణముగానే నిర్మింపవలెను. కావలసినచో ఉత్తరము, తూర్పు వరండాలు 1 లేక 2 అంగుళములు హెచ్చుగ నిర్మింప వచ్చును. అట్లు నిర్మించుటవే ఇంటిచూరు దక్షిణముకంటె ఉత్తరమున, పడమరకంటె తూర్పునను కొంచెము క్రిందుగ యుండును. "స్యాదున్నతిః పూర్వవ తేవరాణాం వాస్తౌ ధనం దక్షిణభాగ తుంగే" అను శాస్త్రవచనమునకు సరిపడు

సమస్త సంపదలను ప్రసాదించును. పెంకుటికప్పు వేయునపుడు వడ్రంగి పని వారు ఈ విషయమును బాగుగా గ్రహించి ఇంటిచూరు పడమరకంటె తూర్పున దక్షిణముకంటె ఉత్తరమున కొంచెము యెత్తు తగ్గి యుండునట్లు నిర్మింపవలెను

❋ గర్భగోడలు ఎత్తు వాటి నిర్మాణ పద్ధతులు ❋

శ్లో॥ విస్తారం సమ మోత్సేధం, సపాదం సార్థమేవవా।
త్రిపాదం, ద్విగుణం చైవ. ఉత్సేధం పంచధా మతం ॥

"మయవాస్తు"

అనగా గర్భగృహము వెడల్పు ఎంత ఉన్నదో గోడయెత్తు అంత నిర్ణయించుట శ్రేష్టము. అధికముగా కావలసినప్పుడు గర్భగృహము వెడల్పును నాలుగు భాగములుచేసి ...

1) వెడల్పు + 1 భాగము ఎత్తు
2) వెడల్పు + 2 భాగము ఎత్తు
3) వెడల్పు + 3 భాగము ఎత్తు
4) వెడల్పు + 4 భాగములు అనగా రెట్టింపు ఎత్తు ఈ విధముగా నిర్ణయించుట ఒకపద్ధతి. సాధారణ గృహముల విషయములో ఈ క్రింది విధిని అనుసరించవచ్చును

గర్భగృహము ఎంత విస్తారము గలదో అంత ఎత్తును గర్భగోడలకు నిర్ణయించుట సాధారణ నియమము గలదు. ఈ నిర్ణయము దూలముల పై ఎత్తునకుగా గ్రహింపవలయును కొన్ని చోటులయందు దూలముల క్రిందిభాగమునకే ఈ ప్రమాణమును గ్రహించుట ఆచారమునందున్నది. ఇది దోషము లేనిదే. ఎందుచేతననగా గర్భముయొక్క 1/8వ వంతు ఎత్తు అధికముగా గోడల ఎత్తును నిర్ణయించవచ్చునని వాస్తు రత్నాకరము నందున్నది.

❋ విశేష విధి ❋

ఇందు ఒక విశేష విధియున్నది భవన నిర్మాణమునందు నాలుగుహస్తములు లగాయితు ముప్పదియారు హస్తముల పర్యంతము వెడల్పుంచవచును ఇచ్చట హస్తమనగా 24 భారతీయాంగుళములు. ఇట్టి రెండు హస్తములయినచో ఈనాడు మనము ఉపయోగించు గజము అగుచున్నది. ప్రస్తుత కాలమున "గజము"నే హస్తముగా గ్రహించి వాడుక చేయుచున్నారు. కావున నాలుగు

గజములు భవన నిర్మాణమున కనీస విస్తారమగుచున్నది, ఈ కనీస విస్తారము కంటె మనము హెచ్చువిస్తారముగల గర్భము నిర్ణయించుకొన్నపుడు ఆ గర్భ విస్తారము నందలి 16వ భాగమును కనీస విస్తారము నాలుగ గజము లలోను కలుపగా సిద్ధించిన ప్రమాణమును కనీసపు గర్భగోడల ఎత్తుగా నిర్ణయించు కొనవలెను. ఆ ఎత్తు దూలముల పై ఎత్తునకుగాని లేదా దూలముల అడుగు ఎత్తునకుగాని గ్రహింపవచ్చును. ఇది శిల్ప సమయము. దీనికి శాస్త్ర ప్రమాణములు బృహత్ సంహిత, వాస్తురాజ వల్లభము, వాస్తురత్నాకరము అందు గలవు. ఈ విషయమును విపులముగా తెలియగోరువారు రచయితతో సంప్రదింప ప్రార్థితులు.

❃ తాపీ పనియందు కలుగు దోషములు ❃

గోడలను నిర్మించునప్పుడు తాపీమేస్త్రి మిక్కిలి జాగ్రత్త వహించనిచో ఈ క్రింది దోషములు సంభవించును.

1. ఇంటియొక్క తూర్పుగోడ వెలుపలకు ఒరిగియున్నచో రాజదండన భయము కలుగును.
2. ఇంటియొక్క దక్షిణపు గోడ వెలుపలకు ఒరిగినచో వ్యాధి భయము, మృత్యుభయము కలిగించును.
3. ఇంటియొక్క పడమర గోడ వెలుపలకు ఒరిగియున్నచో ధనహాని చోరభయములు సంభవించును.
4. ఇంటియొక్క ఉత్తరపు గోడ వెలుపలకు ఒరిగినచో అది యజమానికి గాని మేస్త్రీకి గాని అనేక బాధలను చిక్కులను సృష్టించును.

అట్లే లోపలకుగూడ ఒరిగియుండరాదు. అట్లే మూలలందుగూడ వెలుపలికి పెరిగియుండరాదు. ఎట్లనగా—ఆగ్నేయమూల దక్షిణ భాగమునకు ఒరిగినచో ప్రాణభయము, పడమటి దిక్కులోగల నైఋతిగోడ వెలువలకు ఒరిగినచో యజమాని భార్యకుకీడు వాయవ్యమూల వెలుపలకుఒరిగినచో పశువులకు పుత్రులకు అరిష్టము, ఈశాన్యమూల తూర్పునకు ఒరిగినచో పశునష్టము కలుగును. గర్భమునందలి అన్నిగోడలు సమానమగు యెత్తు పెట్టి నిర్మించవలెను.

❃ దూలములు — బాజులు ❃

"గృహేకాష్టం సమం శ్రేష్ఠమశిందే విషమం శుభం"

అని శాస్త్రవచనము. ఇట గృహమనగా శాలాభాగమంతయు గ్రహించవల యును కొంతమంది యేగదికా గది లెక్కించి దూలములను వేయుట చూచు చున్నాము ఇది అశాస్త్రీయమగు పద్ధతి. అట్లు లెక్కించువారికి వాస్తు పురుష స్వరూపమనగా యేమియో తెలియదని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ హస్త స్థంభ తులాదికాంచ నరగృహే యుంజ్యాదయుగ్మం యథా
యుగ్మాయుగ్మిక సంఖ్యయా సురగృహే యుంజ్యేత హస్తాదికా॥

దూలముల సంఖ్యయనగా 2, 4, 6, 8, 12, 14, 16 యిట్లే లెక్కింప వలెను, సున్న గల సంఖ్య పనికిరాదను ఆచారము గలదు. అవి శాస్త్రముల యందు లేకపోయినను ఆచారమును గ్రహించుట యుక్తము. దూలములను లెక్కించుటలో శాలాభాగమునందలి మధ్యగల గోడలను (దూలములు వేసినను వేయకపోయినను) దూలములుగా లెక్కించుట శిల్పసమయము అట్లే కడగోడ లను గూడ లెక్కించి దూలముల సంఖ్యను నిర్ణయించుట కొన్ని ప్రాంతము లయందు ఆచారమున గలదు. ఈ విషయము ఇదమిద్ధమని శాస్త్రనిరూపణలేదు ఆచారమే ప్రమాణము.

ఇట నొక విషయము గమనింపవలసియున్నది. మనము కడగోడల పై బాజులను వేయుదుమేగాని గుజ్జు నాటము. మధ్యగోడలపైగల దూలముల పై గుజ్జు నాటుదుము. కాబట్టి కడగోడలకు అంత ప్రాముఖ్యమీయవలసిన పనిలేదు గృహేకాష్టం అని చెప్పటలో దూలములకే చెందునుగాని గోడలుకాదు అయి నచో మధ్యగోడలను యెందుకు లెక్కింపవలెను అనగా ఆట దూలములు పైచి గుజ్జు నాటుదుము కాబట్టి. కావున నిపుణులగు శిల్పులు యీ విషయములు బాగుగా గ్రహించి మొత్తము ఇంటికంతకు దూలములను లెక్కింపవలెనే గాని యేగదికాగది సమముగా వేయరాదు. దూలముల యొక్క మొదళ్ళు దక్షిణ పడమరలకు చివరలు తూర్పు ఉత్తరములకు వేయవలయును. ఈ విషయము చాల ముఖ్యమైనదిగా శిల్పులందరు గుర్తించవలెను.

బాజులు :- పెంకుటికప్పు నిర్మించునప్పుడు శాలాభాగమునగల నాలుగు దిక్కులయందలి గోడల పై భాగమున మందరశ్రేణి యను పేరుగల బాజులు వేయుదురు. అందు తూర్పునవేయు బాజుకు "గజము" అనిపేరు. దక్షిణము నవేయు బాజుకు "యెనుబోతు" అనియు, పడమర వేయు బాజుకు "వృష భము' అనియు, ఉత్తరమునవేయు బాజుకు "అజము" అనియు పేర్లు. వీట్లయొక్క మొదళ్ళుగూడ దక్షిణ పడమరలకు చివరలు తూర్పు ఉత్తరము

లకు వేయవలయును. అనగా దక్షిణపడమర బాజుల మొదళ్ళు నైఋతిమూల యందు కలుపవలయును. తూర్పు ఉత్తరములుగల బాజులచివరలు ఈశాన్య మూల కలుపవలెను. తూర్పుశ్రేణిపై దక్షిణపుశ్రేణి, దక్షిణపుశ్రేణిపై పడమర శ్రేణి, పడమరశ్రేణిపై ఉత్తరపుశ్రేణి సంధించవలెను. ఈవిషయము శ్రీకృష్ణ వాస్తువునందు మరికొన్ని సంస్కృత గ్రంథములయందు స్పష్టముగా వివరింపబడియున్నది.

అగ్రమగ్రం తదీశాన్యం మూలమూలంచ నైఋత్ ।
అగ్రమూలంచ సంయోజ్య మనలా నిలకోణయోః ॥

అనియు దీనికి ప్రమాణము గలదు.

❋ గుజ్జులు ❋

గుజ్జులు దూలములపై నాటుదురు. అదియే శాస్త్ర సమ్మతము. కాని కొందరు పొతిక నాటుదూలము వేయకయే వికర్ణము అను పేరుగల శ్రేణులు వేసి వాటిపై గుజ్జులనాటు ఆచారము గలదు. ఇట్టి నిర్మాణము శుభ ఫలము నీయదు మరియు దూలముపైనుండి వెన్నువాసము వరకు ఒకే గుజ్జు వేయుట శాస్త్రమున నిషేధింపబడినది. కాబట్టి అట్టి నిర్మాణములు చేయరాదు.

❋ వెన్నువాసము ❋

ఇంటికి పెంకుటికప్పు వేయునపుడు వెనుబద్దలు రెండు వేయుట ఆచారము శాస్త్రసమ్మతము. ఈ వెనుబద్దలకు "వంశము" అని పేరు. కత్తెరగోడలు పెట్టిన గృహమునకు యీ వెనుబద్దల కొనలు గోడల వెలుపలకు రాకూడదు వెనుబద్ద తూర్పునకు ఉత్తరమునకు కొద్దిగ నతమై (అనగా తగ్గి) యుండవలెను దూలమునుండివేయు గుజ్జు సరాసరి వెనుబద్దను తాకరాదని ముందుగ వివరించితిమి అనగా రెండవశ్రేణిపె పిల్లగుజ్జులునాటి వాటితో వెనుబద్దలు కలుపవలెను లేనిచో యజమాని ఋణగ్రస్తుడగును. ఎదురింటి యెనుపోటు తనయింటి చివరనైన తాకకుండునట్లు నిర్మించుకొనుటయే శ్రేష్టము వీధి అడ్డమైనచో దోషముండదు. డాబాలకు యీ వెన్నుపోటు దోషముండదు.

❋ గృహప్రవేశవిధి ❋

ఇట్లు సమస్త శుభలక్షణ సంపన్నమైన విధముగా గృహ నిర్మాణము

యైన పిమ్మట ఒక శుభ ముహూర్తమున యజమాని సకుటుంబ బంధుమిత్ర పరివారసహితుడై గృహప్రవేశ మొనరింపవలెను.

యజమాని భార్యాయుతుడై పట్టువస్త్రములు ధరించి తమకు పురోభాగ మున ముందుగా గోవును, పిమ్మట నీళ్ళ బిందెలు భుజమున ధరించిన ముత్తై దువులు, పిమ్మట స్థపతియు, శిల్పియు ఆతరువాత పురోహితుడు నడచుచుండ వారిననుసరించి పూర్ణకలశమును చేతనుంచుకొని బంధుమిత్రాదులు తమ్ము పరి వేష్టించి వచ్చుచుండ మంగళతూర్య ధ్వనులతో నూతన గృహమును సమీ పించి ముందుగా గృహమునకు ప్రదక్షిణ మాచరింపవలెను. అట్లు మొదటి ప్రదక్షిణ చేయు సమయమున ఈశాన్య మాదిగాగల ఎనిమిది దిక్కులయందు వాస్తుపద బాహ్యదేవతలకు వాస్తు బలులు సమర్పింపవలెను.

1 ఈశాన్యమున = చరకీదేవత	5 నైఋతియందు = పూతనా
2 తూర్పున = సర్వస్కంధ	6 పడమరయందు = జంభక
3 ఆగ్నేయమున = విదారికా	7 వాయవ్యమున = పాపరాక్షసి
4 దక్షిణమున = అర్యమ	8 ఉత్తరమున = పిలిపింఛక

ఈపైని చెప్పిన యెనిమిది దిక్కులయందు ఆయా దేవతలపేరున ఎఱ్ఱని అక్షతలు, టెంకాయ సమర్పించి పిమ్మట ప్రదక్షిణములు పూర్తిచేసి ఆతరువాత నిర్ణయించుకొన్న సుముహూర్తమునకు గృహ సింహద్వారమును సమీపించి ఆయా ప్రాంతీయాచార విధులు అట నిర్వహించి గోవును ముందుగా ద్వారము ను దాటించి పిమ్మట పూర్ణకుంభములతో ముత్తైదువులు ముందునడవగా యజ మానియు అతని పత్నియు కుడిపాదము ముందుంచి నూతన గృహప్రవేశ ముహూర్తము చేయవలెను. దీనికే శాస్త్రములయందు గృహప్రవేశమని చెప్ప బడనది గృహమునందలి పానుపుపై భార్యాభర్తలు కూర్చుండవలయును.

గమనిక :- కొన్ని ప్రాంతములయందు ముహూర్తమునకు ముందుగా గృహప్రవేశ మొనర్చి ముహూర్తకాలమునకు అగ్నిప్రతిష్ఠ చేయుటో లేక పాలలో పిడికెడు బియ్యముపేయుటో చేయుచున్నారు. ఇది శాస్త్రవిరుద్ధమగు కార్యము.

పైన చెప్పిన విధముగ కర్త గృహప్రవేశమొనర్చిన పిమ్మట గణపతి పూజ, పుణ్యాహవాచనము, వాస్తు మండపారాధన, బ్రహ్మ మండపారాధన, అగ్నిప్రతిష్ఠ, వాస్తుహోమము నిర్వహించి పిమ్మట స్థపతిని, శిల్పిని, పురోహి

తుని యధాశక్తి నూతన వస్త్ర తాంబూలాది సత్కారములతో తృప్తిపరచి వారి యాశీర్వచనములు పొంది తన శక్తికొలది అన్నశాంతి జరుపవలయును అట్లు శాస్త్రోక్తవిధిగా గృహప్రవేశ కార్యము జరిపించిన కర్త సమస్త సౌఖ్యములు పొంది సుఖించును. గృహనిర్మాణము పూర్తియైన పిమ్మట చిరకాలము విడువరాదు.

ఫలశ్రుతి :....

కోటిఘ్నం తృణజే పుణ్యం, మృణ్మయేదశ సంగుణమ్

ఐష్టికేశతకోటిఘ్నం శైలేనంతం ఫలం భవేత్ ॥

మంగళం మహత్

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

Acc. No.
26039
133.5
NEE
రు-53/-